

REPORT
ON A SEARCH FOR
SANSKRIT AND TAMIL MANUSCRIPTS
FOR THE YEAR
1896-97.

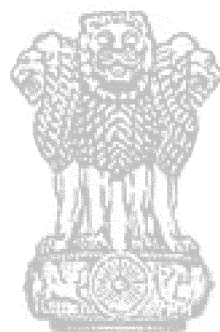
BY
M. SESHAGIRI SASTRI, M.A.,
CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MSS. LIBRARY, AND PROFESSOR OF SANSKRIT AND
COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE, ETC., ETC.

PREPARED UNDER THE ORDERS OF THE GOVT. OF MADRAS.

No. 1.

MADRAS:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

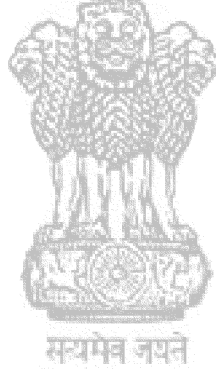
1898.

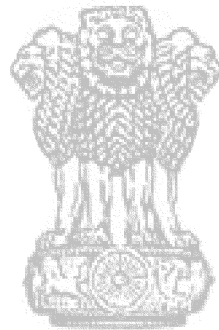

सत्यमेव जयते

CONTENTS.

	PAGE
Report	v
List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter	ix
Notices of Sanskrit and Tamil Manuscripts--	
Sanskrit Manuscripts	1
Tamil Manuscripts	28
Extracts from Sanskrit Manuscripts	61
Extracts from Tamil Manuscripts	165
Index	269

सत्यमेव जयते

REPORT.

THIS is the first number of a series of Reports to be issued by me in connection with the search and preservation of Sanskrit Manuscripts. These are prepared on the plan suggested by the excellent Reports published by Professors Peterson and Bhandarkār in the Bombay Presidency. There can, however, be no comparison between the limited work done in this Presidency and the extensive work turned out in the other Presidencies with their full grants.

The following allotments were made by the Government of India in 1869 for conducting the search of Sanskrit Manuscripts in each of the three Presidencies—Bengal, Bombay and Madras—and in Rajputana to be spent in the following manner :—

	RS.
For travelling	1,200
For transcribing manuscripts	1,000
For purchasing manuscripts	1,000
Total ...	3,200

2. But this large grant was withdrawn in Madras in 1886 and was transferred with the duties of the search of manuscripts to the Archæological Department, and a small grant of Rs. 600 was made for purchasing and transcribing and for contingency. No provision was, however, made for touring in search of Sanskrit

Manuscripts, and, owing to the absence of touring, no information could be obtained of the existence of rare, useful and important manuscripts in the various parts of the country and of the existence of libraries and manuscripts offered for sale. Though I have tried to overcome this difficulty at my private cost, the work done with the reduced grant of Rs. 600 must fall considerably short of what can be done with the full grant of Rs. 3,200 sanctioned by the Government of India. Since my appointment to the Curatorship in 1893, I have been annually collecting manuscripts with the reduced grant of Rs. 600 and wished to publish a full Report on the work done, once in three years. I commenced to prepare, accordingly, a Report for the years 1893-94, 1894-95 and 1895-96, but was obliged to close it with the first year only, as I was called upon to issue the Report for each year and print it immediately. In conformity to this order, I prepared a Report for the year 1896-97 and another for 1897-98, and the former has been issued from the press and is introduced now. The remaining two Reports, viz., those for 1893-94 and 1897-98, will be published as Nos. II and III of this series.

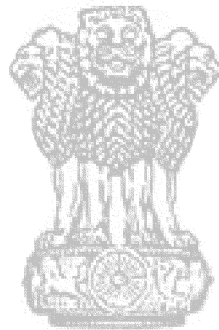
3. The total number of manuscripts acquired during the year 1896-97 is 309 (Sanskrit Manuscripts 187, Tamil 119, Telugu 2, and Canarese 1), and lists of the manuscripts arranged according to subject-matter are included in this Report. Fifty-four rare and important Sanskrit and thirty-one Tamil works are noticed in this volume with full extracts from them. Besides these, it contains extracts from other important works, both in Sanskrit and in Tamil; and these works will be noticed in the future numbers of this series.

4. In preparing such works, we have to study carefully most of the manuscripts acquired and make a good deal of research, which gives full work to myself and my assistants; and considering the shortness of the time at our disposal and the insufficiency of the help acquired, I am not quite sure whether this report cannot be improved and is quite free from the errors which may be avoided by devoting more time to the work than has already been done.

5. A noteworthy feature of these Reports is that they include the catalogues and notices of rare and important Tamil Manuscripts acquired during the search of Sanskrit Manuscripts, and these additions will, undoubtedly, enhance the usefulness of these Reports in Southern India, which possesses a vast and very ancient Tamil literature claiming as much attention on the part of Government as the literature of Sanskrit, and deserves to be explored as the latter literature has been for the last many years. For this purpose I intend to apply to Government for an annual grant of Rs. 1,619, which, I earnestly hope, will be sanctioned.

M. S.

19th August 1898.

सत्यमेव जयते

LIST OF MANUSCRIPTS ACQUIRED IN 1896-97, ARRANGED ACCORDING TO SUBJECT-MATTER.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
I.—SANSKRIT.							
i.—VĒDAS.							
(a) <i>Samhitās.</i>							
1	Yajurvedābhāṣyam (Jñānayaññah).	Bhaṭṭabhāskara	.. Kadjan ..	Telugu ..	214	12	From Kāṇḍa I, Prāśna 5, Anuvāka 7 to 6th Prāśna, 12th Anuvāka.
2	Yajurvedābhāṣyam (Vēdārthaprakāśikā).	Sāyaṇācārya	.. Paper ..	Dēvanāgarī.	566	15	Up to 11th Anuvāka of the 6th Prāśna, I Kāṇḍa.
3	Do. do. ..	Do.	.. Do. ..	Telugu ..	176	21	In the VII Kāṇḍa up to 18th Anuvāka of 4th Prāśna.
4	Yajurvedamantrapraśna ..		Kadjan ..	Grantha ..	48	7	
5	Sāmavedamantrakhaṇḍa-bhāṣyam.	Sāyaṇācārya	.. Paper ..	Dēvanāgarī.	181	14	
6	Sāmavedasamhitābhāṣyam.	Bharatasvāmī	.. Do. ..	Telugu ..	268	18	Purvāk.
(b) <i>Brāhmaṇas.</i>							
7	Dēvatādhyāyabrāhmaṇa-bhāṣyam.	Sāyaṇācārya ..	.. Paper ..	Dēvanāgarī.	26	15	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
i.—VĒDAS—cont.							
(b) Brāhmaṇas—cont.							
8	Vamśabrahmaṇabhāṣyam.	Sāyaṇācārya	Paper ..	Dēvanāgarī.	19	15	
9	Samhitōpaniṣadbrahmaṇa- bhāṣyam.	Do	Do. ..	Do. ..	11	15	
(c) Upaniṣads.							
10	Īśāvāsyaōpaniṣadbhāṣyatīp- panam.	Śivānandayati	Kadjan ..	Grantha ..	22	6	Slightly injured.
11	Aitareyaōpaniṣadbhāṣyatīp- panam.		Paper ..	Dēvanāgarī.	31	17	
12	Kāthakōpaniṣadbhāṣyatīp- panam.	Śivānandayati	Kadjan ..	Grantha ..	34	6	
13	Kēnōpaniṣadbhāṣyatīppa- nam.	Do.	Do. ..	Do. ..	53	6	
14	Do. do. ..	Do.	Do. ..	Do. ..	26	6	
15	Taittirīyaōpaniṣad		Do. ..	Do. ..	144	5	Injured.
16	Prāśnōpaniṣadbhāṣyatīppa- nam.		Paper ..	Dēvanāgarī.	29	18	
17	Mundākabhāṣyatīppanāṃ.	Śivānandayati	Kadjan ..	Grantha ..	42	6	

(d) *Vēdalakṣaṇas.*

	Śāṅkarācārya	..	Paper	..	Dēvaṅāgarī.	110	16	2 Praśnas; injured.
18	Padakārikāratnamālā	..	Kadjan	..	Grantha	22	7	
19	Yajuhprātishākyam	..	Paper	..	Telugu	184	24	
20	Sāmāntaratnābhāṣyam..	..	Do.	..	Do.	51	21	2 Praśnas.
21	Sāmavēdagāṇalakṣaṇam (Samjñāprakaraṇam)	..	..	..	..	..	..	..

(e) *Śrauta.*

	..	..	Kadjan	..	Grantha	..	6	
22	Istihautram	..	..	..	..	22	6	

(f) *Gṛhya.*

	Āpastamba	..	Kadjan	..	Grantha	..	7	Incomplete.
23	Āpastambagṛhyasūtram	..	Paper	..	Dēvaṅāgarī.	28	15	
24	Jaiminīgṛhyasūtram	..	Do.	..	Do.	48	16	
25	Jaiminīgṛhyasūtrakārikā	..	Do.	..	Do.	25	14	
26	Dvāhyāṇagṛhyaparīṣiṣ- tam.	..	Do.	..	Do.	96	14	

ii.—*VYĀKARAṆA (GRAMMAR).*

	Pāṇini	..	Kadjan	..	Telugu	..	7	From अच् सन्धि to कृदन्त.
27	Gaṇapāthah	..	Do.	..	Do.	42	7	
28	Prakriyākaumudī	..	Do.	..	Do.	174	7	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
ii.—VYAKARAṆA (GRAMMAR)—cont.							
29	Śabdakaustubhaḥ	Bhaṭṭajīdikṣita ..	Kadjan ..	Telugu ..	48	7	1 Ahnika in I Adhyaya.
30	Siddhāntakaumudivyaḥkhyā.		Do. ..	Do. ..	98	7	Incomplete.
31	Siddhāntakaumudivyaḥkhyā (Praudhamanōramā).	Bhaṭṭajīdikṣita ..	Do. ..	Do. ..	110	7	Up to Ajantapullinga.
32	Siddhāntakaumudivyaḥkhyā (Bāḥmanōramā).	Vāsudēva ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	104	13	Up to अच् सन्धि.
33	Siddhāntakaumudivyaḥkhyā (Laghuse bāḥmanōramā).	Nāgēśabhaṭṭa ..	Kadjan ..	Telugu ..	100	7	Only ऊद्वैक- प्रकरणम्.
34	Do. do. ..	Do ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	244	18	Uttardha.
iii.—NIRHANTU.							
35	Anēkāṛthamañjarī ..		Paper ..	Dēvanāgarī.	16	11	2nd and 3rd chapters; injured.
36	Amarakōśapadavivṛtiḥ ..	Vaṅgalalingayyasūri..	Kadjan ..	Telugu ..	292	9	I Kāṇḍa and up to Vaiṣya Varga in II Kāṇḍa.

iv.—KĀVYA (POETRY).

(a) Ādikāvya.

37	Rāmāyaṇam (Sundara- kāṇḍa).	Valmiki	..	Kaḍjan ..	Grantha ..	279	12
38	Rāmāyaṇamṛtakatāṭikā.			Paper ..	Telugu ..	43	32
							26 sargas.

(b) Kāvya.

39	Uḍārarāghavam	..	Kavimalla Mallayārya.	Kaḍjan ..	Telugu	62	9	Up to 14th śloka of 8th sarga.
40	Uḍārarāghavavyākhyā (Pradyōtinī).		Caṇḍīpaṇḍita	..	Do. ..	56	8	2 sargas.
41	Caṇḍīpāṇḍitam	..	Anantabhaṭṭa	..	Do. ..	146	8	
42	Nāthamunivijayacampuh	..	Rāmānujadāsa	..	Paper ..	59	30	4 Ullāsas.
43	Bāṇāsurasavijayacampuh	..	Vēṇkātācārya	..	Do. ..	78	7	

(c) Nītikāvya.

44	Bhallaṭaśatakam	..	Bhallaṭa	..	Paper ..	Dēvanāgarī.	52	13
----	-----------------	----	----------	----	----------	-------------	----	----

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
V.—RŪPAKA (DRAMA).							
45	Candralakalyāṇam ..	Nṛsimhakavi ..	Kadjan ..	Telugu ..	90	6	Torn at the ends.
46	Dhanuṣṭayaviṣayavyāyō- gaḥ.	Kāñcanakavi ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	22	9	
47	Nārāyaṇavilasah ..	Virūpakṣa ..	Do. ..	Telugu ..	19	17	Injured. 3 Adhyāyas in Part II.
48	Prahasanam ..	..	Do. ..	Grantha ..	62	10	
49	Rasikajanarasollāsabhā- ṇah.	Vēṇkatakavi ..	Kadjan ..	Telugu ..	35	7	
50	Lakṣmīsvayamvaraḥ ..	Śrīnivāsacatuskavīn- dra.	Paper ..	Do. ..	60	16	2 to 3 Ankas.
VI.—ALANKĀRA (RHETORIC).							
51	Alaṅkāraṇustubhaḥ ..	Vēṇkatakāryaḥ ..	Kadjan ..	Telugu ..	70	8	Up to Uprekṣa.
52	Alaṅkāraprakaraṇam ..		Do. ..	Do. ..	203	13	
53	Alaṅkāreṇḍusēkharaḥ (Lakṣaṇamālīkāvyākhyā).	Nṛsimhakavi ..	Do. ..	Do. ..	125	8	
54	Nāṭjarājyaśobhāsaṇam ..	Narasimha ..	Do. ..	Grantha ..	354	11	Injured. 3 Adhyāyas in Part II.
55	Bhāgavatasāhityamañjūṣā.	Bhāttavēṇkata	Paper ..	Do. ..	96	22	
56	Rasārnavasūdhakaraḥ ..	Singabhūṣa	Kadjan ..	Telugu ..	236	8	
57	Vātsyāyanasūtram ..	Vātsyāyana ..	Paper ..	Grantha ..	10	25	

vii.—Nṛ̥ya.

58	Sahacśravādah	Paper ..	Telugu ..	164	22
----	---------------------	----------	-----------	-----	----

viii.—Mīmāṃsā.

59	Śāstradīpikā	Pārthasārathimīśra ..	Kadjan ..	Grantha ..	290	14	6 Adhyāyas; injured.
----	--------------------	-----------------------	-----------	------------	-----	----	----------------------

ix.—VĒDĀNTA.

(a) Advaitavēdānta.

60	Jñānavāsīsthāsaptasati ..	Rāmésabharati ..	Paper ..	Telugu ..	173	24	
61	Brahmasūtrōpanyāśah ..	Gōvindananda ..	Do. ..	Do. ..	290	20	
62	Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā (Bhāṣyaratnoprabhaḥ) ..	Śāṅkarācārya ..	Do. ..	Do. ..	262	20	3, 4 Adhyāyas.
63	Bhagavadgītābhāṣyam ..		Do. ..	Grantha ..	109	25	13 Adhyāyas.

(b) Viśiṣṭādvaitavēdānta.

64	Bhagavadgītābhāṣyam ..	Rāmānujācārya ..	Kadjan ..	Telugu ..	188	8	
65	Śrīguṇaratnakōśah ..	Parāśarabhaṭṭa ..	Do. ..	Do. ..	9	6	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
ix.—VEDĀNTA—cont.							
(c) <i>Bhaktivedānta</i> .							
66	Nirōdhalakṣaṇam	Puṣṭipravartakācārya.	Paper	Grantha	2	25	
67	Paratativavilāsah	Kṛṣṇatīrtha	Do.	Do.	73	26	
68	Paratattvāñjanam	Muralidharadāsa	Do.	Do.	91	27	
69	Puṣṭipravāhamaryādā	Vallabhācārya	Do.	Do.	2	5	
70	Puṣṭipravāhamaryādāvivṛtth.	Viṭṭhalācārya	Do.	Do.	39	25	
71	Prēṇabhaktirasāyanam	Do.	Do.	Do.	27	22	
72	Prēṇāmūrtarasāyanam	Do.	Do.	Do.	3	25	
73	Bālabōdhaḥ	Vallabhācārya	Do.	Do.	2	5	
74	Brahmasūtra bhāṣyam	Do.	Do.	Do.	1,346	10	
75	Bhaktiśūntāmanah	Muralidharadāsa	Do.	Do.	29	22	
76	Bhaktiśūntam (with commentary).	Sāṅdilya	Do.	Do.	63	14	
77	Bhaktihamśah	Muralidharadāsa.	Do.	Do.	14	25	
78	Bhaktihētunirṇaya	Viṭṭhalācārya	Do.	Do.	14	9	
79	Bhaktihētunirṇayavivṛtth.	Do.	Do.	Dēvanāgarī.	38	8	
80	Bhagavannāmadarpanah	Raghunātha	Do.	Do.	50	15	
81	Bhagavannāmaravāitbhavam.	Muralidharadāsa	Do.	Grantha	63	25	
82	Vivēkadhairyaśāyanam	Do.	Do.	Do.	1	25	
83	Sampradāyakuladīpikā	Vallabhācārya	Do.	Do.	63	25	
84	Suvarṇasūtram (Vidvan- maṇḍana, uktivyākhyā).	Gadācārya	Do.	Do.	148	13	Incomplete.

85	Sēvākālpataru ..	..	Do. ..	Do. ..	42	7
86	Sēvāphalam ..	..	Do. ..	Do. ..	1	25

x.—DHARMA.

87	Aghapañc-ṣaṣṭiḥ (with commentary).	Viṣṇūtha Rāmacandra-buchha.	Kaḍja ..	Grantha ..	80	9	Only 53 stanzas; injured.
88	Dravyasuddhidīpikā ..	Puruṣōttama ..	Paper ..	Do. ..	144	10	
89	Vaidyanāthasaṅgrahaḥ ..		Kaḍjan ..	Do. ..	23	10	Incomplete; injured.
90	Sannyāsanirṇayaḥ ..	Vallabhācārya ..	Paper ..	Do. ..	3	25	
91	Smṛtisārasaṅgrahaḥ ..	Puruṣōttamānanda-sarasvatī.	Do. ..	Telugu ..	74	22	

xi.—PRAYŌGA.

92	Āpastambāpūrvaprayōgaḥ.	...	Kaḍjan ..	Grantha ..	78	6	Injured.
93	Urahyaṇapūrvāparaprayōgaḥ.	...	Paper ..	Telugu ..	182	18	
94	Prayōgertnam (Āśvalāyana).	Bhaṭṭanārāyaṇa ..	Do. ..	Dēvanāgarī.	286	12	
95	Bōdhāyanapūrvaprayōgaḥ.		Kaḍjan ..	Grantha ..	18	6	Injured.
96	Brahmayajñaḥ (Yājñsa) ..		Do. ..	Telugu ..	9	6	

xii (a).—STŌTRA.

97	Ācāryanāmāvaliḥ ..	Harirāya ..	Paper ..	Grantha ..	3	25	
98	Ātmanivēdanam ..	Sanatkumāra ..	Do. ..	Do. ..	1	25	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
xii (a).—ŚĪTĀ—cont.							
99	Antahkaraṇaprabodhaḥ	..	Paper	Grantha	1	25	
100	Arādhanaśtōtram ..	Vallabhācārya	Do.	Do.	1	25	
101	Ālavandāśtōtram ..	Ālavādar	Kadjan	Telugu	5	6	
102	Āṣṭaślokiyākhyāna	Vaiṣṇavādāsa	Do.	Do.	24	7	
103	Gadyatrayam ..	Ramānujācārya	Paper	Grantha	22	14	
104	Gīrīdhāryaṣṭakam	Raghunātha	Do.	Do.	1	25	
105	Gōvardhanārāya ..	Gōvardhana	Do.	Dēvanāgarī.	30	8	204 stanzas.
106	Gauridāśakam ..		Kadjan	Grantha	2	5	Slightly injured.
107	Catusśloki ..	Vitthalanātha	Paper	Do.	1	25	
108	Ceranacibhavarpanā	Haridāsa	Do.	Do.	4	25	
109	Jaumavaiphalāṣṭakam	Do.	Do.	Do.	1	25	
110	Jalabhēdasōttram ..	Vallabhācārya	Do.	Do.	2	25	
111	Jalabhēdasōtraṭikā	Kalyāṇarāya	Do.	Do.	28	25	
112	Dakṣiṇāmūrtimanasaṣṭupā.		Kadjan	Do.	1	6	Injured.
113	Dakṣiṇāmūrtiyaṣṭakam		Do.	Do.	4	5	Do.
114	Dasabhāvāṣṭakam	Haridāsa	Paper	Do.	1	25	
115	Dairyaṣṭakam ..	Do.	Do.	Do.	1	22	Two copies.
116	Nandasūnvaṣṭakam	Vallabhācārya	Do.	Do.	1	25	
117	Navagrahaśtōtram		Kadjan	Do.	3	5	Slightly injured.
118	Navanītapriyaṣṭakam	Haridāsa	Paper	Do.	1	25	
119	Pañcākṣarasōttram	Do.	Do.	Do.	1	25	
120	Paribṛhāṣṭakam ..	Vallabhācārya	Do.	Do.	1	25	

121	Puruṣottamasahasranāmāni	Do.	..	Do.	..	..	22	25	
122	Bhujāṅga-prayāścāṣṭakam	Do.	..	Do.	..	..	1	26	
123	Maṅgalāścāṣṭakam	Haridāsa	..	Do.	..	..	1	25	
124	Mānasa-pīṭhā		..	Kadjan	..	..	2	5	Slightly injured.
125	Mārkaṇḍeyaśivasūtram		..	Do.	..	..	3	5	Do.
126	Mukhya-saktistōtra		..	Paper	..	..	1	25	
127	Yamunānāma-valiḥ		..	Do.	..	..	1	25	
128	Yamunāvijñaptiḥ		..	Do.	..	..	1	25	
129	Rāghavaścāṣṭakam		..	Kadjan	..	..	2	5	Slightly injured.
130	Radhāstōtram		..	Paper	..	..	1	25	
131	Vallabhabhāvaścāṣṭakam	Haridāsa	..	Do.	..	..	1	25	
132	Vallabhasaṅgāścāṣṭakam	Do.	..	Do.	..	..	1	25	
133	Vallabhācāryacintanapra- kārah.	Do.	..	Do.	..	..	2	25	
134	Vallabhācāryastōtram	Do.	..	Do.	..	..	1	25	
135	Vallabhācāryāścāṣṭakam	Do.	..	Do.	..	..	1	25	
136	Vallabhāścāṣṭakam	Viṭṭhalēśvara.	..	Do.	..	..	2	25	
137	Vaibhava-prakāśikā	Srinivāsācārya	..	Kadjan	..	Telugu	24	6	
138	Viṭṭhalēśāścāṣṭakam	Haridāsa	..	Paper	..	Grantha	1	25	
139	Viṭṭhalēśvaracintanapra- kārah.		..	Do.	..	Do.	2	25	
140	Viṭṭhalēśvaraśōṭṭarasāṭam.	Mahādēva	..	Do.	..	Do.	3	25	
141	Viṣṇuvaibhavam		..	Do.	..	Do.	28	14	Incomplete.
142	Viṣṇusāntanamāvaliḥ		..	Do.	..	Do.	1	25	
143	Viṣṇudrīstōtram	Raghunātha-ārya	..	Kadjan	..	Telugu	6	9	
144	Saṅgāścāṣṭakam	Haridāsa	..	Paper	..	Grantha	1	25	
145	Śivaṅgā-kaṛāścāṣṭakam		..	Kadjan	..	Do.	4	5	Slightly injured.
146	Śivasūtram	Patañjali	..	Do.	..	Do.	3	5	
147	Śrīnāthaścāṣṭakam	Vallabhācārya	..	Paper	..	Do.	1	22	
148	Śrīmadaścāṣṭakam	Haridāsa	..	Do.	..	Do.	1	22	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
xii (a).—ŚRŌTRA—cont.							
149	Śrīraṅgarājastavaḥ		Kadjan ..	Telugu ..	17	6	
150	Śrīvijñāpikā		Paper ..	Grantha ..	1	25	
151	Narvōttamasōttram		Do. ..	Do. ..	1	28	
152	Siddhāntaḥ		Do. ..	Do. ..	1	25	
153	Sudarśanasatakam	Haridāsa ..	Kadjan ..	Do. ..	12	8	
154	Saundaryalaharivākhyā .. (Sulhāvīdyōhinī).	Kūranārāyaṇa .. Pravarasēna ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	248	11	
155	Smaraṇaṣṭakam ..	Haridāsa ..	Do. ..	Grantha ..	1	22	
156	Svāminiprāthana	Do. ..	Do. ..	Do. ..	1	20	
157	Svāminiyugaṣṭakam		Do. ..	Do. ..	1	25	
158	Harivamsādhyāna		Do. ..	Do. ..	26	14	Incomplete.
xii (b).—PŪJA, MANTRA AND ĀGAMA.							
159	Kriyāpradīpaḥ ..		Paper ..	Telugu ..	147	14	Incomplete.
160	Mantrasāstram ..		Kadjan ..	Do. ..	150	6	Injured; incomplete.
161	Dēvatārcanavidhiḥ		Paper ..	Grantha ..	16	6	
162	Svacchanda-paddhatīḥ	Madhusūdanatīrtha ..	Do. ..	Dēvanāgarī.	86	8	Injured.

xiii.—PURĀṆA.

163	Gōvardhanaśrīmāhātmyam		Paper	Dēvanāgarī.	50	9	11 Adhyāyas.
164	Tattvadīpanibandhanam ..	Vallabha and Viṭṭhala.	Do.	Grantha ..	554	12	4 Skandhas and 5th incomplete.
165	Tattvadīpaprakāśavarāṇa- bhāṅga.	Pitāmbara ..	Do.	Do.	296	14	
166	Nirūdhavivṛtivyākhyā ..		Do.	Do.	156	11	7 Adhyāyas in the beginning of 10th Skandha.
167	Do.		Do.	Do.	4	25	Incomplete.
168	Bhāgavatam ..	Vyāsa ..	Kadjan ..	Telugu ..	35	6	82, 63, 64, 38 to 44 Adhyāyas in 10th Skandha.
169	Bhāgavatamāhātmyam ..		Paper	Grantha ..	143	12	
170	Bhāgavatavyākhyā ..	Vivaraṅghava ..	Do.	Do.	54	14	Incomplete.
171	Bhāgavatavyākhyā (Subō- dhinī).	Vallabhadīpita ..	Do.	Do.	842	12	1st Skandha.
172	Bhāgavatavyākhyā (Subō- dhinī).	Do. ..	Do.	Do.	208	14	12 to 20 Adhyāyas in the first part of 10th Skandha.
173	Bhāgavatavyākhyā (Subō- dhinī).	Do. ..	Do.	Do.	610	10	9 to 35 Adhyāyas of latter part of 10th Skandha.
174	Bhāgavatāsubōdhinīvyā- khyā.	Balakṛṣṇalālabhaṭṭa ..	Do.	Do.	142	12	Janmaprakaraṇa.
175	Bhāgavapurāṇam ..	Vyāsa ..	Do.	Telugu ..	220	16	Incomplete; 40 Adhyāyas in the latter part of 10th Skandha.
176	Yādavaśrīmāhātmyam ..		Kadjan ..	Do.	78	8	12 Adhyāyas.
177	Viṣṇupurāṇam ..	Vyāsa ..	Do.	Do.	248	11	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
xiii.—PURĀṆA—cont.							
178	Viṣṇusarvōttamam ..		Kadjan ..	Telugu ..	14	6	14 to 17 Adhyāyas.
179	Śaṅkṣēpahāśyamāhātmyam.		Do. ..	Grantha ..	40	6	
180	Satyakṣētramāhātmyam ..		Do. ..	Do. ..	64	8	
xiv.—CARITRA (HISTORY).							
181	Vallabhācāryacaritram ..	Muralidharadāsa ..	Paper ..	Grantha ..	38	15	Incomplete.
182	Vikramasēnacaritraṇ ..		Do. ..	Devanāgarī.	33	9	
xv.—VAIDYA (MEDICINE).							
183	Carakasamhitā ..	Caraka ..	Kadjan ..	Telugu ..	44	7	Incomplete.
184	Prasṇōttararatnamālā ..	Śrīśailanātha ..	Do. ..	Do. ..	78	7	
185	Sadvaidyavajvanam ..	Lōlambārāja ..	Do. ..	Do. ..	47	7	
xvi.—JYĀUṬIṢA (ASTROLOGY).							
186	Sarvārthacintāmaṇiḥ ..	Vēṅkaṭēśa ..	Kadjan ..	Grantha ..	364	6	14 Adhyāyas; injured.

xvii.—Music, &c.

	Sārāgadōva	..	Paper	Telugu	..	66	21
187	Nṛttatālakapūrtanam (with Telugu commentary).	..	..	..	..	66	21

II.—TAMIL.

i.—GRAMMAR.

188	Agapporuḷakkam (with commentary).	Nārkavirājanambi	..	Paper	..	Tamil	..	265	24
189	Ilakkaṇaḷakkam (with commentary).	Vaidyanathanāvalar	..	Kaḍjan	..	Do.	..	812	10
190	Toḷgāppiyam (Etymology, ḷampūraṇaturai).	{ Tolgāppiyar ḷampūraṇar	..	{ Paper.	..	Do.	..	228	25
191	Nannūl (with Viruttiyurai).	{ Pavanandimuniyar Saṅkaraṇamacciā- vappulavar	..	{ Kaḍjan.	..	Do.	..	174	7 Incomplete.
192	Virasōḷiyam (with commentary).	{ Buddhamitranār Pēruṇḍevanār	..	{ Paper.	..	Do.	..	290	25

ii.—PROSODY.

193	Yāpparuṅgalakkārigai	Amṛtasāgarar	..	Kaḍjan	..	Tamil	..	14	7
194	Yāpparuṅgalakkārigai (with commentary).	{ Amṛtasāgarar Guṇasāgarar	..	{ Do.	..	Do.	..	307	9

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter — continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
iii.—NICHANĀṬU.							
195	Arumporuḷḷakkaṇigaṇḍu.	Śivappirakāṣan	Kaḍjan ..	Tamil	355	7	
196	Divākaram	Sēndan ..	Do. ..	Do.	388	8	
197	Paṇḍirāvaṇḍigaṇḍu (with commentary).	Maṇḍalapuruṣan ..	Do. ..	Do.	330	7	
iv.—ALANKĀRASĀSTRA.							
198	Daṇḍialaṅkāram (with commentary).	Daṇḍi ..	Paper ..	Tamil ..	220	25	
v.—POETRY.							
199	Udayanakumārakavyam ..		Paper ..	Tamil	71	25	
200	Ainḍurunūru	5 authors	Do. ..	Do.	46	24	
201	Kallāḍam (with comment- ary).	{ Kallāḍar Mayiḇerumperumāḷ- pillai.	Do. ..	Do.	120	25	
202	Jivakacintāmaṇi	Tiruttakkadōvar ..	Kaḍjan ..	Do.	119	9	1 to 3 Lambakas.

203	Tiṇṇamālainūṭṭṛaimbaḍu (with commentary).	Kaṇimēdaviyār ..	Paper ..	10.	..	71	25
204	Nalavēṇba (with prose).	Puḡeḷēṇḍippulavar ..	Do. ..	Do.	..	126	25
205	Do. do.	Do. ..	Kadjan ..	Do.	..	207	6
206	Narṇṇinānūṭṭu ..		Paper ..	Do.	..	300	15
207	Naiḍadam ..	Ativirāmaṇḍiyan.	Kadjan ..	Do.	..	294	7
208	Pandanandādi ..	Auvaṇyār ..	Paper ..	Do.	..	21	25

vi.—ANTHOLOGY.

209	Niṭisāram (with commentary).		Paper ..	Tamil	..	37	25
210	Nūṭṭirattṭu (Arattuppāl) ..		Do. ..	Do.	..	320	25

vii.—ETHICAL AND DIDACTIC POETRY.

211	Ācārakkōvai (with commentary).	Mulli ..	Paper ..	Tamil	..	34	25
212	Ācārakkōvai (with commentary).	Do. ..	Kadjan ..	Do.	..	63	9
213	Āṭṭicūḍi (with commentary).	Auvaṇyār ..	Do. ..	Do.	..	71	7
214	Trikadugam (with commentary).	Nallāḍanār ..	Do. ..	Do.	..	83	8
215	Tirukkural (with commentary).	Tiruvaḷḷuvar ..	Do. ..	Do.	..	411	5

ix (a) — Iṭṭāṣa.

225	Rāmāyanakīrtanai ..	Aruṇācalakkavirāyar.	Kadjan ..	Tamil ..	1057	7	Incomplete.
-----	---------------------	----------------------	-----------	----------	------	---	-------------

ix (b). — Purāṇa.

226	Aruṇācalapurāṇam (with commentary).	Ellappanāvalar ..	Kadjan ..	Tamil ..	522	8	Incomplete.
227	Aruṇācalapurāṇam (with commentary).	Do. ..	Do. ..	Do. ..	417	7	
228	Upadēśakāṇḍam ..	Ūṇavarōḍayapāṇḍa- ram.	Do. ..	Do. ..	523	8	
229	Kandapurāṇakīrtanai ..	...	Do. ..	Do. ..	405	9	
230	Kāṇḍakkalivenba ..	...	Do. ..	Do. ..	71	9	
231	Kāṇḍaccurukkam ..	...	Do. ..	Do. ..	236	8	
232	Kūṁrapurāṇam ..	Ativirāṁapāṇḍiyan.	Do. ..	Do. ..	430	7	
233	Kōyirpurāṇam ..	Umāpatāśivācāryar ..	Do. ..	Do. ..	148	6	
234	Cīdambarapurāṇam ..	...	Do. ..	Do. ..	296	7	
235	Tiruvīlayāḍarpurāṇam ..	Parāṇjōtinunivar ..	Do. ..	Do. ..	620	10	
236	Do.	Do. ..	Do. ..	Do. ..	620	10	Incomplete.
237	Bhāratam (Kalappali- ccarukkam with com- mentary).	Villiputtūr ..	Do. ..	Do. ..	31	7	
238	Piramōttirakāṇḍam ..	Varatunḡarāman ..	Do. ..	Do. ..	312	8	
239	Do.	Do. ..	Do. ..	Do. ..	340	9	
240	Periyapurāṇam ..	Śēkkīlār ..	Do. ..	Do. ..	186	10	
241	Vāḍavūrpurāṇam (with commentary).	Kāḍavulimāmunivar ..	Do. ..	Do. ..	610	6	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter — continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
ix (b).—PURĀṆA—cont.							
242	Viruddhacalapurāṇam ..	Jñānakkūttasvāmigaḷ.	Kadjan ..	Tamil ..	416	7	
243	Sānandaganēśapurāṇam ..		Do. ..	Do. ..	176	8	
X.—VĒDĀNTA.							
244	Aññaiavadaiṇṇaṇi ..	Tattuvarāyar ..	Kadjan ..	Tamil ..	112	7	
245	Attuvīdāvēdāntakattalai.		Do. ..	Do. ..	36	8	
246	Ariṇānandasītiyār ..		Do. ..	Do. ..	142	6	
247	Oḻivīḷḷuḷḷam ..	Kaṇṇuḍaiyavallālār ..	Do. ..	Do. ..	60	8	
248	Kalimaḍal ..	Tattuvarāyar ..	Do. ..	Do. ..	20	8	
249	Kurundirattu ..		Do. ..	Do. ..	400	8	
250	Saśivannabōdam ..		Do. ..	Do. ..	22	7	
251	Saśivannabōdam (with commentary).		Do. ..	Do. ..	62	8	
252	Śīḷēḷaiyulā ..	Tattuvarāyar ..	Do. ..	Do. ..	51	9	
253	Sivāññasītiyār (Parapak- kam with commentary).	Arunandi ..	Do. ..	Do. ..	685	9	
254	Śivāññanadīpam ..		Do. ..	Do. ..	150	9	
255	Śivāññanabōdam ..	Meykkaṇḍavār ..	Do. ..	Do. ..	178	7	

256	Sivānānabōdaccūtirakkaruttu.		Do.	..	Do.	..	3	7	
257	Sivānānabōdaccūranāik-kottu.		Do.	..	Do.	..	3	7	
258	Sivappirakaśam (with commentary).	Umāpatīsivācāryar	Do.	..	Do.	..	352	8	55 leaves wanting; incomplete.
259	Sivappirakaśamūlakkaruttu.		Do.	..	Do.	..	12	10	
260	Sivappirakaśattukkuvirut-tiyurai.		Do.	..	Do.	..	352	8	Incomplete.
261	Sivānandabōdam		Do.	..	Do.	..	4	8	
262	Sivānandamālai		Do.	..	Do.	..	130	7	
263	Do.		Do.	..	Do.	..	92	9	
264	Śrutisāravilakkam		Do.	..	Do.	..	24	8	
265	Sorūpānandavupaniḍadam (with commentary).		Do.	..	Do.	..	48	8	
266	Nānappulambal and Am-mānai.		Do.	..	Do.	..	10	9	
267	Nānappaingī	Tāyumānavar	Do.	..	Do.	..	9	8	
268	Nānavāṣṭatīrattu	Ālavandar	Do.	..	Do.	..	280	7	
269	Nāvinōḍakkalam bagam.	Tattuvarāyar	Do.	..	Do.	..	41	9	
270	Tattuvarāyarsāstram	Do.	Do.	..	Do.	..	200	9	
271	Tattuvāmīrutakkattalai		Do.	..	Do.	..	38	8	
272	Tattuvāmīrutam	Tattuvāmīrutam	Do.	..	Do.	..	38	8	
273	Tāyumānasvāmīgālpīra-pādam.	Tāyumānavar	Do.	..	Do.	..	309	8	
274	Tāyumānasvāmīgālpādal	Do.	Do.	..	Do.	..	116	8	Incomplete.
275	Tiruccirrambalanāḍikkattalai.		Do.	..	Do.	..	29	9	
276	Tugalarubōdakkattalai		Do.	..	Do.	..	37	8	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
x. — VĒDĀNTA — cont.							
277	Dēvikāḷṭtaram (with com- mentary).		Kadjan ..	Tamil	116	9	
278	Nāmanimālai ..		Do. ..	Do.	29	8	
279	Pāgavarukūṭaitāḷṭtu ..		Do. ..	Do.	14	9	
280	Mahāvākkiyam (with com- mentary).		Do. ..	Do.	276	10	
281	Mahāvākkiyadēśakāriyam.		Do. ..	Do.	20	7	
282	Mahāvākkiyadēśakāriyak- kaṭṭalai.		Do. ..	Do.	6	9	
283	Vēdantavuraippadikkaṭ- talai.		Do. ..	Do.	34	9	
284	Vairāgyadīpam (with com- mentary).	Śāntalingadēśikar ..	Do. ..	Do.	182	7	
xi. — STŪTRA, RELIGIOUS HYMNS, &c.							
285	Irāḡavarpillaittamil ..	Kuḷandai Mudaliyār.	Kadjan ..	Tamil	85	6	Incomplete.
286	Kacciyappasvāmigaḷṭōt. tiram.		Do. ..	Do.	6	8	
287	Kacciyappadēśikanneñju- vidutūdu.		Do. ..	Do.	86	8	
288	Siddharandādi (with com- mentary).		Do. ..	Do.	40	7	

289	Tirukkaḷukkuṇṛamālai ..	Andhaka Kavi Virarā- gava Mudaliyar.	Do. ..	Do.	..	41	6
290	Tiruttanikaicittiranāṭa- nappadikam.		Do. ..	Do.	..	10	5
291	Tiruppōrūccandimarai ..	Cidambarasvāmigaḷ ..	Do. ..	Do.	..	301	6
292	Tiruvācakan ..	Mānikkavācākar ..	Do. ..	Do.	..	213	8
293	Tiruvāymōli ..	Saṭakōpar ..	Do. ..	Do.	..	200	7
294	Nambiyāṇḍārnambitiru- vandādi.	Nambiyāṇḍārnambi ..	Do. ..	Do.	..	34	7
295	Nellaikkumārāsāmitōtū- raṇ.		Do. ..	Do.	..	10	7
296	Paṭṭaṇattārpādal ..	Paṭṭaṇattār ..	Do. ..	Do.	..	42	6
297	Paḷaṇinagarviruttam ..		Do. ..	Do.	..	10	6
298	Periyatirumōli ..	Tirumaṅgaṇaṇan ..	Do. ..	Do.	..	216	8
299	Mummaṇikkōvai ..	Paṭṭaṭṭār ..	Do. ..	Do.	..	17	10

With tune and time.

Incomplete.

xii.—MEDICINE.

300	Danvantarikalaiṇānam ..	Danvantarināyanār ..	Kaḍjaṇ ..	Tamil	..	256	6
301	Bogaṇāyanār Eḷuṇūru ..	Bogaṇāyanār ..	Do. ..	Do.	..	94	9

xiii.—ASTROLOGY.

302	Uḷlamuḍaiyān ..		Kaḍjaṇ ..	Tamil	..	251	7
303	Girahasputam ..		Do. ..	Do.	..	85	7
304	Čatakalaṇkāram ..		Do. ..	Do.	..	98	7
305	Siṇēṇḍiramālai ..		Do. ..	Do.	..	212	7
306	Tāṇḍavamālai (with com- mentary).	Appāvaiyar ..	Do. ..	Do.	..	50	6

Incomplete.
Do.

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
III.—TELUGU.							
i.—NĪTI.							
307	Sakalanīkathānāmanu.	Errayyakavi ..	Paper ..	Telugu ..	58	24	4th and 5th Asvāsas.
ii.—CAVITA.							
308	Bhōjārājyamu ..	Anantakavi ..	Paper ..	Telugu ..	82	24	6th and 7th Adhyayas.
IV.—KANARESE.							
ITIBĀSA.							
309	Bhāratavu ..		Kadjan ..	Kanarese ..	400	8	Incomplete; injured.

NOTICES OF SANSKRIT AND TAMIL MANUSCRIPTS.

SANSKRIT MANUSCRIPTS.

CLASS I.—VEDAS.

SAMHITĀS, BRĀHMAṆAS, UPANIṢADS, VĒDALAKṢAṆAS AND
ŚRAUTA AND GṚHYA SŪTRAS.

1. *Sāmavedabhāṣyam*.—A commentary on the Sāma Vēda by Bharatasvāmi, the son of Nārāyaṇa and Yajñadā who lived at Srīraṅgam. He wrote the commentary under the patronage of Rāma, a king of the Hōsala family, who, according to Burnell,* ruled about the end of the thirteenth century. This manuscript begins with the following two stanzas which do not occur in a manuscript of the work found in the Palace Library of Tanjore :—

1. शुक्लाम्बरधरं, etc., the well-known stanza.
2. भारद्वाजान्वयोद्भूतान्यतीन्द्राङ्गचञ्जषट्पदान् ।
श्रीशपादैकनिरतान् आचार्यानाश्रये सदा ॥

The manuscript ends with the Mahānāmni sāman.

2. *Sāmavedamantrabhāṣyam*.—This is a commentary on the Mantra portion of the Upaniṣad Brāhmaṇa, by the well-known Sayanaācārya. It is said in the beginning that, at the request of the king Bukka, Sayana commented upon the Rig Vēda, Yajur Vēda, and the Samhitā portion of the Sāma Vēda, and that he then proceeded to comment on the Brāhmaṇas of the Sāma Vēda. The following Brāhmaṇas of the Vēda are mentioned :— †

1. Prauḍha Brāhmaṇa.	5. Dēvatādhyāya Brāhmaṇa.
2. Ṣaḍvīmśa ,,	6. Upaniṣad ,,
3. Sāmavidhāna ,,	7. Samhitōpaniṣad ,,
4. Ārṣeya ,,	8. Varṣa ,,

* Catalogue of the Palace Library, Tanjore.

† Vide the Extracts.

3. *Padakārikāratnamālā*—written by a person who says in the preface that his name is Śaṅkarācārya and that he is acquainted with all the Śāstras, devoted to the study of the Vēdas and religious ceremonies, and well-versed in all the Vēdas and Mantras, and that he treats in this work of the members of words, visargas, anusvāras, vēṣṭanas and words ending with the letter *n*, which are contained in each Mantra of the White Yajur Vēda.

4. *Sāmatantrasūtrabhāṣya* is a commentary on the Sāmatantra, a phonetic treatise on the Sāma Vēda. It is divided into thirteen prapāṭhakas. The author's name is not mentioned.

5. *Sāmarēdagānalakṣaṇa*.—A work containing rules for chanting the hymns of the Sāma Vēda. The author's name is not mentioned. The manuscript ends with the second prapāṭhaka in the Samjñā prakaraṇa.

6. *Praśnōpaniṣadbhāṣya Tīppanī*.—A commentary on the Bhāṣya of Śaṅkarācārya on the Praśnōpaniṣad of the Atharva Vēda. The author of the work is not mentioned.

7. *Aitarēyōpaniṣadbhāṣya Tīppanī*.—A commentary on the Bhāṣya of Śaṅkarācārya on the Aitarēyōpaniṣad. The author of the work is Mādhavācārya, though the colophon at the end runs as इति साधारणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे, etc. The word साधारणाचार्य is a mistake for सायणाचार्य.

8. *Jaiminigrhyasūtra*.—The manuscript of this work was discovered in Trichinopoly and a transcript was made at the library. I obtained a commentary on the sūtra in 1893-94 and described it in the Special Report on the Manuscripts collected during the year, which is in the press. The Brāhmins who follow this sūtra are not so numerous as the followers of the Drāhyāyaṇa and other Gr̥hyasūtras belonging to the Sāma Vēda. It is divided into two praśnas—the first consisting of 25, and the second 9, khaṇḍas. Under the Upākarma ceremony the following Ṛṣis of the Sāma Vēda are referred to:—

1. Jaimini.	8. Gaurgalava.
2. Talavakāra.	9. Bhagavata.
3. Sātyamugri.	10. Aupamānya.
4. Raṇāyani.	11. Gargyaśavarni.
5. Durvāsas.	12. Vārsaganya.
6. Bhāguri.	13. Daivantya.
7. Gauruṇḍi.	

There is a reference also to a Gautama, son of Aruṇa, as इति हस्माहारुणिर्गौतमः in khaṇḍa 20.

9. There is a metrical commentary of the Gṛhyasūtra under the designation of *Jaiminiḡṛhyasūtrakārikā* which was written by Balāgnihōtrin, a disciple of Veṅkatanātha Dikṣita, a native of Nāgarjunagrāma. The scribe has added the following information about the date of transcribing and the like :—

The sūtra was written in the year Vikrama in the month of Ādi, on the 31st day of the month, and when Leo was on the ascendant. Kuppusami was the copyist. Homage to Jaiminyācārya.

CLASS II.—VYĀKARAṆA (GRAMMAR).

10. *Bālaṃanōramā*.—A commentary on the Siddhāntakaumudī of Bhaṭṭojī Dikṣita by Vasudēva. The author pays homage to Paṇini, Vararuci and Patañjali and to his own brother and teacher Viśvāśvara. The work is much studied in the south.

11. *Laghuśabdēnduśekhara*.—A commentary on the Siddhāntakaumudī by Nāgēśabhaṭṭa who was the son of Śivabhaṭṭa and Satī. The author speaks of the work as his son, and another work of his, named Mañjuśā, as his daughter :

शब्देन्दुशेखरः पुत्रो मञ्जुषा मम कन्यका ॥

CLASS III.—KĀVYA (POETRY).

12. *Uḍārarāghava*, with a commentary.—A poem on the story of the Rāmāyaṇa written by Mallayārya who had the titles of Kavimalla and Śākalyamalla, and was the son of Madhava. Ho

says in the colophon that, while asleep, he saw Rāma in his dream, and was made by him proficient in the Sāhityaśāstra. In a Vaiṣṇava sectarian work called Guruparamparāprabhāva, Nainā-rācārya, the son of the well-known Vēdāntadēsika, is said to have gone to the court of Śiṅama Nayaḍu and there defeated all the opponents of the Vaiṣṇava religion. Śākalyamalla, the author of the work under notice, who was one of the Pandits vanquished in the debate, exercised his magical power to injure the Vaiṣṇava opponent. He sent a demon, named Bōtāla, to assume a human form and offer his service to the Vaiṣṇava saint and to carry his palanquin on one side. As soon as the demon in the human form was engaged in the work of bearing the palanquin, he tried to throw down the occupant; but the priest understood the evil intention of the demon, and, with his magical power, subdued and compelled him to bear the palanquin obediently, and thus defeated the evil design of Śākalyamalla.

We have, therefore, to assign to the poet Śākalyamalla the middle of the fourteenth century.

The poem is incomplete and contains the first seven chapters. It is written in a simple and beautiful style and is very interesting. It is like the Rāmāyana, and the Raghuvamśa of Kālidāsa. It is hardly known in this Presidency, though it is printed in Bombay. In the Lists of Sanskrit Manuscripts in the private libraries of the Bombay Presidency, Part I, published under the superintendence of Professor Bhandarkar in 1893, a remark * in Sanskrit occurs, which means: "Though the poem is very good, it is not found in our country to the north of this place. It is requested that English officers who see different countries should search for copies of the work. According to the rumour the poem consists of eighteen sargas."

The manuscript contains a commentary by Caṇḍivipaścit, son of Māyisūri, under the designation of Pradyōtanī. The commentary is incomplete and is only for the first two sargas.

* इदं काव्यमतिसमीचीनमपि अस्मद्देशे इत उत्तरं न मिलति अत आंग्लभूपतिभिर्बहुदेशदर्शिभिरन्वेषणीयं काव्यमिति प्रार्थये अस्याष्टादश सर्गाः सन्तीति किंवदन्ती ॥

13. Nāthamuniñijaya.—A poem containing prose and verse by Rāmanujadāsa, son of Kṛṣṇamācārya. The author speaks of his parents and ancestors in the beginning of the poem. But, as it is full of errors and omissions, we cannot make out the passages.

14. Bāṇāsurañijayacampu.—This is a work in prose and verse written by Vēṅkaṭācārya of Surapuram, a Native State near Hyderabad, in which the author and his ancestors lived under the patronage of the Rajah of the State. He was the son of Śrīnivāsācārya who was a disciplo of Aṇṇayācārya of the Kandalā family. He also refers in terms of great regard and piety to his preceptor Varadācārya who was very famous for maintaining the Vaiṣṇava religion, was well-versed in many Śāstras, and belonged to the Vādhūlagōtra. The poem is bristling in the beginning and the end with high encomiums which the author pronounces on himself and his ancestors. The subject of the poem is the defeat of the giant Bāṇāsura, son of Bali, whose daughter was married to Aniruddha, son of Pradyumna and grandson of Kṛṣṇa. Aniruddha, who had been imprisoned by his father-in-law, was liberated, and a fight ensued, in which Bāṇāsura was ultimately defeated. The poem is divided into six ullāsas, and ends with a long bombastic colophon which is given in the Extracts at the end of the Report.

सत्यमेव जयते

CLASS IV.—RŪPAKA (DRAMA).

15. Lakṣmīsvayamvaranāṭakam.—A drama in seven Acts written by Śrīnivāsacātuskavīndradāsa, son of Rāmanujasarvakratu, and the chief of the servants employed in the temple of Viṣṇu at Srīraṅgam. His mother was named Varadā, and his younger brother was very learned. The manuscript is defective in the beginning and commences after the *pracēśaka*, interlude.

16. Candrakalāpariṇayam.—It is a drama in five Acts describing the marriage of Candrakalā. It was written by Nṛsiṃhakavi who was compared with Kalidāsa. He was the son of Śīvarāmasudhīmāṇi and was patronized by Nañjarāja, who, it is said, was like the Bhōja of Dhārā, and composed Sangitagangādhara and other works in Sanskrit, and Hālāsyacaritra, Śivabhaktivilāsa

and other works in Kanareso. As the poet was a contemporary of Nañjarāja, who, no doubt, must be the same Nañjarāja, in whose honour was composed the Nañjarājayaśōbhūṣaṇa, he must have lived about the beginning of the seventeenth century A.C. The author of the work under notice may be the same as the author of the Nañjarājayaśōbhūṣaṇa, who is also called Nṛsimhakavi.

17. Rasikajanarasōllāsabhāṇa.—A kind of drama written by Vēṅkaṭa, the son of Vēdāntadēśika of the Kaṇḍīya Gōtra and Akkamāmbā, who was taught the Sahityavidyā (poetry and rhetorics) by Śrinivāsācārya and received the mantrōpadēśa from Srinivāsādhvarin. Vēdāntadēśika was the son of Sumpadācārya, brother of Ahōbilācārya, whose son was named Ācāryadikṣita. Śrinivāsācārya, the teacher of the author of the work, was the brother of Anṇayācārya. The colophon at the end of the manuscript in which the author mentions his name and the names of his father and teacher, is ridiculously bombastic and hyperbolic, and is the best type of the vanity of the modern Sanskrit poets.

18. Dhanañjayavijayavyāyōga.—A kind of drama written by Kañcanakavi, son of Nārāyaṇa, who was very learned, and, on account of his skill in debating, had the title of Vāgīśvara. The drama was acted at the court of King Jayadēva before an audience of learned men presided over by a great pandit named Gadādharamiśra. As this work is quoted in the Rasārṇavasudhākara, which is described lower down and is referred to the fourteenth century A.C., it must have been composed before that period.

19. Nārāyaṇivilāsa.—A drama in five Acts, written by Virūpākṣa, grandson of Rāma and son of Bukka, who married the daughter of Rāma and adopted son (?) of Harihara.* The author speaks of himself as the conqueror of Ceylon and as the king of Karnāṭaka, Tuṇḍīramaṇḍala† and the Chēra, Chōla and Paṇḍya countries. Probably he was the second son of Harihara II (1309–1401 A.C.).

* He is called son of Bukka and in the next line son of Harihara.

† In Tamil Tuṇḍamaṇḍalam.

CLASS V.—NĪTĪKĀVYA (DIDACTIC POETRY).

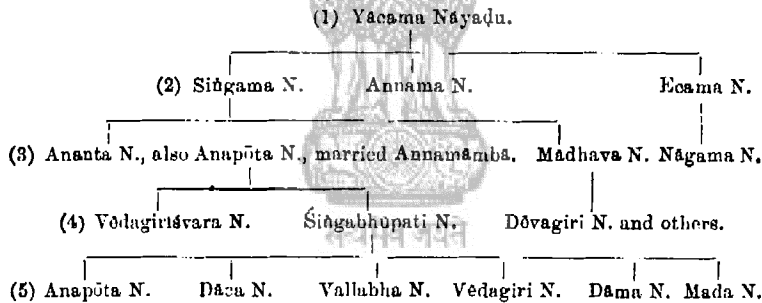
20. *Bhallataśātaka*.—This manuscript was copied at Trivandram under the care of Mr. Rājarāja Varma, Principal of the Mahārāja's Sanskrit College, Trivandram, and sent to me. I noticed the manuscript in the Catalogue of Sanskrit Manuscripts of the Mahārāja's Library, Trivandram, and requested that gentleman to acquire a transcript. He was kind enough to comply with my request. It contains 108 verses inculcating morals like the *Subhāṣitatriṣaṭi* of Bhartṛhari, and has been much admired as can be seen from the frequent quotations found in other works. He is quoted by Abhinavaguptācārya in his *Lōcanā*, a commentary on the *Dhvanyāloka*. Quotations from the work are also found in the *Kavyaprakāśa*, *Subhāṣitāvali* of Vallabhadēva, Kṣēmēndra's works and in the *Śārngadharapaddhati*. In some editions of the last work, the name *Bhallata* is given as *Mallabhaṭṭa* and *Bhaṭṭamalla*.

He is supposed to have been a Kashmerian poet; but we find, among the ancient Telugu grammarians, an author named *Kavi-bhallata*, and reference to him is found in the *Āndhrasābdacintāmaṇi* of Nannayabhaṭṭa. If both these names refer to the same person, he must have been an inhabitant of the Telugu country. The most ancient of the authors who quote him is Abhinavaguptācārya who flourished in the tenth century. The author of the work under notice must be assigned to the ninth century at the latest.

CLASS VI.—ALANĀKĀRAŚĀSTRA (RULES OF POETRY).

21. *Rasārṇavasudhākara*.—This is historically the most important of the manuscripts acquired in the present year. It was composed by Śiṅgabhaṭṭa who was called *Sarvajña* on account of his great scholarship. He was one of the ancestors of the present Rāja of Venkaṭagiri, and the work contains some account of the ancestors of the author, and the passages containing the account are quoted in the Extracts. According to the manuscript, the following is his genealogy. In the Rēcarla family there was a prince named *Yācama Nayaḍu*, who was learned and wealthy. He fought a battle with the Pāṇḍya king and became victorious. He was

styled Khadga Nārāyaṇa on account of his prowess. His wife was called Pōcamātā. He had three sons, named Siṅgama Nāyaka, Annama Nāyaka* and Ēcama Nāyaka. While the eldest brother was ruling over his kingdom very ably and powerfully, the youngest Ēcama Nāyaka distinguished himself for his courage and got a son, named Nāgama Nāyaka,† who acquired the titles of Rāhuttarāya and Kuṭharirāya. Siṅgama Nāyaḍu ‡ had two sons, named Anapōta, called also Ananta Nāyaḍu, and Mādhava Nāyaḍu; the latter of whom had many sons, of whom Dēvagiri was the most important. The elder succeeded to the throne and, on account of his valour, obtained the title of Sōmakulaparaśurīma. He constructed steps over the mountain Śrīśaila for the benefit of the pilgrims to the sacred shrine of Śiva under the name of Mallikārjuna situated on the summit. His wife was called Annamāmbā; and she gave birth to two sons who were named Vēdagiriśvara and Sivabhūpati. ‡

* Vonnamarāyaka according to a Madras edition of the work in Telugu character under the patronage of the present Raja of Venkatasagiri and a printed pamphlet noticed lower down.

† The Sanskrit word नायक Nāyaka is modified as నాయకం Nāyakam and is shortened as నాయన Nāyan in Tamil. This form Nāyan receives the suffix u and the strengthening letter ḍ before the suffix, and assumes the form of నాయుండు and నాయుడ, in which the nasal is changed into an anusvara or ardhānu-svāra.

‡ According to the manuscript, this king is the author of the work under notice. But, in the printed biography above referred to, the author is mentioned as the son of Anapōta of the sixth generation from Yacama Nāyaka from whom the above pedigree is given, and as the great grandson of Śiṅgabhūpati to whom the authorship of the work is attributed by the manuscript. The word is spelt as Śivabhūpati both in the manuscript and the Telugu edition by mistake; but in the verse which follows lower down in the manuscript the word is properly spelt.

The king Siṅgama Nāyaḍu lived prosperously with his six sons and settled in a town called Rājācala (Rācakonda) which was the capital of his ancestors, and ruled over the country between the Vindhya mountains and the hill Śrīśaila which is situated in the Kurnool district.

According to the manuscript, this Siṅgama Nāyaḍu is the author of the work under notice. I have been favoured by the present Diwan of Venkaṭagiri, Mr. Narayanasawmy Chettigaru, with a printed book called Biographical Sketches of the Rajas of Venkaṭagiri, compiled from the Palace Records, by order of the late Rajah of Venkaṭagiri under the superintendence of Raja T. Rama Row, High Court Vakil, Madras. The work contains a short account of the history of the family of the Rajas of Venkaṭagiri commencing from Votala Nāyaḍu, the founder of the dynasty. The manuscript under notice begins with Yācama Nāyaḍu of the fourth generation from the founder and ends with Siṅgama Nāyaḍu who was the seventh descendant according to the manuscript, and tenth according to the printed work. There are some differences between these two works with reference to the names of some Rājas and the particulars given of them, which it is unnecessary for me to notice here. Siṅgama Nāyaḍu flourished about 1330 A.C. and was called Sarvajña on account of his vast learning and was a great patron of learning. He also patronized Telugu poets, such as Bammara Pōtarāzu, who translated the Sanskrit Śrībhāgavata into Telugu, and Srinātha who translated the Naiṣadha into the same language. The latter composed a poem called Bhūginīdanḍukamu in honour of the Raja.

In a Vaiṣṇava sectarian work, called Guruparamparāprabhāva, Nainārācārya, the son of Vēdāntadēśika, is stated to have gone, as already stated, to the court of Siṅgama Nāyaḍu, and defeated Śākalyanalla, who was the author of Udāraraḡhava,* and established the Vaiṣṇava religion at his court by defeating the opponents of that religion. In a commentary called kaṭnapēṭika on the Subhāsitānīvi, a didactic poem which, it is said, Vēdāntadēśika

* Vide Notice No. 12.

composed in imitation of the Subhāṣitatrīṣaṭi of Bhartṛhari, the author says that the poem was composed for Siṅgama Nāyaḍu, and, after finishing the poem, the author of the work sent it as a present to the king.

The following works and authors are referred to in the Rasār-
navasandhākara :—

अभिरामराघवम्.

अनर्घराघवम्.

अमोघराघवम्.

आनन्दकोशप्रहसनम्.

उत्तररामचरित्रम्.

एकावली-विद्याधरः.

कलिकेळिप्रहसनम्-वैकृतम्.

कर्णामृतम्.

करुणाकन्दलम्-अंकः.

कर्पूरमञ्जरी.

कामदत्तम्-धूर्तप्रकरणम्.

कोहळः-नाट्यागमाचार्यः.

कौमारम्.

दत्तिलः-नाट्यागमाचार्यः.

धनञ्जयविजयः.

पयोधिमथनम्-प्रहसनम्.

पाणिनीयम्.

प्रसन्नराघवम्.

प्रबोधचन्द्रोदयः.

प्रहसनम्.

प्रियदर्शिका.

बालरामायणम्.

बृहत्सामद्रकम्-प्रहसनम्.

भरतः-नाट्यागमाचार्यः.

भगवदञ्जुका-प्रहसनम्.

भारतीयम्.

भावप्रकाशिका.

भारतम्.

भोजचरित्रम्.

मनङ्गः-नाट्यागमाचार्यः.

महेश्वरानन्दः-नाटकम्.

महावीरानन्दः.

मायाकुरङ्गिका-ईहामृगः.

माधवी-वीथिका.

माधवम्.

मालविकाग्निमित्रियम्.

मालतीमाधवं-शुद्धप्रकरणम्.

मेघसन्देशः.

मृच्छकटिकम्-मिश्रप्रकरणम्.

मुद्राराक्षसम्.

रघुवंशः.

रत्नावली.

रामायणम्.	वीरभद्रविजृम्भणम्-डिमः.
रामानन्दः	वेणीसंहारः.
रुद्रटः नाट्यग्रन्थकर्त्ता.	शाकुन्तलम्.
विक्रमोर्वशीयम्.	शाण्डिल्यः नाट्यागमाचार्यः.
वीरचरित्रम्.	शृङ्गारमञ्जरी.
वीरानन्तः.	

22. *Alaṅkāreṇḍuśekhara.*—A commentary on the *Lakṣaṇa-mālikā*, written by Nṛsiṃhācārya who was born in the family of Śrīśaila, and wrote also a commentary on a work called *Śāntāvilāsa* and secured the favour of a person named Hariśabakavindra.

CLASS VII.—VĒDĀNTA.

ADVĀITA.

23. *Bhāṣyaratnāprabhā.*—A commentary on Śaṅkara's *Bhāṣya* of the *Vēdānta sūtra* by Govindānanda, pupil of Gopālasara-svati, who was a pupil of Śivarāma.

24. *Sūtrōpanyaśa.*—Another commentary on the *Śārīraka sūtra* by Rāmōśabhārati who seems to have been a disciple of Vidyā-śaṅkara. The manuscript was transcribed by Gōvindōndrayati, who was a pupil of Jñānēndragura.

25. *Jñānavāsiṣṭhasaptāṣaṭi.*—A compilation from the big *Jñāna-vāsiṣṭha*, which is known by other names, such as *Yōgavāsiṣṭha*, *Maharāmāyaṇa* or *Vāsiṣṭharāmāyaṇa*, and treats of the Advaita Vēdānta. It was compiled by a person, who was known by the name of Kāśmīra Paṇḍita with a commentary written by himself.

The manuscript contains seven hundred stanzas, divided into six *prakaraṇās* or chapters which are as follow :—

1. वैराग्यप्रकरणम् ... 103 stanzas.
2. मुमुक्षुत्वप्रकरणम् ... 59 "

3. उत्पत्तिप्रकरणम्	...	99 stanzas.
4. स्थितिप्रकरणम्	...	138 „
5. उपशमप्रकरणम्	...	101 „
6. निर्वाणप्रकरणम्	...	200 „
		700 „

The original Sanskrit text is accompanied by a Telugu commentary written by a Telugu Brahman according to the commentary of Kāśmīra Paṇḍita who made the compilation. It is a very useful work on the Advaita philosophy and is rendered very intelligible by the Telugu commentary written in an easy prose style.

BHAKTI VĒDĀNTA.

The Vallabha religion, one of the earliest of the later Vaiṣṇava religions, was started in the beginning of the sixteenth century by Vallabhācārya, a Brahman of the Telugu country, who was the son of Lakṣmaṇa Bhaṭṭa and is worshipped by the adherents of the religion started by him. According to the religion Viṣṇu is the highest God, and is to be worshipped in the form of young Kṛṣṇa associated with Rādhā. This sect differs from the other sects of the Vaiṣṇava religion in the circumstance that, while the latter allow fasting and other restrictions, this sect inculcates the worship of Kṛṣṇa and the ceremonies connected with it without any restrictions. The devotees should eat and drink and satisfy his hunger and other wants and worship God Kṛṣṇa in perfect satisfaction. His very religion consists in the enjoyment of the worldly pleasures which include all religious ceremonies and devotion to God. The followers of this religion generally inhabit Bombay, Guzerat, and other north-western countries. They are mostly merchants and are very rich; and some of the merchants are also found in this Presidency. The priests of the religion are married men and are recruited from

the Telugu Brahmans who are related to its founder Vallabhācārya.

The following works on the Vallabha religion are very rare and were acquired from the Tanjore district by purchase :—

26. Bhagavannāmarābhava—by Muralidharadāsa which treats of the greatness of singing the name of God Kṛṣṇa. It is divided into six stāvakas. The author mentions Vallabha and his son Viṭṭhala, to whom he pays homage.

27. Paratātvavilāsa—written by Śrīkṛṣṇatīrtha to inculcate that God Kṛṣṇa is to be worshipped as the Supremo Being. He mentions Vallabhācārya with great respect.

28. Sugrhasūtra.—A commentary on a work treating of the tenets of Vallabhācārya by Puruṣōttama. The author refers to Vallabhācārya and his son. The name Viṭṭhala is derived in a peculiar way and is made to convey literally “one who favours the ignorant.”*

29. Sēvākālpataru—written by Muralidharadāsa, treats of the way in which God Kṛṣṇa is to be worshipped. He says that the worshipping of the idols of Viṣṇu and the like are the methods of the true worship and that the adhikāris, that is, the persons who are qualified for it, are the devotees of the God.

30. Saṁnyāsānirṇaya—written by Vallabhācārya inculcating the methods of Saṁnyāsa, the renunciation of the wordly pursuit.

31. Puṣṭipravāhaṁaryāda.—A short treatise on the doctrines of the Puṣṭimārga which is the name applied to the religion of Vallabhācārya. The author is called Ācāryacandra.

32. Bālabōdha—written by Ācārya, which name seems to refer to Vallabhācārya. According to this work, there are two

methods of pursuing the four objects of humanity, virtue, wealth, desire and salvation, the one being alaukika, supermundane, and prescribed in the Vedas, and the other worldly and feasible, and prescribed by the sages and the gods.

33. *Bhaktihanisa*—written by Viṭṭhala, inculcates that the highest God cannot be reached by knowledge, discussion and learning, but only by the devotion of the worshipper and by the pleasure and permission of the Supreme Being.

34. *Bhakticintāmaṇi*—by Muralidharadāsa, who is already mentioned as the author of the *Sāvākālpataru*.

35. *Sampradāyakuladīpikā*, by Gada who was a disciple of Viṭṭhala. The author speaks of the different ages and refers to the incarnation of God Viṣṇu as Vallabhācārya and Viṭṭhala, the son of the former. The work is divided into five prakaraṇas or chapters. The date of the composition of the work is given by the author in the following passage :—

नृपतिविक्रमादित्यसमयात् षोडशशताधिकदशमसंवत्सरे (1610th of the Vikrama era, that is, 1554 A.C.).

The following is the summary of the contents of the work. The objects of humanity are five: Dharma, Artha, Kama and Mokṣa, and Viṣṇubhakti. Though in the three earlier ages a man had to follow the above five objects, yet, in the last age, that is the Kali, he has only one object to pursue, viz., Viṣṇubhakti. This religion will be established by the Vaiṣṇava sages who will be born in the world and last as long as the water lasts in the Ganges and as long as God Viṣṇu remains at Jagannāth. In the other ages the objects of humanity are to be acquired by much effort; but in the Kali age, they can be reached with the singing of the names of God Viṣṇu.

First Prakaraṇa.—The religion of devotion originated in the Drāvida country and spread into the Karnāṭaka country; but in

some places of the Ghūrjara and Marāṭha countries it perished. There was a king who flourished some years after the commencement of the Kaliyuga and ruled over his kingdom well. He had a minister, whose son named Viṣṇusvāmi was an incarnation of Viṣṇu. He was a great devotee of Viṣṇu and was instructed in the tenets of the Viśiṣṭādvaita by God Viṣṇu himself. Viṣṇusvāmi made an idol of Viṣṇu in the very form in which the God appeared to him, and established it in a temple and worshipped it.

Second Prakaraṇa.—There were some devotees—one named Bilvamaṅgala in the Tamil country, another, at Benares, and a third, in Orissa. There is a stōtra containing 108 stanzas composed by him. All of them were Vaiṣṇavas. The person who was born at Kāśī was in his first birth known by the name of Mādhavānala, in the second, Bilhana, in the third, Bilvamaṅgala, and in the fourth, Jayadēva who composed the Gitagōvinda. When Bilvamaṅgala was spreading the religion of Viṣṇusvāmi, he got many disciples. Then God Śiva commanded by Nārāyaṇa became incarnated as Śaṅkarācārya and deceived all those men who were not fit to receive salvation, and made them heretics. Moreover, Surēśvarabhaṭṭācārya who studied the Jaina śāstras from Hōmacandrācārya who was the prime minister of Kumārāpāla, king of Anhilpattana, in order to re-establish the śāstras of the Hīndus, which the Jain priest had destroyed, perished in a holy fire for the removal of the sin of studying the Jaina śāstras. His son-in-law and disciple Kumarila Bhaṭṭa was defeated by Śaṅkarācārya and was compelled to become a mendicant and hold only one stick which was against the practice of the Vaiṣṇava mendicants who hold three sticks and are called Tridaṇḍasannyāsins. Śaṅkarācārya, after defeating Surēśvarācārya, went to Gōkarnakṣētra and got four disciples, through whom he spread the Māyāvādimata, as the Advaitamata is named by the followers of Vaiṣṇavaism. A person named Mādhva who had taken the mendicant's order under the priesthood of Śaṅkarācārya, saw God Rama in his dream, and was taught Vaiṣṇavaism which he embraced and propagated. The religion propagated by him

became known as Mādhva religion. Then came into existence the Rāmānuja religion founded by Rāmānuja who was taught by Garuḍa under the favour of the Goddess of Fortune. A person named Nimbāditya,* who received instructions on the Vaiṣṇava religion by the God Pāṇḍuraṅga at Pāṇḍuraṅgapura (Pāṇḍrapur), established a new form of Vaiṣṇava religion which was called Nimbādityamata from its founder. Each of the above four sects of the Vaiṣṇava religion had a sub-sect as shown below :—

The Nanda samaya belongs to Rāmānuja's religion.

„ Prakāśa samaya	„	Madhva's	„
„ Svarūpa samaya	„	Nimbāditya's	„
„ Caitanya samaya	„	Viṣṇusvāmi's	„

Third Prakaraṇa.—Then followed the religion of Vallabhācārya † who was an incarnation of God Kṛṣṇa and was the son of Lakṣmīnātha Bhaṭṭa. He became a staunch defender of Vaiṣṇavaism, and, at a meeting held at the court of Kṛṣṇadēvarāja and presided over by Vyāsātirtha, a mendicant of the Mādhva religion, defeated the opponents of the Vaiṣṇava religion. Vallabhācārya then went to Prayāga, where he was visited by Bilvamaṅgala and was taught by him that form of Vaiṣṇavaism which was communicated to him by God. Vallabhācārya proceeded then to Sthānīṣvar near Haridvāra, and residing in the house of Nanda, who was a Vaiṣṇava of the Tantric form, expounded a stanza of the Bhāgavata. He then converted a person named Rāmānanda to his religion by miraculously breaking his śaṅgrāma and restoring it to its original form. He then travelled through many countries on the score of visiting holy shrines and

* In explanation of the name Nimbāditya, the following anecdote is related : Nimbāditya was engaged in conversation with an Advaiti priest. As they were conversing long on a theological topic in the evening, the sun set in the west. The Advaiti recluse seeing that the time for the evening ceremony was past, wanted to stop the conversation and perform the ceremony. But the Vaiṣṇava recluse remarked that the sun had not set and showed the sun to his friend through a Nimba tree by his supernatural powers.

† Vide the account of Vallabhācārya under the work called Vallabhācārya caritra.

successfully attacked the opponents of the Vaiṣṇava religion. At the request of a person named Kōśavabaṭṭa he commented on the Bhāgavata fully. He wrote commentaries on the Bhagavadgīta and fifty Upaniṣads and taught them to two disciples, Nārāyaṇa and Aeyuta. He then went to the Ganges and became a Tridaṇḍayati. He had two sons named Gopinātha and Viṭṭhalaśvara. The former had a son named Puruṣōttama, and the latter had many sons, one of whom was named Giridhara.

Fourth Prakaraṇa.—Of the suguṇa and nirguṇa modes of worship, the latter prescribed in the Vēdas is very difficult and unfeasible, and the former is therefore the more suitable and better one. It is therefore necessary to worship a personal representation or incarnation of the Supreme Deity. Of all the divine incarnations, Kṛṣṇa is the best, and hence it follows that he alone should be worshipped as the highest deity.

Fifth Prakaraṇa.—The author mentions Vallabhācārya, his sons Gopinātha and Viṭṭhalācārya and his grandson Puruṣōttama, son of Gopinātha, and Giridhara, son of Viṭṭhala.

36. *Bhaktihētunirṇaya*—by Viṭṭhalācārya.

37. *Bhaktihētuvīrti*.—A commentary on the above by a disciple of Viṭṭhalācārya, named Raghunātha.

38. *Bhaguvannāmadarpaṇa*—written by Muralīdharadāsa, a disciple of Viṭṭhalācārya. The work is divided into four chapters or *prakaraṇas*.

39. *Prēmabhaktirasāyana*.—The author of the work is not given in it, but, by the mention of Vallabhācārya and his son Viṭṭhalācārya, he appears to have belonged to the Vallabha sect. According to him, the inferior soul is a part of the superior soul, but when he is separated from the latter, his qualities, such as existence, intelligence and happiness, become invisible and, to the inferior souls who are fallen into the current of worldly life, the Supreme Being appears to be distant, though he is living in them. The author speaks of the way in which the Jīva, which feels separated from the Supreme Being, may be united with him.

When the inferior souls are united with the Supreme Being, the union is of five kinds, viz. : *Sālōkya* (living with him in the same locality), *Sārūpya* (possessing the same form), *Sāmīpya* (living in vicinity with him), *Sayujya* (union with him), and lastly the rejoicing at the singing and hearing of his deeds.

40. *Paratatvāñjana*.—This is a work written by Muralidharadāsa, who was a disciple of Viṭṭhala, son of Vallabhācārya, to inculcate the worship of Viṣṇu under the name of Kṛṣṇa. The God is considered as a treasure, and the present work which is a commentary on the Bhāgavata is a means (eye-salve or collyrium) of discovering him, just as a magic eye-salve is a means of discovering the rich treasures buried under the earth. He lays down the following questions : “ What is the highest Being full of happiness, and what are the means of reaching it ? ” and answers them in the following manner : “ The Being,” he says, “ is he who is the son of King Nanda, is as black as the cloud, lotus-eyed, an ocean of mercy, holds a flute ; the favourite of the cowherd women, relieves the helpless, protects and saves of his own accord ; giver of prosperity and happiness to his devotees, &c., and is to be known by the Bhāgavata Purāṇa ; and the means of reaching him is to rejoice in singing and hearing of his deeds and qualities. According to the Puṣṭimārga, God is to be approached only by his mercy and with affection for him. The work is divided into fourteen darśanas—each of the first thirteen darśanas treating of his attributes, and the fourteenth, of the capacity of those who delight in singing and hearing of God.

41. *Bhaktisūtrabhāṣya*.—A commentary on the Bhaktisūtra of Śaṇḍilya by Muralidharadāsa, a disciple of Viṭṭhalācārya, son of Vallabhācārya. It is divided into three adhyāyas, and each adhyāya is sub-divided into two āhnika—

The first adhyāya, first āhnika contains	...	9 sūtras.
Do.	second āhnika contains	17 „
The second adhyāya, first āhnika contains		28 „
Do.	second āhnika contains	29 „

The third adhyāya, first āhnika contains ...	8 sūtras.
Do. second āhnika contains	8 „
	—
Total ...	99 „
	—

The work begins with अथातो भक्तिजिज्ञासा. Referring to the first word the commentary says:—

अथ आनन्तर्यवाची अनायासाश्रितजनसंसारदुःखविध्वंसक-
परमप्राप्त्यनन्दराजकुमारस्य महिमयाथार्थ्यप्रतिपादकबादरायणकृततत्त्व-
सूत्रार्थपरिज्ञानानन्तरमित्यर्थः ।

This interpretation is quite consistent with the tenet of the Vaiṣṇavas that bhakti (piety) or worshipping the Supreme Being is to be considered as the fifth object of humanity in addition to the four well-known ones, viz., virtue, wealth, desire and salvation, and that devotion is better than mere knowledge and contemplation.

42. Brahmasūtrabhāṣya.—A commentary on the Śārirakasūtra of Vyāsa by Vallabhācārya who interprets the sūtra so as to suit the tenets of his religion. According to him there is no salvation without piety and love for the Supreme Being who is identical with God Kṛṣṇa. In the colophon of each adhyāya, he calls himself a follower of the religion of Vyāsa.*

CLASS VIII.—PRAYŌGA.

43. Prayōgaratna.—A work on the gṛhya rituals of the followers of the Āśvalāyana sūtra by Bhaṭṭanārāyaṇa, son of Bhaṭṭarāmēśvara. It was written at Benares. A complete list of the contents of the book is given at the end of the manuscript with reference to the pages of the manuscript, and the list follows the extracts from the above work.

* इति श्रीमद्वेदव्यासमतवर्तिवल्गुभाचार्यविरचिते चतुर्थध्यायस्य
चतुर्थः पादः ॥

CLASS IX.—STÖTRA, PÜJA AND MANTRA.

44. Svacehandapaddhati.—A short treatise on the worship of Śrīvidyā by Madhusūdana Sarasvatī who was the son of Madhava and a disciple of Nilakanṭhāśrami. The author was patronized by Śivarāja of Rajadurga who presented him with elephants and horses, and conferred on him the title of कविराज 'The King of Poets.' He was an inhabitant of a town called Varṇśālaya.

45. Vṛṣādrīstōtra—written by Raghunāthācārya who was a disciple of Ammaṅgi Veṅkaṭācārya, and was born in the family of Tirunantālvaṁśa, the members of which lived on the Tirupati hills and were engaged in worshipping the God. It contains some panegyrics on one of the seven hills of Tirupati called Vṛṣādrī.

CLASS X.—PURĀNAS.

COMMENTARIES ON THE BHĀGAVATA PURĀNA.

46. Bhāgavatātattvadīpikā—also called Tattvadīpanibandhana or Tattvadīpa written by Vallabhācārya who wrote the commentary on the first three skandhas, while the remaining part of the work was taken up by his son Viṭṭhalācārya as we see from the colophon of the fourth skandha इति श्रीवल्लभात्मजविद्वत्तदीक्षितविरचितायां श्रीभागवततत्त्वदीपिकायां श्रीभागवतीयचतुर्थस्कन्धप्रकरणम् ॥

The manuscript ends with a portion of the fifth skandha.

47. Bhāgavatātattvadīpaṣṭakāśāvaranabhaṅga—is a commentary on the above by Pīṭāmbara, son of Yadupati, who pays homage to Vallabhācārya. The manuscript was transcribed by Viṭṭhalādāsa, a pupil of Muralīdharādāsa, in the year of Raudri, in the month of Kumbha, on the first day of the month and in the town of Śālivāṭapuri.

48. Bhāgavatasāhityamañjūsā.—This work was written by Bhāṭṭavēṅkaṭeśa, one of the disciples of Prahlāḍakanṭhakunṭhīra-vasūri. Though the Bhāgavata Purāṇa is considered and read as a Purāṇa generally, the author studied it as a great poem (Mahā-

kāvya) written in conformity to the rules of the *Alaṅkāraśāstra*, and illustrates every rule of the *Alaṅkāraśāstra* with quotations from the *Bhāgavata*. He says that, as a poem, the *Bhāgavata* satisfies all the conditions of a mahākāvya, that the hero of the poem is God Kṛṣṇa who possesses all the good qualities which should exist in the hero of a mahākāvya, that it treats of all the subjects which should be introduced into a poem, and that it possesses all the merits of such a poem.

The work will be much liked by the Vaiṣṇavas and others who study the *Bhāgavata*.

49. *Bhāgavataryākhyā*—written by Virarāghava ending with the eleventh skandha. It is also called *Bhāgavatacandracandrika* and interprets the original according to the Viśiṣṭādvaita system.

50. *Bhāgavapurāṇa*.—It is an Upapurāṇa or minor Purāṇa and is intended to aggrandize the sanctity of the twelve Vaiṣṇava saints who are said to be incarnations of the personal attendants and appendages of God Viṣṇu. The work corresponds to the *Bhaktavilāsa* which is a portion of the *Skāndapurāṇa*, and narrates the lives of the sixty-three saints of the Śaiva religion.

Śaunaka and other sages addressing Sūta said: "O great Rṣi! we heard from you the history of the God Viṣṇu; but we have not yet heard anything of the saints who were the devotees of Viṣṇu." The sage Sūta narrated the histories of the twelve Vaiṣṇava saints as they were narrated by Nārāyaṇa to Nara, when they were making penance in their hermitage, and, when the latter requested him to let him know the easiest way of attaining to salvation. Nārāyaṇa told Nara that Lakṣmī, the Goddess of Fortune, asked him why when he was incarnated in this world as Rāma, Kṛṣṇa, &c., both in the human and idol forms, it was not possible to give salvation to every one. The God replied that men's conditions chiefly depended on the deeds of their former birth, and that, if all men are to be saved, he would allow all his personal attendants and appendages to be incarnated as different saints who, by preaching the Vaiṣṇava religion to the peoples of the world, make them fit to enjoy the heavenly

bliss. He accordingly directed (1) Garuḍa, his vehicle, (2) Viśvaksēna, his army leader, his wives, (3) Nīlā, (4) Bhūmi and (5) Lakṣmī, (6) Ādiśeṣa, king of the serpents, (7) Kumuda, a chief soldier of Viṣṇu, (8) Cakra, his wheel weapon, (9) Śārṅga, his bow, (10) Nandaka, his sword, (11) Kaumōdākī, his club, and (12) Pāñcajanya, his conch shell.

The following is a list of the saints whose histories form the subject of this Purāṇa, the dates of their birth being given from other sources:—

(1) *Sarōmuni*.—Tamil Poygaiyālvār, the incarnation of Pāñcajanya, the conch shell of Viṣṇu, at Kāñci, in 862,962 past of the Dvāparayuga.

(2) *Bhūtamuni*.—Tamil Pūḍattālvār, incarnation of Gadā, the club of Viṣṇu, at Mallāpuri, on the second day after the birth of the preceding saint.

(3) *Mahālakṣhamuni*.—Tamil Pēyālvār, the incarnation of Nandaka, the sword of Viṣṇu, at Mayūrapuri, on the third day after the birth of the first saint.

(4) *Mahīsāramuni*.—Tamil Tirumaliśaiyālvār,* the incarnation of the wheel weapon of Viṣṇu, at Tirumaliśai, a village near Madras, in the same year in which the preceding three were born.

(5) *Saṭṭhāri*.—Tamil Nammālvār, the incarnation of Viśvaksēna, the army leader of Viṣṇu, at Tirukkūrur (Sans. Kurukāpuri), on the 43rd day of the Kaliyuga.

(6) *Madhurakavi*.—The incarnation of Kumuda, a chief soldier of Viṣṇu, at Tirukkōlūr, in 863,879 past of the Dvāpara age.

(7) *Kulaśekharamuni*.—The incarnation of Kaustubha, the jewel of Viṣṇu, in the town of Kolli (Sans. Kōlapattana) in Malabar, in the 28th year of the Kaliyuga.

(8) *Viṣṇucitta*.—Tamil Periyālvār, the incarnation of Garuḍa in Srīvilliputtūr (Sans. Dhanvipura), in the 47th year of the Kaliyuga.

(9) *Gōḍā*.—Tamil Āṇḍāl, the incarnation of the Goddess of the Earth, a wife of Viṣṇu. She was the daughter of the preceding saint and was born in the 98th year of the Kali age.

* The Sanskrit word *mahīsāra* becomes corrupted into *maliśai* in Tamil.

(10) *Bhaktāṅghrīrēṇu*.—Tamil Tondaradippodi, the incarnation of Vanamālā, the wreath of flowers worn by Viṣṇu, in the town of Tirumaṇḍaṅguḍi (Sans. Maṇḍaṅguḍi), in the 1289th year of the Kali age.

(11) *Śrīpāṇa*.—Tamil Tiruppaṇālvar, the incarnation of Śrīvatsa, the personal mark of Viṣṇu, in the town of Niculāpura, in the 343rd year of the Kali age.

(12) *Tirumaṅgaiyālvār*.—Sanskrit Kaliya, the incarnation of Śārṅga, the bow of Viṣṇu, in the town of Tiruvali, in the 398th year of the Kaliyuga.

The dates assigned to the births of the above twelve saints are not trustworthy and are intended to enhance the sanctity of the saints; and this has been shown in the case of the last-mentioned saint who is said to have vanquished the celebrated Śaiva saint Sambandha who was prior to Śaṅkarācārya and may be assigned to the sixth or seventh century and was the contemporary of Kūṇapāṇḍya who was the last of the kings of Madura mentioned in the Hālāsyamahātmya (*vide* my Essay on Tamil Literature, No. I, p. 53). I may add here that the language of the Tamil Prabhandha does not indicate a very high antiquity.

CLASS XI.—CARITRA OR HISTORY.

51. *Śrī Vallabhācāryacaritra*.—This is a short work in prose written by Muralidharadāsa, one of the disciples of Viṭṭhala, son of Vallabhācārya, whose history is the subject of this work. God Viṣṇu, who was very kind-hearted towards his devotees and pious men, inspired a good Brahman named Lakṣmaṇabhaṭṭa in the Telugu country, who, under divine inspiration, was preparing the people for the worship of Viṣṇu according to the way mentioned in the Vaiṣṇava Āgamas. The God was born as the son of the above Brāhman and was named Vallabhācārya. As the child was born in the eighth month after the conception, the parents thought that it would not live long and so left it in a forest, on their way to Benares; but, on their return, found the child living in perfect health and brought it home. The parents performed to the child the jātakarṇa and other ceremonies, and, within the eighth year, the boy became well versed in all the Śāstras.

In course of time, a cow belonging to a Brahman, though well-fed, did not yield the proper quantity of milk; and it was discovered that the cow went to a stone and poured its milk on it. On examination an idol of the God Kṛṣṇa appeared to the people. When asked why he appeared there, he replied that he came to see Vallabhācārya. A person named Sindhupāṇḍya, who got the information from the God, instructed the owner of the cow to worship the idol every day.

One day, Vallabhācārya who, in his twenty-second year, was wandering from town to town, was seen, in the form of God Kṛṣṇa, by a person who was standing on the highest storey of his lofty house. The person at once came down and prostrated himself at the feet of Vallabhācārya and requested the latter to admit him as a disciple; and the saint, moved with the profound piety of his admirer, made him a disciple of his under the name of Dāmōdaradāsa. The saint and his disciple then went to Viśākhānagar (modern Vizag.) where he saw his maternal uncle, the minister of the king of the place. He then visited Kṛṣṇadōva Rāya in the south and in an assembly held at the court* defeated all the opponents of the Vaiṣṇava religion and established his own, i.e., the worship of Viṣṇu under the name of Kṛṣṇa as the religion of the Vēdas and all the Śāstras. He then proceeded to the country of Mārṇvād on his way to Gōkula and Brindāvana and then reached the latter places, where he was constantly engaged in the worship of God Kṛṣṇa. In course of time, the God appeared to him in his dream and ordered him to teach the people the Vaiṣṇava religion, and said that he would be successful as he was an incarnation of the divine speaker himself. Thenceforward, Vallabhācārya began to propagate his religion and, in course of time, met a person, who was searching for a lost sālagrāma of his. Vallabhācārya made a whole tree appear to the person full of sālagrāmas hanging on its branches, each of which was like the one for which the person was searching. At another time, when a person was worshipping a sālagrāma which he placed on the breast

* The assembly is said to have been presided over by Vyāsātirtha, a Pandit of the Mādhva sect.

of an idol of Kṛṣṇa, Vallabhācārya advised him not to do so, but the latter insisted in his mode of worship and immediately found the sālagrāma broken into pieces. When he repented for violating the advice of the priest, Vallabhācārya asked the devotee to bring the broken pieces of the sālagrāma to him, and by his miraculous powers restored the broken sālagrāma to its original form and integrity. He then went to the country of Mārvād, established his own religion and supplanted all the other religions. He went to Poona and worshipped the God Viṭṭhala there, was ordered by the God to become a married man and was informed by the latter that he himself would be born in the devotee's family. Vallabhācārya then went to Benares, where he married the daughter of one of his own disciples whom God Kṛṣṇa had already ordered in a dream to give his daughter to Vallabhācārya. He then threw all the idols of Śiva and other gods in the Ganges except the sālagrāma idols, and when the gods entreated him not to do so, he advised his followers to worship those gods on the occasion of feasts, and informed them that Śiva and other deities were the devotees of Viṣṇu and that they might be worshipped as such.

In course of time he got two sons, of whom the elder named Gopīnātha was an incarnation of Balarāma and the younger, named Viṭṭhala, that of God Kṛṣṇa. Viṭṭhalācārya had seven sons, who with their father and uncle were everywhere preaching and propagating the worship of Kṛṣṇa. Of the seven sons of Viṭṭhalācārya, only the following are mentioned by their names:—

1. Giridhara.	3. Raghubarī.
2. Gōvindarāya.	4. Yadupatī.

CLASS XII.—VAIDYA ŚĀSTRA (MEDICINE).

52. *Ouraka saṁhita*—is a great and very ancient work on medicine by Caraka. It was originally written by Agnivēśa and improved by Caraka. Agnivēśa is one of the six disciples of Atri, who learnt the science of medicine from the latter, and the remaining five disciples were Bhēla, Jātukarni, Parāsara, Hārīta

and Kṣārapāṇi. The work is divided into several sthānas or chapters, such as (1) Sūtrasthāna, (2) Nidānasthāna, (3) Sārira-sthāna, (4) Vīmānasthāna; (5) Indriyasthāna; (6) Cikitsāsthāna; (7) Kalpasthāna. The manuscript contains the first four adhyāyas of the first portion (sthāna) and a portion of the fifth. The following are headings of those adhyāyas :—

1. Dīrghajīvitavyam.	4. Śadvivēcanaśatāśritīyam.
2. Apāmārgataṇḍulīyam.	5. Mātrāśritīyam.
3. Āragvadhīyam.	

A manuscript of the same work is described in Burnell's Catalogue of the Sanskrit Library of the Tanjore Palace, and it contains a much larger portion of the work than contained in the manuscript under notice. But it is named Bhēlasamhitā.

53. Sadvaidyajīvanam.—Named Lōlambarājīyam, was written by Lōlambarāja who was the son of Divākara. The work much prevails in the Maratha country, and consists of a centum of verses; and there is a proverb in Sanskrit: शतश्लोकेन पण्डितः "A doctor by one hundred stanzas" which is said to refer to this work, and implies that any person becomes a doctor by studying this work.

54. Praśnōttaramāla.—This is a treatise on medicine written by Śrīsaīlanātha under the patronage of Venkatādrivibhu. The author mentions as his guru Kāmēsanāthārya of the Kāśyapagōtra, whose father was named Ekāmranātha, composed a work on Āyurvēda at the request of the minister (Sāyana). There was a person named Avadhānasarasvatī* who belonged to the Atrigōtra, was born in Makṣikāraṇya (a village known by the Tamil name of

* In Dr. Burnell's Catalogue of the Library of the Tanjore Palace, a work named Śataślōki is mentioned, the author of which is named Avadhānasarasvatī who may be the same author above mentioned. Though Dr. Burnell says that the work is anonymous, the name of the author is given in the extracts given by him from the work.

Īkkādu *), near Trivellore, in the country of Tuṇḍiramaṇḍala (Tamil Tuṇḍamaṇḍalam), and wrote a medical treatise which contained the substance of the vast medical literature. He married the daughter of Kāmēśanātha and became the father of the author of this work. As the author's great grandfather was a contemporary of Śāyana, minister of Bukka, the author must have lived about the beginning of the fifteenth century under the patronage of a king named Vōṅkaṭādri.

* The Tamil name ஈக்காடு means a "forest of flies."

TAMIL MANUSCRIPTS.

CLASS I.—GRAMMAR.

1. *Tolgāppiyam with the commentary of Iḷampūraṇar.*—The original work was written by a person named Tolgāppiyar, from whose name the work is designated Tolgāppiyam. The word signifies an ancient poet from *tol*, 'old,' and *kāppiyam*, 'poetry,' and may refer to the fact that he was the most ancient author whose work is now extant. He is also called Tṛṇadhūmagṇi, but the name does not occur in any ancient Tamil work I have seen. He was one of the twelve * disciples of Agastya, and the following account is given by Naccinārkkiniyār in his commentary of the above work. When Agastya came to the south to live there permanently, Tolgāppiyar was asked to accompany Lōpāmudra; but, owing to his carelessness in executing the commands of Agastya, he was cursed by the latter that he should not go to heaven; and, in return, Tolgāppiyar hurled a curse on Agastya that his work, namely, the grammar written by him and called Agastyam, should become obsolete. Hence it happened that the work of the sage was given up by the people and, in its stead, the grammar of the disciple was used. Tolgāppiyar was a member of the second Tamil Saṅgam; and his grammar was the chief authority for the language and has continued as such ever since. We learn from Naccinārkkiniyār that, in the time of the author, the principal literary works were Māpurāṇam, Bhūtapurāṇam and Isainuṇukkam; that the subjects treated in them were orthography, etymology, rules of poetry, prosody, code of usages, the duties of a king, a minister and a brahmin, astronomy, astrology, music and dancing and the like; and that the

* The other disciples were Adaṅgūttāṇ, Duraiṅgaṇ, Śembūtey, Vaiyapigaṇ, Vāyppiyaṇ, Paṇambāraṇ, Kaḷārambaṇ, Avinayaṇ, Kakkaiyapadiṇiyaṇ, Nattattaṇ, and Vamaṇaṇ. Another disciple named Śikhaṇḍi is also mentioned by Adiyārkkunallār.

present grammar was written by consulting the above works. But nothing is known about those works except that the *Isainu-nukkam* is a work on music and that it was composed by Śikhaṇḍi, who was one of the twelve disciples of Agastya, for the instruction of Jayanta, the son of a Pāṇḍya king named Anākula, who was his son by a celestial damsel called Tīlōttamā.* The above works have not yet been discovered, but we come across passages quoted from them in the commentaries of Naccinārkkiniyār, Aḍiyārkkunallār and others.

The Tolgāppiyam is said to have been presented at the court of a Madura king and explained to the satisfaction of a sage called Adan̄kōṭṭāśān, who was a native of Adhaṅgōḍu. From a passage in the commentary, we learn that the king was called Makirti (Sans. Mahākirti) and that he reigned for twenty thousand years.

The work is said to be based on the Aindra, which was the grammatical treatise attributed to Indra, to which Agastya refers in a passage of his, quoted by Śaṅavaraiyar and others ; and from the manner of reference it appears that the grammar of Agastya does not follow the Aindra grammar, and this view is confirmed by a passage occurring in the Prayōgavivēkam of Subrahmaṇya Vēdiyar, according to which the Agastyam was based on Pāṇini's and the Tolgāppiyam on Indra's. According to the Kathāsaritsāgara, the grammar of Indra prevailed before Pāṇini and, when the latter composed his grammar known by the name of Aṣṭādhyāyī and defeated his opponent Vararuci in a grammatical discussion, the latter was obliged to adopt the vanquisher's work and give up the grammar of Indra which he had previously studied and followed. This must be a

* இனித்தேவவிருடியாகிய குறுமுனிபாற்கேட்ட மாணக்கர் பன்னிருவருள் சீகண்டியென்னு மருந்தவமுனி இடைச்சங்கத்து அனாதலனென்னுந் தெய்வப்பாண்டியன் தேரோடு விகம்பு செல்வோன் திலோத்தமையென்னுந் தெய்வமகளைக்கண்டுதேரிற்கூடினவிடத்துச் சனித்தானே. . . . சயந்ததுமாரணைப் பெயர்பெற்ற குமாண் இசையறிதற்குச்செய்த இசைதுணுக்கம். . . . சிலப். உரை.

pure myth created, perhaps, on a Vedic passage which says that Indra studied grammar under Bṛhaspati and, even after a hundred years' study, was not able to master the subject. According to Dr. Kielhorn, the so-called Indra's grammar is simply the work of Jinendra.

2. *Ilampūraṇam*.—A commentary of the Tolgāppiyam by Ilampūraṇār, who is known by the name of உரையாசிரியர், 'the author of the commentary,' as he was the first commentator of the Tolgāppiyam. In the following passage, which occurs in the commentary of the Śilappadhikāram by Aḍiyārkkunallar, the author is spoken of as Uraiśāriyar :—

“வடிவேலெறிந்த வரன்பகைபொருது
பஃறுளியாற்றுடன் பன்மீயடுக்கத்துக்
குமரிக்கோடு கொடுங்கடல்தொள்ள

என்பதனுனார், கணக்காயன்மகனார் நக்கீரனாருரைத்த
இறையனாரகப்பொருளுரையானும், உரையாசிரியராகிய
இளம்பூரணவடிகளை முகவுரையானும், நிறவாற்றானும்
பெறுதும்.” p. 118.

The commentary is available only for the first two chapters, viz., *Eluttadhikāram*, 'Orthography,' *Śolladhikāram*, 'Etymology' of the Tolgāppiyam, and the remaining portion has not yet been discovered. There are other commentaries written by Śeṇavaraiyar and Kallaḍar on Etymology. The commentary of Naccinārkiniyar only exists in full and has been printed.

3. *Viraśōḷiyam*.—This is a work on Tamil grammar written by Buddhāmitra, a petty chieftain, who ruled over a province called Ponparri, under Viraśōḷa, better known as Kulōttuṅga I., who ruled over the Chōla country between 1064–1113. The author, who was a Buddhist, says that Agastya learnt the Tamil language under *Avalōkita*, and this statement corresponds to a similar one made by the Hindus that Agastya studied Tamil under Śiva. The work is divided into five chapters, viz., Orthography, Etymology, Rules of Poetry, Prosody, and Figures of Speech. In the chapter on the Figures of Speech, the author refers to Bāṇḍi, who may be the Sanskrit rhetorician, the author of the *Kāvyaḍarsa*, who

flourished during the latter half of the seventh century, or the author who wrote the *Daṇḍiyalaṅkāraṁ* in Tamil. He treats of Tamil according to the system of Paṇini and introduces some of the technical terms of the Sanskrit grammar, thus making his work somewhat difficult for paṇḍits knowing only Tamil. It has, therefore, fallen into disuse and was not known much before it was printed.

The manuscript under notice contains a commentary on the *Virasōliyam* by Perundēvaṇār who is supposed to have been a disciple of the author, from the expression கடனாகவே நவின்னான் which means 'as a duty he wrote the commentary.'

In a stanza composed by the commentator as an example of a certain figure in the chapter on *Alaṅkāra*, he refers to *Virasōla* under the following titles, &c. :—

Kāvērivallavan, 'the husband of the Kāvēri.'
 Kaṇṇumunṇiṇaiṇ, 'he who knows before thinking.'
 Kari (li ?) kalakannan, 'the Kārṇa of the Kaliyuga.'
 Vikramaśoḷan.
 Valavanārāyaṇan.
 Virarājendraṇ.
 Pararṇpakālan.

These may otherwise refer to other persons. He also mentions the name of Daṇḍi, the author of the *Kāvya-darśa*, in a stanza composed by him which occurs on p. 139.

The following authors and works are quoted in the commentary :—

1. Amṛtasāgaraṇār.	8. Mayēccurar.
2. Avinayar.	9. Nariviruttam.
3. Cudāmaṇi.	10. Nyāyacūdāmaṇi.
4. Daṇḍiyār.	11. Pudiya-nuṭṭam.
5. Eliviruttam.	12. Tiruvalluvappayan.
6. Kakkaipaḍiṇiyar.	13. Udayanankadaḷ.
7. Kuṇḍalakeśi.	14. Vaccattolḷayiram, &c.

4. *Nannūl*.—A grammatical treatise by Pavanandimūnivar under the auspices of a king called Śiyagaṅgan, who, from his

name meaning a lion-like Gaṅga prince, appears to have been a great prince of the Gaṅga family. But we cannot identify him. He is said to have been a liberal king and a patron of learning.

The Nannūl treats of Orthography and Etymology, and is divided into two chapters, viz., எழுத்ததிகாரம் and சொல்லதிகாரம்.

The chapter on Orthography is sub-divided into (1) Eluttiyal, (2) Padaviyal, (3) Uyiriruppunariyal, (4) Meyyiruppunariyal, (5) Urupupunariyal; and the chapter on Etymology, into (1) Peyariyal, (2) Vinaiyiyal, (3) Idaiyiyal, (4) Uriyiyal, (5) Poduviyal.

The author of the work refers to Piṅgala, who wrote a lexicon called Piṅgalandai, which refers to the Chalukya kings and uses the word *Pallava* in the sense of a low person. Hence, the author of the work under notice must have flourished after the overthrow of the Pallavas by the Chalukyas.

5. Ilakkaṇaviḷakkam.—A work on grammar, like the Tolgappiyam, by Vaidyanātha Deśikar of Tiruvārūr in the Tanjore District. He was a contemporary of Sivañānamunivar and flourished about 250 years ago. He was the son of Vālmikanātha Deśikar and was the sixth ancestor to Suryamūrti Deśikar, who is now very old and is living in Terukkalar in the neighbourhood of Āditteccuram in the Taluk of Mannārgudi. He was also the teacher of the well-known Paḍikkaṣuppulavar, a court poet under Raghunātha Śetupati who reigned from 1685 to 1723 A.C. The book is accompanied by a profuse and able commentary by the author himself. It is said that Sadaśiva Deśikar, the eldest son of the author, wrote the preface (பாயிரம்) and some of the aphorisms in the chapter on Figures of Speech; but some believe that the author's son wrote the commentary also. The last chapter Paṭṭiyal was written by Tyāgarāya Deśikar, the second son of the author. The work is divided into three chapters: (1) எழுத்ததிகாரம் Orthography, (2) சொல்லதிகாரம் Etymology, and (3) பொருளதிகாரம் Rules on the Subject-matter of Poetry. The first chapter is sub-divided into (1) எழுத்தியல், (2) பதவியல், (3) உயிரீற்றுப்புணரியல்,

மெய்யிற்றுப்புணரியல், and (5) உருப்புணரியல்; the second into (1) பெயரியல், (2) வினையியல், (3) இனையியல், (4) உரியியல், and (5) பொதுவியல்; and the third into (1) அகத்திணையியல், (2) புறத்திணையியல், (3) அணியியல், (4) செய்யுளியல், and (5) பாட்டியல்.

The whole work consists of 941 aphorisms.

The work evoked a very severe and unjust criticism from his opponent Śivagūṇa Deśikar under the title of the *Iḷakkunaviḷakkaccūṟṟavāḷi*, the “Tempest of the Iḷakkunaviḷakkam (the lamp of grammar.)”

The following eulogistic verse was written by the grandson of the author and the son of Tiyaḡarāya Deśikar who wrote the last chapter of the grammar:—

* “பொன்மலர்நின்று தென்மலையுற்ற
வகத்தியமுனிவன் சுகத்தவர்க்காகச்
செந்தமிழிலக்கண முந்நூல்கிளைப்பப்
பல்காலுன்னித் தொல்காப்பியமுனி
யியற்றமிழ்முதனின் றெடுத்தவாத்திடவத
னோட்பங்கண்டு தப்பங்கடரா
தைந்தியலுந்தம் புத்தியின்வேறுகொண்
டுகாத்தபுலவர் வரைத்தவுரையான்
முதலுமுடிவுஞ் சித்தாரப்பலவாய்க்
கிடந்தவியலைத் தொடர்ந்தொருவழிப்பட
வீட்டலாணிவக்கண் விளக்கிமென்ன
நாட்டினன் வைத்தியநாததேசிக
ன்னன் வன்றவத்தினுலவதரித்த
முன்னவன்பாயிர மொழிந்து சொல்லணிபுந்
தற்பவமுதன்முன் றிற்படநாடிப்
பகர்ந்தனனினவல் பன்னாலுமாராயந்
அகந்து தொல்காப்பியத் துண்மைதோன்ற
லவந்தியலுந்தன் புத்திசான்றாகத்
தந்தைமுன்னுனாத்த நூலுன்முடிபெய்த
வந்தனாநர்ச் சந்திரமௌலி
யருளுட்கொண்டு மருண்மனநீங்கிப்
புலங்கொளப்பாட்டியல் விளக்கவுரைத்தனன்
வாய்மைசரு தியாகராயதேசிகனே.”

* Appended to the printed edition of the work by Mr. Tamodaram Pillay.

6. *Agapporuḷḷakkam*.—This work was written by *Nambi*, who was a Jain and who assumed the title of *Nārkaṇṇarājan* ('Prince of the *four kinds of poetry'). We learn from the commentary of the proface that the author wrote and published this work during the reign of *Kulaśēkharapāṇḍiyan*. The work is based upon *Tolgāppiyam*, and seems to be very old. The name of the commentator and his time are not yet known. As *Taṇjaivāṇaṅkōvai* is cited in illustration of the rules throughout this work, the age of the commentator can be guessed if the time of the *kōvai* is ascertained.

CLASS II.—PROSODY.

7. *Yāpparuṅgalakkūriyai*.—According to the commentary this work was written by *Amṛtasāgarar*, a Jain paṇḍit, as a sequel to a work on prosody called *Yāpparuṅgalam*. It consists of three chapters; viz.—

(1) *Uruppiyal*, (2) *Śeyyuliyal*, (3) *Oḷibiyal*.

The commentary was written by *Guṇasāgarar*, a Jain by birth. A list of the authors and works quoted in the commentary is, as far as known, given below:—

1. <i>Avinayanār</i> .	14. <i>Nattattanār</i> .
2. <i>Aḷūgurunūru</i> .	15. <i>Nālaḍiyār</i> .
3. <i>Kalittogai</i> .	16. <i>Nāṇmaṇikkāḍigai</i> .
4. <i>Kakkaipāḍiniyār</i> .	17. <i>Pattinappalai</i> .
5. <i>Kurundogai</i> .	18. <i>Palgāyanār</i> .
6. <i>Kaiyanār</i> .	19. <i>Pāṭalanār</i> .
7. <i>Konraivēyndan</i> .	20. <i>Puranānūru</i> .
8. <i>Cintāmaṇi</i> .	21. <i>Mayēccurar</i> .
9. <i>Śilappadhikāram</i> .	22. <i>Mārkkandēyanārkaṇṇi</i> .
10. <i>Caḍamaṇi</i> .	23. <i>Mudumōlikkaṇṇi</i> .
11. <i>Śeyyuliyaludaiyār</i> .	24. <i>Yāpparuṅgalam</i> .
12. <i>Tirukkural</i> .	25. <i>Veṇbāmālai</i> .
13. <i>Tolgāppiyānār</i> .	

* The term *Nārkaṇṇi* means a poet who is well versed in the four kinds of poetical composition—speedy composition, beautiful composition, sweet composition, and diffuse composition (சுருக்கவி, சித்தரகவி, மதுரகவி, and வித்தாரகவி).

The commentator refers to the following works and authors in the opening lines of his commentary :—

1. Paṭṭiyam.
2. Chandōviciti.
3. Guṇakāṅkiyam, a work on the Karnāṭaka prosody which seems to be dedicated, by a contemporary author, to Guṇakāṅka Vijayāditya,* who flourished about the middle of the ninth century A.C. and was the thirteenth in descent from Kirtivarman, the first Eastern Chalukya king.
4. Mayāccuraryāppu.
5. Isaittamiḷceyyutturaikkōvai.
6. An Index referring to the Vargas of Aṣṭakas (Rig Veda?) by their initials (அருமறையகத்தட்டகவோத்தின்வருக்கக்கோவை).
7. Rupāvalaṅkāra. †
8. Nītakāślōka, a work connected with the above.
9. Nirukta.
10. Kārika, a work on Sanskrit Grammar, perhaps the Vākya-pāṭi, also known as Hari-kārika, written by Bharṭṭi-hari.
11. Avinayaryāppu.
12. Nāḷaṇṇārpaṇu, a work connected with the above.
13. Yāpparuṅḷam, an original work in the form of aphorisms on Tamil Prosody.

The work under notice must have been composed later than the ninth century A.C., as there is reference to Guṇakāṅka.

CLASS III.—LEXICON.

8. *Sāṇḍan Tivākaram*.—The first lexicon known in Tamil written by a person named Divākaramuni, who, it is said, was a native of a village called Ambal. He was the father of Piṅḷaḷar who wrote a lexicon called Piṅḷalandai. Both the father and the son are referred to in the Cuṇamaṇi, a later lexicon written by Maṇḍalapuruṣaṇ in the beginning of the sixteenth century under the

* South Indian Inscriptions, Vol. I, p. 32.

† In the printed editions the work is spelt as *Rūpāvalāra*.

patronage of Kṛṣṇadēvarāya of Vizianagram. An earlier reference to Piṅgalar occurs in the Nannūl in the following passage:—

“இன்னதின்னுழியின் னணமியலும்
என்றிசைநூலிற் குணகுணிப்பெயர்கள்
சொல்லாம்பரத்தலிற் பிங்கலமுதலா
நல்லோருரிச்சொலினயந்தனர்கொனலே.”

The lexicon under notice is named Divākaram after its author and was written at the request of a person named Śēndan. It is divided into twelve chapters.

As the work is quoted by Adiyārkkunallār in his commentary of the Śilappadhikāram, the author must be anterior to Adiyārkkunallār. If the opinion of Mr. Saminatha Aiyar, the editor of the Śilappadhikāram, viz., that Adiyārkkunallār lived before Naccinārkkiniyār be correct, then the author of the lexicon under notice must be anterior to Naccinārkkiniyār also. But it should be noted that the latter has, as far as I have known, not quoted the work under notice.

CLASS IV.—ALANKĀRAŚASTRA.

9. *Daṇḍiyalankāram*.—This was written by a person who calls himself Daṇḍi after the author of the Kāvyaḍarsa, a Sanskrit treatise on Alankāra. The author of the Tamil work followed closely the Sanskrit original and treated the subject as clearly as the author of the Sanskrit work has done. This is the first work of the kind after the Tolgāppiyam and may be older than the Virasōḷiyam, the author of which also refers to the Sanskrit author. As this person flourished in the latter half of the seventh century A.C., the present work must have been composed at a later period. The work consists of 126 aphorisms or sūtras, and is divided into three chapters, viz., (1) Poduvaṇṇiyal, (2) Poruṇṇiyal, and (3) Śollaṇṇiyal.

The author was the son of a person named Ambikāpati; but we are not sure whether he was the same as the son of Kambar, the author of the well-known Tamil Rāmāyaṇa, who is also known by the same name. He refers to Anapāyacōla, a Chōla king of the fourteenth century at whose request Śekkiār wrote the

Periyapurāṇam. (See Notice No. 22 *infra*.) The author says that he studied the Tolgappiyam written by one of the twelve disciples of Agastya and also the grammar of Prakrit, and explained the Poruḷilakkaṇam at the court of a Paṇḍiya king and the Nāṭa-kavilakkaṇam at the temple of Chidambaram, and that he was the son of Ambikāpati who lived in the Chōla country.

The following passage from which the above account is taken appears in the Daṇḍiyalaṅkārasāram, 'The Essence of the Daṇḍiyalaṅkāra,' edited by the learned T. E. Streenivasaraghavacharyar, the late Tamil paṇḍit of the Presidency College, and is given here for reference:—

வாடகிசையிருந்து தென்மலைக்கே
மதிவழிருடுமிப் பொதுமால்வகா
இருந்தவன்றன்பா வருந்தமிழ்நாந்
பன்னிருபுவரின் முன்னவன்பகர்ந்த
தொல்காப்பியநெறி பல்காப்பியத்தும்
அணிபெறுமிலக்கண மரிதிறிற்றெரிந்து
வடநூல்வழிமுறை மரபினின்வழிஅது
ஈரிதண்டெல்லையி னிகவாமும்மைப்
பாகதவிலக்கணம் பண்புறத்தழிஇத்
திருந்தியமணிமுடிச் செம்பியனையயத்து
அரும்பொருள்யாப்பின் வகுத்தனன்
ஆடகமன்றத்து நாடகநவிறும்
வடநாலுணர்ந்த தமிழ்நாற்பலவன்
பூவிரிதண்டொழிற் காவிரிநாட்டு
வம்பவிழ்தெரிய லம்பிகாபதி
மேவருந்தவத்தினிற்பயந்த
தாவருஞ்சீர்த்துத்தண்டியென்பவனே.

On comparing the manuscript with the printed edition of the work, I see a good deal of difference in the text and the commentary, and this can be seen even from the few extracts made from the manuscript.

The work under notice is quoted by Adiyārkunallār in his commentary of the Śilappadhikāram. But as it is not quoted by Nacciyārkkiniyār in any of his commentaries, we may infer that the author of the work might be posterior to Nacciyārkkiniyār and

prior to Aḍiyārkkuṇallār. To this fact may be added what is already said with reference to relative ages of Aḍiyārkkuṇallār and Naḍiārkkiṇiyār under Divākaram. (See No. 8 *supra*.)

CLASS V.—POETRY.

10. Jivakacintāmaṇi.—This is one of the five great poems in Tamil, the remaining four being Śilappadhikāram, Manimēkhalai, Kuṇḍalakēṣi, and Valāyāpati.* It treats of the history of Jivaka, a Jain king, who married eight wives,† and after the life of the world obtained salvation. The poem is divided into thirteen Ilambakas, 'Cantos,' the first treating of his boyhood and education, the next eleven treating of the adventures of the king terminating in marriage with eight girls, and the last of his salvation. The thirteen cantos are named as follows:—

(1) Nāmagalilambakam.	(8) Vimalaiyārilambakam.
(2) Gōviṇḍaiyārilambakam.	(9) Suramañjariyārilambakam.
(3) Gāṇḍharvatattaiyārilambakam.	(10) Maṇṇmagalilambakam.
(4) Guṇamalaiyārilambakam.	(11) Pūmagalilambakam.
(5) Padumaiyārilambakam.	(12) Ilakkaṇaiyārilambakam.
(6) Kēmaśariyārilambakam.	(13) Muttiyilambakam.
(7) Kanakamalaiyārilambakam.	

The poem is a standard work in Tamil and has an excellent commentary by Naḍiārkkiṇiyār. It is quoted in the commentaries of ancient poems and other works. It is perhaps a translation of some Sanskrit work, but the author does not refer to any original work. The story of Jivaka forms the subject-matter of the Jivandharacampu as well as the Jivandharanāṭaka, and occurs

* We learn from the Vaiśyapurāṇa in Tamil that KĀVĒRI and VAIṚAVĀNIBAN NAṬAKŪṬI NĀRĀYAṆAN, both Vaiśyas by caste, are respectively the heroes of the two great poems Kuṇḍalakēṣi and Valāyāpati.

† The following are the names of his wives:—(1) Gāṇḍharvadattaiyār, (2) Guṇamalaiyār, (3) Padumaiyār, (4) Kēmaśariyār, (5) Kanakamalaiyār, (6) Vimalaiyār, (7) Suramañjariyār, (8) Ilakkaṇaiyār.

in the Mahāpurāṇa, Śrīpurāṇa and other works. The manuscript under notice contains the first three cantos only. The work was written by a Jain poet named Tiruttakkadēvar (Sans. Śrī Dakṣadēva) and is said to have been presented at the Saṅgam and approved. The age of the author is not known, but as the work was the model of the Periyapurāṇam which was written by Śekkīlār in the fourteenth century, the author must have lived before that period.

The author of the commentary of the Virasōlīyam, who is supposed to have been a disciple of the author of the grammar, Buddhamitra, a contemporary of Virasōla who reigned between 1064 and 1101 A.C., refers to the Nariviruttam written by Tiruttakkadēver. If the supposition is right, he must have lived before the eleventh century A.C., at the latest.

11. Udayanakumārakāviyam.—A poem treating of the story of Udayana, king of the Vatsa country. He married the daughter of Pradyōta, king of Ujjayini, who was called Vāsavadattā. When the father came to know the love which Udayana felt for his daughter, he did not like to have him for his son-in-law. He decoyed the youthful prince to come into his territory and imprisoned him. But the latter effected his escape and carried away his beloved consort to Kausāmbi, where he married her and got a son named Naravāhanadatta. The story occurs in the Kathāsaritsāgara and is referred to in the Mōghadūta.

The poem under notice is divided into six cantos: viz.—

1. Udayanakāṇḍam, 108 stanzas.
2. Ilavanakāṇḍam, 30 stanzas.
3. Magadhakāṇḍam, 35 stanzas.
4. Vattavakāṇḍam, 56 stanzas.
5. Naravāhanakāṇḍam, 61 stanzas.
6. Turavukāṇḍam, 65 stanzas.

The title of the six cantos and the number of the stanzas contained in each are given in two verses at the end of the poem which are given in the Extracts.

This work is quite different from the Udayanankathai quoted by Adiyarkkunnallar in his commentary on the Śilappadhikāram, treating of the same subject and divided into five chapters, the titles of which are the same as those of the first five cantos of the work under discussion.

12. Aingurunūru.—An anthology consisting of 500 stanzas composed by five different poets and divided into as many parts which are devoted to the description of erotic subjects under the heads of (1) Marudam (மருதம்), (2) Neydal (நெடந்தல்), (3) Kuriñji (குறிஞ்சி), (4) Palai (பாலை), and (5) Mullai (மூல்லை). The authors of these five parts are respectively (1) Ōraṇbōgi (ஓரம்போகி), (2) Ammūvan (அம்முவன்), (3) Kapilar (கபிலர்), (4) Ōdalāndai (ஓதலாந்தை), and (5) Peyan (பேயன்). The anthology was compiled by Pulatturaimurriya Kūdalār Kilar (புலத்துரைமுற்றிய கூடலார் கிழார்) under the auspices of a Chōra prince, Yānsikkaṭēy-māndarañ-cēralirumporai (யானைக்கட் சேய் மாந்தராஞ்சேர விரும்பொறை).

The names marudam, &c., usually indicate the five kinds of country, namely—

1. Marudam, 'agricultural lands;'
 2. Neydal, 'maritime lands;'
 3. Palai, 'desert lands;'
 4. Mullai, 'forest lands;'
 5. Kuriñji, 'mountainous lands.'
- But they are here used to indicate the five kinds of actions of lovers, viz.—

1. Marudam, 'amorous dispute.'
2. Neydal, 'grief at the non-arrival of the lover at the time fixed for his return.'
3. Palai, 'following the lover wherever he goes.'
4. Mullai, 'remaining at home when he is away and waiting for him.'
5. Kuriñji, 'enjoying his company.'

These meanings are given by Naccinārkkiniyār in his commentary on the Poruḷadhikāram of Tolgappiyam and by the commentators of the Tiruvāymoli.

The name *Aiṅkuraṇṭṟu* signifies a collection of five hundred short stanzas, from *ai*, 'five,' *kuṟu*, 'short,' *nūru*, 'hundred.'

The work is one of the eight poems collectively known as *Eṭṭuttogai* which can be seen from the following mnemonic stanza:—

தற்றிணைநல்லகுறுந்தொகையைக்குறுநா
 றொத்தபதிற்றுப்பத் தோங்குபரிபாடல்
 கற்றறிந்தார்சொல்லுங் கலியோடகம்புறமென்
 றித்திறத்த வெட்டுத்தொகை.

If the Kapilar, who is one of the authors of this anthology, be the same Kapilar who lived after *Varṇasāśekhara*, the date of the composition of this work is later than the fifth or the sixth century A.C.

13. *Aindinaiyeḷubadu*.—It is a short poem on love written by *Muvvādiyar*. The poem consists of seventy stanzas, at the rate of fourteen stanzas regarding each of the five actions of the lovers, viz., (1) *Kuṟiṇji*, (2) *Mullai*, (3) *Palai*, (4) *Marudam*, and (5) *Neydal*, which terms are explained at page 40. The first twenty-four stanzas are accompanied by a commentary and the first two lines of the 13th stanza and the 25th, 26th, 29th, and the 70th stanzas are not found in the manuscript under notice. The work is one of the eighteen poems known by the collective name of the *Paḍiṇepkiḷkkaṇakku* which are mentioned in the following mnemonic stanza:—

நாலடி நான்மணி நானுற்பதைத்திணைமுப்
 பால்கடுகங் கோவை பழமொழிமாழலம்
 மெய்ந்திலைய காஞ்சியோடேலாதினென்பவே
 கைந்திலைய வாங்கீழ்க் கணக்கு.*

The *Aindinaiyeḷubadu* is quoted in several places by *Nacci-pārkkiniyār* in his commentary on *Tolgāppiyār's Poruḷadhikāram*.

14. *Kāllāḍam*.—A poem illustrative of the rules of the third part of Tamil Grammar, *Poruḷadhikāram*, by *Kāllāḍaṇār*,† one of

* *Vide pp. 11, 12, Essay on Tamil Literature, No. I.*

† The name *Kāllāḍar* seems to be a modification of the Sanskrit word *Kallaṣa* which was the name of an author who wrote a work on Saivism called *Spandasūtrakārika*.

the forty-nine poets of the third Tamil Saṅgam and containing one hundred and two *agavals*. Though it is not studied by the ordinary students of Tamil, yet it is highly appreciated by the learned scholars, and the following stanza eulogizing the merits of the work is known to the paṇḍits and repeated by them :—

கல்லாடர் செய்பனுவற் கல்லாட நூறுநூல்
வல்லார் சங்கத்தில் வந்திருளிச்—சொல்லாயும்
மாமதுரை யீசர் மனமுவந்து கேட்டுமுடி
தாமசைத்தார் நூறு தரம்.

There is a tradition among the Tamil paṇḍits regarding the composition of this work which is as follows: The *Tiruccirram-balakkōvai* was written by Māṇikyavācakar in honour of the god of Chidambaram and the want of a similar work in praise of the god of Madura was felt by the Tamil paṇḍits of that place and, to supply this want, Kallāḍar, one of the poets of the Third Saṅgam, is said to have written the work under notice. Kallāḍar refers in his work to the following events and authors :—

	Agavals.
The presentation of a bag of gold coin to Dharmi. (The same event is described in the <i>Halāśya Mahātmya</i>)	3
The aphorisms of Iraiyaṇār on love	5, 65
Giving hints to the poet Bhudra regarding a poetical composition	13
Kaṇṇappanāyaṇār, one of the 63 Śaiva saints.	16
Murṭināyaṇār, one of the 63 Śaiva saints	57
Sakyaṇāyaṇār, one of the 63 Śaiva saints	68
Ugraṇḍyaṇ	77
Iḍaikkāḍar	78
Tiruvalluvar	63

In the following lines of the 63rd agaval,

நிறைமதிபுனையாது நிறைமதிபுனையாது
தேரான் நெளிவெனுந்திருக்குறட்புகூந்து,

refers to the following couplet of Tiruvalluvar—

தேரான் நெளிவுந் தெளிந்தான்க ணையுறவும்
தீரா விடும்கட தரும்.

The work has a commentary written by Mayilērumperumāḷ Pillai for the first 36 agavals. The commentator was a native of Tinnevely and was the teacher of Īśanadēśikar who wrote the Ilakkaṇakkottu and who was the priest of the Tiruvāvaduturai Ādinam and lived about 150 years ago. According to him the commentary on the Tirukkōvaiyār, now attributed to Naccinārkaṇiyār, was written by one Pēraśiriyar, and this corroborates the opinions of Subrahmanyadikṣitar, and Vaithyanātha Dēśikar, the author of Ilakkaṇaviḷakkam.

15. *Nalavēmba*.—A poem in three cantos by Puḡaḷōndippulavar who is said to have been a court poet under the patronage of Varagunapāṇḍya and a contemporary of Kulōttuṅgaçōla. If this be true, he must have lived in the eleventh century. According to the Vinōdarasamañjari, he was also a contemporary of Oṭṭakkūttar and the celebrated poetess Anvaiyār.

CLASS VI.—ANTHOLOGY.

16. *Nittirattū* is an anthology consisting of extracts collected from many ancient works and arranged according to the subjects. The compiler's name is not mentioned; but the compilation was made with great care, and displays extensive study and profound learning. The work is divided into two parts, viz., (1) Arattuppal, the Chapter on Virtue, and (2) Poruṭpal, the Chapter on Wealth. The former is sub-divided into forty-two adhikāras or chapters and the latter into eighty-six, and each adhikāra treats of a particular subject. The subjects under which the selections are arranged are various and very useful. The following is a list of the works from which the anthology under notice is collected :—

1. Aranariccāram.	4. Irāmakathai.
2. Ācārakkōvai.	5. Irumpelkañji.
3. Āsiriyamālai.*	6. Iniyavainārpadu.

* Quotations from this work are found in the *Arumpadarurai* of Śīlappadhikāram which is older than the commentary of Adiyārkkanaḷḷar, and in Naccinārkaṇiyār's commentary of Tolgappiyar's Poruḷadhikāram.

7. Innānārpadu.	20. Nāṇmaṇikkadigai.
8. Eladi.	21. Padirruppattu.
9. Kaḷavaḷinārpadu.	22. Paṛipadal.
10. Kuṇḍalakeśi.	23. Paḷamoli.
11. Śāntipurāṇam.	24. Bhāratam (Veṇba).
12. Śīrupaṇḍjamūlam.	25. Purāṇāṇūru.
13. Jivakacintāmaṇi.	26. Perumboruḷviḷakkam.
14. Coḷāmaṇi.	27. Muttōḷḷāyiram.
15. Tagaḍūryāttirai.	28. Mōrumandarapurāṇam.
16. Tirikadugam.	29. Yapparūṅgalam.
17. Nalankadai.*	30. Valaiyāpati.
18. Nāradaçaritai.	31. Veṇbāmālai.
19. Naladi.	

The anthology under notice is very interesting and instructive, and will be highly appreciated by Tamil paṇḍits. The manuscript is one of the oldest collections of the library, and was discovered by me in the course of my annual examination of the contents of the library. On reading a few leaves, I found the work to be very useful. But as the manuscript was in an injured condition, I got a fresh transcript of the work. Some of the works quoted in it are very rare and important for the history of Tamil Literature. I shall give here two instances of the ways in which the book may be utilized by Tamil scholars.

The Purāṇāṇūru, an ancient and well-known Anthology, which is mentioned as one of the books of the Third Saṅgam, was lately edited by the learned Tamil paṇḍit of the Kumbhakōṇam College, after collating five manuscripts containing only the text and eleven containing the commentary also. In some places the verses are defective owing to the omissions occurring in the manuscripts collated; and spaces are left in the passages indicating the omission. As the manuscript under notice contained in full every quotation made from the Purāṇāṇūru, I felt a great curiosity to see whether the manuscript could help in supplying the omissions

The stanza quoted with this title is one of Puḡalēndi's Nalaveṇba. Hence the compilation of the Anthology under notice must be later than the eleventh century.

occurring in the printed edition of the work; and I am very happy to state that I succeeded to some extent. Of the nine stanzas, the first lines of which are left imperfect in the printed edition of the *Puranānūru*, two, namely the 276th and the 300th, are fully quoted in this manuscript. The omissions occurring in the verses 315, 322, 341 and 361 and in some others may be supplied from the manuscript.

In the *Tolgāppiyam Poruḷadhikāram* edited by Mr. Tamo-daram Pillai and in Mr. Saminatha Aiyar's edition of the *Puranānūru*, the following is printed as full; but the manuscript contains a line between the lines 3 and 4, which is printed here in italics.

1. நறுவினாகறந்தநனாவெண்குந்தல்
2. ஈர்க்காழன் னதிரங்குணவறுமுலைச்
3. செம்முதுபெண்டி னகாதலன்சிறுஅன்
மடப்பாலாயமகவள்ளுகிர்த்தேறித்த
4. குடப்பாற்சில்லுறையோலப்
5. படைக்குறோயெல்லாந்தாளுயினே."

From the above instances we can see clearly that the Anthology under report will be very useful to the Tamil scholars and be much appreciated by them.

I give below an Index of the subjects of chapters for the benefit of the readers :—

1. அறத்துப்பால்.

1. கடவுள் வாழ்த்து.	15. ஒழுக்கமுடைமை.
2. அவையடக்கம்.	16. பிறனில்விழையாமை.
3. நீத்தார் பெருமை.	17. பொறையுடைமை.
4. பெறுதற்கருமை.	18. வெட்காமை.
5. அறன்வலியுறுத்தல்.	19. புறங்கூறுமை.
6. இல்வாழ்க்கை.	20. இகழாமை.
7. வாழ்க்கைத்துணைநலம்.	21. தீவினையச்சம்.
8. கற்பின்மகளிர்.	22. ஈமை.
9. புதல்வரைப்பெறுதல்.	23. தானம்.
10. விருந்தோம்பல்.	24. அருளுடைமை.
11. இனியவைகூறல்.	25. புலால்முறுத்தல்.
12. செய்ந்நன்றியறிதல்.	26. தவம்.
13. நடுவுநிலைமை.	27. கூடாவொழுக்கம்.
14. அடக்கமுடைமை.	28. புணர்ச்சிவிழையாமை.

29. கள்ளாமை.
30. வாய்மை.
31. வெகுளாமை.
32. இன் னுடையாமை.
33. கொல்லாமை.
34. செல்வநிலையாமை.
35. இளமைநிலையாமை.

36. யாக்கைநிலையாமை.
37. பல்வகைநிலையாமை.
38. தூயதன்மை.
39. துறவு.
40. மெய்யுணர்தல்.
41. அவாவறுத்தல்.
42. பழவினா.

2. பொருட்பால்.

1. இறைமாட்சி.
2. கல்வி.
3. கல்லாமை.
4. கேள்வி.
5. அறிவுடைமை.
6. குற்றங்கடத்தல்.
7. பெரியாராத்துணைக்கோடல்.
8. நன்கறிவுறுத்தல்.
9. சிற்றினஞ்சேராமை.
10. தெரிந்துசெயல்வகை.
11. வலியறிதல்.
12. காலமறிதல்.
13. இடனறிதல்.
14. தெரிந்து தெளிதல்.
15. தெரிந்து வினையாடல்.
16. சுற்றந்தழால்.
17. பொச்சாவாமை.
18. செங்கோன்மை.
19. கொடுங்கோன்மை.
20. வெருவந்தசெய்யாமை.
21. கண்ணோட்டம்.
22. ஒற்றாடல்.
23. ஊக்கமுடைமை.
24. தாளாண்மை.
25. இடுக்கணழியாமை.
26. அமைச்சு.
27. சொல்வன்மை.
28. வினை செயல்வகை.
29. தூது.
30. மன்னரைச்சேர்ந்தொழுகல்.

31. குறிப்பறிதல்.
32. அடையுறுத்தல்.
33. நாடு.
34. அரண்.
35. நாள்.
36. பொருள்செயல்வகை.
37. படைமாட்சி.
38. நடப்பு.
39. நட்பாராய்தல்.
40. நடப்பிற்பிழைபொறுத்தல்.
41. தீநடப்பு.
42. கூடாநடப்பு.
43. பேதைமை.
44. புல்லறிவாண்மை.
45. பகைத்திறந்தெரிதல்.
46. உட்பகை.
47. பெரியாராப்பிழையாமை.
48. பொதுமகளிர்.
49. கள்ளுண்ணுமை.
50. சூது.
51. குடிப்பிறப்பு.
52. மானம்.
53. பெருமை.
54. சான்றாண்மை.
55. பண்புடைமை.
56. நன்றியில்செல்வம்.
57. நாணுடைமை.
58. குடிமரபு.
59. நல்குரவு.
60. இரவு.

61. இரவச்சம்.	74. எயில்கோடல்.
62. கயமை.	75. எயில்காத்தல்.
63. பல்பொருள்.	76. அமர்.
64. திணாகோடல்.	77. தாணைமறம்.
65. திணாமீட்சி.	78. குதிரைமறம்.
66. பனகவயிற்சேறல்.	79. யாணைமறம்.
67. எதிரூன்றல்.	80. தேர்மறம்.
68. பாசறை.	81. களம்.
69. பகைப்புலம்பழித்தல்.	82. இரங்கல்.
70. திறை.	83. வென்றி.
71. மகண்மறுத்தல்.	84. புகழ்.
72. வஞ்சினம்.	85. பரிசில்.
73. படைச்செருக்கு.	86. வாழ்த்து.

CLASS VII.—DIDACTIC AND ETHICAL POETRY.

17. *Kuralurai*.—The *Kural* is commented upon by the following authors:—Tarumar, Maṇakkudaiyar, Tāmattar, Naccinarkkiṇiyār, Parudi, Parimēlaḷagar, Tirumalaiyar, Mallar, Kavippermāl and Kāliṅgar, as can be seen from the mnemonic verse:—

தருமர் மணக்குடையர் தாமத்தர் நச்சர்
பகுதிபரிமேலழகர்—திருமலையர்
மல்லர் கவிப்பெருமான் தாளிங்கர் வள்ளுவர் நூற்
கெல்லையுரை செய்தாரிவர்.

The work under notice was written by a person whose name is not given in the manuscript.

18. *Ācārakkōvai*.—According to the invocatory stanza and its old commentary, this work was composed by one Muḷli, son of Peruvāyaṇ of Kayattur.* It consists of one hundred and one stanzas of the Veṇbā metro.

It is referred to in the *Ilakkaṇaviḷakkam* in the following passage:—

மொழிடுயர்த்தல் ஐசாங்கிகோவையும் அதர்ப்படயாத்தல் திரு
வள்ளுவப்பயனும் முதலியன. †

* Vide the Extracts.

† *Ilakkaṇaviḷakkam*, p. 834.

The passage occurs in the commentary on the Sūtra in which the author mentions the different kinds of subordinate works (வழிநூல்) which are written in pursuance of an original work and follow it in the treatment of the subject. From this it appears that the Ācārakkōvai is a translation of some Sanskrit work.

It treats of the daily duties of a person to his own self—such as eating, dressing, sleeping, bathing, &c. ; of the duties towards his own relatives and elders—such as parents, brothers, uncles, gurus, &c. ; of the duties of an householder ; and of the rules of etiquette to be observed in the assemblies of kings and princes.

This is reckoned as one of the eighteen works collectively known in Tamil by the name of *Paḍiṇekīlkkāṇakku*. (See No. 13.)

As there is room to surmise that the 65th stanza of this work is adapted at the close* of *Vaṇṇinamalai* (*Maduraikkāṇḍam*) of the *Śilappadhikāram* by *Ilaṅgōvadigal*, we may infer that the work under notice belongs to an earlier period than *Śilappadhikāram*, whose date is considered to have been the second century A.C. at the earliest. The present work enables us to have an insight into the daily life of the Tamilians of that century, and to understand the influence of the Āryan habits and customs on the life of the Tamilians.

In the course of the work we meet with several intelligent observations of Nature and very important hygienic principles.

The work is quoted by standard commentators, such as *Naccīnārkkīṇiyār*, *Adiyārkkuṇallār* and others, as a great authority.

19. *Tirikaḍugam*.—A short moral poem written by *Nallaḍaṇār*, who was a poet of the Third Saṅgam. The poem was submitted to the Saṅgam and was approved. The name *Tirikaḍugam* is derived from the Sanskrit *Trikāṭukam*, a medical term, which means three pungent things, viz., dried ginger, pepper and long pepper. Each stanza enumerates three things which are good.

* பார்ப்பாராறவோர் பசுப்பத்தினிப்பெண்டிர்
முத்தோர்குழவி யெனுமிவரைக்கைவிட்டு.

20. Nitineriṇṇakkam.—A moral poem containing a centum of verses written by Kumaraguru Deśikar who flourished during the eighteenth century.

21. Aranericcūram.—A short poem of 226 stanzas containing moral precepts and observations, by Munaippāḍiyār, who is inferred to be a Jain by his reference to the several tenets of Jainism in the poem. In the very first invocatory stanza, the author uses the word Tamaraiṇṇaḍandan (தாமரைப்பூநடந்தான்), from which we have to understand the god Jina who is said to move on a lotus flower. Other words of the same radical signification are also to be met with in Tamil literature as the title of Jina, such as, Pumiśainadandan (புமிசைநடந்தான்), Pumiśainadanda Vāmaṇ (புமிசைநடந்த வாமன்), Malarmiśaiyēgiṇṇ (மலர்மிசையேகிணன்).^{*} Though such epithets refer to God Śiva also in later Tamil literature, yet, in the ancient Tamil literature, they refer to Jina and Buddha only. Another peculiarity to be noticed in the work is the use of the name *Siva* for the god Jina. (*Vide* the Extracts).

CLASS VIII.—PURĀNAS.

22. Periyapurāṇam.—A poem by Śekkiḷār who flourished in the fourteenth century. It contains the lives of the sixty-three devotees of Śiva. It is divided into 72 cantos, containing 3,363 stanzas in all. The following are the names of the sixty-three devotees:—

1. Tirunilakaṇḍa Nāyaṇār.	10. Kuṇḍgiliyakkalaya N.
2. Iyarpagai N.	11. Maṇakkaṇṇjāra.
3. Ilaiyāṇḍuḍimāra N.	12. Arivāṭṭāya N.
4. Meypporuḷ N.	13. Āṇāya N.
5. Viṇaminda N.	14. Mūrti N.
6. Amarnidi N.	15. Muruga N.
7. Eripatta N.	16. Uruttirapaśupati N.
8. Ēnādi N.	17. Tirunaḷaippōvār N.
9. Kaṇṇappa N.	18. Tirukkuṇṇipputtonḍa N.

^{*} The epithet occurs in the Kural as the name of God, viz., Buddha or Jina; “மலர்மிசையேகிணன் மாணடிசார்ந்தார், திலமிசைத்தொழுவார்.”

19. Candēsa N.	42. Kalikkamba N.
20. Tirunāvukkaraśusvāmigaḷ.	43. Kaliya N.
21. Kulaccirai N.	44. Śatti N.
22. Perumiḷalaikkurumba N.	45. Aiyadigaḷkāḍavarkōṅ N.
23. Kāraikkālanimaiyār.	46. Kaṇampulla N.
24. Appūdiyaḍigaḷ N.	47. Kari N.
25. Tirunilanakka N.	48. Niṇṇaśirneḍumāra N.
26. Naminandiyaḍigaḷ N.	49. Vayilar N.
27. Tiruñānasambandasvāmigaḷ.	50. Munaiyaḍuvār N.
28. Ryarkoṇkalikkāma N.	51. Kuḷarciṅga N.
29. Tirumūla N.	52. Iḍaṅgaḷi N.
30. Daṇḍiyaḍigaḷ N.	53. Śeruttuṇai N.
31. Mūrka N.	54. Puḡalttuṇai N.
32. Śomaśimāra N.	55. Kōṭṭuli N.
33. Śakkiya N.	56. Pūśalar N.
34. Sirappuli N.	57. Maṅgaiyarkkaraśiyār.
35. Śiruttuṇḍa N.	58. Nēśa N.
36. Śeramāṇperumaḷ N.	59. Kōccēṇṇaṭṭōla N.
37. Kaṇanāda N.	60. Tirunilakaṇḍayaḷppāṇa N.
38. Kūrruva N.	61. Śadaiyar N.
39. Puḡaḷccōḷa N.	62. Isaiñāṇiyār.
40. Naraśiṅgamuṇaiyaraiya N.	63. Sundaramūrtisvāmigaḷ.
41. Adipatta N.	

Śekkiḷār, who is also called Aruṇmolittēvar, was born at Kunrat-tūr in the country of the Toṇḍamaṇḍalam. He was a Vēḷāla and was very learned and possessed great talents, which attracted the attention of the King Anupāya Chōla, who appointed him his prime minister. When he saw that the king was studying the Jivakacintāmaṇi, a poem about a Jaina king, written by Tiruttak-kadēvar, he disapproved of the king's religious taste and told him that a staunch Śaiva like the king should not read the works of the Jains. But when the king replied that there was no such poem among the Śaivas as could be compared with the Jaina epic, the prime minister promised that he would produce a poem of equal merit for the Śaivas, and accordingly he wrote the Periya-purāṇam.

The following stanza is quoted from the beginning of the Poriyaapurāṇam and refers to Anapāya Chōla :—

மேயவீவ்வுகாக்கொண்டுவிரும்புமாஞ்
சேயவன்றிருப்பேரம்பலஞ்செய்ய
தாயபொன்னணிசோமுனீழீழிபா
ராயகீரநபாயனரசவை.

The work is divided into the following eleven *Sargas* or chapters :—

1. தில்லைவாழ்த்தணர் சருக்கம், containing the lives of the first six devotees mentioned in the above list.
2. இலேமலிந்த சருக்கம், containing the lives of the next seven devotees.
3. மும்மையாலுவகாண்ட சருக்கம், containing the lives of the next six devotees.
4. திருநின்ற சருக்கம், containing the lives of the next seven devotees.
5. வம்பருவரிவண்டு சருக்கம், containing the lives of the next six devotees.
6. வாரகொண்டவனமுலையான் சருக்கம், containing the lives of the next six devotees.
7. பொய்யடிமையில்லாதபுலவர் சருக்கம், containing the lives of the next seven devotees.
8. கறைக்கண்டன் சருக்கம், containing the lives of the next five devotees.
9. கடல்குழந்த சருக்கம், containing the lives of the next five devotees.
10. பத்தராயப்பணிவார் சருக்கம்.
11. மன்னிய சீர்ச் சருக்கம், containing the lives of the next eight devotees.

23. Tiruvilāyāḍāpurāṇam.—This is a Tamil translation of the Sanskrit Hālasyamahātmya which is a portion of the Īśasamhita of the Skanda Purāṇa. But the Hālasyamahātmya, which has been printed in Telugu, is said to be a portion of the Agastya-samhita of the Skanda Purāṇa. The work under notice is divided into three Kāṇḍams or parts; viz., (1) Madurai-kāṇḍam, (2) Kudarkāṇḍam, and (3) Ālavāy-kāṇḍam, and into sixty-five

padalams or chapters. It was written by Parañjōtimunivar who flourished during the latter part of the sixteenth century A.C. in the reign of Ativirarama Paṇḍya. The poem describes the sixty-four sports of God Śiva who is worshipped in the form of a Liṅga under the name of Sundarōśa with his consort Pārvatī under the name of Tatātakikā which appears to be a Tamil word. Kulaśekhara Paṇḍya, who was living in his old capital Kalyānapura, was visited in his dream by God Śiva and was told to build a new town in the place where a stone idol of the god had appeared and to make the latter his capital. This event, which seems to be connected with the very commencement of the political history of Ancient Southern India, is to be assigned to a time preceding the Christian era by several centuries. The book contains a list of seventy-three kings commencing from Kulaśekhara, and this is the only full list we have of the ancient kings of Madura Kingdom; and there is a reference to the total numbers of the kings of Madura in the preface of the commentary to *Irāiyānāragupporu* according to which eighty-nine kings from Kāyśiṇavaḷudi to Kaḍuṅgōṇ presided over the First Tamil Saṅgam of Madura; fifty-nine kings from Veṇḍērcceḷiyan to Muḍattirumāraṇ over the Second Saṅgam; and forty-nine kings from Muḍattirumāraṇ to Ugrapperuḷudi. The total number of these kings is 197 and does not agree with that given in the *Halasyamahātmya*.* This is the only work which contains much historical matter, but is not to be relied upon till we get other works corroborating the statements made therein.

The author lived about two hundred and fifty years ago and was a great Tamil paṇḍit. There was already a Tamil translation of the Sanskrit *Halasyamahātmya* made by a native of Vēppattūr, but it is said that the author of the work under notice was not satisfied with it and wrote the present translation at the request of the people of Madura.

I append hereto a list of the Paṇḍya Kings as found in the *Halasyamahātmya* :—

* Vide pp. 55-58, *Essay on Tamil Literature*, No. I.

1. Kulaśekhara Pāṇḍya. His son
2. Malayadhvaja P. His wife Kañcanamālā. Their daughter
3. Tatātakā (*Tam.* Tadādakai). She married Sundara or Dēva Pāṇḍya. His son
4. Ugra P. (*Tam.* Ugrapperuvaludi.) Known also under the title of Hāra Dhari. His wife Kāntimati. He was the founder of the Saṅgha. Ugra Pāṇḍya's son
5. Vira P. His son
6. Abhiṣeka P. His son
7. Vikrama P. His son
8. Rājasekhara P. Kalikala Chōla was his contemporary. Rājasekhara's son
9. Kulōttuṅga P.
10. Anantaḡaṇa P. His son
11. Kulabhūṣaṇa P. Also known as Sundarasāmanta and Kulaśekhara P. Kāntāraccēdi (*Tam.* Kaḍuveṭṭi) Chōla was his contemporary. Kulabhūṣaṇa's son
12. Rājendra P. His brother Rājasimha married the daughter of Kāntāraccēdi Chōla and rebelled against his brother. Rājendra's son
13. Rājēsa P. His son
14. Rājagambhira P. His son
15. Pāṇḍyavaiṇṣapradīpa P. His son
16. Puruhūtavijit P. His son
17. Pāṇḍyavamaṣapatāka P. His son
18. Sundarōṣapādaśekhara P. Invasion of the Pāṇḍya country by the Chōla king and the defeat of the latter. Sundarōṣapādaśekhara's son
19. Varagūṇa P. Bhadrāgāyakah (*Tam.* Pāṇapattiraṇ) lived in this reign. Varagūṇa's son
20. Rājarāja P. His son
21. Sugūṇa P. His son
22. Citraratha P. His son
23. Citrabhūṣaṇa P. His son
24. Citradhvaja P. His son
25. Citravarma P. His son

26. Citrasēna P. His son
27. Citravikrama P. His son
28. Rājamārtāṇḍa P. His son
29. Rājacūḍamaṇi P. His son
30. Rājaśārdūla P. His son
31. Dvijarājakuḷōttama P. His son
32. Āyōdhanapraviṇa P. His son
33. Rājakuñjara P. His son
34. Pararājabhayaṅkara P. His son
35. Ugrasēna P. His son
36. Mahāsēna P. His son
37. Śatruñjaya P. His son
38. Bhīmaradha P. His son
39. Bhīmaparākrama P. His son
40. Pratāpamārtāṇḍa P. His son
41. Vikramakañcuka P. His son
42. Yuddhakōlahala P. His son
43. Atulavikrama P. His son
44. Atulakīrti P. His son
45. Kīrtibhūṣaṇa P.
The destruction of the world by a deluge and re-creation.
46. Vamśasēkhara P. Defeated the Mlecchas and the Turuṣkas. The incarnation of Sarasvati as the poets of the Third Saṅgha: viz., Kapila, Bharṇa, and others. Vikrama Chōla was his contemporary. Vamśasēkhara's son
47. Vamśacūḍamaṇi P. Also known as Campaka Pāṇḍya (*Tam. Saṅbaga Māraṇ*). Nakkīrar flourished during his reign.
48. Pratāpasūrya P. His son
49. Vamśadhivaja P. His son
50. Ripumardana P.
51. Cōlavamśāntaka P.
52. Cēravamśāntaka P.
53. Pāṇḍyavamśēsa P.
54. Vamśasīrōmaṇi P.
55. Pāṇḍyēśvara P.

56. Kuladhvaja P.
57. Vamśavibhūṣaṇa P.
58. Sōmacūḍāmaṇi P.
59. Bhūpacūḍāmaṇi P. There was a deluge during his reign. Nakkīrar and others were swept away and brought to life again.
60. Pāṇḍyakulēśa P. Also called Kulaśēkhara Pāṇḍya. Madhyavanādhiśa (*Tam.* Iḍaikkāḍar) flourished during his reign. Kulaśēkhara's son
61. Arimardana P. Māṇikyavācaka (*Tam.* Vadavūraḍigal) flourished in this reign. Arimardana's son
62. Jagannātha P. His son
63. Virabāhu P.
64. Vikramabāhu P.
65. Parākramabāhu P.
66. Surabhi P.
67. Kuṇkuma P.
68. Karpūra P.
69. Kāruṇya P.
70. Puruṣōttama P.
71. Śatruśāsana P.
72. Kubja P. (*Tam.* Kūṇ Pāṇḍyan). Also called Sundara P. Gāṇasambandha (*Tam.* Tirujānasambandar) and Kulabandhanah (*Tam.* Kulaccirai Nāyanār) flourished during his reign.
73. Madhurēśvara Pāṇḍya.

24. Upadēśakāṇḍam.—This work, consisting of 2,600 stanzas, is supposed to have been written by Jñānavarōdayapāṇḍaram under the inspiration of God Subrahmaṇya of Vayalūr to the west of Uraiyūr. The author seems to have been a disciple of Kacciya-pasvāmigaḷ of Conjeeveram, who wrote the Skāṇḍapurāṇa in Tamil about 780 A.C. as seen from the following stanza :—

வேதவேதாந்தமாகமந்தரும லாலதாம்னரிந்திடுபராணம்
போதமார்முனிவரிசைத்திடுபராணமிருதிகள்சங்கிதைப்பொருந்து
நாதமார்சடங்கஞ்சிப்பிகள்பிறவுநன்குணர்கீசிமாழனிவன்
ஏதமில்சகாத்தமேழேனுநறிப்காந்தத்தைத்தமிழ்ஐலிசைத்தான்

Kaṇḍapurāṇavilāsam.

25. *Kōyirpurāṇam* contains an account of the Śiva shrine of Chidambaram which is called *Kōyil* (temple). The author of this work was Umāpatiśivācāryār, a native of the village of Korraṇakūḍi, and flourished during the reign of Anapāyacōlan.

26. *Cilambarapurāṇam*.—Another work on the same subject. Nothing is known of the author's name, &c., except that he was a disciple of the descendants of Umāpatiśivācāryār, the author of *Kōyirpurāṇam*.

27. *Piramōttarakṇḍam*.—This was written by Varatuṅgarāman, a disciple of Īśānamuṇi of Nimbai. It consists of 1,323 stanzas. The author was the younger brother of Ativirārama Paṇḍya, who wrote the *Kūmapurāṇam* and other works, and flourished about the twelfth century A.C. The work under notice is a free translation of the Sanskrit *Brahmōttara Khaṇḍa*, a portion of the *Skāṇḍapurāṇa*.

CLASS IX.—PHILOSOPHY.

28. *Śivāñānabōdam*.—A work on the Philosophy of the Śaiva religion by Meykaṇḍa Dēvar who was born in a Vēlāla family at a village called Veṇṇainallūr in the Tanjore district and was a pupil of Parañjōtimuṇivar who flourished about the middle of the 16th century A.C. The work is considered as the greatest authority on the subject. A portion of the work was translated by Percival. An English translation of the whole work was published by Hoisington in the American Oriental Society's Journal. The work was recently translated by Mr. Nallisami Pillai, the present District Munsif of Chittore. It is based on the Rauravāgama which Śiva revealed to Nandi, and he to Saṇatkumāra. The author is also called Svētavanapperumāl.

CLASS X.—RELIGIOUS HYMNS.

29. *Tāyumanavarpaḍal* is a work consisting of highly pathetic and devotional songs inculcating pantheistic doctrines. It was written by Tāyumanavar who lived about one hundred and fifty

years ago in Trichinopoly. He was the son of Kēdiliyappa Pillai and was an accountant in the service of Vijayaraghunātha Sētopati. His songs enjoy a very high popularity on account of the most pathetic and devotional feelings which they embody and on account of the author's most cosmopolitan principles of religion which they inculcate.

30. *Tiruvācakam*.—A work on the Śaiva religion containing very impressive and devotional hymns in praise of Śiva composed by Māṇikkavācakar. The author lived in the time of Arimardana Pāṇḍya who was the sixty-first king from Kulaśēkhara Pāṇḍya.* He was born in the family of ministers, and at an early age became famous for his learning and ability. He was appointed by the Pāṇḍya King a minister under the title of *Tennavan* Brahmarāyaṇ. On an occasion, it is said, he was sent with a large money to purchase some horses for the State; but the pious minister spent all the money in building the Śaiva temple at Tirupperunturai and other charitable objects. When the king learnt that the money intended for the purchase of horses were spent away in religious purposes, he was highly displeased with the minister and put him in prison. But at the time the river Vaigai became full of water and threatened to inundate the whole city. The king thinking that the event was but an indication of the displeasure of the God at the ill-treatment accorded to his devotee Māṇikkavācakar, set him at large. The minister then became an ascetic and settled at Cidambaram. Besides the work under notice, Māṇikkavācakar wrote another work called *Tiruceirrambalakkōvaiyār*.

31. *Tiruvāymoli* is a portion of the Vaiṣṇava Prabandha composed by one of the twelve Vaiṣṇava saints, named Nammālvār or Śāṭhakōpa as he is called in Sanskrit. He was the son of a Śūdra named Kāri and Udayanaṅgaiyār his wife, who lived in Tirukkurugūr. The author of the work under notice is said to

* Vide The List of The Pāṇḍyas given under the *Tiruvilaiyādapurāṇam* Notice No. 23.

have been born on the 43rd day after the Kaliyuga commenced; and thus an enormous antiquity is assigned to him by the Vaiṣṇava devotees to aggrandize the sanctity of the sage. The work consists of 1,102 stanzas, in each of which the author sings of the praise of God Viṣṇu under several names by which he is known in the form of idols in several places. They are specimens of very simple poetry and display the author's deepest piety and love for the God. The manuscript contains the names of the rāgas or melodies used in singing the hymns and the times of the music. The following is a list of the rāgas and the times used in the MS. under notice :—

Rāgas or melodies.

இந்தனங்குறிஞ்சி.
இந்தோனம்.
காந்தனம்.
காந்தாரம்.
கைசியம்.
கொல்லி.
கோமரம்.
செருந்தி.
தக்கம்.
தக்கேசி.
நட்டபாடை.
நட்டாராகம்.

Rāgas or melodies—cont.

நாட்டம்.
பஞ்சமம்.
பலயாழ்.
பழந்தக்கராகம்.
பெருநீர்மை.
முகூர்த்தகுறிஞ்சி.
வியத்தம்.

Times.

இடையொத்து.
ஏழொத்து.
ஒன்பதொத்து.
நடையொத்து.

The discovery of the manuscript is very important for the history of the music of Southern India, as the names of the rāgas given at the end of each decade of hymns are the same as those mentioned in the printed books. I was hitherto doubting the genuineness of the references to the rāgas given in the printed texts, but the discovery of the manuscript cleared my doubts. We are not, however, in a position to know how the hymns were sung and what were the melodies or rāgas referred to. At any rate we know that at the time when the saint lived and composed the hymns, the melodies of Hindu music had been highly developed and various. The same rāgas and many more are mentioned in the Tevārams which contain the hymns of the Śaiva saints. But in the course of many centuries, the Southern

Hindu music has undergone a thorough modification so that none of the rāgas are now in vogue. They all occur in the list given in the Lexicon of Piṅgalandai and must have been in use at the time when the hymns and the lexicon were written. The obsolescence of the rāgas testifies, no doubt, to the high antiquity of the work under notice.

From the geographical references contained in the work we learn that South India was divided into various countries, viz., the Chōla Nāḍu, the Pāṇḍya Nāḍu, Malaināḍu, Toṇḍamaṇḍalam, and Nāḍunaḍu; and that the worship of Viṣṇu prevailed throughout Southern India. Some of the towns referred to in the work have now been reduced to the state of very small and insignificant villages; others have been absorbed into the big towns which arose near them in later times. As a list of those places will be very interesting and useful to the antiquarian, I give it here below. The names of the places are classified according to the countries in which they were situated:—

Chōla Country.

Tirukkuṇḍandai.
Tiruppuliyūr.
Tiruvaraṅgam.
Tirukkūrmapuram.
Tenriruppēr.

Pāṇḍya Country.

Tirumāliṛuñjōlai.
Vānamāmalai.
Tirukkōlūr.
Tiruppērai.
Tirukkurugūr.
Tiruppuḷiṅguḍi.
Varaguṇamaṅgai.

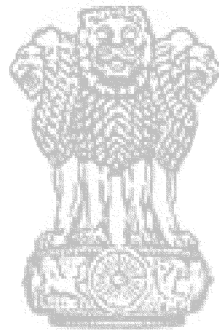
Pāṇḍya Country—cont.

Tirumōgūr.
Śrīvaikuṇṭham.

Malaināḍu.

Tiruvallavāl.
Tiruvaṇvaṇḍūr.
Tiruvāraṇvīlai.
Tiruvaṇṇariśāram.
Tirukkaḍittānam.
Tirukkāṭkarai.
Tirumuḷikkālam.
Tirunāvāy.
Tiruvanantapuram.*
Tiruvāṭṭāru.

* This name is, no doubt, the original which was in later times corrupted into Travancore.

सत्यमेव जयते

E X T R A C T S
FROM
SANSKRIT MANUSCRIPTS.

1. सामवेद (भरतस्वामि) भाष्यम्.

Beginning :

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥
भारद्वाजान्वयोद्भूतान्यतीन्द्राङ्गयब्जषट्पदान् ।
श्रीशपादैकनिरतानाचार्यानाश्रये सदा ॥
वागर्थोभयरूपे(णकाश)गैकसमानं परेश्वरम् ।
वन्दे पुरुषमृक्संज्ञमृक्सामाभ्यामभिष्टुतम् ॥
नत्वा नारायणं देवं तत्प्रसादात्तधीगुणः ।
साम्नां श्रीभरतस्वामी काश्यपोहकरोदृचः ॥
सब्राह्मणरहस्यानां व्याख्या(तां) वेदसंहिताम् ।
सौम्यश्रीभरतस्वामी व्याचष्टे सामसंहिताम् ॥
कोसलाधीश्वरे पृथ्वीं रामनाथे प्रशसति ।
व्याख्या कृतेयं क्षेमेण श्रीरङ्गे वसता मया ॥
श्रवणेन(नानु) गृह्णन्तु सन्तुस्था(ष्टा) वीतमत्सराः ।
अपश्यन्तस्सतो दोषानुत्पश्यन्तः सतो गुणान् ॥
मन्त्रैस्तद्वाह्मणार्पेयच्छन्दोदैवतव(विद्)द्विजः ।
अर्थज्ञश्चाश्रुते भद्रं यतो ज्ञेयान्यमून्यतः ॥

तथा हि श्रूयते । योहवा अविदितार्षेयच्छन्दोदैवतब्राह्मणेन
मन्त्रेणेत्यारभ्य तस्मादेतानि मन्त्रे मन्त्रे विद्यादित्युक्तम् ॥

तथा च मन्त्रतः स्थाणुरयं भारवाहः किलाभूत् अधीत्य वेदान्न-
विजानाति योऽर्थं योऽर्थवित्सकलमश्नुते स नाकमेति ज्ञानविभूतपाप्मा ॥

यदधीतमविज्ञातं निगदेनेव शब्दयते ।

अनन्नाविव शुष्कैधो न तज्ज्वलति कर्हिचित् ॥

ब्राह्मणे(णानि)न दृश्यन्ते मन्त्राणां संहिताभुवाम् ।

साम्नां तु ब्राह्मणव्याख्या समये तावि(कापि)वक्ष्यते ॥

यस्मिन् त्रय्यन्तऋचां यासामृषयः कापि के च न ।

वामदेवऋषिस्तासां ज्ञेय इत्याह शौनकः ॥

आग्नेयमाद्यं पर्वेन्द्री पावमानी ततः परे ।

त्रिपर्वा सामवेदस्य संहितैवमधीयते ॥

आदौ गायत्र्य आग्नेये चतुस्त्रिंशदृचो ऽत्र तु ।

उदित्यमित्यसौ सौरिः शन्नोदेवीरपां स्तुतिः ॥

आद्ये खण्डे तृतीयाद्या मेधातिथि ऋषिस्मृतः ।

प्रेष्ठं व उशना काव्यस्मुदीतिस्त्वन्न इत्यृचः ॥

आतेवत्स ऋषिर्वत्सो वामदेवेक्षितान्तिमा ।

भरद्वाजेक्षिताशिष्टाः पञ्चाग्नेरथ निर्वृचः ॥

अङ्गे ऽस्तिप्रत्ययो लोपो नकारस्येति शाब्दिकाः ।

सर्वगस्तर्वविद्योग्निः गत्यर्थो हि गतिक्रिया ॥

अग्रस्यानयनाद्वह्निःस्तोत्रं नाग्रं नयेदिति ।

नीयते वाग्रस्तोत्राणां तावत्पावमानव्यतिरिक्तानां प्रथममाज्यमाग्नेयं
शस्त्राणां च प्रथममाज्यमाग्निष्टोमाख्यामाग्नेयं प्रातस्तवनच्छन्दसां मुख्यं गा-
यत्रं संस्थानां च प्रथममाग्निष्टोमाख्यामाग्नेयीत्येवं बहुप्रकारमग्नेरनुग्रहार्थम् ॥

अग्रे आयाहि धीतये गृणानो हव्यदातये निहोता सत्सि बर्हिषि ॥

हे अग्रे आयाह्यागच्छ देवतात्मना य हविषां वी प्रजनकान्त्य-
शनखादनेषु गृणानः स्तूयमानः गृगातेर्भाविकर्मणोरित्यात्मनेपदम् ।
यत्स्थानेग्र(शानच्)प्रत्ययो(व्यत्ययः)छान्दसा(सः)गृणाना जमदग्निनेति च
हि भवति हव्यदातये हव्यानां देवेभ्यो दानाय यजमानैः स्तूयमानः अथवा
हव्यदातिर्यजमानः हव्यानि देवेभ्यो ददातीति तदर्थं गृणानस्तुवन्देवानिति
होता गृहीत उक्थ्य इति छन्दोन्तरं नीत्ययमुपसर्गो व्यवहितेनापि सत्सी-
त्याख्यातेन सम्बन्धनीयः । व्यवहिताश्चेति छन्दसि व्यवहितानामप्युप-
सर्गाणां धातुसंबन्धस्मरणाग्निषत्सि निपीदत्सीति लेडन्तं लिङर्थे लेडिति
लेट्च । उपविश बर्हिषिस्त्रिस्तो(?)होता सत् ह्वयतेर्धातोर्होता
ऐतरेयब्राह्मणेन च जुहोतेत्याशङ्क्यावाहनाद्भोतेति होतृशब्दनिर्वचनं
कृतम् तदा बहु यदन्यो जुहोति अथ यो नु ह यजति च तस्मात्तं होते-
त्याचक्षते इति यद्वावस्तत्र यथाभाजनं देवता अमुया वहेत्याहुयति तदेव-
होतुः होतृत्वमिति । अग्रेस्तु स्वयमावहनाद्भोतृत्वमिति ॥

End :

एवं हि त्वं हे इन्द्र परमेश्वर एवं हि त्वं हे पूषन् पोषक विश्वस्येति ॥
एवं हि भवथ हे देवा इति सर्वदेवानां बलरूपाणां स्थानादि-
न्द्रस्संबोध्यत इति ॥

Colophon :

इति श्रीभरतस्वामी महानाम्नीर्यथापति ।

व्याख्यत् स्वलितमस्यात्र क्षमतां वलद्वत्रहा ॥

इति श्रीभरतस्वामिनः कृतौ सामवेदभाष्ये महानाम्नीविवरणम् ।

लिखितं पुस्तकमिदं सुब्रह्मण्यविपश्चिता ।

भवनामसंवत्सरभाद्रपदमासे शुक्लपक्षैकादश्यां लिखित्वा समाप्तिं
गता ॥

2. सामवेदमन्त्रभाष्यं वेदार्थप्रकाशिका.

Beginning :

वागीशाद्यास्ममनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्यास्त्युस्तं नमामि गजाननम् ॥
यस्य निश्चसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममेतमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधदुक्कमहीपतिः ।
अदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥
ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायतिसंग्रहात् ।
कपालुस्तायणाचार्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः ॥
व्याख्यातौ ऋग्यजुर्वेदौ सामवेदेऽपि संहिता ।
व्याख्याता ब्राह्मणस्याथ व्याख्यानं संप्रवर्तते ॥
अष्टौ हि ब्राह्मणा ग्रन्थाः प्रौढं ब्राह्मणमादिमम् ।
षड्विंशाख्यं द्वितीयं स्यात्तत्तत्सामविधिर्भवेत् ॥
आर्षेयं देवताध्यायो भवेदुपनिषत्ततः ।
संहितोपनिषद्वंशो ग्रन्था अष्टावितीरिताः ॥
तत्रोपनिषदाख्यो यः षष्ठो ग्रन्थः स च द्विधा ।
मन्त्रपर्व च विद्येति विद्याङ्गत्वं न पर्वणः ॥

यथा वेदस्य—पान्तु मन्त्राणां विद्यासन्निधिः पाठ्येत असूचयत्
स्पष्टमेतद्भगवान् बादरायणः वेदार्थभेदादिति । अस्त्याथर्वणिकानामुप-
निषदारम्भे मन्त्रसमाम्नायः सर्वं प्रविध्य उदयं प्रविध्य धमधमग्रीः
प्रवृज्ययिरोभिर्तृज्य(?)विधा निपृहइत्यादिः ताण्डिनां देव सवितः प्रसुष-

यज्ञमित्यादिशास्त्रायनानां श्वेताश्वोत्तरि लीळोश्रीत्यादिः । कठानां
तैत्तिरीयकाणां च शन्नो(देव)मिवः सवरुणइत्यादिः ॥

* * * *

तत्र देव सवितुरित्ययं यजुस्तन्ध्यात्मको(कः)प्रथमो मन्त्रः स च
सर्वकर्मसाधारण्यमस्ति मुख्याद्भूत णे विनियुक्तः । तथा च सूत्रं ।
देव सवितः प्रसुवेति प्रदक्षिणमग्निं पशुंक्षेति परिवरन्निनि पाठस्तु देव
सवितः प्रसुव यज्ञं प्रसुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतन्नः
पुनानु वाचस्पतिर्वाचं न स्वदनु मन्त्रं सर्वं पठितानां देवसवितरित्यादीनां
पादबद्धानां प्रक्षिष्टपठितानां च सर्वेषां मन्त्राणां साधारण्येन परमेष्ठी
स्वयंभूर्ब्रह्मा ऋषिः तेनैवादौ तृष्टत्वादृषिर्दर्शनादिति निरुक्तं ब्रह्मण्ये
मन्त्रतृष्टत्वं त्वदुपश्रुतिपुस्मृतिपु प्रसिद्धं तस्माद्वचः सामयजुषी जज्ञिरे इति
गुण्डकः अस्य महतो भूतस्य निश्चलितमेतद्वेदो यजुर्वेदस्सामवेद इति
बृहदारण्यकः ऋवस्सामानि जज्ञिरे इति तैत्तिरीयकम् ज्ञानाद्धि निधन-
नित्यात्मकमुत्सृष्टास्वयंभूर्मनुः न कश्चिद्वेदकर्ता च देवस्य त्वा चतुर्मुख
इति पराशरः । छन्दोदेवते तु प्रतिमन्त्रं निने ! यत्र तत्र मन्त्रव्याख्यासमय
एवाभिधास्येते । यजुर्मन्त्राणां तु अपरिमिताक्षरोपेतत्वान्नछन्दोविभागोऽस्ति
तं च ऋष्याद्यभिधानमर्थज्ञानवद्विनियोगानुपयोगाद्यर्थमिति वाच्यम् ॥

* * * *

End :

सूचितं च दक्षिणं दक्षिणमिति दक्षिणं पादमवनेनिजेऽस्मिन् राष्ट्रे
निवेशयामीति द्विपदा विराट्छन्दः देवता आपः दक्षिणमपसव्यं
पूर्ववत् आवेशयामि स्थापयामि ॥

3. पदकारिकारत्नमालाप्रारम्भः ॥

Beginning :

श्रीकान्तं सितरुचिराजितोत्तमाङ्गं गौरीशं गुरुपदमम्बुजालयम् ।
 सन्नत्वा मुललितलक्षणं पदानामासारैः यामः ॥
 पदानामावलिमवेरुविसर्गान्निरीक्षणं ।
 नान्तानां वक्ष्यते लक्ष्म निक्षिप्यैकाक्षरे क्षयं ॥
 विहीना ऋलवर्णाभ्यान्नवा ।
 दशमं विन्दना ज्ञेयं विसर्गाद्विंशतिर्भवेत् ॥
 त्रिदशाङ्को कुशपाश्वरी उकारश्चोभयाङ्कुशः ।
 आसन्नत्रिदशं लक्ष्म यत्र कचिदिह स्फुटं ॥
 पदानां लक्षणं प्रोक्तं वेलानां तदनन्तरं ।
 वर्णानां पञ्चमार्गाणां पञ्चपञ्चोर्व्वरेफया ॥
 दशोभयाङ्कुशं लक्ष्म वेदे वाजसनेयके ।
 वर्गान्तराक्षरैः पञ्च विसर्गान्निरीक्षणं ॥
 अथो रेकस्तथा पञ्च द्विपञ्चेषु शुक्रस्तथा ।
 सवेरुसविसर्गाङ्को वर्गाणां च हलं क्रमात् ॥
 सविसर्गास्तथाम्भस्था हकारेणातलक्षणं ।
 अवेरुस्तद्वद्वृष्टाणो लस्तस्यैव हलं क्रमात् ॥
 नान्तानां वै त्वथो युक्तं वर्गाणाञ्च हलं क्रमात् ।
 ओष्ठचाणाञ्च तथान्तस्थरेफवर्जं यथाक्रमम् ॥
 पञ्चानाञ्च द्विपक्षीच शुक्रि पारिश्वतीति यत् ।
 गणान्तानां निजं पूर्णं सप्तानां पदलक्षणं ॥
 सर्वं शास्त्रविचारज्ञः सदाचारसमागमः ।
 तपस्तमाधिनिरतो गुरुध्यानसमन्वितः ॥

सर्ववेदार्थतत्त्वज्ञो भानुकोटिसमद्युतिः ।
 सर्वागमविवेकज्ञः सर्वमन्त्राधिपशुचिः ॥
 शङ्कराचार्यनामाहं रत्नमाला च वक्ष्यते ।
 उमायुक्तो विश्वनाथश्चरणद्वयवन्दितः ॥
 ब्रह्माणं भास्करं व्यासं श्रीकान्तञ्च जगद्विभुं ।
 यजुर्वेदमहाकल्पतरोरेकशतैर्युताः ॥
 शाखास्तत्र शिवाकाराः प्रथमा काण्वसंज्ञका ।
 पुण्यं पवित्रपूतन्तु सर्वमन्त्रसमागमं ॥
 यजुषाञ्चैव सर्वेषां तच्छ्रेष्ठसममुत्तमम् ।
 पदानां कारिकाञ्चैव रत्नमालाञ्च संज्ञकाम् ॥
 वाजसनेयशाखामु यथोक्तन्तु यथाक्रमम् ।
 तथाश्रुत्यनुसारेण वक्ष्येऽहं रत्नमालिकां ॥
 पदानाञ्चैव वेष्टा च विसर्गिणान्तथैव च ।
 यथाक्रमस्तु नान्तानां वक्ष्येऽहं गण्यते तथा ॥
 इषेत्वेति समन्त्रस्य पदास्त्रयोदशैव च ।
 वेष्टनं चैकमेव स्याद्विसर्गस्तु त्रयो भवेत् ॥

End :

अन्तः पुनस्तस्सवितो न स रेफो वेलो भवति । स्वस्वहान्तः परार्थश्च पृथिवी च न वेलाः ॥

Colophon:— इति श्रीशंकराचार्यकृतौ वाजसनेयसंहितायां पदकारिकारत्नमाला नामाद्यं ग्रन्थस्तमाप्तः ॥

दुर्मुखिनामसंवत्सरे मकरभासे शुक्लपक्षे गुरुवासरे द्वादश्यां समाप्तोऽयं ग्रन्थः । गणेशाय नमः ॥

4. सामतन्वमूत्रभाष्यम्.

Beginning :

ऋग्विहीनं छन्नगानं लेशं स्तोभमृचासह ।

आविर्गानं स्तोभहीनमेवं गानत्रयं विदुः ॥

स्वरोऽनन्त्यः । स्वरोऽनन्त्यो गीतो भवति । कुष्टः । तद्विविद्धाह ।
 इन्द्रं विश्वाः । हं हिताः । अग्निं दूतम् । वचनादनन्त्यस्वरः । स्वरोऽ
 नन्त्यः ॥ नीचान्तानां । नीचान्तानां च पर्वणां संज्ञा भवति ॥

*

*

*

*

End :

त्सिवाहवोः । प्रत्यययोः । घर्मरोचने वाजिसामि च योविभ्यां
 हवयोः । सिवाहवोः ग्रामइह इ विपरीतं वृश्चोरोहतः ग्राम इह विपरीतं
 वृश्च आचार्यो मन्वते । श्रौष्टे । रोहतु भगवानाम्नायो न वृहतो
 राहान् । रोहतीति ग्रामइह इ विपरीतं वृश्चो रोहतु । एकादशो
 दशकः । अनृगाद्यक्षरम् ।

इति सामतन्वे त्रयोदशप्रपाठकः ॥

समाप्तश्छन्दोगसम्बन्धिसामतन्त्राभिधानं व्याकरणम् ॥

सामतन्त्राभिधानं

5. सामवेदगानलक्षणम् (संज्ञाप्रकरणम्).

Beginning :

सावित्र्या यत्र गानं देवनाध्याये उक्ता प्रतथा च ब्राह्मणं
 भवति अथातो गायत्रमाग्नेयं भक्त्या भवति देवानां वर्षाणां वा परमेष्ठि
 नो वा प्र(प्रा)जापत्यस्य साम सावित्रीगेयम् यत्र गीतं तत्सवितुर्वरेणियों ।

देवताध्यायब्राह्मणम् । आर्षेयेप्युक्तम् । तथा । आर्षेयब्राह्मणं
 भवति । गायत्रं पौष्कलमाग्नेयं प्रथमायां वा यथादिष्टं गेयं प्रथमस्त्रीर्वा
 चतुरक्षरबद्धान्तोरापद्यात् प्रस्ताव ओकारान्तो हुम्मावेत्यन्तस्तोभो वृद्धो-
 वा । इत्यार्षेयब्राह्मणेपि गायत्रीगानमुक्तं तथैव वेदादिर्गायत्रीगानं भवति ।

*

*

*

*

End :

होनोतवदहेता उत वद इत्येताः ओकारादिन्यस्तंज्ञीभवन्ति
समिद्धाओ इ । पुष्पेन यदि महान्त्यभिनवन्ते होनोतवद । त्रयोदशो
दशकः ।

हो हवे हुवे सशाम्यः इति संज्ञाप्रकरणे द्वितीयेऽङ्कः ॥

6. प्रश्नोपनिषद्भाष्यटिप्पणप्रारम्भः

Beginning :

ओं विश्वं यस्य कलाभासं प्रतूतिस्थितिसंहृतैः ।

स्वनोऽकलोऽचलोऽनन्तः सोऽहमस्मि सदेश्वरः ॥

अ(1)थर्वणिकानां मन्त्रोपनिषदं व्याख्याय ब्राह्मणोपनिषद्वाक्यानां
प्रचक्रभिपुराचार्यः यन्मन्त्रोपनिषदः प्रयोजनादि तदेव ब्राह्मणस्येति
बुचयति । मन्त्रोक्तस्यार्थस्य विस्तरानुवादीति तत्र प्रश्नप्रतिवचनरूपाया
आख्यायिकायाः प्रथमं तात्पर्यमाह ॥ ऋषिप्रश्नोति ॥

*

*

सत्यमेव जयते

*

*

End :

मूलाविद्यासद्भावे चानिमोक्षप्रसङ्गात् तरनेरनिक्रमार्थत्वायोगात् ।
अविद्यानुपरक्तवस्तूपदेशेनाविद्यां निवर्तितवानसीत्यर्थः ।

इत्याथर्वणिकभाष्यस्य शाङ्करस्य प्रथीयसः ।

प्रणीतं टिप्पणं स्पष्टं मन्दोपकृतिकाङ्क्षया ॥

योऽसौ सर्वेश्वरो विष्णुः सर्वात्मा सर्वदर्शनः ।

शुद्धबोधाम्बुधिस्ताशान् सो यं नित्यो प्रभुः ॥

इति प्रश्नोपनिषट्पिप्पणं समाप्तम् ॥

7. ऐनरेओपनिषद्वाटिप्पणम्.

Beginning :

आत्मा वा इत्याद्युत्तरग्रन्थेन ब्रह्मविद्यैवोच्यत इति परिशेषयितु-
मुत्तरमनुवदति । परिसमाप्तिमिति यच्च यावच्च कर्मजातमपरब्रह्मविज्ञानं
च श्रुत्यन्तरेण श्रुतम् तत्सर्वमत्र नोक्तमित्यत आह । एषेति । फलतः
उक्तमित्यर्थः । इदानीं पूर्वपक्षं दर्शयति ॥

* * * *

End :

अवतु वक्तारमित्यभ्यासोऽध्यायपरिसमाप्त्यर्थः । द्वितीयारण्यक
परिसमाप्त्यर्थकश्च ।

Colophon :— इति साधारणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे
ऐनरेवारण्यकाण्डे द्वितीयारण्यके सप्तमोऽध्यायः

या ब्रह्मविद्यातीर्थेन जीवत्वादि मलं मम ।

ममार्ज सा विजयते परिपूर्णा गुरोः कृपा ॥

8. जैमिनिगृह्यसूत्रम्.

Beginning :

अथानोऽग्निं प्रणेष्यन् प्रागुदक् प्रण(व)णमभ्युक्ष्य स्थण्डिलं लक्षणं
कुर्यान्मध्ये प्राचीं रेखामुल्लिख्य उदीचीं च संहितां पश्चात्तिस्त्रो मध्ये
प्राच्यः अभ्युक्ष्याग्निं प्रतिष्ठापयेत् भूर्भुवस्तुवारिति लक्षणादृते(त्यै)षां
सर्वत्रापि पाकयज्ञान् व्याख्यास्यामः । हुनोऽहुतः प्रहुतः प्राशित इति
तेषामेकान्वौ होमः ॥

* * * *

End :

यथा समुत्थितं यन्त्रं यन्त्रेण प्रतिहन्यते ।

तथा ग्रहोपस्पृष्टानां शान्तिर्भवति दारुणम् ॥

नादिशेत्तपसायुक्तं नादिशेद्देवमाश्रितम् ।
 न च वेदान्तं विप्रं वृद्धां तान्तां (ना)रीं पतिव्रताम् ॥
 अहिंसकस्य दान्तस्य धर्माजितधनस्य च । .
 (किं वा)तिनियमस्थस्य सदानुग्राहका गृहाः ॥
 ग्रहा गावो नरेन्द्राश्च ब्राह्मणाश्च विशेषतः ।
 पूजिताः पूजयन्त्येते निर्दहन्त्यवमानिताः ॥

आहत्य खण्डद्वयम् । मुख्यखण्डाः (34) । जैमिनिमूत्रं समाप्तम्
 जैमिन्याचार्याय नमः । श्रीसदुरवे नमः ॥ वेङ्कटनाथमहादेशिकाय नमः ।
 श्रीनिवासमहायज्वने नमः । बालाग्निहोत्रिणे नमः ॥

9. जैमिनिगृह्यकारिका.

Beginning :

श्रीमान् मरकतक्ष्यामो वेणुना भूषिताधरः ।
 चकास्तु हृदि गोविन्दो मदीये वल्लवीप्रियः ॥
 नगार्जुनग्राममहीशिरोमणिः ॥
 यस्तामदुग्धोन्मुधिमन्थमन्धरः ।
 बाहु(प्राहु)श्च यं वेङ्कटनाय(थ)दीक्षितं
 तं यायजूकं मुनिमानतोऽस्म्यहम् ॥
 कावेरीतोयपानादसकृदपि सवे सोमपानाच्च सम्यक्
 श्रीरङ्गक्षमापतेर्यत्तिलकितवदनं तस्य सन्दर्शनाच्च ।
 अश्रान्तं शुद्धचेता गुरुपत(द)नुतधीः ज्ञातशास्त्रार्थतत्त्व
 १श्रीमान् बालाग्निहोत्री विशत(द)यति मुनेर्जैमिनेर्गृह्यकर्म ॥
 विनियोगो हि मन्वाणां स्पष्टं गृह्यं प्रकाशते ।
 अथ क्रियाक्रमं वक्ष्ये मन्वादींश्च क्वचित् क्वचित् ॥

प्रथमं पाकयज्ञानां पार्वणः कथ्यतेऽधुना ।
 निषेकादिस्म (श्म)शानान्तं चत्वारिंशत् क्रिया द्विजाः ॥
 पःकयज्ञा हविर्यज्ञाः सोमयज्ञाश्च तास्मृताः ।

* * * *

End:

आत्मान्योर्मव्यभागे तु वायसादिर्बलिं क्षिपेत् ।
 अग्नेर्देक्षिणतो दद्यात् चित्वादिर्बलिपञ्चकम् ॥
 शेषं तन्त्रं समाप्याथ प्रक्षाल्याचम्य वाग्यतः ।
 अनुज्ञाप्य द्विजान्नत्वा फलदानं समाचरेत् ॥
 ताम्बूलचर्वणं कृत्वा दद्याद्गं गुरवे शुभाम् ।

10. सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या बालमनोरमा ॥

Beginning :

स जयति दिव्यपटेशो नृत्यति योऽसौ चिदम्बरसभायां ।
 पाणिन्यादिममुनयो यस्तु च दयसा मनोरथानभजन् ॥
 अस्तु नमः पाणिनये भूयो मुनये नमोऽस्तु वररुचये ।
 किञ्चास्तु पत्रजलये भ्रात्रे विश्वेश्वराय गुरवे च ॥
 व्याख्याता बहुभिः प्रौढैरेषा सिद्धान्तकौमुदी ।
 वामुदेवस्तु तद्व्याख्यां वष्टि बालमनोरमां ॥

मङ्गलादीनि मङ्गलमध्यानि मङ्गलान्तानि शास्त्राणि प्रथन्ते वीर-
 पुरुषाणि भवन्त्यायुष्मत्पुरुषाणि चाव्येतारश्च वृद्धियुक्ता यथा स्युरिति
 वृद्धिसूत्रस्थभाष्यादिस्मृतिसिद्धकर्तव्यताकं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रन्थतो
 निबध्नेत् प्राचीनग्रन्थैरगतार्थतां विषयप्रयोजनसंबन्धाधिकारिणश्च
 सूचयन् चिकीर्षितं प्रतिजानीते मुनिवयमिति श्लोकेन ॥

End :

गौरादित्वात् ङीषिति युक्तं पुन्रहतिसाहसस्य स्त्रीष्वेव संभवात्
स्त्रीलिङ्गमेवोदाहृतं ॥ पुन्रहतीति ॥ द्वित्वाभावे ॥

11. सिद्धान्तकौमुदीव्याख्याने लघुशब्देन्दुशेखरे उत्तरार्द्धे वैदिकप्रकरणम् ।

Beginning :

अथ वैदिकेषु विशेषमाह । छन्दसि पुनर्वस्वोः । पुनर्वस्वोर्द्धे तारे
लोके त्विति उद्भूतावयवभेदेन समुदाये रूढत्वादिति भावः ॥

End :

रत्नधातममिति रत्नधातमम् तेन वैकाक्षरीकृतोदित्यस्योदाहरणं ॥
अन्नलाभवन्तीति अन्नलाभ इति शब्दविशेषानुगुणमिति तत्तद्भाष्यकृत
इति सर्वेष्टसिद्धिः ॥

शब्देन्दुशेखरः पुत्रो मन्त्रुषा चैव कन्यका ।

स्वमतौ सम्यगुत्पाद्य शिवयोरर्पितौ मया ॥

शब्देन्दुशेखरस्तोऽयं कणिभाष्योक्तिभूषितः ।

सतां हृत्कमलेष्वास्तां यावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥

Colophon :— इति श्रीमदुपाध्यायोपनामकशिवभट्टसुतसतीगर्भ-
जनागेशभट्टविरचिते लघुशब्देन्दुशेखराख्ये सिद्धान्तकौमुदीव्याख्याने
उत्तरार्द्धे समाप्तम् ॥

12. उदारराघवकाव्यम्

Beginning :

अस्ति प्रशस्तः प्रकृते. परस्ता

दाद्यः पुमान् केवलचित्स्वरूपः ।

स्वानन्दपूर्णस्तदसत्प्रपञ्च

बाह्यान्तरव्याप्तबहुप्रकारः ॥

अनन्तशक्ति तमनन्तकोटि
 त्रह्माण्डभाण्डावृत्तरोमरन्ध्रम् ।
 समाधिभेदैरपरोक्षयन्तो
 भजन्ति नित्यं हृदि नित्यमुक्ताः ॥

* * * *

End :

तं तथेति भरतं च गुहं च प्राग्विमृज्य गुरुमप्यभिवाद्य ।
 ज्ञातिमातृसखिनागरबन्धून् प्राञ्जलिव्यमृजदश्रु च रामः ॥

Colophon :— इति सुखस्य स्वप्राकलितरघुनाथदत्तवरप्रसाद-
 सहजसाहित्यश्रीशाकल्यपदाङ्कमाधवमुधीननयकविमल्लमल्लयाचार्यविरचि-
 ते उदारराघवे सप्तमस्तर्गः ॥

* * * *

मा चरो वनमदः प्रमदस्त्वं मध्यमात्तु युवयोस्तनुमध्या ।
 सायुधेन भवता भवितव्यं सानुजेन गिरिसानुचरेण ॥

* * * *
 सत्यमेव जयते *

12a. उदारराघवव्याख्या.

Beginning :

वागीश्वरीं भजे वाचां विभूत्यै विश्वतोमुखीम् ।
 वाचो वाल्मीकिमुख्यानां प्रवृत्ता यत्कृपालवात् ॥
 तमालश्यामलं रामं राजीवदललोचनम् ।
 नमामि नयनानन्दं राजीवदललोचनम् ॥
 शाकल्यमल्लभटेन कृतस्य च नशाख्य (?) ।
 उदारराघवाख्यस्य काव्यस्य महतोऽधुना ॥

गाधिगोत्रसमुत्पन्नमायिसूरितनूभुवा ।
 लिख्यते बालबोधाय व्याख्या चौण्डिविपश्चिता ॥
 पूर्वमाद्याख्यभावेन वान्तिनं मल्लिधीमतः ।
 काव्यं वद्योत(य) द्यस्माद्वीका प्रद्योतनी ह्यसौ ॥
 यथामूलं यथापेक्षं यथान्वयमिह स्फुटम् ।
 मया विरच्यते व्याख्या हृद्येयं विदुषां सदा ॥
 एषा व्याख्या च सुधियः प्राप्य साध्वी रसोज्ज्वला ।
 भूयाद्भुग्योदधिं यद्वत् क्षारं क्षीरायते जलम् ॥
 असाधुतां साधुतां च नतानानां समालिखम् ।
 आलोच्य सन्तो युष्माभिस्तत्साधून् क्रियतान्तराम् ॥

अथाखिलकलुषापहरमुदारराघवं नाम महाकाव्यं चिकीर्षुस्तदादा-
 वाशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशो वापि तन्मुखमिति न्यायादनपायं वस्तुनि-
 र्देशः ॥

अस्तीति प्रशस्तः सजानीयविजानीय(स्व)गतभेदशून्यः । केवलं एकं
 चित् ज्ञानमेव स्वरूपमात्मा यस्य स तथोक्तः ज्ञानघन इत्यर्थः ॥

End :—

आविहतमकुण्ठितं हविर्होतव्यं यस्मिन् तस्मिन् अविहतहविः सप्त-
 तन्तौ संपूर्णे सति महाऋषिः कौशिको हर्षं सन्तोषं प्राप ॥ स्वधरावृ-
 त्तम् ॥ भ्रष्टैर्यानां त्रेणेन त्रिमुनियतियुता स्वधरा कीर्तिनेयमिति ॥ 103 ॥

Colophon :—

श्रीमन्माहिमहासुधीननुभुवः श्रीचौण्डिसूरेः कृता
 वक्षानां हृदयान्वकारदलनात् प्रद्योतनी ।
 (नित्यं)भास्वदुदारराघवमहाकाव्ये नित्यो(सर्गो)ल्लस
 द्वाख्याने विदुषां मनोहरतमः सर्गो द्वितीयोऽगमः ॥

13. नाथमुनिविजयः.

Beginning :

श्रीशश्रीष्टनाधिनाथशठजिन्नाथाब्जद्वयाधव
 श्रीमद्यामुनयोगिपूर्वयतिराट् गोविन्दभट्टारकान् ।
 सेवे वेदशिरोमुनीन्द्र त्कृष्णान् जगद्देशिक
 श्रीशैलाधिपभोगिसुन्दरवरान् हृद्यान् गुरुन् ॥
 श्रीनारासिंहगुरुसेवितवेङ्कटार्य

रतातगुरुन् गुणानवद्यान् ।

श्रीश्रीनिवास वेङ्गलशिंगरार्य
 श्रीवेंगलार्यनरसिंहगुरुत्तमामि ॥

मात्मेशं श्रीतिर्मलगुरुं नमः ।

श्रीतातं तिर्मलार्यं च श्रीमत्तातगुरुं सदा ॥

श्रीवेंकटेशपदपद्मयुगं नमामि
 श्रीदिव्ययौवतनिरीक्षणभृङ्गकान्तं ।
 कान्त्यास्पदं भुवनदीप्तिकरं प्रकामम्
 कामानुरूपफलदं शठजित्कटाक्षम् ॥

यद्वीक्षणश्यामरुचौ मणीन्द्रे हरिस्तदा शङ्कितमानसोऽभूत् ।
 तद्भावमुद्वीक्ष्य शुचिस्मितां तां राजीवनेत्रीमहमाश्रयामि ॥

मुदर्शनमहं वन्दे मुदर्शन ।
 विकर्शनमसाधूनां दर्शनं तच्चसंपदाम् ॥

उत्तारकं प्रणमतां
 संजातभक्तिततिकोज्वलदेहतं हि ।
 हंतालसेवितमतीव सुगन्धजुष्टं
 श्रीमद्यतीन्द्रपदपद्मयुगं भजेऽहम् ॥

पादारविन्दयुगलीताटिनीमह
श्रीमद्यतीन्द्रमहतीमवगाहिषीय ।
सत्तीर्थसङ्घपरिसेवित

शुचयविश्वजनीनवीचीम् ॥

प्रपन्नजनभूषणं प्रकृतिदोषसंशोषणं
प्रतारकविभीषणं विद्वेषिणम् ।
प्रबद्धगुरुतोषणं प्रणतवृन्दसंपोषणं
नमामि शिरसा गुरुं नृहरिसूरिवर्यं पदे ॥

*

*

*

*

इति श्रीमन्मैत्रेयगोत्रसुधोदधिसुधाकर श्रीकृष्णमाचार्यसूनोस्तुदर्शन-
प्रसादावगतसर्वशास्त्रस्य रामानुजदासस्य कृतिषु श्रीनाथमुनिविजये
प्रथमोच्छासः ॥

End :

धर्मजभीमार्जुना इव सकलयायजूकसंराध्यतया विध्यर्थवादमन्त्राः
कलितशास्त्रप्रतिपाद्याः आहवनीयगार्हपत्यदक्षिणाग्रय इव विशिष्टद्वैत-
सिद्धान्तप्रवर्तकतया प्रपन्नजनकूटस्थाः पराङ्मुखपरकालयतिवरा इव
ज्ञानभक्तिविरक्तिसंपन्नाः श्रीमत्तातयाचार्यतिरुमलार्थतातयाचार्याः स्वा-
श्रितमादृग्जनरक्षकाः सततं प्रीतभ्रान्ति ।

एतेषामार्यवर्याणां पुत्रपौत्रश्रियस्तदा ॥

वर्धन्तुन्तां सह शिष्यैश्च वेदान्तद्वयतत्पदैः ॥

14. बाणासुरविजयचम्पूः

Beginning :

श्रीलक्ष्मीकान्तनाभीकमलमधुसूरीलोललोलम्बमाला
सङ्कारस्सम्पदौघं दिशतु विधिचतुर्मुख्युदीर्णागमानाम् ।

तादात्म्यं ख्यापयन् यस्त्वरनिकरमयः पादपद्मानताना
मिन्द्रेशानादिदेवप्रवरपरिषदां कामितार्थमिरदुः ॥ 1 ॥

अत्युत्साहनटन्महानटजटाजूटाटवीसंभ्रमा
द्रुतातुङ्गतरङ्गसङ्गरपटुप्रौढोक्तिकृद्वैभवा ।
श्रीभर्तुः कुहनाहयस्य नितरां लोकत्रयोजीवनी
ह्येषा दोषविनाशिनी विजयतामास्माकजिह्वाबले ॥ 2 ॥

कृतननमहाभूमे सीम्रे प्रगल्भगुणश्रियां
म मयमहादास्रे नास्रेप्सितार्थसुरद्रुणा ।
नतजनबुधस्थेस्रे साम्रेष्य शेषधराधर
क्षितिपसदुरोधस्रे नमः करवारुहैः (महै) ॥ 3 ॥

वरनीलपद्मरागच्छुरितं शङ्कनिनदम् ।
कच्छपसमपदनूपुरमीडीय मुकुन्दकुन्दरदनायाः ॥ 4 ॥

पदत्राणं त्राणं दिशतु मम रङ्गक्षितिपते
र्यदिन्द्रेशानाम्भोजनि (मुख) शिरस्त्राण (मजनि) ।
कलौ लोकांस्वानुं शठरिपुमिपाद्यत्समुदभू
द्यतो वेदः स्वार्थं दिशति सकलेभ्योऽपि भुवने ॥ 5 ॥

त्रय्यन्तार्णवमप्रमेयविभवं सत्तर्कसंग्राहित
प्रौढौ हीनगुणस्फुरन्मतिमहामन्यानसन्धानतः ।
श्रीलाभाय विमथ्य तत्वमुधिया रक्ताम्बुदान्प्रीणयन्
जीयादक्षतशासनः क्षितितले रामानुजाख्यो मुनिः ॥ 6 ॥

कल्याणानि तनोतु कोपि कुमतित्रातान्धकारच्छटा
म्रूयूपोदितवारिजप्रियसखप्रौढप्रभावाश्रितः ।
मादृग्भक्तचकोरमोदकलनाराकानिशानायको
द तलवन्द्रिकासमकृपः श्रवेङ्कटेशो गुरुः ॥ 7 ॥

प्रपद्ये श्रीशेषाचलरमणघण्टावतरणं
 प्रपन्नानां चिन्तामणिमतिदयालुं शमनिधिम् ।
 त्रयीचूडामार्गाम्बुजविभवमार्तण्डमनिशं
 श्रितानां कल्पद्रुं कविकथककण्ठीरवगुरुम् ॥ 8 ॥

वाधूलवंशविधुराधूतकाममतिसाधूपकारचनुरः
 स्वादूक्तिगन्धततिकाधूपिताश इह पादूपसेवकनृणाम् ।
 बन्धूपमस्तुगुणसिन्धून्नतः कल(श)सिन्धूर्मिगुल्यमुयशाः
 वाचां ददातु मम मोचारसां स वरदाचार्यदेशिकमणिः ॥ 9 ॥

तर्काकूपारशब्दाम्बुधिनिगमवचस्तन्वपारं गतानाम्
 जिष्णुर्जि(र्व)ण्णोः परत्त्वप्रकटनजनितास्तोककीर्तिप्रचारः ।
 दृष्यद्दुर्वादिदन्तावलकरटसृणीभूतकीर्तिर्विरक्ते
 रावासो भावुकं नः कलयतु वरदाचार्यवर्योऽतिवेलम् ॥ 10 ॥

श्रीमत्कन्दालवंशाद्भुतकलशपयोराशिराकामुधांशु
 स्तर्कश्रुत्यन्तभीमांसकमतततधीः दृष्टदुर्वासिंहः ।
 लोकैकौन्नत्यदीव्यत्तिरुमलतिलकाण्णार्थकारुण्यलब्ध
 श्रीआप्यार्थस्तुखं नः कलयतु जनकः श्रीनिवासार्यवर्यः ॥ 11 ॥

क्षोणीकर्णभवादिसत्कविपदाम्भोजे चरन्मानसाः
 एका र्यतिचिन्तनश्रमपरान् गाम्भीर्यदूरस्थितीन् ।
 कृष्टद्वित्रिपदान् मुधा कवयतो निर्गन्धपुष्पायितान्
 भञ्जभञ्जमुदारकाव्यरचनाप्रौढाः प्रवर्तमहे ॥ 12 ॥

कन्दालान्वयकल्पभूजकुमुदश्रेणीभवत्कीर्तिना
 विद्वत्कर्णमधूलिकाद्भुतमुधाधारालसत्सूक्तिना ।
 श्रीनिवासार्यतनूभवेन विदुषा श्रीवेङ्कटाख्यायुजा
 कृप्तो बाणजयाह्वयो विजयतामेष प्रबन्धश्रिरम् ॥ 13 ॥

सकलजगदेकमूर्तौ कल्याणगुणौघदुग्धवाराशौ ।
 संगतहृदयो विद्वान् दूरे नितरां परस्वभावोक्तेः ॥ 14 ॥
 जडमपि मां सज्जयते पुरुषोत्तमपरमतत्वपरशक्तिः ।
 गिरिसारधनं स्थिरमपि निभृतमयस्कान्तशक्तिरिव चलने ॥ 15 ॥
 ईशानां परमेश्वरश्रुतिगिरां नेतारमाचार्यम
 प्याद्यं सर्वमखेशितारमधुना तुष्टपुरासं हरिम् ।
 वाजिग्रीवभवन्मुखाम्बुजगलछालासुधासेचनैः
 वाणां शोधय मामिकां नरपरिष्वङ्गे ङ्गेचिताम् ॥ 16 ॥
 पद्यैः केवलतां गतैरलमलं गद्यैरपद्यैर्मनां
 हृद्या सैव हि सूक्तिरेतदुभयारब्धा मया आप्यते ।
 भूषावस्त्रगुणोज्ज्वलापि ललना तारुण्यलावण्ययो
 र्योगादेव हि कामिनामतितरामानन्दकन्दायते ॥ 17 ॥

End :

न शक्तिर्नैपुण्यं न च सकललोकादिकलनं
 न वा काव्यज्ञस्यादुतललितशिक्षागतिरपि ।
 तथापि श्रीविद्वद्वरचरणरेणोर्महिमतः
 कृता जीयाच्छ्रीवेङ्कटबुधकवेः सूक्तिसराणिः ॥
 चौरैरेषा ह्रियतान्नाम वाणी(का) शानो हानिर्ग्रन्थसन्दर्भभाजाम् ।
 यः तः(?)पुरात् केचिदार्ताः किं चिद्वित्तं गृह्णते किं ततः स्यात् ॥
 जीयाच्छेषधराधरेन्द्रमकुटीरत्नं श्रियः कामुकः
 जीयाद्वाप्यकृदुज्ज्वलः शुभगुणै रामानुजः संयमी ।
 जीयाद्वेदवतंसदेशिकगुरुः सिद्धान्तचूडामणिः
 जी(यादा) हिमरश्मितारकमिदं रामानुजीयं मतम् ॥

बाणामुरविजयः समाप्तः ॥

ह्यारितान्वयशुक्तिमौक्तिकमणिर्विद्यानिधिस्त्रिधिः

वेदान्तार्यगुरुः सगर्वं वादीशकण्ठीरवः ।

अस्मिन्मानसपङ्कजातरसिकः ताद्वैव

अस्तोकाय शुभाय सूरिजनतामान्योऽण्णयार्थात्र(त्म)जः ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वाधूलकुलकलशपाथोनिधिराकासुधा-
करसर्वतन्त्रस्वतन्त्रोभयवेदान्ताचार्यवरदगुरुवरकरुणाकटाक्षलब्धश्रीभा-
ष्यार्णवनात्पर्य तदनुग्रहग्राहितपाणिनीयोदयनीयजैमिनी-
यादिसंप्रदायेन श्रीमत्कन्दालकुलतिलकचतुस्तन्त्रपारीणदिवाप्रदीपविरु-
दाङ्कश्रीश्रीनिवासार्थतनयेन सहजविनयेन सुरसिदागिरिनगरवास्तव्येन
नव्यदिव्यगद्यभव्यसाहितीसम्प्रदायपारदृश्वना वेङ्कटार्येण कलिते बाणा-
सुरविजयादये षष्ठोल्लासः ॥

15. लक्ष्मीस्वयंवरनाटकम्.

Beginning :

इति निष्क्रान्तास्तवै ॥ प्रवेशकः ॥ ततः प्रविशति शेषः ॥ सब-
हुमानम्

चित्रं कदाचन कदाचन केलिशय्या

पीठं कदाचन कदाचन पादुका च ।

भूत्वा भजामि यदहं पुरुषोत्तमं त

न्मतोऽस्य कः प्रियतमः परिचारकेषु ॥

मत्कृते न किञ्चिदपि गोप्य

सम्मुहस्यम् ।

यदायं निर्वर्तितसमुद्रमथनकृत्यो निवृत्तस्तदैव मद्भोगपर्यङ्कतल्पे न्यस्त-

शरीरस्तमुद्रकन्यकादर्शनोल्लसित

सूचितवान्

*

*

*

*

End :

समुद्रः ॥

यत्तं जीवयितास्म्यहं दिविषनां(दां) दत्वा समग्रां सुधान्
दानूणां प्रथमोऽस्मि यद्वलमिदे कल्पद्रुमादीन्दिशन् ।
कन्यारत्नसमर्पणेन भवते प्राप्तोऽस्मि यन्मान्यतां
सर्वं तद्भवतैव मे किमपरं श्रेयो हरे दित्ससि ॥

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम् ॥

पुष्पातात् पयसा कवेरतनया भूमिं सवित्री यथा
श्रीरङ्गाख्यमिदं च तत्तुलिनगं दिव्यं पदं वर्धताम् ।
देवश्चात्र सह श्रिया वितरन् श्रेयोभिच्छ्रद्धयै नृणाम्
भूयासुस्मुधियोऽप्यमुष्य महिमास्त्रादात् सदानन्दिनः ॥

किञ्च ॥

यन्माता वरदा यदीयजनको रामानुजार्यो महान्
यद्भ्राता श्रुतसम्पदा गुरुतरो जन्या कनीयानपि ।
श्रीकृत्यादिकृतेषु यः परितुष्टः श्रीरङ्गधाम्नः प्रभोः
वासिष्ठाश्रमभूषणं विजयतां श्रीश्रीनिवासः कविः ॥

इति निष्क्रान्तास्सर्वे ॥

Colophon:— इति वासिष्ठाश्रमगरिष्ठस्य काश्यपकुलतिलकस्य
श्रीरङ्गनाथश्रीकृत्यकारधौरेयस्य रामानुजसर्वकृतुनन्दनस्य श्रीनिवास-
चतुष्कवीन्द्रदासस्य कृतिषु लक्ष्मीस्वयंवरं नाम नाटकं संपूर्णम् ॥

16. चन्द्रकलापरिणयः.

Beginning :

पार्वत्याः प्रणयप्रसन्नमनसः प्रीतिं प्रसूतेतरां
देवो यः श्वशुरैकमित्रमचलं चापात्मना मानयन् ।

धत्ते चन्द्रकलानुरञ्जनधिया

सश्रीकान्तशरशुभाय भवनूत्तुङ्गाय गङ्गाधरः ॥

एषा द्वाविंशतिपदा नान्दी ॥ नान्द्यन्ते सूत्रधारः ।

सप्तश्रयम् ॥ पशुपतिनापि गृहीतां ताण्डवनृत्तकलां प्रथयन्तः ।

कोहलमुख्या जयन्तु मुनिवर्याः ॥

इति पुष्पाञ्जलिं विकीर्य पञ्चपदपदानि गत्वा

*

*

*

*

स जयति नरसिंहकविर्यत्कवितास्वादमुदितहृदयं _____ ।

_____ मपि मुदृशामादरपदमीपदपि नवं तनुते ॥

पारिपार्श्वकः ॥ आस्स एव । यः किलाभिनवपरशिवावतारस्य
शिवराममुधीमणेस्तनयः शास्त्रसाहित्ययोरपि _____

_____ इति प्रतीतः । यत्र खल्वयं प्रौढकवीनां
द्राक्षाक्षौद्रयोरुक्तिप्रत्युक्तिरूपो वाग्विलासः ॥

सूत्रधारः । कथमिव ।

पारि ॥ द्राक्षे किं बलसे वने वद ननु क्षौद्र त्वमप्यत्र किं

लजेऽहं नरसिंहमूरिकवितामायुर्यतस्याप्यहम् ।

मित्रं नः क्व मरन्द एष कमले त्रिस्तोतसस्तत्कथं

तद्वाग्गेव _____ लीनेति हि श्रूयते ॥

एषा प्रश्नोत्तररूपा वाक्केलिः ॥

वाक्केलिः कथ्यते प्राज्ञैः उक्तिप्रत्युक्तिरूपिणी ।

सूत्र ॥ अये किमिदं विस्मृतं भवता । यत्किल कृतिना य—

_____ वर्णितं सकलकलाकुशलमतिना
सरसकविचक्रवर्तिना काशीपतिना सुधीमणिना ॥

पारि ॥ कथं विस्मर्यते । इदं हि ।

श्री नञ्जराजो नवभोजराजो

नृसिंह ————— लिदासः ।

परस्परान्तस्थितभावरीति

विज्ञायते येन परस्पराभ्याम् ॥ इति

सूत्र ॥ तत्कविसमक्षमेव कृतिना कृतिनायकेन कलुलेकुलचिरन्त
केन स्वकपोलकल्पितसङ्गीतगङ्गाधराद्यनेकप्रबन्धाभिनय-
दर्शनजनितकौतुकेन कर्णाटभाषाविरचितहालास्यचरितशिवभक्तिविला-
सादिव(हुप्रवन्)धसमुदयेन सकलविद्वज्जनभागधेयेन नूतनभोजराजेन
नञ्जराजेन सबहुमानमाहूतस्समादिष्टोऽस्मीति ।

सरसकवीनां पुरतो ————— ।

————— ॥

————— स्यास्य सनगरकुलेन्दोः ।

नरसिंहाभिधाविदुषः कृतिरियमभिनीय दर्शनीयेति ॥

अहो प्रभुरपि प्रबन्धनिर्मातेत्यदृष्टचरं सङ्गतं श्रीसरस्वत्योः ।

सूत्र ॥ ————— खल्वियं

प्रश्नोत्तरोक्तिः ।

विरुद्धयोः श्रीभारत्योरेकत्र घटनं कुतः ।

वैदग्ध्यात्तत्तु तस्यैव कलुलेनञ्भूपतेः ॥

End :

इदानीमाद्राक्षतारोपणमाङ्गलिकनीराजनादिमहोत्सवानुभवाय कन्य-
या भवन्तं द्रष्टुमुत्कण्ठिता स्मः ॥

कन्या ॥ अयि मन्दमते ॥ रा ॥ रे रम ॥ इति निष्क्रान्तास्तर्वे ॥

इति पञ्चमोऽङ्कः ॥

17. रसिकजनरसोच्छासभाणः.

Beginning :

श्रीमत्पद्माक्षवक्षस्थलनिलयपयःसिन्धुकन्याननाब्जात्
जन्योच्छ्वासच्छटाक्षत्पवनपरिमलैः शेषशैलाधिपस्य ।
नाभ्यम्भोजाहतोद्यन्मधुरमधुकरीडिम्भशङ्कां वहन्ती
कान्तिः श्रुत्यन्तरान्तश्रुतिकिसलयितश्रीपदः श्रेयसे स्तात् ॥१॥

वक्षस्थलस्थितविनिस्मृतकौस्तुभश्री
व्याजेन नव्यक्रमलामृतदिव्यकेल्याम् ।

संसक्तकुङ्कुमविशङ्कटपङ्कसङ्गं

व्यक्तीकरोति स युवा कुशलं दधातु ॥ २ ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः ॥ समन्ततोऽवलोक्य सान्तर्हसिम् ॥

अस्ति खल्वयं निरन्तरशिरोनितान्त

* * * *

सायं सम्फुल्लमल्लीकुसुमसमुदयस्यन्दिमानन्दरङ्गात्

भृङ्गीसङ्गीतभङ्गीप्रतिवदनकलाचारुवाचाविचारः ।

नात्रं (?) तन्त्रस्वतन्त्रः सकलकविघटाकुण्ठकण्ठीरवश्रीः

श्रीमान् कौण्डिन्यवंशे महति विजयतेऽहोविलाचार्यवर्यः ॥

कौण्डिन्यवंशकलशोदधिशीतभानुः

शास्त्राम्बुधिग्रसनकुम्भभवप्रभावः ।

विद्वच्छटामकुटरत्नदिचित्रिताङ्घ्रिः

आचार्यदीक्षितगुरुस्तनुजः स यस्य ॥

भ्राम्यन्मन्धानभूमौधरशिखरशिलाव्रातसङ्घातजात

शैलोद्यत्तुङ्गरङ्गावलिमिलितपयःपूरसारान्युदाराम् ।

आसीदासेतुशीताचलचरदचलामर्त्यजेगीयमानां

कीर्तिं संभ्रातवान्यो जयति तदनुजस्तम्पदाचार्यवर्यः ॥

तस्यात्मजो विजयते कमलासनस्य पादारविन्दभजनाश्रितमानसाब्जः ।

वेदान्तयुगमपरिशलिनरम्यचित्तः श्रुत्यन्तदेशिकगुरुर्धरणीतलेऽस्मिन् ॥

तत्सूनुः श्रीनिवासाध्वैरिगुरुकरुणालब्धमन्त्रोपदेशात्

प्राप्नुर्भूः प्रबोधसिद्धिरुमलकुलजश्रीनिवासार्यवर्यात् ।

राजत्साहित्यमार्गप्रचित्सुकविताचातुरीस्फीतरात्रिः

सोऽयं भाणं व्यतानीद्वसिकजनरसोच्छासनाभाभिरामम् ॥

*

*

*

*

End :

द्वाक्षाफलक्षरितपुष्परसानुसारि

वाचाविचारललितो ललितं मनोज्ञम् ।

शृङ्गारवीरकरुणादिरसानुकीर्णं

गृह्णन्तु पण्डितजनाः प्रमदन भाणम् ॥

(इति निष्क्रान्तास्तर्वे) ॥

श्रीमत्कामसमुद्रवंशजलधेराजानतो जानता

पारं स्फारमपारभावसरसं सारस्वतं जाग्रतम् ॥

भाणे वेङ्कटनायकेन रचिते पद्मापतेरङ्किते

नाम्नायं परिदृश्यतां यदि वसेद्दोषस्तदाप्युत्तमैः ॥

Colophon :—इति श्रीसकलकविनिकरमणिमयमकुटतटीघटित-

चटुलमणिपटलरुचिररुचिनिचयचक्रचक्रितचरणारविन्दाणयाचार्यानुज -

श्रीनिवासाचार्यकरुणापरिणाहकटाक्षवीक्षणक्षणसमासादितसकलानवद्य-

हृद्यविद्यापद्याविद्योत्तमानमानसेन सन्ध्यानठविकटजटाच्छटाकुटीरतटी-

नटीभवदभङ्गगङ्गासमुत्तुङ्गतरङ्गसङ्खवद्वरीवृध्यमानमानान्नधारालवाग्धरा -

सारपरिपूरितकवितावनिताघनताजनितामोदविद्वज्जनजेगीयमानकीर्तिपर-
म्परेण कौण्डिन्यवंशकलशजलनिधिकुमुदबन्धूयमानवेदान्तदेशिकसूनुना
श्रीमदकमांवागर्भशुक्तिमुक्ताफलेन निरन्तरसरसीरुहनयनचरणसरसी-
रुहपरिचरणपरिणतमानसदृष्टिना बालकेन वेष्टनामकेन विरचितो-
रसिकजनरसोद्धासभाणः समाप्तः ॥

मन्दोऽपियत्पदसरोरुहवन्दनेन विन्देद्रुहस्पतिसमत्वमवाप्तशास्त्रः ।
तेषां कटाक्षभरतः सततं गुरूणां भाणः समुल्लसतु चित्रचरित्रयुक्तः ॥
उन्मीलनमुरविविम्बडम्बरपरिभ्राजतितांशुस्मित-
स्निग्धज्योत्स्निकया सरोजनिलयानेत्रोत्सवं हासयन् ।
तुङ्गत्वङ्गदपाङ्गभृङ्गनिवहं सामोदमामोदयन्
यः कामी समजीजयत्सकुरुताच्छ्रेयांसि भूयांसि नः ॥

18. धनंजयविजयव्यायोगः.

Beginning :

हरेर्लीलावराहस्य दंष्ट्रादण्डस्त पातु वः ।
हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री छत्रश्रियं दधौ ॥

अपिच ॥

तद्वः प्रमाष्टु विपदः प्रणतार्तिहन्त्रचाः
न्यस्तं पदं महिषमूर्धनि चण्डिकायाः ।
वैरी यदीयनस्वरांशुपरीतशृङ्गः
शक्रायुधाङ्कितनवाम्बुधरप्रभोऽभूत् ॥

तद्वस्सारस्वतं चक्षुस्समुन्मीलितु सर्वदा ।
यत्र सिद्धाब्जनायन्ते गुरुपादाब्जरेणवः ॥

नान्यन्ते सूत्रधारः ॥ समन्तादवलोक्य ॥ अहो रमणीयता प्रभा-
तस्य ॥ तथा हि ॥

दाराणां मुरवैरिणो रतिपतेर्मानुस्त्रिलोकीजितः
स्फारत्पङ्कजकोटरोदरजुषो निद्राविरामे श्रियः ।
प्रत्युद्बुद्धमराळपक्षपटहध्वानप्रबन्धानुगं
भृङ्गीमङ्गलपाटिकेव सततं प्रोत्कूजति प्राङ्गणे ॥

पुनः परितोऽवलोक्य ॥ अहो रमणीयः शरदारम्भः ॥
सरो हरति मे चेतः प्रोन्मज्जत्पद्मकुटुम्बं ।
वक्षो हरिणशाबाक्ष्या मन्दोदञ्ज्वत्कुचं यथा ॥

अपि च ॥

निष्पङ्का पृथिवी मशाद्वलाला निर्दुर्दिनञ्चाम्बरं
सुव्यक्तामलभारकेन्दुसचिवाः काशप्रसूनाङ्किताः ।
तोयं वीतिविपं सरांसि विकसत्पद्मानि शुभ्रा दिशो
द्रष्टुं सम्प्रति शारदीं श्रियमिमां मन्ये प्रबुद्धो हरिः ॥

नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ क एष लिखितहस्तस्तमायाति ॥
प्रविश्य पुरुषः ॥ लेहोजेः वक्त्रगहदि ॥

सूत्र ॥ विमृश्य वाचयति ॥ अस्ति समस्तप्रशस्तिंसाहितः श्री-
मज्जयदेवः ॥

अर्थिप्रत्यर्थिलक्षैरप्यपराङ्मुखचेतसं ।
यं पराङ्मुखतां निन्युः केवलं परयोषितः ॥
यस्य चेतसि निर्व्याजं द्वयं तूलकणायते ।
क्रोधे विरोधिनां सैन्यं प्रसादे कनकोच्चयः ॥

स च राजा रङ्गमङ्गलनाम नाटकं समादिशति ॥

इह शरदि-विराजद्भारिजोत्तांसेतायां
 प्रथमविगतनिद्रः श्रीस्तनाश्लिष्टवक्षाः ।
 शिथिलयति मुरारिर्योगनिद्रानुरागं
 तदयमखिललोकस्योत्सवः किं पुनर्नः ॥

तदिदानीं भवता वीररसोद्भूतं रूपकमभिनीय गदाधरमिश्रमुखा
 अस्मत्पारिषदा आनन्दनीयाः ॥

मूत्र ॥ सविमर्शम् ॥ सचिन्तं च ॥ किं नाम तादृशं रूपकं ॥
 स्मृत्वा ॥

कुलं कविमुनेरस्ति पुत्रान् यत्र सरस्वती ।
 संशिक्षयति धात्रीव नितान्तमधुरा गिरः ॥
 तत्राभवदुपाध्यायो नारायणसमाह्वयः ।
 जितवादिसहस्रौघः प्राप वागश्विराभिधां ॥

अपि च ॥

कृतसन्ध्यासनात् प्रयच्छतोऽप्यभयं भूतगणाय योगिनः ।
 निजमण्डलभेदशङ्कितो भयभक्तस्य रवेरभूद्यतः ॥

उक्तम् ॥ तत्पूनुः काञ्चनो नाम समस्तगुणवल्लभः ।

गोष्ठीशालेव विद्यानां यस्य जिह्वा विराजते ॥

तेन कृतोऽयं धनञ्जयविजयव्यायोगोऽभिनेतव्यः ॥

मूत्र ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ।

End:

सारस्वतं स्फुरतु चेतसि सत्कवीनां चक्षुर्भवंतु कृतिनो गतमत्सराश्च ।

सानुरागसत्यज्यतानयप्रता श्रातुराणां ॥

इति निष्क्रान्तास्तर्वे । इति काञ्चनकविविरचितो धनञ्जयविजयो
 नाम व्यायोगस्तत्पूर्णः ॥

जगन्नाथेन लिखितः ॥

19. नारायणीविलासः

Beginning :

ओंकारात्मकमभ्युपैति परमं यत्सच्चिदानन्दताम्
 कारुण्यादमृताय यत्सुमनसां सारस्वतः कल्पते ।
 स्वीरं दीव्यति दुर्दृढो दमयितुं सम्मोहयन्मायया
 तद्वच्छ्रीधरणीसमेतमवतान्नारायणाख्यं महः ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः ॥ नेपथ्यं प्रति ॥ आर्ये । आगम्यताम् ।

प्रविश्य । नटी ॥ अंअ एसंहि ॥

सूत्रधारः ॥

पुत्रो बुक्कनरेन्द्रस्य दौहित्रो रामभूपतेः ।

विद्यते हि विरूपाक्षो राजा हरिहरात्मजः ॥

नटी ॥ पसिद्धोऽसु(भवअ) सो भअरविज्जाए ।

(प्रसिद्धः खलु सः भरतविद्यायाम्) ॥

सूत्र ॥

तस्य राज्ञः कर्णाटनुण्डीरचोलपाण्डयमण्डलाधिपतेस्सिंहलट्टीप-
 जयस्तम्भस्य षोडशमहादानदीक्षितस्य सकलकलाविलासिनीस्वयंवरपतेः
 कृतिषु नारायणीविलासं नाम नाटकं प्रयोक्ष्ये ॥

End :

ब्रह्मादयः ॥ अतः परमपि किमन्यदस्ति ॥

प्रत्यापन्नपदानामायुष्यं दत्तममृतमस्माकम् ।

त्रिभुवनहिताय नीताः प्रतिहतिममुराश्च यद्विभो भवता ॥

तथाप्येवमस्तु भरतवाक्यम् ॥

एष वीरो विरूपाक्षश्शेषसारेण बाहुना ।

एकच्छत्रीकरोत्येनां भूतधात्रीं नयोनतः ॥

इति निष्क्रान्तास्सर्वे । पञ्चमोऽङ्कः ॥

20. अछटशतकम्.

Beginning :

तां भवानीं भवानीतल्लेशनाशविशारदाम् ।
 शारदां शारदाम्भोदसितसिंहासनां नुमः ॥ १ ॥
 युष्माकमम्बरमणेः प्रथमे मयूखाः
 ते मङ्गलं विदधतूदयरागभाजः ।
 कुर्वन्ति ये दिवसजन्ममहोत्सवेपु
 सिन्दूरपाटलमुखीरिव दिक्पुरन्ध्रीः ॥ २ ॥

End :

सर्वप्रजाहितकृतः पुरुषोत्तमस्य
 वासे समस्तविबुधप्रहितेष्टसिद्धौ ।
 चन्द्रांशुविस्मृतिकरच्युतिमत्त्वमुष्मिन्
 हे कालकूट तव ॥ १२० ॥
 अयं वारामेको निलय इति रत्नाकर इति
 श्रितोऽस्माभिस्तृष्णातरलितमनोभिर्जलनिधिः ।
 क एवं जानीते निजकरपुटीकोटरगतं
 क्षणादेनं ताम्यत्तिमिमकरमापास्यति मुनिः ॥ १०९ ॥

21. रसार्णवसुधाकरः.

Beginning :

शृङ्गारवीरसौहार्दमौग्ध्यवैयात्यसौरभम् ।
 लास्यताण्डवसौजन्यं दाम्पत्यं तद्रजामहे ॥
 वीणाङ्केतकरां वन्दे वाणीमेणीदृशं सदा ।
 सदानन्दमयीं देवीं सरोजासनवल्लभाम् ॥

अस्ति किञ्चित् परं वस्तु परमानन्दकन्दलम् ।
 कमलाकुचकाठिन्यकुतूहलिभुजान्तरम् ॥
 तस्य पादाङ्गुजाज्जातो वर्णी विगतकल्मषः ।
 यस्य सोदरतां प्राप्तं भगीरथतपःफलम् ॥
 तत्र रेवच्छवंशाब्धिशरद्वाकासुधाकरः ।
 कलानिधिरुदारश्रीरासीद्याचमनामकः ॥
 यस्यासिधारामार्गेण दुर्गेणापि रणाङ्गणे ।
 पाण्ड्यराजगजानीकाज्यलक्ष्मीरुपागता ॥
 खड्गनारायणे यस्मिन् भवति श्रीरतिस्थिरा ।
 भूरभून् करिणीवक्ष्या दृष्टराजगजाङ्गुशे ॥
 तस्य भार्या महाभाग्या विष्णोः श्रीरिव विश्रुता ।
 पोचमाता गुणोदारा जाता तामरसान्वयात् ॥
 तयोरभूवन् सितिकल्पवृक्षाः पुत्रास्त्रयस्त्रासितवैरिवीराः ।
 श्रृङ्गप्रभूपोऽन्नमनायकश्च वीराग्रणी रेचमहीपतिश्च ॥
 कलावेकपदो धर्मो धैर्यैश्चरणैश्चिव ।
 संपूर्णपदतां प्राप्य नाकांक्षति कृतं युगम् ॥
 तत्र श्रृङ्गमहीपाले पालयत्याखिलां महीम् ।
 नमतामुन्नतिश्चित्रं राज्ञामनमतां नतिः ॥
 कृष्णैलेश्वरसन्निधौ कृतमहासम्भारमेश्वरे
 दीतापायमनेकशो विदधता ब्रह्मप्रतिष्ठापनम् ।
 आनृत्यं समपादि येन विभुना तत्तद्गुणैरात्मनो
 निर्माणातिशयप्रयासगरिमव्यासाङ्गिनि ब्रह्मणि ॥
 कृतान्तजिह्वां कुटिलां कृपाणीं दृष्ट्वा यदीयां त्रसतामरीणाम् ।
 स्वेदोदयाश्चेतसि सञ्चितानां मानोऽप्यमातनुते प्रशान्तिम् ॥

श्रीमानरेचमहीपानिस्मुचरितो यस्यानुजन्मा स्फुटम्
 प्राप्नो वीरगुरुप्रथां पृथुतरां वीरस्य मुद्राकरः ।
 लब्ध्वा लब्धकठारिरायबिरुदं राहूत्तरायाङ्कितम्
 पुत्रं नागयनायकं वसुमतीवीरैकचूडामणिम् ॥
 सोऽयं सिंहमहीपालो वसुदेव इति स्फुटम् ।
 अनन्तमाधवौ यस्य तनुजौ लोकरक्षकौ ॥
 तवानुजो माधवनायकेन्द्रो दिगन्तरालप्रथितप्रभावः ।
 यस्याभवन्वंशकरा नरेन्द्रास्तनूभवा देवगिरीन्द्रमुख्याः ॥
 तस्याग्रजन्मा भुवि राजदोषैरपेनभावादनप(पो)तसंज्ञाम् ।
 ख्यातां दधाति स्म यथार्थभूतामनन्तसंज्ञां च महीधरत्वात् ॥
 सोदर्यो बलभद्रमूर्तिरनिशं देवी प्रिया रुकमिणी
 प्रद्युम्नस्तनयोऽपि पौत्रनिवहो यस्यानिरुद्धादयः ।
 सोऽयं श्रीपतिरन्नपोतनृपतिः कित्त्वाननाम्भोरुहे
 धत्ते चारुसुदर्शनश्रियममौ स त्वात्महस्ताम्बुजे ॥
 बहुसोमसुतं कृत्वा भूलोकं परिरक्षति ।
 एकसोमसुतं रक्षन् स्वलोकं लज्जते हरिः ॥
 सोमकुलपरशुरामे भुजबलभीमेऽरिमापि(धिभूमि)गोपाले ।
 यत्र च जाग्रति शासति जगतां जागर्ति नित्यकल्याणम् ॥
 हेमाद्रिदानैर्धरणीसुराणां हेमाचलं हस्तगतं विधाय ।
 यश्चारुसोपानपथेन चक्रे श्रीपर्वतं सर्वजनाङ्घ्रिगम्यम् ॥
 योऽनेकवीरोद्वरणेऽप्यसंख्यसंख्योऽप्यभगनात्मगतिक्रमोऽपि ।
 अजातिसाङ्कर्यभवोऽपि चित्रं दधाति सोमान्वयभार्गवांशम् ॥
 धावं धावं रिपुनृपतयो युद्धरङ्गानुविद्धाः
 खड्गे खड्गे फलितवपुषं यं पुरस्ताद्विलोक्य ।

प्रत्यावृत्त्या वितन इतो (वितथगतयो) वीक्षमाणा यदीयं
 संमन्यन्ते स्फुटमवितथं ख(ङ्ग)नारायणांशम् ॥
 अन्नमाम्बेति विख्याता तस्यासीद्वरणीपतेः ।
 देवी शिवा शिवस्येव राजमौलेर्महोज्ज्वला ॥
 शत्रुघ्नं शत्रु(श्रुत)कीर्तिर्या सुभद्रा यशसार्जुनम् ।
 आनन्दयति भर्तारं श्यामा राजानमुज्ज्वलम् ॥
 तयोरभूतां पुत्री द्वौ आद्यो वेदगिरीश्वरः ।
 द्वितीयस्तद्वितीयोऽसौ यशसा शिवभूपतिः ॥
 अर्थ श्रीश्रृं(शि)ङ्गभूपालो दीर्घायुर्वसुधामिमान् ।
 निजांसपीठे निर्याजं कुरुते सुप्रतिष्ठिताम् ॥
 अहीनज्यावन्यं कनकरुचिरं कार्मुकवरम्
 बलिध्वंसी बाणः परपुरमनेकं च विषयः ।
 इति प्रायो लोकोक्त(त्तरसमरसन्नाहविधिना
 महीशोऽयं श्रृं(शि)ङ्गक्षितिप इति यं जल्पति जनः ॥
 यत्र च रणसंनाहिनि तृणचरणं निजपुराच्च निस्सरणम् ।
 वनचरणं तच्चरणकपरिचरणं वा विरोधिनां शरणम् ॥
 सतां प्रीतिं कुर्वन् कुवलयविकासं विरचयन्
 कलाः कान्ताः पुष्पान् दधदपि च जैवानृतककथाम् ।
 नितान्तं यो राजा प्रकटयति मित्रोदयमहो
 तथा चक्रानन्दानपि च कमलोच्छासमुमु(षु)षा(मा)म् ॥
 तल्लब्धानि घनाघनैस्ततइतो वारां प्रपन्त्यम्बुधौ
 स्वात्थमेव हि शुक्तिकासु दधते मुक्तानि मुक्तात्मताम् ।
 यद्दानोदकविभ्रुस्तु सुधियां हस्ते पतन्त्योऽभवन्
 माणिक्यानि महाम्बराणि बहुशो दामानि हेमानि च ॥

नयमनयं गुणमगुणं पदमपदं निजमवेत्य रिपुभूपाः ।
 यस्य च नयगुणविदुषोऽपि नमन्ति पदारविन्दपीठान्तम् ॥
 प्राणानां परिरक्षणाय बहुशो वृत्तिं मदीयां गताः
 त्वत्सामन्तमहीभुजः करुणया ते रक्षणीया इति ।
 कर्णे वर्णयितुं नितान्तमुद्बोधोः कर्णान्तविश्रान्तयोः
 मन्ये यस्य दृगन्तयोः परिसरं सा कामधेनुः श्रिता ॥
 युष्माभिः प्रतिगण्डभैरवरणे प्राणाः कथं रक्षिताः
 इत्यन्तःपुरष्टच्छया यदरिषु प्राप्तेषु लज्जावशम् ।
 शंसत्युत्तरमाननव्यतिकरव्यापारपारं गताः
 गण्डान्दोलितकर्णकुण्डलहरिन्माणिक्यकर्णाङ्गराः ॥
 मन्दारपारिजातकसन्ता(नक)कल्पसुरमणीसदृशैः ।
 अनपोततदा(अनपोतदा)चवच्छभेवदगिरस्वामि मांदधानयसंज्ञैः

(माददामयाभिख्यैः) ॥

आत्मभवैरिति विभवैरनितरजनसुलभदानरुदितै(?)भुवि यः ।
 रत्नाकर इव राजति राजकरारूढरचितकमलोच्छासः ॥
 यस्याढ्यः प्रथमः कुमारतिलकः श्रीयन्नपोतो गुणै
 रेकस्यात्मजमात्मरूपविभवे चापे द्वयोरग्रजम् ।
 आरूढे त्रितयाग्रजं विजयते दुर्वारदोर्विक्रमं
 सत्योक्तौ चतुरग्रजं वितरणे किञ्चापि पञ्चाग्रजम् ॥
 यत्पुत्रस्य कुमारदाचयविभोः खड्गाग्रधाराजले
 मज्जन्ति प्रतिपक्षभूमिपतयश्शौथोष्णसन्तापिताः ।
 चित्रं तत्प्रमदाः प्रणष्टतिलका व्याकीर्णनीलालकाः
 प्रभ्रश्यत्कुचकुङ्कुमाः परिगलन्नेत्रान्तकालाञ्जनाः ॥

परिपोषिणि यस्य पुत्ररत्ने दयिते वल्लभरायपूर्णचन्द्रे ।
 समुदेति सतां प्रभाविशेषः कमलानामभिवर्धनं तु चित्रम् ॥
 पुत्रैरन्यैश्च तनैयः सोऽयं शिङ्गमहीपतिः ।
 षड्भिः प्रतिष्ठामयते स्वमिवाङ्गैस्तुमङ्गलैः ॥
 राजा स राजाचलनामधेयामध्याह्न(स्त) वंशक्रमराजधानीम् ।
 सतां च रक्षामसतां च शिक्षा(क्षां) न्यायानुरोधादनुसन्धानः ॥
 विन्ध्यश्रीशैलमध्यक्षमण्डलं पालयन् सुतैः ।
 वंशप्रवर्तिकैरर्थान् भुङ्क्ते भोगपुरन्दरः ॥
 यस्मिन् शासति शिङ्गभूमिरमणे क्षमामन्नपोतात्मजे
 काठिन्यं कुचमण्डले चपलता नेत्राक्षले सुभ्रुवां ।
 वैषम्यं त्रिवलीषु मन्दपदता लीलालसायां गतौ
 कौटिल्यं चिकुरेव किञ्च कृशता मध्ये परं बध्यते ॥
 सोऽहं कल्या(ण)रूपस्य वर्णोत्कर्षैककारणम् ।
 विद्वत्प्रसादनाहेतोः वक्ष्ये नाट्यस्य लक्षणम् ॥
 पुरा पुरन्दराद्यास्ते प्रणम्य चतुराननम् ।
 कृताञ्जलिपुटा भूत्वा पप्रच्छुस्तर्ववेदिनम् ॥
 भगवन् श्रोतुमिच्छामः श्राव्यं दृश्यमनोहरम् ।
 धर्म्यं यंशैस्त्यैमं(र्थ्यं) च सर्वशिल्पप्रदर्शनम् ॥
 परं पञ्चमाम्रायं सर्ववर्णाधिकारिकम् ।
 इति पृष्टस्त तैर्वेत्ता सर्ववेदाननुस्मरन् ॥
 तेभ्यश्च सारमादाय नाट्यवेदमथासृजत् ।
 अध्याप्य भरताचार्यं प्रजापतिरभाषत ॥
 सह पुत्रैरिमं वेदं प्रयोगेण प्रकाशय ।

इति तेन नियुक्तस्तु भरतस्तह मूनुभिः ॥
 प्रायोजयत्सुधर्मयामिन्द्रस्याग्रेऽप्सरोगणैः ।
 सर्वलोकोपकाराय नाट्यशास्त्रं च निर्ममे ॥
 तथा तदनुसारेण शाण्डिल्यः कोहलोऽपि च ।
 दन्ति(त्ति)लश्च मतङ्गश्च ये चान्ये तत्तनूभवाः ॥
 ग्रन्थान्नानाविधांश्चक्रुः प्रख्यातास्ते महीतले ।
 तेषामतिगभीरत्वात् विप्रकीर्णक्रमत्वतः ॥
 संप्रदायस्य विच्छेदात्तद्विद्वाद्भिर(ल)त्वनः ।
 प्रायो विरलसंचारा 'नाट्यपङ्क्तिरस्फुटम् ॥
 तस्मादस्मत्प्रयत्नोऽयं तत्प्रकाशनलक्षणः ।
 सारेण ग्राहिणा चित्तमानन्दयति धा(धी)मताम् ॥
 नेदानां नदीपिका किमु तमस्सङ्घातमुन्मूलयेत्
 ज्योत्स्ना किञ्च चकोरपारणकते तत्कालसंशोभिनी ।
 बालः किं कमलाकरान् दिनमणिर्नोछासयेदञ्जसा
 तत्सम्प्रत्यपि मादृशामपि वचः स्यादेव सत्प्रीतये ॥
 स्वच्छत्वादुरसाधारो वस्तुच्छायामनोहरः ।
 सेव्यस्तुवर्णनिधिवन्नाट्यमार्गस्य नायकः ॥

End :

मत्वा या(धा)त्रा तुलायां लघुरिति धरणीं शिङ्गभूपालचन्द्रे
 सृष्टो (ष्टे) तत्रानिगुर्व्या तदुपनिधितया स्थाप्यमानैः क्रमेण ।
 चिन्तारत्नौघकल्पद्रुमतिसुरभीमण्डलैः पूरितान्ता
 मूर्ध्व नित म्ना तरिकुलशतैः (नीतां विलोक्य ध्रुवमुद्गुनिकरैः)
 पूर्यतेऽद्यापि सा द्यौः ॥

Colophon :— इति श्रीमण्डलाधीश्वरश्रीअनपोतनरेन्द्रनन्दन-
बलभुजबलभीमश्रीशिङ्गभूपालविरचिते रसार्णवसुधाकरनाम्नि नाट्यालं-
कारशास्त्रे भावकोछासो नाम तृतीयोछासः ॥

श्रीतोयशैलवसतिस्त तमालनीलो
जीयाध्व(द्ध)रिर्भुनिचकोरसुशारदेन्दुः ।
लक्ष्मीस्तनस्तवकुङ्कुमकर्दमश्री
संलितनिर्मलविशालभुजान्तरालः ॥
मलयगिरिनिवासी मारुतो यच्छताङ्गः
तरुणशिशिररश्मे(श्मि)र्धत्सुद्ध पुण्यकीर्तिः ।
चरति चिरमनङ्गः कापि कैरप्यदृश्यः
स जयतु रसिकौघैर्वन्दितः पञ्चबाणः ॥
अशेषाणां द्विजनुषामाशीर्वादपरम्परा ।
तरङ्गयतु कल्याणं कविना(वीनां) चायुरायतम् ॥
एतद्वन्धसङ्ख्या (3,815) ॥

22. अलङ्कारेन्दुशेखरः.

Beginning :

कल्याणं कल्याणाचलधर्मधरो धरात्मजामानम् ।
विरचयतु राजमौलिः परमहिमक्षमाभृदशिलाख्याङ्गिः ॥
दानवारिधरश्चक्षुःश्रवणोदारभूषणः ।
विनतानन्दनो देयात् कुशलानि विनायकः ॥
शान्ताविलासाख्यकृतेर्मुख्यां व्याख्यां विधाय यः ।
हरिशाबकरीन्द्रस्य प्रेमपात्रं बभूव यः ॥

तेन श्रीशैलवंश्येन नृसिंहार्येण निर्मितः ।

आर्यानन्दकरो भूयादलंकारेन्दुशेखरः ॥

इह खलु कविः ॥

काव्यं यशसेऽर्थकृते व्यवहारविदे शिवेनरक्षतये ।

सद्यः परनिर्दृतये कान्तासम्मिततयोपदेशयुजे ॥

निर्दोषं गुणवत् काव्यमलंकारैरलंकृतम् ।

रसान्वितं कविः कुर्वन् कीर्तिं प्रीतिं च विन्दति ॥

इत्यादिना काव्यस्यानेकश्रेयस्साधनतां काव्यालापांश्च वर्जयेदिति निषेधस्य काव्यसामान्यनिषेधपरत्वेन रामायणादेरपि हेयताप्रसङ्गसंभवेन तादृशनिषेधस्यासत्काव्यमात्रविषयतां ॥

* * * *

अलङ्कारशास्त्रस्य काव्यस्वरूपज्ञानसाधनतां चानुसन्दधानः बालानां सुवबोधनानुकूलं लक्षणमालिकाख्यं अलङ्कारशास्त्रं चिकीर्षन्नादौ मङ्गल-
माचरति ॥ वन्दे इत्यादि ॥

वन्दे वन्दारुसन्दोहमन्दिरालिन्दकरूपकम् ।

अब्जारिकलितं ते, श्रीशैलशिखरेश्वरम् ॥

वन्दारूपां भक्तानां वन्दारुरभिवाहुक इत्यमरः

End :

भ(भा)वप्रधानमाख्यातमिति वदतां वैयाकरणानां मते “लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभः ” इत्यत्र तमःकर्तृकं अङ्गकर्मकं लेपनं नभः कर्तृकं अञ्जनकर्मकं वर्षणकमिति च बोधः । प्रथमान्तार्थमुख्यविशेष्यको बोध इति वदतां नैयायिकानां मते तु अङ्गकर्मकलेपनकर्तृकतमःकर्म-
कवर्षणकर्तृ नभ इति च बोधः ॥

23. शारीरकभाष्यव्याख्या (भाष्यरत्नप्रभा).

Beginning :

यं हि वैराग्यसंपन्नास्तत्त्वमर्थविवेकिनः ।

लभन्ते साधनैर्दान्तास्तं सीतानायकं भजे ॥

तदन्तरप्रतिपत्तौ . . . म्याम् * ॥ वृत्तमनूय तृतीया-
ध्यायार्थमाह द्वितीय इत्यादिना अविरुद्धे वेदान्तार्थे तत्ज्ञानसाधनचिन्ता-
वसर इत्यनयोर्हेतुहेतुमद्भावः लिङ्गोपाधिसिद्धौ तदुपाहितजीवसंसारचि-
न्तेति पादयोरपि तद्भावः । तत्सङ्गतिः अत्र प्रथमपादे वैराग्यद्वितीये
स्वभावावस्थोक्त्या त्वंपा(प)दार्थो ब्रह्मतत्त्वं चोच्यते । तृतीये वाक्यार्थ-
स्तदर्थमुपासनाश्च विचार्यन्ते ॥

चतुर्थपादार्थमाह । सम्यग्दर्शनादिति ॥ दर्शनोपायास्तन्यासादयः ॥

* * * *

Colophon of the third Adhyāya:— इति श्रीमत्परमहंस-
परिव्राजकाचार्यश्रीगोविन्दानन्दभगवत्कृतायां शारीरकव्याख्यायां भाष्य-
रत्नप्रभायां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः । तृतीयाध्यायः समाप्तः ॥

End :

अनावृत्तिशब्दादिति एवं समयोक्त्या ब्रह्मात्मैक्यस्य वेदान्तप्रमा-
णकत्वमवधारितम् वाक्यार्थज्ञाने स्मृतितर्कादिसर्वप्रकारविरोधः सु-
परिद्वतः साधनसंपत्तिश्च दर्शिता । तस्माद्विवेकादिसाधनसंपन्नस्य श्रवणा-
द्यावृत्तिनिरस्तप(प्र)तिबन्धस्याखण्डात्मबोधात्समूलबन्धध्वंसे सत्याविर्भू-
तनिष्कलज्ञानन्तसंप्रकाशचिदानन्दात्मनावस्थानमिति सिद्धम् ॥

नानाविधग्रन्थजातं वीक्ष्य सम्यग्यथामति ।
 शारीरकस्य भाष्यस्य कृता व्याख्या सतां मुदे ॥
 अन्तर्यामी जगत्साक्षी सर्वकर्ता रघूद्वहः ।

24. सूत्रोपन्यासः.

Beginning :

बोधानन्दगणाध्यक्षं कालमूषिकवाहनम् ।
 जन्मादिविघ्नहर्तारं भजे निजगुरुं सदा ॥
 विद्याशङ्करपादाब्जपरागाः पान्तु पावनाः ।
 निस्त्रयस्त्रयसदानन्दसाक्षात्करणहेतवः ॥
 नमामि शुद्धविज्ञानमात्मभारतिसद्गुरुम् ।
 यस्यावलोकनान्मूको वावदूकत्वमाप्नुयात् ॥
 आचार्यभाष्याकात(?)स्त्रिबन्धनसागरात् ।
 तदर्थरत्नान्युद्धृत्य सूत्रेषु ग्रन्थयाम्यहम् ॥

ओं अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ।

इह खलु सूत्रे सर्वज्ञवादरायणप्रणीतत्वादानर्थ (क्या)नुपपत्तेः निर-
 र्थकसिद्धबोधकत्वानुपपत्तेश्च विस्त्रे(?)पुरुषं प्रत्युपयोगि तथा कर्तव्येति
 पदमध्याहर्तव्यम् ॥

End :

वैयासिकानां सूत्राणामुपन्यासः कृतो मया ।
 अलसानां नृणामीषत् प्रतीतिर्जायतामिति ॥

टीका स्नेहविहीनापि व्याससूत्रार्थदीपिका ।

इयं रामेशभारत्याः कृतिर्विजयतां भुवि ॥

Colophon :— इति श्रीपरमहंसपरिब्राजकश्रीरामेश्वरभारतीविर-
चितो वैयासिकसूत्रोपन्यासः परिसमाप्तः ॥

श्रीमज्ज्ञानेन्द्रगुरूणां पदपङ्कजषट्पदः ।

गोविन्देन्द्रयतिः प्रीत्यै व्यलिखत् विदुषां मुदा(दे) ॥

25. ज्ञानवासिष्ठसप्तशती.

Beginning :

दिवि भूमौ तथाकाशे बहिरन्तश्च मे विभुः ।

यो विभात्यवभासात्मा तस्मै सर्वात्मने नमः ॥

अहं बद्धो विमुक्तस्स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।

नात्यन्ततदज्ञो(मज्ञो) नोतज्ज्ञो ह्यस्मिन् शास्त्रेऽधिकारवान् ॥

गुरुमासीनमेकान्ते वाल्मीकिं सर्वदर्शिनम् ।

पप्रच्छ प्रणतो भूत्वा भरद्वाजो मृदुस्वरम् ॥

* * सत्यमेव जयते *

End :

स्नातं तेन समस्ततीर्थसलिलैः सर्वापि दत्तावनिः

यज्ञं चापि समस्तमिष्टमनघं देवाश्च संपूजिताः ।

संसाराच्च समुद्धृताः स्वपिनरः त्रैलोक्यपूज्योऽप्यसौ

यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमिह प्राप्नोति धैर्यं मनः ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वाल्मीकीये वासिष्ठरामायणसप्तशत्यां
निर्वाणप्रकरणम् ॥

इति श्रीमद्वाल्मीकीये वासिष्ठरामायणे द्वात्रिंशत्सहस्रिकायां संहि-
तायां श्रीमत्कृष्णगिरिपुरीनिवासनृसिंहाख्यद्विजवरेण्यतनयेन श्रीमत्-

श्रृङ्गेरीश्रीनृसिंहभारतीस्वामिभिः कलियुगजनक इति दत्तनामधेयस्य
वेङ्कटरमणयार्यस्यानुजेन कृष्णयाभिधानेनोद्धृतः श्रीमत्काशीरपण्डित-
रचितव्याख्यानसहितसारसमुच्चयसप्तशती सम्पूर्णा ॥

ఇతి శ్రీసీతారామకృపారసగురీశానామరీతసగోత్రపరితలలహనాడు వాళ
పయఃపయ్యాధికైరవమిత్రసజ్జనవణసేయవరితనృసింహాఖ్యాంభాతభూసురవర్మ
పుత్రుండును శ్రీమద్వాసిష్ఠరామాయణంబును సప్తశతీశాసరగ్రహించిన కృష్ణయో
ఖ్యానకు అగ్రజుండును అగు వెంకటరమణయ్యచే రచింపబడిన శ్రీమద్వాసిష్ఠీ
యంబగు శాస్త్రిరామాయణసప్తశత్యాంధ్ర టీకముగ నెను.

ప్రकरणनामधेयानि.	ग्रन्थसंख्या.
(1) धैराग्यप्रकरणम्	103
(2) मुमुक्षुत्वप्रकरणम्	59
(3) उत्पत्तिप्रकरणम्	99
(4) स्थितिप्रकरणम्	138
(5) उपशमप्रकरणम्	101
(6) निर्वीणप्रकरणम्	200
	700

सत्यमेव जयते

26. भगवन्नामवैभवम्.

मुरलीधरदासकृतम् ॥

Beginning :

श्रीमद्वाधाकृष्णचरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ श्रीमते राधाकृष्णाय नमः ॥

राधासहायवेण्वंशं श्रीमद्वल्लभनन्दनम् ।

पद्माक्षं विद्वलाधीशं वन्दे स्वज्ञानदं गुरुम् ॥

नामोच्चारणमात्रेण यस्तारयति मानवान् ।

रमासर्वस्वविषयं तं वन्दे देवकीसुतम् ॥

यशोदोत्सङ्गशयनं यशोभाग्भिरभिष्टुतम् ।

विशालपद्मनयनमाशासे नन्दनन्दनम् ॥

नत्वा श्रीनारदं व्यासं शुकतानं तथा शिवम् ।

सविरिचं हरिं नत्वा वक्ष्ये तन्नामवैभवम् ॥

अथेदं विचार्यते भगवतो लक्ष्मीरमणस्य नामोच्चारणं किं साक्षान्मो-
क्षजनकं उत विरागज्ञानसहकृतभक्तिद्वारेति साक्षादेवेत्यङ्गीकार्यम् । द्विती-
यपक्षे “एतन्निर्विद्यमानानामिच्छतामकुतोभयं । योगिनां नृप निर्णीतं हरे-
र्नामानुकीर्तनमि ॥” ति श्रीशुकवचनविरोधापत्तेः ॥

. . . .

इति श्रीमुरलीधरदासकृतौ भगवन्नामवैभवे भगवन्नामसङ्कीर्तनस्य
स्वतन्त्रत्वेन भगवत्प्राप्तिलक्षणमोक्षसाधनत्वनिरूपणं नाम प्रथमस्तबकः ॥

.

इति सङ्कीर्तनस्य पुरुषार्थचतुष्टयत्वनिरूपणं नाम
द्वितीयस्तबकः ॥

इति सङ्कीर्तनस्य स्वतन्त्रतया सर्वपापक्षयकरत्वसर्व-
धर्मसाहृण्यकरत्वनिरूपणं नाम तृतीयस्तबकः ॥

इति सङ्कीर्तनस्य स्वतन्त्रत्वेन कलिदोषनिबर्हणत्व-
निरूपणं नाम चतुर्थस्तबकः ॥

कलिदोषहरे दिव्ये कल्याणाश्रुतसुन्दरे ॥

कलयेन्मे रतिं कृष्णः स्वनाम्नि करुणानिधिः ॥

श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

*

*

*

*

इति सङ्कीर्तनलक्षणधर्मस्य
निरङ्गत्वनिरूपणं नाम पञ्चमस्तवकः ॥

॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

End :

कांश्चिन्ममानुध्यानेन नामसङ्कीर्तनादिभिः । योगेश्वरानुवृत्त्या वा
हन्यादशुभदान् शुभैः ॥ इति । अपिच । आपन्न स्तंस्मृ(सृ)तिं घोरां
यन्नाम विवशो गृणन् । ततः सद्यो विमुच्येत यद्विभेति स्वयं भयः ॥
इत्यादिभागवतवचनैर्भगवत्प्राप्तिरूपमोक्षस्याव्यवहितपरमसाधनत्वेन नि-
र्णीतं श्रीहरिनामसङ्कीर्तनं मुमुक्षूणां मोक्षोपयोगिसर्वसाधनप्रदमित्येत-
दुपपन्नतरमिति सर्वं समञ्जसम् ॥

स्वनाग्नि भगवान्दद्याद्भक्तिं मे रघुनन्दनः ।

अनायासेन मुक्तास्संयुर्थेन सर्वे मुमुक्षवः ॥

भगवन्नामविभवं पठन्निममनन्यभाक् ।

भगवन्नाग्नि रतिमान् भूयात् कृष्णप्रसादतः ॥

सत्यमेव जयते

Colophon:— इति श्रीमुरलीधरदासकृतौ भगवन्नामवैभवे भग-
वन्नामसङ्कीर्तनस्य सर्वविधवैभवचिन्तनं नाम षष्ठः स्तवकः ॥

श्रीमद्विठ्ठलनाथाय कृष्णवेणुस्वरूपिणे ।

मङ्गलं पुष्टिमार्गैकवर्धकाय प्रियात्मने ॥

जयताम्भुरलीगानरसिको हरिरीश्वरः ।

पीताम्बरः पद्मनेत्रः स्व(स्वा)मिनीरमणः प्रभुः ॥

श्रीयशोदोत्सङ्गलालिताय नमः ॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

27. परतत्त्वविलासः.

कृष्णतीर्थरचितः ॥

Beginning :

निर्विकारोमलानन्दनित्यसन्मूर्तिमीश्वरम् ।

सर्वेश्वरमजं कृष्णं कारुण्यघनमाश्रये ॥

अथेदं विचार्यते घनश्यामादिलक्षणं भगवद्द्रूपं किमानन्दमात्रं उत
प्रकृतिगुणकृतं वेति आद्ये तु ओमिति द्रूमः । द्वितीयपक्षे तु बहुप्रमा-
णविरोधापत्तेः । केचित्तु अवतारकाले नृतनुमूर्तिग्रहणत्यागादिश्रवणात्
द्वितीय एव पक्षः साधुरिति मन्यन्ते । ते प्रष्टव्याः किं भगवान् काल-
परतन्त्रः आहोस्वित् तदतीतस्वतन्त्रो वा । नाद्यः कालातीतत्वस्य सर्व-
शास्त्रप्रसिद्धत्वात् । किञ्च गुणातीतस्य कालस्यैव गुणक्षोभकतया गुण-
परतन्त्रत्वासम्भवे कथं वा भगवतोऽचिन्त्यानन्दनित्यविग्रहस्त्वभाववतः
कालाधीनगुणकृतदेहवत्वं स्यात् जीवस्य तु स्यात् कालपरतन्त्रतया गुणा-
धीनदेहवत्वं । तदुक्तं नारदेन “ कालकर्मगुणाधीनो देहोऽय ” मिति ॥

End :

शरण्यं करुणार्णवमित्यादिप्रमाणबोधिनां केवलां भगवत्कृपामेव
स्वस्य साधनतयावलम्बन्तो (माना) भगवन्तं प्रार्थयन्ते तेषां स्वयमेवाभयं
ददाति भगवान् । आह च गीतायां रामायणेऽपि । सकृदेव । मामेव
ये । मामेकं शरणं व्रजेति । तत्कृपापात्रभूता एव तन्मनस्कास्तदालापा
इत्युक्तरीत्या तदेकान्तभक्ता भवन्तीति सर्वं समञ्जसम् ॥

परतत्त्वविलासोऽयं परस्य ब्रह्मणो हरेः ।

मुखोच्छासं जनयतु चम्पकारण्यभूपतेः ॥

परतत्त्वविलासोऽयं परमानन्दनिर्झरैः ।

श्रीकृष्णतीर्थरचितं (तः) श्रीवल्लभमुदावहम्(हः) ॥

28. सुवर्णसूत्रं ॥ (विद्वन्मण्डनव्याख्या) ॥

पुरुषोत्तमविरचितम् ॥ अपूर्णम् ॥

Beginning :

नमामि श्रीबालकृष्णं यशोदोत्सङ्गलालितं ।
 पूतनामुपयःपानरक्षिताशेषबालकं ॥
 नमामि श्रीमदाचार्यचरणान् करुणार्णवान् ।
 सुधानिधिरभूदाविर्यतः श्रीविठलेश्वरः ॥
 यद्वक्रोदितमुज्ज्वलद्युतिलसन्नानाश्रुतिव्यासवाक्
 सम्मिश्रं रसपूरितं विजयते पीयूषमत्यद्भुतं ।
 यत्सप्तानृतवादिभिः खलु समं पेपीयमानं मुहुः
 पूर्वान्मन्दयतीतरान् कशयति द्रागेव नैजैर्गुणैः ॥
 तत्करुणालवदर्शितसरणिः पुरुषोत्तमस्तनुते ।
 विद्वन्मण्डनयुक्तौ सुवर्णसूत्रं सदा प्रणतः ॥

इह हि प्रभुचरणाः स्वीयानां मुख्यभक्तिमार्गतदुपयोगिब्रह्मवादाप्र-
 वादजनितखेदमसहमानास्तन्निरासाय विद्वन्मण्डनं कुर्वन्तः स्वमार्गस्या-
 तिगोप्यत्वं सकलप्रमाणमूर्धन्यश्रुतिसिद्धत्वं च ज्ञापयन्तः तदभिज्ञापकं
 मङ्गलवाक्यं शिष्यशिक्षायै ग्रन्थारम्भे निबध्नन्ति ॥ निजमुरळिकेति
 निजाचासौ मुरळिका च निजमुरळिका ॥

गुरौ भगवतीव बुद्धिरावश्यकीति श्रीमदाचार्यान्नमस्यन्तो ग्रन्थ-
 करणं प्रतिजानते । पितृचरणानिति । त्वं हि नः पिता योऽस्माकम-
 विद्यायाः पारं तारयसीति प्रश्नश्रुतेः पातीति पितेति योगोऽत्रापि ग्राह्यः ।
 मृनेऽण्ड एष तस्मिन् यदभूत्तनो मार्ताण्ड इति व्यपदेश इति पञ्चमस्कन्धे

मार्ताण्डपदानिर्वचनं ॥ तेन श्रीमदाचार्यैः भक्तिमार्गप्रकाशने अकृत
एतस्य जगतोमृतप्रायत्वं योजितं । तदेव श्रीवृद्धभाष्टके नाविर्भूयाद्भवा-
निति श्लोके व्युत्पादितं ॥ तदेतन्मत्कृततद्विद्वत्तिटिप्पणादवगन्तव्यं । एवं
ग्रन्थकरणं प्रतिज्ञाय तस्य विद्वदुपयोगित्वं वदन्तो विदा ज्ञानेन ठाः
शून्याः तान् लातीति स्वनामयोगस्मारणेन स्वस्य दयालुत्वमपि बोधितं ।
श्रुतीति । आदिपदेन गीतादिस्मृतिग्रहणं । मणिमृष्टस्यापि मण्डनस्य
मुक्ताभिः शोभातिशयान् अत्र तदनुकूलतन्मूलकयुक्तीनां तथात्वं एवं
ग्रन्थोपयोगमुक्त्वा तमारभमाणा विषयं संशयश्च स्फुटीकुर्वन्ति ॥

End :

अत एव च जगतो ब्रह्मोपादानत्वं । अतएव च सर्वेषां शब्दानां
ब्रह्मसामानाधिकरण्यं ॥ मुख्यतममित्यादि ॥ अत्र यद्यपि प्रतिज्ञोपपद्यते ।
तथापि दृष्टान्तोपरोधो दुर्वारः अत एव स आत्मानं स्वयम् ॥

29. सेवाकल्पतरुः.

Beginning :

श्रीविट्ठलं शार्ङ्गधरं प्रणम्य करुणामयम् ।

सेवाकल्पतरुः पुण्यः सतां प्रीत्यै प्रकाश्यते ॥

अथेदं विचार्यते भगवतः श्रीनन्दराजकुमारस्य सेवास्वरूपं कीदृ-
शम् तत्र के वाधिकारिणः किं फलमिति च ।

अत्रेदं निर्धारितमुत्तरम् । भगवत्प्रतिकृत्याराधनोपचारादिलक्षणमेव
सेवास्वरूपं भगवन्मार्गप्रविष्टा एवाधिकारिणः भगवत्प्रसादप्राकट्यली-
लासायुज्यादिलक्षणं फलमिति च । तथैव श्रीभागवतवचनैरवधारितत्वात् ।
ननु “ मानसी सा परा मते ” ति पुष्टिप्रवर्तकाचार्यवचनेन मानसिकसेवाया
एव मुख्यत्वावगमात् । कथं प्रतिकृत्याराधनं सेवास्वरूपमिति वक्तुं
शक्यमिति चेदत्रोच्यते ॥

*

*

*

*

इति श्रीमुरलीधरदासकृतसेवाकल्पतरौ भगवत्सेवास्वरूपनिरूपणं
नाम प्रथमस्तवकः ॥

इति श्रीमुरली तरौ भगवत्सेवाधिकारि-
लक्षणनिरूपणं नाम द्वितीयस्तवकः

End :

तस्माद्भगवत्सेवाया भगवत्प्रसादप्राकट्यलीलासायुज्यरूपाणि त्री-
ण्यपि मुख्यफलानीति सर्वं समञ्जसम् ॥

नन्दगोपकुमारोऽयमानन्दात्मा मुञ्चतु सताम् ।

इन्दिराब्जदयानन्दः प्रसीदतु सदा हरिः ॥

श्रीशार्ङ्गपाणेः कृपया सेवाकल्पतरुः शुभः ।

प्रकाशितः पुष्टिभक्तिफलदः सङ्गिराश्रितः ॥

Colophon :— इति श्रीमुरलीधरदासकृतौ सेवाकल्पतरौ भगव-
त्सेवाफलनिरूपणं नाम तृतीयस्तवकः ॥

30. सन्यासनिर्णयः.

Beginning :

प्राप्ततापनिवृत्त्यर्थं परित्यागो विचार्यते ।

स मार्गद्वितये प्रोक्तो भक्तिज्ञाने विशेषतः ॥

कर्ममार्गे न कर्तव्यः सुतरां कलिकालतः ।

अतः प्राप्ता भक्तिमार्गे कर्तव्यत्वविचारणा ॥

*

*

*

*

End :

तस्मादुक्तप्रकारेण परित्यागो विधीयताम् ।
अन्यथा भ्रश्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः ॥
इति कृष्णप्रसादेन वल्लभेन विनिश्चितम् ।
सन्यासवरणं भक्तौ अन्यथा पतिनो भवेत् ॥

31. पुष्टिप्रवाहमर्यादा.

Beginning :

पुष्टिप्रवाहमर्यादा विशेषेण पृथक् पृथक् ।
जीवदेहक्रियाभेदैः प्रवाहेण फलेन च ॥
वक्ष्यामि सर्वसन्देहो न भविष्यति यच्छ्रुतेः ।
भक्तिमार्गस्य कथनात् पुष्टिरस्तीति निश्चयः ॥
द्वौ भूतसर्गावित्युक्तेः प्रवाहोऽपि व्यवस्थितः ।
वेदस्य विद्यमानत्व(1)न्यमर्यादापि व्यवस्थिता ॥

End :

सोऽपि तैः तत्कुले जातः कर्मणा जायते यतः ।

Colophon :— इति श्रीमदाचार्यचन्द्रवर्णितपुष्टिप्रवाहमर्यादा
संपूर्णा ॥

32. बालबोधः.

Beginning :

नत्वा हरिं सदानन्दं सर्वसिद्धान्तसङ्ग्रहम् ।
बालप्रबोधनार्थाय वदामि भुवि निश्चितम् ॥
धर्मार्थकाममोक्षाख्याश्चत्वारोऽर्था मनीषिणाम् ।
जीवेश्वरविचारेण द्विधा ते हि विचारिताः ॥

अलौकिकास्तु वेदोक्तास्ताध्यसाधनसंयुताः ।

लौकिका ऋषिभिः प्रोक्तास्तथैवेश्वरशिक्षया ॥

End :

तदाश्रयतदीयत्वबुद्धयै किञ्चित् समाचरेत् ।

स्वधर्ममनुतिष्ठन्वै भारद्वाजगुण्यमन्यथा ।

इत्येवं कथितं सर्वं नैतज्ज्ञाने भ्रमः पुनः ॥

Colophon :— इति श्रीमदाचार्यविरचितो बालबोधस्तम्पूर्णः ॥

33. भक्तिहंसः ॥

Beginning :

जयन्ति पितृपादाब्जरेणवो यत्प्रसादतः ।

भक्तिः प्राप्ता तदन्याद्ब्रह्मोहाभावश्च पण्डितैः ॥

मन्त्रोपासनवैदिकतान्त्रिकदीक्षार्चनादिभिः सम्यक् ।

योऽऽष्टष्टो रमते निजभक्तेषु समेऽस्तु सर्वस्वम् ॥

ननु किमिदमपूर्वतरमिहोच्यते सत्यमपूर्वतममपि ॥ श्वभ्रकूपपतित-
भेकसदृशां न तु विदुषां पूर्वमेवानेकप्रमाणसिद्धत्वात् । तथा हि
“नायमात्मा प्रवचनेन लभ्यो न मेधया न बहुश्रुतेन यमेवैष दृणुते
तेन लभ्य ” इति श्रुतौ यमेवेति सामान्योक्त्याग्निमेण च भगवदङ्गी-
कारमात्रैकलभ्यत्वोक्त्या प्रवचनादिपदान्यात्मीयत्वेन भगवदङ्गीकारा-
तिरिक्त्यावत्साधनोपलक्षकानीति ज्ञायते ॥ . . .

End :

द्वयोस्सारूप्यात्तद्ब्रह्महतिकृते मानसगतं

मुदा भक्तेर्हंसं प्रकटमकरोद्विद्रलकृतिम् ।

ब्रजामिचरणं हरेश्शरणमौहिकामुष्मिके
 निरस्तनिजसंशयो य इह भाग्यवद्भिः स्मृतः ॥
 ब्रजेशमुनपादपङ्कजपरागरागाश्रितं ।
 करोति सततं हि मां निजतनूजवात्सल्यतः ॥

Colophon :— इति श्रीगोपीजनवल्लभचरणैकतानश्रीविठ्ठल
 विरचिने भक्तिहंसस्तम्पूर्णः ॥

34. भक्तिचिन्तामणिः ॥

Beginning :

श्रीवल्लभप्रसादेन भक्तिचिन्तामणिः शुभः ।
 श्रीभागवतसाराथमनुमृत्य वितन्यते ॥
 विठ्ठलो वल्लभमुतः प्रसीदतु हरिः स्वयम् ।
 गुरुर्मे भगवान् कृष्णः परमानन्दविग्रहः ॥

अथेदं विचार्यते भगवतो नन्दराजकुमारस्य प्रीतिसाधनं किमिति
 अत्राहुराचार्याः ॥

प्रेम्णोऽन्यत्साधनं लोके नास्ति मुख्यं परं हि तत् ।
 श्रीभागवतमेवात्र परं तस्य हि साधनम् ॥
 अधिकारमभिप्रायं ज्ञात्वा भक्तमुखेन हिं ।
 सक्तच्छृवणमात्रेण कृष्णे प्रेम भवेद्भुवम् ॥
 विरक्तो विपरीतादिभावनारहितस्तथा ।
 लीलामात्रश्रुतौ तस्य भवेत्प्रेमाखिला किमु ॥
 न दृष्टः श्रुतपूर्वो वा भजन् कृष्णमनामयम् ।
 न मुक्तः सर्वथा यस्मात् गोभाग(1)वस्तथाभवन् ॥

प्रेम्णैव सेवितोऽत्यर्थं गोपीनां कामदो यतः । इति

प्रेमाभावे मव्यमस्स्यात् ज्ञानाभावे तथादिमः ॥

उभयोरप्यभावे तु पापनाशस्तदा भवेत् ॥

इति च तस्मात्प्रेमैव भगवत्कृपासाधनं मुख्यमिति श्रीभागवत-
राद्धान्तः ॥

End :

अदीनलीलाहसितेक्षणोल्लसद्भङ्गसंसूचितभूर्यनुग्रहत्वात् भगवतः
भक्तकामपूरणे न विलम्बं करोति भगवद्दशीकरणाचरणाया भक्तेश्चि-
न्तामणिरूपत्वाद्भगवत्प्रतिकृतिसेवनप्रणामध्यानकीर्तनानुरागादिशीलैर्भक्तैः
नित्यदा भगवति विश्वास एव कार्यः सर्वमुहत्वादिति सर्वं समञ्जसम् ॥

भक्तिचिन्तामणिं कण्ठे धृत्वा भगवतः प्रियाः ।

पश्यन्तु करुणासिन्धुं कौस्तुभामुक्तकन्धरम् ॥

विद्वलः करुणासिन्धुः स्वयमुद्यम्य रक्षकः ।

प्रीयतां वेणुगोपालो माधवो हरिरद्भुतः ॥

Colophon :— इति श्रीमुरलीधरदासकृतः भक्तिचिन्तामणिः
समाप्तः ॥

35. सम्प्रदायकुलदीपिका ॥

Beginning :

अथ सम्प्रदायकुलदीपिका ॥

योऽनुग्रहार्थं श्रुतिगोपिकानां गिरीन्द्रधर्माजनि रासमध्ये
बभूव भूयः स कलौ किलेशः स्वाम्यन्तविष्ण्वादिपदैकनामा ।
स एव भूयोऽजनि वल्लभाख्यः स्वकीयमाहात्म्यमवादि येन
नत्वा त्रिरूपं तमहं करोमि तत्सम्प्रदायक्रममुक्तपूर्वम् ॥

श्रीवल्लभाख्यात्मजविद्वलेशे प्रशासति प्राणिहितैकहेती ।

मार्गं तदीयं किल यस्य शिष्यो गदाभिधो वक्ति यथामनीदम् ॥

तत्रादौ पलादिकालमानः ।

बर्हापीडं मौलौ विभ्रद्वंशीनादानातन्वन्

आकल्पश्रीमम्पन्नो गोपस्त्रीभिः संवीतः ।

नेत्रानन्दं वुर्वन् कृष्णस्त्वधेदस्मान्वीक्षेथाः

सर्वे कामास्तम्पद्येरन्नस्माकं हृद्यासीनाः ॥

एवं गुर्वक्षरपष्टचा एकं पलमुच्यते । पलपष्टचैका घटिका भवति ।
घटिकाषष्टचाहोरात्रं मनुष्याणां । त्रिशद्विंशतिहोरात्रैर्मासः । मासैर्द्वादश-
भिर्वर्षम् । वर्षाणां सप्तदशलक्षैरष्टाविंशतिसहस्राधिकैः कृतं भवति
(17,28,000) । द्वादशलक्षैः षण्णवसिहस्राधिकैः (12,96,000)
त्रेण । अष्टलक्षैश्चतुष्पष्टिसहस्राधिकैर्द्वार्षम् (8,64,000) । चतुर्ल-
क्षैर्द्वात्रिंशत्सहस्राधिकैः (4,32,000) कलिर्भवति । एवं चतुर्युगम् एक-
सप्ततिचतुर्युगैः मन्वन्तरमाहुः ।

सत्यमेव जयते

End :

ततोऽग्निरूपो भगवान् श्रीवल्लभ इति श्रुतः ।

प्रादुर्बभूव तस्मै स प्राह कृष्णेच्छयान्वितः ॥

श्रीवल्लभसुतः श्रीमान् श्रीविद्वल इति प्रभुः ।

तेन श्रीवल्लभात्प्राप्तं रहस्यं राधिकापतेः ।

श्रीविद्वलसुताः सर्वे ख्याता गिरिधरादयः ।

कुर्वन्तो भगवद्भक्तिं आगुप्सन्तो भवन्तिह ॥

श्रीवल्लभप्रोक्तं सर्वतोऽधिकं वस्तुषट्कं भगवता स्थापितम् । गुरुसेवा
भागवतार्थः भगवत्स्वरूपनिर्णयो भगवत्सेवा नैरपेक्ष्यमिति ॥

श्रीवल्लभोक्तमार्गेण कृष्णसेवापरास्तदा ।

भवन्तु सुखिनस्तर्वे श्रीकृष्णस्य प्रसादतः ॥

तेषु नित्यं प्रसन्नोऽस्तु श्रीमद्वल्लभनन्दनः ।

मदन्वयस्वीकरणे सदा भवतु वल्लभः ॥

श्रीमन्नृपतिविक्रमादित्यसमयात् षोडशशताधिकदशमसंवत्सरे (1610)
श्रीमद्वृन्दावने द्विवेदिगदाख्येन ग्रन्थोऽयमकारि ॥

इति श्रीसम्प्रदायकुलदीपिकायां श्रीकृष्णाख्यब्रह्मनिर्णयनिरूपण-
नाम पञ्चमं प्रकरणं समाप्तम् ॥

Contents of the Book :

1. श्रीवल्लभदीपशिखे तन्मार्गकथनम् ॥
2. श्रीवल्लभदीपशिखे श्रीविष्णुस्वामिचरितम् ॥
3. श्रीवल्लभशिखे सम्प्रदायोत्पत्तिनिरूपणम् ॥
4. श्रीवल्लभनिरूपणम् ॥
5. श्रीकृष्णाख्यब्रह्मनिर्णयनिरूपणम् ॥

36. भक्तिहेतुनिर्णयः ॥

विठ्ठलकृतः ॥

Beginning:

भक्तिहेतुनिर्णयप्रारम्भः ॥

ब्रह्मादिदुर्लभकथं राधामानापनोदकं कृष्णम् ।

तदनुग्रहैकलभ्यां भक्तिं च नुमस्तदीयांश्च ॥

नन्विदमेकप्रमाणविसंवादीव भाति । यदनुग्रहै(हे)तरसाधना
साध्यत्वं भक्तौ ॥ तथा हि ॥ एकादशस्कन्धे “ श्रद्धामृतकथायां म ”

इत्युपक्रम्य “इष्टं दत्तं हुनं जप्तं मदर्थं च चृ(कृ)तं तपः ॥ एवं धर्मैर्मनु-
प्याणामुद्धवात्मनिवेदिनाम् ” ॥

* * * *

End :

“स जहाति मतिं लोके वेदे च परिनिष्ठिता” मिति वाक्यात् तादृशा-
नुग्रह एव भक्तिमार्गे लोकवेदातीतत्वज्ञानं विश्वासश्चेति तद्बहिनेषु तद-
धिकनिरूपणं व्यर्थमिति तद्वत्सु स्वज्ञानलेशमात्रमेतेन प्रकाशितमित्यलं
विस्तरेण ॥

गोपीशपदसर्वस्वः पितृपादाब्जसेवकः ।

निर्णीतवान् भक्तिहेतुं निगूढाशयविष्ठलः ॥

Colophon :— इति भक्तिहेतुनिर्णयस्समाप्तः ॥

37. भक्तिहेतुविवृत्तिः (भक्तिहेतुनिर्णयव्याख्या) ॥

रघुनाथविरचिता ॥

Beginning :

अथ भक्तिहेतुटीकाप्रारम्भः ॥

नमो भक्तिरसास्वाददात्रे वल्लभमूनवे ।

कलिकल्मषघातिन्यै तद्वाप्य(ण्यै) च नमस्तदा ॥

भक्तेरसाधारणकारणं निश्चिकीर्षवो नुतिरूपं मङ्गलमाचरन्ति । ब्रह्मा-
दीनि उत्तमाधिकारिणामपि ब्रह्मादीनां श्रोतुं दुर्लभा कथा यस्य राधाया
मानं चित्तसमुन्नतिमपनुदति तथा । तं वल्लभं नमः स्तुम इत्यर्थः ॥

* * * *

End :

तद्वत्सु भक्तिमार्गे लोकवेदातीतत्वज्ञानविश्वासवत्स्वित्यर्थः ॥

भक्तिहेतुं विनिश्चित्य प्रवृत्तो भजने तु यः ।

तन्मनस्तोषकारिण्यस्त्वयं कृतिरस्वणिता ॥

श्रीविद्वलपदाम्भोजस्मृतिमात्रहताशुभः ।

कृतवात्रधुनाथोऽहं भक्तिहेतुप्रकाशनम् ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वल्लभनन्दनचरणेशशरणश्रीरघुनाथस्य
कृतौ भक्तिहेतुविश्रुतिः समाप्ता ॥

38. भगवन्नामदर्पणम् ॥

Beginning :

श्रीनन्दराजतनयं प्रणम्य हरिमादरान् ।

पुष्टिभक्तमुदे कुर्मो भगवन्नामदर्पणम् ॥

श्रीवल्लभमुतः श्रीमान् विद्वलः स्वगुरुर्हरिः ।

अत्र दद्यान्मतिं मह्यमन्तरात्मा सतां प्रियः ॥

अथेदं विचार्यते श्रीवृन्दावनचन्द्राभिधः पुष्टिपुरुषोत्तमः केवला-
नन्दानुभवलक्षणं स्वरासलीलामन्यांश्च दिव्यास्त्वलीलाः केन साधनेने-
दानीन्तनभक्तानां प्रसन्नः प्रदर्शयिष्यति ॥

* * * *

इति श्रीभगवन्नामदर्पणे नाम्नां स्तुतिरूपत्वनिरूपणं नाम प्रथमं
प्रकरणम् ॥

* * * *

इति भगवन्नामदर्पणे कीर्तनस्य स्वतन्त्रसाधनत्वनिरूपणं नाम द्वितीयं
प्रकरणम् ॥

* * * *

इति . . . शुद्धपुष्टिभक्तानां भगवन्कीर्तनमुखा-
धिक्यनिरूपणं नाम तृतीयं प्रकरणम् ॥

* * * *

End :

भागवतपठनाशक्तानामपि श्रीकृष्णशरणं ममेति कीर्तनेन भगवान्
सन्नुष्टः स्वलीलासागुज्यं दिशतीति सर्वं समञ्जसम् ॥

शार्ङ्गचक्रगदाशङ्खवद्भपाणिरधोक्षजः ।
 पात्वस्मान्नित्यदा कृष्णो वेणुवाद्यविशारदः ॥
 श्रीविठलंप्रसादेन निर्मितं नामदर्पणम् ।
 दृष्ट्वा कृष्णैकशरणः पुष्टिभक्तो भवेद्भुवम् ॥

Colophon :— इति श्रीविठलनाथकृपामृतपुष्टेन मुरलीधरदासेन
 कृते भगवन्नामदर्पणे कीर्तनस्वरूपशोधनं नाम तृतीयं प्रकरणम् ॥

कृष्णनाम्नि दृढा भक्तिः भूयात्कृष्णप्रसादतः ।
 मदीयानाञ्च मस्यैव पुष्टिमार्गानुसारतः ॥
 श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ श्रीरामचन्द्रो जयति ॥

39. प्रेमभक्तिरसायनम्.

Beginning :

श्रीविठलमनुस्मृत्य बल्लभायसुतं हरिम् ।
 वर्णयामि यथाबुद्धिं प्रेमभक्तिरसायनम् ॥
 प्रेमभक्तिरसं पीत्वा पश्येद्रोपीजनप्रियम् ।
 मुरलीगानरसिकं मुकुन्दं नन्दनन्दनम् ॥

अथात्र विचार्यते जीवाः केनोपायेन भगवदवियोगं प्राप्नुवन्ति ।
 अविगुक्ताश्च केन प्रकारेण भगवदनुभवं कुर्वन्तीति च ननु त्रिविधपरि-
 छेदरहितस्य पुरुषोत्तमस्य तदंशरूपाणां जीवानाञ्च वियोग एवासम्भा-
 वित इति चेत् सत्यं तथापि जीवगतानन्दांशस्य षाड्गुण्यस्य च नारायणो-
 दराद्विनिर्गमसमय एव तिरोहितत्वात्सच्चिदंशयोरनुवृत्तत्वेऽपि तिरोहित-
 धर्मरूपज्ञानत्वात् प्रवाहे पतितानां जीवानां हृदिस्थोऽपि अतिदूरस्थः
 कर्मविक्षिप्तचेतसां इति वाक्यरीत्या भगवद्भावशून्यत्वाच्च ॥

End :

एवमवियोगोपायश्रित्तितः अवियुक्तानां भगवदनुभवप्रकाराः पञ्च
सालोक्यसारूप्यसामीप्यसायुज्यरूपाश्चत्वारः रासलीलादिलक्षणभजना-
नन्दानुभवश्चैक इति प्रेमभक्तिरसायनभोक्ता एव पञ्चधा भगवदनुभव-
योग्या भवन्तीति सर्वं समञ्जसम् ॥

रामचन्द्रप्रसादेन प्रेमभक्तिरसायनम् ।

वर्णितं भगवद्भक्ता भोक्तारोऽत्र विशेषतः ॥

विठ्ठलश्चम्पकाधीशः प्रसीदतु हरिःस्वयम् ।

मुरलीगानरसिको भगवान् करुणानिधिः ॥

Colophon :— इति प्रेमभक्तिरसायनं सम्पूर्णम् ॥

40. परतच्चाञ्जनम् ॥

Beginning :

परतच्चाञ्जने प्रथमं दर्शनम् ॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

गोपीशगुणगातारं प्रेमानन्दरसाद्भुतम् ।

ध्यायामि नित्यदा नाथं विठ्ठलं वल्लभात्मजम् ॥१॥

श्रीविठ्ठलप्रसादेन परतच्चाञ्जनं शुभम् ।

प्रकाशयामि गोविन्दनिधिप्रापकमद्भुतम् ॥२॥

महानिधिरयं कृष्णो महर्षिगणपूजितः ।

तत्राञ्जनं भागवतं शुकप्रोक्तं सनातनम् ॥३॥

श्रीभागवतशास्त्रज्ञाः स्वानन्दनिधिमच्युतम् ।

भजन्ति नन्दनयमुदारं पुरुषोत्तमम् ॥४॥

भजनानन्ददातारं परमानन्दमच्युतम् ।
 प्रपद्ये पुण्डरीकाक्षं भक्तचातकवारिदम् ॥५॥
 कोटिकन्दर्पलावण्यं श्रीभागवतसंस्कृतम् ।
 प्रपद्य करुणापूर्णं लिखामि तदनुग्रहात् ॥६॥

अथेदं विचार्यते निखिलनिगमगुह्यं पूर्णानन्दप्रदं परतत्वं कीदृशमिति
 तत्प्रापकं मुख्यसाधनं कीदृशमिति च आद्यं श्रीनन्दराजकुमारलक्षणं
 धनश्यामत्व पद्माक्षत्व कृपासमुद्रत्व मुरलीधरत्व गोपीजनवल्लभत्व निस्सा-
 धनजनोद्धारकत्व स्वयमुद्यम्यरक्षकत्व वेणुगानमाधुर्येणाश्रयपुष्टिसुख-
 प्रदत्व निखिलकल्याणगुणरत्नाकरत्व दीनचातकमेघत्व अमोघानुग्रहैकत्व-
 भावत्व प्रागल्भ्यमाधुर्योदार्यगाम्भीर्यसौशील्यादिरञ्जितस्वजनत्व श्रीभागवत
 वेद्यत्वादिकञ्च तस्य साहजिकं द्वितीयं तदुणकर्मश्रवणकीर्तनप्रेमादि-
 लक्षणमिति रादान्तः ॥

इति श्रीविठ्ठलनाथचरणकमलपरागोपजीविना मुरलीधरदासेन कृते
 परतत्त्वाजने धनश्यामत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणं नाम प्रथमं दर्शनम् ॥

सत्यमेव जयते

End:

पुष्टिमागे भगवत्कृपयैव भगवान् लभ्यः भगवद्विषयकदृढानुरा-
 गोऽपि लभ्य इति भगवच्छक्षणनिधिप्राप्तौ भगवत्कृपासंपादकं श्री-
 भागवतं मुख्यमञ्जनम् ॥ तदुक्तरीत्यैव भक्तैर्भगवानादरणीय इति सर्वं
 समञ्जसम् ॥

शार्ङ्गपाणेः प्रसादेन परतत्त्वाजने शुभम् ।

रचितं भगवद्दासश्रवणानन्ददायकम् ॥

भगवान् गोपिकापुत्रः परमानन्दविग्रहः ।

तुष्यतां करुणासिन्धुः स्वकीयप्रीतिवर्धकः ॥

वनमालाधरः श्रीमान् वन्यपुष्पावतंसकः ।

मह्यं प्रसीदतु हरिः गोपीमण्डलमण्डनः ॥

Colophon :— इति श्रीविठ्ठलनाथस्मरणधन्येन मुरलीधरदासेन
कृते परतत्त्वाञ्जने भगवत्कीर्तनश्रवणप्रेमादीनां भगवत्प्रापकत्वनिरूपणं
नाम चतुर्दशं दर्शनम् ॥

हृदिस्थः करुणासिन्धुः प्रेरकः पुरुषोत्तमः ।

स्वतन्त्रस्वीयवश्योऽसौ तुष्यतां मे सदां हरिः ॥

Contents of the work :

1. धनश्यामत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
2. पद्माक्षत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
3. कृपासमुद्रत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
4. मुरलीधरत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
5. गोपीजनवल्लभत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
6. निस्ताधनजनोद्धारकत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
7. स्वयमुद्यम्यरक्षकत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
8. वेणुगानमाधुर्येणाश्रयपुष्टिमुखप्रदत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
9. निखिलकल्याणगुणरत्नाकरत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
10. दीनचातकमेघत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
11. अनुग्रहैकस्वभावत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
12. प्रागल्भ्यादिगुणरञ्जितस्वजनत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।

13. श्रीभागवनवेद्यत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
 14. भगवत्कीर्तनश्रवणप्रेमादीनां भगवत्प्रापकत्वनिरूपणम् ।

41. भक्तिसूत्रभाष्यम्

Beginning :

श्रीनन्दतनयं कृष्णं राजगोपालमीश्वरम् ।
 आश्रये पुष्टिमार्गेकप्राप्यमानन्ददायिनम् ॥
 परभक्तिमतां प्राप्यं परमानन्दविग्रहम् ।
 मुरलीगानरसिकं वन्दे नन्दसुतं प्रभुम् ॥
 श्रीराधिकासहायस्य वेण्वंशस्य गुरोर्मम ।
 प्रसादाद्भक्तिमीमांसां व्याख्यासे मुहदां मुदे ॥

अथ भगवान् शाण्डिल्यमहर्षिर्भगवद्गीताभागवततत्त्वसूत्रश्रुतिपुरा-
 णादिषु भक्त्यैकलभ्यत्वं भगवतो नन्दराजकुमारस्य नियतलिङ्गमिति बाद-
 रायणादिभिः भगवदीयैर्व्यवसितमिति ज्ञात्वा साधकभक्तिपरिज्ञानाय
 भगवत्स्वरूपं विविच्य वक्ष्यन् तद्विवित्साया आवश्यकत्वं प्रतिजानीते ॥
 अथेति ॥ अथातो भक्तिजिज्ञासा ॥ १ ॥

अथ शब्द आनन्तर्यवाची अनायासेनाश्रितजनसंसारदुःखविध्वं-
 सकस्य परमप्राप्यस्य नन्दराजकुमारस्य महिमयाथात्म्यप्रतिपादकबाद-
 रायणकृततत्त्वसूत्रार्थपरिज्ञानानन्तरमित्यर्थः । अतश्शब्दः हेत्वर्थकः.

End :

क्रियाफलसंयोगाद्धेतोरित्यर्थः “अमोघा भगवद्भक्तिर्नेतरे”ति काश्य-
 पवचनाद्भगवद्भक्तिरेका परमपुरुषार्थदा स्वयं पञ्चमपुरुषार्थरूपिणीति सर्वं
 समञ्जसम् ॥

नन्दस्य तनयं कृष्णं रासलीलारतं सदा ।
 आश्रये मुरलीगानरसिकं विठलात्मकम् ॥
 जयते चम्पकाधीशः सत्यभामासहायवान् ।
 आत्मभक्तजनप्रेष्ठः परमानन्दविग्रहः ॥

श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

42. ब्रह्मसूत्रभाष्यम्.

Beginning :

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः.

श्रीवल्लभांशसम्भूतं वल्लभाचार्यमीप्सितम् ।
 नित्यं दास्यैकलाभाय सानुगः संश्रयाम्यहम् ॥
 पुनरपि नमामि गोपीपतिरिति मार्गप्रवर्तिनाचार्यान् ।
 श्रीवल्लभाभिधानान् पितृचरणान्वाङ्मनःकायैः ॥

अथानो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ स शान्तं जयते ॥

इदमत्र विचारिते वेदान्तानां विचार आरम्भणीयो नवेति किन्ताव-
 त्प्राप्तं नारम्भणीयमिति । कुतः ॥

साङ्गोऽध्येयस्तदाध्येयो वेदशब्दश्च बोधकः ।

निस्तन्दिग्यं तदर्धश्च लोकवद्वाक्यतस्तु यः ॥

अर्थज्ञानार्थं विचार आरम्भणीयः । तस्य च ब्रह्मरूपत्वान्

* * * *

ब्रह्मजिज्ञासा कर्तव्येति व्यासोक्तत्वादपि कर्तव्यता कर्तव्यपदाध्या-
 हारे स्वानन्त्र्यं न भवति अन्यथा 'अथ योगानुशासनमि'तिवत् स्वतन्त्रता

स्यात् । तथा च ज्ञानानुपयोगः । तथा हि । तं त्वौपनिषदं पुरुषं पृच्छामीति
केवलोपनिषद्वेद्यं ब्रह्म न शास्त्रान्तरवेद्यं तद्यदि मीमांसा स्वतन्त्रा स्यात्
तज्जनितं ज्ञानं ब्रह्मज्ञानं भवेत् । अथवाध्याहारकरणापेक्षयाथशब्द
एवमधिकारो व्याख्येयः ॥

*

*

*

*

End :

श्लिष्टोऽर्थो ज्ञेयस्तथा सति परमफलमग्रे स्वतएव भावितभाव इत्य-
लमनिविस्तरेण ॥

जानीत परमं तत्त्वं यशोदोत्सङ्गलाकितम् ।

तदन्य इति ये प्राहुरमुखास्तानहो बुधाः ॥

नानामनध्वान्तविनाशरुत्तमो

वेदान्तहृत्पद्मविकासने पटुः ।

आविःकृतोऽयं भुवि भाष्यभारकरो

बुधा मुधा धावत नान्यवर्त्मसु ॥

पुरन्दरमदोद्भवप्रचुरवृष्टिसंपीडित

स्वकीयवरणोत्कुलावनपरायणो लीलया ।

स्मितामृतसुवृष्टिभिः परिपुपोष तान्यो गिरिं

दधार च स एव हि श्रुतिशिरस्सु संराजते ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वेदव्यासमतवर्तिवृद्धभाचार्यविरचिते ब्रह्म-

सूत्राणुभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

43. नारायणभट्टकृतप्रयोगरत्नम्.

Beginning :

श्रीरामं सपरीवारं गणेशं च सरस्वतीम् ।
 आश्वलायनतच्छिष्यान् प्रणम्य पितरं गुरुम् ॥
 भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।
 प्रयोगरत्नं कुरुते काश्यां शिष्टेष्टतुष्टये ॥
 अथे(र्थे)ऽस्मिन् गुणगणवच्चमुच्यते चेन्
 स्वप्रन्थं गुणगणवन्तमाह को न(नु) ।
 तत्सन्तः शिरसि कृताञ्जलिस्तु याचे
 शोध्यं तत्सदसदिहोच्यते मया तत् ॥

अथ संस्काराः ॥ ते चाष्टाचत्वारिंशन् ॥ तथा च गौतमः ॥
 गर्भाधानपुंमवनसीमन्तोन्नयनजातकर्मनामकरणान्नप्राशनचौलोपनयनचत्वारि
 वेदव्रतानि स्नानं सहधर्मचारिणीसंयोगः ॥

*

*

सत्यमेव जयते

*

End :

कृत्तिकादिषु काम्यश्राद्धं वृत्तिकारमतेनाष्टकाश्राद्धवत्सर्वं कार्यं ॥
 यद्वा शौनकोक्तरीत्या वृद्धिश्राद्धवत् ॥

Colophon :— इति श्रीभट्टरामेश्वरमूरिसूनुनारायणभट्टकृतप्रयोग-
 रत्नेऽष्टकविकृतिश्राद्धप्रयोगः ॥

बहुधान्यसंवत्सरमार्गशीर्षशुद्धप्रतिपदा(दि) भानुवारे इदं नाराय-
 णभट्टीयपुस्तकं माचेगणशेषेण लिखितम् ॥

Index to the subject-matter of Prayōgaratnam.

Subject.	Page	Subject.	Page
नारायणभट्टीयानुक्रमणिका ...	1	विष्णुवलि: ...	69
जयन्तादिसम्मतपुण्याहवाचनम्	2	सुखप्रसवोपायजलाभिमन्त्रणम्	71
गृह्योक्तपुण्याहवाचनम् ...	5	गर्भिणीधर्मा: ...	71
अङ्कुरार्पणम् ...	10	गर्भिणीपतिधर्मा: ...	71
अ(आ)भ्युदयिकश्राद्ध: ...	11	जानकर्मप्रयोग: ...	73
अ(आ)भ्युदयिककर्तृनिर्णय:...	12	पष्ठीपूजा ...	74
वृद्धिश्राद्धप्रयोग: ...	14	नामकरणपर्यङ्कारोहणकणवेधा: ...	75
कौतुकबन्ध: ...	15	उपवेशनम् ...	77
गृहयज्ञ: ...	21	अन्नप्राशनम् ...	77
गृहहोम: ...	30	वर्धापनविधि: ...	78
स्थालीपाक: ...	36	अब्दपूर्ति: ...	78
पर्वनिर्णय: ...	36	चौलकाल: ...	80
विकृतिनिर्णय: ...	36	गर्भाधानादिसंस्कार: ...	80
स्थण्डिलकरणादिनिर्णय: ...	37	राहित्यप्रायश्चित्तम् ...	80
इष्टिप्रायश्चित्तम् ...	44	चूडार्क एव चौलम् ...	80
अतिपन्नेष्टि: ...	44	उपनयनोपयुक्तविचार: ...	82
परिभाषा ...	48	अधिकारी ...	82
गर्भाधानार्थं दृष्टमासादय उच्यन्ते	52	उपनयनम् ...	82
भुवनेश्वरीशान्ति: ...	53	संस्कारातीतप्रायश्चित्तम् ...	87
उपरागरजोदर्शनशान्ति: ...	53	मेधाजननम् ...	87
गर्भाधानम् ...	63	उपाकर्मकालनिर्णयः-उपाकर्मन्	88
पुंसवनानवज्जोषनम् ...	66	उत्सर्जनम् ...	91
सीमन्तोन्नयनम् ...	67	महानाम्नी ...	93

Subject.	Page	Subject.	Page
महाव्रतप्रयोगः ...	99	औपासनप्रादुर्गणम् ...	125
उपनिषद्प्रयोगः ...	99	होमकालः ...	125
गोदानव्रत एव समावर्तनम् ...	100	होमकालानिक्रमप्रायश्चित्तम्	125
उपयोगिवचनम्—गोत्रसपिण्ड-		होमद्रव्याणि ...	125
निर्णयः ...	102	होमद्रव्यमानम् ...	126
कन्यादातारः ...	104	औपासनम् ...	126
विवाहभेदाः ...	105	आशीचे होमविधिः ...	127
वाग्दानम् ...	105	समस्यौपासनम् ...	128
वाग्दानोत्तरवरप्रव्रजने गते कर्तव्यं ...	106	गुर्वादिपक्षहोमः ...	128
विवाहमण्डपम् ...	106	सभार्यस्य प्रवासेऽग्निसमारोपण-	
विवाहपूर्वदिनकृत्यम् ...	107	विधिः ..	129
वरस्य वधूगृहगमनम् ...	108	अग्निसंसर्गदोषप्रायश्चित्तम्	129
मधुपर्कः ...	108	अनुपक्रान्तदर्शपूर्णमासप्रायश्चित्त	
गौरीहरपूजा ...	109	म ...	130
तण्डुलराशीकरणम्-अन्तःपटः	110	शवाग्निः ...	130
कन्यादानम् ...	111	पचनाग्निः ...	130
विवाहहोमः ...	114	वैद्युताग्निः ...	130
देवकोत्थापनम् मण्डपोद्भासनम्	118	नष्टाग्निः ...	130
वध्वाः प्रथमगृहप्रवेशः ...	119	द्वादशाहपर्यन्तमग्न्युत्पत्तिः	130
विवाहे आशीचादिनिर्णयः ...	119	विच्छिन्नाग्निपुनःसन्धानम् ...	130
पुनर्विवाहः—द्वितीयविवाहः	120	नास्तिक्यादिसृष्ट्याग्नेः पुनःसन्धान	
द्वितीयादिविवाहे कालविशेषः	121	म ...	132
अर्कविवाहः ...	121	अपत्नीकौपासनम् ...	133
अग्निद्वयसंसर्गः ...	123	विवाहोत्तरं दम्पत्याः गृहप्रवेशवि-	
		धिः ...	133

Subject.	Page	Subject.	Page
श्रवणाकर्म ...	... 134	अष्टकापूर्वेद्युः श्रादम् ...	... 141
आश्वयुजीकर्म ...	... 136	अष्टकाश्रादम् ...	... 141
सर्पवलिः ...	... 137	अन्वष्टक्यनवमीश्रादम् ...	... 145
आश्रयणम् ...	... 138	मघावर्षश्रादम् ...	... 148
प्रत्यवरोहणम् ...	... 139	अपरपक्षश्रादम् ...	... 148
पिण्डपितृयज्ञः ...	... 140	अष्टकाविकृतिश्रादम् ...	... 148

इति नारायणभट्टीयविषयाः ॥

44. स्वच्छन्दपदतिः.

Beginning :

कला—पमस्थायी नीलकण्ठाश्रमी यतिः ।

वाराणसीशिरोरत्नं फणिभाषितपारगः ॥

चिदानन्दाश्रिदाभासो मन्त्रतन्त्रैकजन्मभूः ।

वंशालयपुरस्थायी तच्छिष्यो बाधवात्मजः ॥

कविराजपदं तस्मै गजैश्च तुरगैस्तह ।

अर्पितं शिवराजेन राजदुर्गनिवासिना ॥

तेन बाल्यजवेषाय श्रीविद्याराधनक्रमे ।

पदतिस्तिद्वसरणिस्संक्षेपेण विरच्यते ॥

श्रीगुरुभ्योनमः ॥ तत्रादौ श्रीमान् साधकेन्द्रः प्रातःसन्ध्यापूर्वक-
दण्डद्वयात्मके रात्रौ तुरीययामे ब्राह्मे मुहूर्ते वा शय्यायास्तमुत्थाय
रात्रिवासं त्यक्त्वा अल्पे वाससी हस्तौ पादौ प्रक्षाल्य आचम्य शुचिः
स्नान्तः शान्तः शुभासने उपविश्य स्वशिरसि सहस्रारकमलकर्णिकायां
सिंहासनारूढं निजगुरुं ध्यायेत् ॥

End :

परदेवताभ्यो नेवेद्यादिकं दत्त्वा स्वयमपि मुहुरित्यैः सार्यं भुक्त्वा
स्वात्मानं विश्वानीतं विभावयन् यथा मुखं विहरेदिति शिवं स्मरणं
गुरुपादुकापद्मस्तोत्रं पठेत् ॥

Colophon :— इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्ग श्रीमधु-
सूदनतीर्थविरचितायां स्वच्छन्दपद्धत्यां त्रयोदशस्पन्दः ॥

44a. क्रियाप्रदीपः.

Beginning :

श्रीदेवराजस्वामिनः पश्चिमाभिमुखस्य चतुराव(र)णयुक्तस्य मन्दिर-
स्य परिवाराच्च प्रयोगो वक्ष्यते । गर्भगृहद्वारे अधश्शाखायां
शक्त्यै नमः ॥ दक्षिणशाखायां वाग्विन्द्ये नमः । अरिश्रिये नमः उत्तर-
शाखायां रत्यै नमः । गर्भगृहद्वारोभयपार्श्वयोः दक्षिणे चण्डाय । वामे प्रच-
ण्डाय । अर्धमण्डपद्वारे । दक्षिणे चक्रोत्तमाङ्गिने । वामे शङ्खोत्तमा-
ङ्गिने । विमानदक्षिणभागे उदङ्मुखं स्थित्वा ओं विष्णवे प्राप्तादरूपिणे
हुंफट्स्वाहा * इति विमानम् ॥

* * * *

End :

वलिपीठान्तं सर्वेभ्यः परिवारेभ्यो बलिं दत्त्वा ततो देवं प्रदक्षिणं
कृत्वा प्रणम्य क्षमाप्य तत्र आचार्यं पूजयित्वा आचार्यदक्षिणां दत्त्वा
ऋत्विजस्तम्बपूज्य तेभ्योऽपि दक्षिणां दत्त्वा ततो ब्राह्मणेभ्यो यथाशक्ति
दक्षिणां दद्यात् । पुण्याहवाचनप्रयोगो वक्ष्यते । विष्णुगायत्र्या गलन्तिकं
प्रक्षाल्य प्रणवेनाम्यपूरितां कृत्वा.

45. वृषाद्रिस्तोत्रम्.

Beginning :

श्रीशेषशिवस्वामिन् रमाभृद्वक्षसस्तव ।

विकसत्पद्मसंकाशौ चरणौ शरणं भजे ॥

त्वत्कल्याणगुणाङ्कितामृतवचःपाली सुधास्यन्दिनी

नृत्यन्ती वदने स्वयं विलसते मूढस्य मे श्रीविभो ।

क्षोणीमण्डलसंस्थसर्वरसिकामोदानु

तत्परे वनमृगे व्याप्ता न किं चन्द्रिका ॥

वेदास्तर्वमुरेश्वरः कमलभूशश्च मन्वादयः

स्तोतुं यस्य महत्त्वमक्षमनमा व्यासादयश्चाभवन् ।

त्वद्दासस्त्वद्गुपाश्रितस्तव मुनस्तस्मादहं निर्भयः

स्वामिन् तादृशवैभवस्य भवनः कर्तुं यत्निप्ये स्तवम् ॥

End :

श्रीशेषशैलशिवरे चिदचिद्विशिष्टं

श्रीनश्रितोरसमपारकृपकपात्रम् ।

आपादशीर्षमवलोक्य हरे जनास्त्वां

भक्ताभयप्रद सदैव मुदं लभन्ते ॥

अम्मङ्गिवेङ्कटाचार्यचरणाम्बुजसंश्रितः ।

चकार रघुनाथार्यशेषभूभृद्विभोस्तुतिम् ॥

Colophon : — निरुनन्ताल्लवंशसञ्जातेन रघुनाथाचार्येण कृतं
वृषाद्रिनापस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

45a. अष्टश्लोकीव्याख्यानम्.

Beginning :

श्रीपराशरभट्टार्थः श्रीरङ्गेशपुरोहितः ।

श्रीवत्साङ्गमुतश्रीमान् श्रेयसे मेऽस्तु भूयसे ॥

अखिलचिदचिदीशः श्रीनिवासो दयालुः

स्वपदकमलयुग्मप्रापकस्संश्रितानाम् ।

निगमशिखरगम्यो नित्यमव्याजबन्धु-

र्विलसतु मम चित्ते वेङ्कटेशो मुकुन्दः ॥

प्रणम्य देशिकान् सर्वानष्टश्लोक्या यथा श्रुतम् ।

अर्थो वैष्णवदासेन बालबोधाय कल्प्यते ॥

अथ परमकारुणिको भगवान् श्रीपराशरभट्टार्थः सकलचेतनो-
 जीविनाय सर्ववेदसारनया स्वरूपोपायपुरुषार्थप्रतिपादकतया च मुमुक्षु-
 भिरनुत्तन्वेयस्य रहस्यत्रयस्य संप्रदायपरंपराप्राप्तमर्थं दर्शयितुकामः स्वरूप-
 पज्ञानपूर्वकत्वाद्भीष्टोपायप्रवृत्तेः स्वरूपप्रतिपादनपरं सकलशास्त्ररुचि-
 परिगृहीतं श्रीमदष्टाक्षरमन्त्रमादौ विवृणोति चतुर्भिः श्लोकैरथ द्वाभ्यां
 स्वरूपोपायपुरुषार्थप्रतिपादनपरं मन्त्ररत्नमथ द्वाभ्यां द्वयविवरणरूपं
 चरमश्लोकं तत्र सकलवेदसारसङ्ग्रहः प्रणवः ॥

प्रणवाद्यास्तथा वेदाः प्रणवे पर्यवस्थिताः ।

वाङ्मयं प्रणवं सर्वं तस्मात् प्रणवमभ्यसेत् ॥

अकारार्थो विष्णु र्जगदुदयरक्षाप्रलयकृ

न्मकारार्थो जीवसादुपकरणं वैष्णवमिदम् ।

उकारोऽनन्यार्हं नियमयति सम्बन्धमनयो

स्वथीसारसंज्ञात्मा प्रणव इममर्थं समदिशत् ॥

अकारार्थो विष्णुरिति । जगतां लोकानां उदयः उत्पातिः रक्षा
संरक्षणं . . .

End :

शाखानामुपरि स्थितेन मनुना मूले नृलब्धात्मकः

सत्ताहेतुसकृजपेन सकलं कालद्वयेन सिपन् ।

वेदोक्तं सविहारसारयिगिरां गुम्भेन विस्रम्भितः

सारज्ञो यदि कश्चिदस्ति भुवने नायस्य यूथस्य नः ॥

इत्यादिकमत्रानुसन्धेयं दृढोऽस्मीति स्वनिष्ठाप्रदर्शनप्रदन्धश्च
निगमितः ॥

इत्थं बालप्रबोधार्थं अष्टश्लोक्या यथाश्रुतम् ।

वर्णितोऽर्थो महात्मानः क्षन्तुमर्हथ साहसम् ॥

Colophon :— अष्टश्लोकीव्याख्यानं संपूर्णम् ॥

456. सौन्दर्यलहरीव्याख्या (मुद्राविद्योतिनी) ।

Beginning :

प्रशास्महे नमोवाकं प्रकाशानन्दमूर्त्ये ।

स्तनानिभारनम्राय गणेशायाम्बुदायिने ॥

अथ पूर्वजन्मसमग्रोपासनाद्यादिनमत्या भगवत्याः स्तन्यामृतपान-
समुल्लसितचित्तवृत्तिः प्रवरसेनाभिधः स्तोत्रराजरचनां चकार ॥

आसीत्प्रवरसेनाख्यः क्षत्रवंशशिखामणिः ।

यस्य बाल्यञ्च वार्धक्यं विना यौवनवृद्धता ॥

द्राविडो नाम(राजा) तस्यासीत् द्राविडेपु पिता नृपः ।

तस्यामात्य(वरो)विद्वान् स्वधर्मनिरतो द्विजः ॥

तददीनमनिस्मोऽथ पुनोत्पत्तौ समुत्तुकः ।
 कस्मा दुष्कानि कर्माणि वेदोक्तानि परन्तपः ॥
 तस्य भार्या वेदवती परमामृतलोचना ।
 पुत्रं प्रयत्नेनैवाप्य प्राप हस्तयुगांशके ॥
 सिंहं लभे नवमचरमर्षे पिता देशिकेऽजं
 यत्ते सूर्ये मिथुनभवनं बोधने मीनयाते ।
 शुके कुम्भं तपनतनये गोपनी नागभुक्ते
 भौमे राज्यं विजयमुकुटे वेदमायार्थं(ताथार्थ्य)वेदी ॥
 किञ्चिच्छ्रुत्वा शुको विप्रः कुजान्मृगगतादयम् ।
 भविष्यत्परिहीनोऽपि कुशलं तस्य किं भवेत् ॥
 प्रोवाच द्रविडं सोऽथ ते सुतो यदि जीवति ।
 नृपासनाच्च्युतं नूनं भविष्यति कुलन्तव ॥
 इत्युक्तस्तनृपः पुत्रं तत्याज गिरिमूर्धनि ।
 अत्तुं तमागतो व्याघ्रस्तदा तत्र न दृष्टवान् ॥
 मत्वा तं रत्नतङ्कतमादाय गतवान् विलम् ।
 पूर्वजन्मन्यथं विप्रः कुलीन इति विश्रुतः ॥
 गङ्गासागरयोस्तीरे रामराजं चिरं भजन् ।
 कदाचित्सलिले गाङ्गे मृतो हि न्यपतद्बुधः ॥
 स वेदवत्यां तु . जातोऽयं द्रविडो नृपः ।
 स बुध्वा पूर्वकर्माणि यौगिकानि परन्तपः ॥
 अथारिमादौ सस्मार चतुर्दलसमन्वितम् ।
 गुदलिङ्गान्तरालस्थं बालार्कसदृशप्रभम् ॥
 सुपुत्राधिष्ठितं दिव्यं ज्वलद्वर्णचतुष्टयम् ।
 जलाग्न्यनलवातेशं साकिनीसहितं शिवम् ॥

तत्कर्णिकामध्यगतं तेजस्तत्वाग्रसङ्गतम् ।
 स्वाधिष्ठानैर्दलैर्ष्वर्द्धिर्जपाभैश्चातिशोभितैः ॥
 सहितं काकिनीनीडं सुरेशं विश्वरञ्जनम् ।
 मणिपूरकसंज्ञा स्यात् नृपेण गुरुणा मना ॥
 स्वाधिष्ठान . . . योगिनां मतभेदतः ।
 सुखशतनूर्ध्वगतं मणिपूरकपञ्चकं ॥
 युक्तं दशदलैर्नीलैः . . . णतहितैश्शुभं ।

तदानीन्तस्य वदनकुहरं भारती शिवं ।
 समुद्रना तद्विषया विचित्रपदशोभिता ॥
 छिन्ना स्वयसन्तुष्टा गौरी दर्शनमागता ।
 त्रिलोपरि स्थितस्तस्य जिज्ञासुः पुलहो मुनिः ॥
 ध्यात्वा बहुविधैर्मर्गैः . . .
 यस्य सन्ध्ययोनिरमाय वै ॥

हयमारुह्य नृपतिं ते राष्ट्रं पुनरागताः ।
 कन्या रूयवती शुभा ॥

अस्याः पुत्रोऽहमगजास्तुतिव्याख्यां करोमि तां ।
 सुधाविद्योतिनीं नाम्ना पित्रा सम्यक् प्रबोधितः ॥
 तरणायाब्धिराजानं तृणकूटमिवाशया ।

यदाह

शिवशक्त्यायुक्तो यदि भवति(रजनि)शक्तः प्रभवितुं
 न चेदेवं देवो न खलु कुशलस्पन्दिनुमपि ।
 अतस्त्वामराभ्यां हरिहरविरिश्वादिभिरपि
 प्रगन्तुं स्तोतुं वा कथममृतपुण्यः प्रभवति ॥

End :

षट् इति चतुर्विंशमात्रयोगान् सकृदुच्चारणं अधिकारिणामेकाष्ट-
पञ्चदशसंख्यो जपः ॥ इति कामराजमन्त्रस्य मात्रानियमः कथितः ॥

45c. हरिवंशध्यानम्.

Beginning :

श्रीहरिवंशे भगवद्ध्यानव्यञ्जकानि वचनानि तत्र श्रीभगवत्स्वरूप-
पबोधकपरमगुरुवरनारदमहामुनिध्यानम् ॥

नारायणे निष्ठति च नारदः प्रत्यदृश्यत ।
ज्वलितार्कप्रतीकाशो बालार्कसदृशेक्षणः ॥ १ ॥
सुव्यावृत्तं सुविपुलं जटामण्डलमुद्रहन् ।
चन्द्रांशुशुक्ले वसने वसानो रुक्मभूषणः ॥ २ ॥
वीणां गृहीत्वा महतीं कक्षासक्तां सखीमिव ।
कृष्णाजिनोत्तरासङ्गो महायज्ञोपवीतवान् ॥ ३ ॥
दण्डी कमण्डलुधरस्ताक्षाच्छक्रसखो मुनिः ।
मुद्रासमर्पितकरस्मुमनोवैष्टिताङ्गवान् ॥ ४ ॥
गाता चतुर्णां वेदानामुद्राता प्रथमत्विजाम् ।
देवगन्धर्वलोकानामादिवेत्ता महामुनिः ॥
भगवन्तं प्रति चतुर्मुखवचनानि ॥

आत्मानमात्मना हि त्वमवतार्य महीतलम् ।
देवकीं रोहिणीं चैव गर्भाभ्यामभितोपय ॥

* * * *

End :

मनोरथं ममैतच्चं पूरयस्व जनार्दन ।
तथेत्येवाब्रवीन् कृष्णस्ततो मातरमात्मवान् ॥

46. तत्त्वदीपनिबन्धनम् - भागवतप्रकरणम्

(सटीकम्) - असमग्रम्

Beginning :

श्रीभागवततत्त्वदीपनिबन्धने भागवतप्रकरणम् । भागवतप्रकरणं
व्याचिख्यातुः तत्प्रतिपाद्यरूपं भगवन्तं सङ्कीर्तनेन सौति ॥ श्रीकृष्ण-
मिति ॥

श्रीकृष्णं परमानन्दं दशलीलायुतं सदा ।

सर्वभक्तसमुद्गारे विस्फुरन्तं परं नमः ॥ १ ॥

कृष्णशब्देन परं वस्तुच्यते । तदेव कदाचित्परमसौन्दर्यं स्वगतं
प्रकटीकरिष्यामीति साकारं प्रादुर्भूतं सत् श्रीकृष्णः । अनेन विभूतित्वं
निवारितम् । फलरूपतामाह । परमानन्दमिति । तस्य साधनं
श्रवणमिति । * * * *

स्वप्नविविधमाह । शास्त्र इति ॥

शास्त्रे स्कन्धे प्रकरणेऽध्याये वाक्ये पदेऽक्षरे ।

एकार्थं सप्तधा जानन्नविरोधेन मुच्यते ॥ १ ॥

आनन्दस्य हरेर्लीलाशास्त्रार्थो दशधा हि सा ॥ २ ॥

भागवतार्थस्नादशो वक्तव्यः ॥ * * *

तत्र प्रश्नद्वयं लोके सर्वदोषमृत्तिकमात् ॥ १३२ ॥

सर्वदा किं कर्तव्यं त्रियमाणेनेति कर्तव्यमिति ॥

इति श्रीकृष्णद्वैपायनविष्णुस्वामिमनानुवर्तिवृद्धभदीक्षित विरचिते
तत्त्वदीपे भागवते प्रथमस्कन्धविवरणम् ॥

द्वितीयस्कन्धे स्कन्धार्थप्रकरणाध्यायार्थानि वक्तुं सङ्गत्यर्थं प्रथम-
स्कन्धे सिद्धमर्थमनुवदति ॥ उत्तम इति ॥

उत्तमे चोत्तमश्रोतुः प्रश्न आद्ये निरूपितः ।

अध्यायदशकैस्तत्र साङ्गं श्रवणमीर्यते ॥ १ ॥

* * * *

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचितायां तत्त्वनिबन्धटीकायां द्वितीयस्क-
न्धविवरणम् ॥ * * * *

एतद्वारणया देहं जलब्रूके महामणिः ।

अद्वारचरित्रत्वाच्छ्रवणे फलमुच्यते ॥ १०६ ॥

इति श्रीविष्णुस्वामिमनवर्णिवल्लभविरचिते तत्त्वदीपे भागवते तृती-
यस्कन्धविवरणम् ॥

स्वस्थ स्त्रीत्वान् गुरोश्च सरस्वीरूपत्वात् तिर्यग्गतावपि जलं
धारणैव कृता ॥ * * *

इति श्रीतत्त्वदीपे भागवतप्रकरणे वल्लभदीक्षितविरचिते तृती-
यस्कन्धविवरणम् ॥ * * * *

अनोऽत्र विदुरस्तुष्टो भजनार्थं विनिर्गतः ।

अपकार्युपकारश्च करणान्निर्मलो मतः ॥ ११८ ॥

इति श्रीविष्णुस्वामिमनवर्णिवल्लभविरचिते तत्त्वदीपभागवते चतु-
र्थस्कन्धविवरणम् ॥

आचार्यवान् पुरुषो वेदेति शास्त्रार्थतिष्ठत्य इत्यर्थः ।

* * * *

इति श्रीवल्लभदीक्षितात्मजविठ्ठलदीक्षितविरचितायां श्रीभागवततत्त्व-
दीपिकायां श्रीभागवतीयचतुर्थस्कन्धप्रकरणम् ॥ श्रीरुष्णः शरणं
मम ॥

* * * *

End :

अतः प्रसङ्गिनं प्राह मानतो ह्यतिदेशतः ॥ १३५ ॥

एतेन हीत्यनेन सामान्यतो दिवो मानमुक्तं यद्यपि तथाप्यन्यस्य
विभाजकस्य वक्तुमशक्यत्वाद्विशेषतस्तन्निरूपणं सूर्यगतिविशेषनिरूपणं
विना न भवति यतोऽतो हेतोः ॥ * * *

* * *

46a. भागवतमुबोधिनी.

बल्लभदीप्तिविरचिता.

Beginning :

वन्दे श्रीकृष्णदेवं मुरतरकभिदं वेदवेदान्तवेद्यं
लोके भक्तिप्रसिद्धयै यदुकुलजलधौ प्रादुरासीदपारः ।
यस्यासीद्रूपमेव त्रिभुवनतरणे भक्तिवच्च स्वतन्त्रं
रूपं शास्त्रं च लोके प्रकटयति मुदा यस्तनो भूहिहेतुः ॥
कर्ता ज्ञस्तकलस्य यो निगमभूः सर्वस्वरूपोऽपि सन्
सर्वस्यापि विधारणे विजयते निर्दोषसर्वेष्टदः ।
यो लीलाभिरनेकधा वितनुते रूपं निजं केशवः
सोऽयं वाचि ममास्तु पूर्णगुणभूः कृष्णावतारः पतिः ॥
श्रीमद्वल्लभविद्वद्दीशविलसद्वंशाब्धिपूर्णन्दवे
श्रीगोपीपतिवन्दिने सुमनसि ब्रह्मामृतस्यन्दिने ।
श्रीमल्लक्ष्मणभद्रमूरिरिति यन्नामाखिलाभीष्टदं
तस्मै तातमहाशयाय हरये कुर्मो नमः सिद्धये ॥
श्रीमद्भागवतागमस्मुरतरुल्लोके फलत्वं गतो
भाषाभेदविभेदतत्त्वमपि स्यान्नो विरामं महत् ।

भक्त्यंशे फलनाप्रमाणतुबले वेदत्वमर्थे पुनः
 स्कन्धैर्द्वादशभिर्भुतस्सुरतरुशशाखाद्विवन्द्ध्यम् ॥
 अर्थं तस्य विवेचितुं न हि विभुर्वैश्वानराद्वाक्पते
 रन्यस्तत्र विधाय मानुषतनुं मां व्यासवच्छ्रीपतिः ।
 दत्वाज्ञां च कृपावलोकनपटुर्यस्मादतोऽहं मुदा
 गूढार्थं प्रकटीकरोमि बहुधा व्यासस्य विष्णोः प्रियम् ॥
 लक्षणैव वक्ष्यामि परोक्षकथनादने ।
 अविरोधेन सत्तानामर्थानामिह संगतिः ॥
 उत्तरोत्तरदौर्बल्यं वाच्यसङ्कोचतः परम् ।
 भाषात्रयाविरोधश्च कल्पभेदसमाहितः ॥
 भाषावयविभेदश्च लक्षणैर्ज्ञाप्यते पुनः ।
 अर्थत्रयं तु वक्ष्यामि निबद्धेऽस्ति चतुष्टयम् ॥
 अत्र सन्तः स्वसन्तोषे राज्ञां यच्छन्तु सिद्धये ।

अथ व्याख्या ॥ भगवदाज्ञया भक्तिजनिकां संहितामारभमाणः
 शिक्षार्थं मङ्गलमाचरन् बीजभावेन प्रथमं गायत्र्यर्थमुपनिबबन्ध ॥

जन्माद्यस्येति ॥ अत्र हि श्लोकत्रयस्य सङ्गतिः कथारूपं हि
 भगवन्तम् तत्तु नैमिष इत्यादिना निरूप्यते ॥ तत्रोच्यते ॥

यवाधिकृत्य गायत्रीं वर्ण्यते धर्मविरारः ।

वृत्रामुरवधोपेतं तद्भागवतामिष्यते ॥

End :

बादरायणिरिति ॥ अन्यथा व्यासस्य भागवतकरणं व्यर्थं स्यात् ॥
 अतः शरीरन्तत उत्पन्नमिति तन्निष्कृत्यर्थमप्युक्तवानित्यर्थः । एव-
 मुत्तरावधि कृत्यं प्रथमस्कन्धे निरूपितमिति ॥

आद्यस्कन्धस्य विवृतिः श्रीकृष्णचरणाम्बुजे ।
 निवेदिनानियत्नेन वाक्पुष्पाञ्जलिः खज्ज्वला ॥
 मुञ्जेऽहस्तयुगलं पुरतो निधाय
 विज्ञापयामि मुरवैरिपदाब्जनिष्ठः ।
 उच्छृङ्खलापि विवृतिर्मम विन्तनीया
 श्रीकृष्णपादयुगले विनिवेशितेति ॥

Colophon :— इति श्रीभागवनमुच्चोचिनी श्रीवृद्धभदीक्षित-
 विरचितायां प्रथमस्कन्धे आधारलीलायां उत्तमाधिकारिप्रकरणे एको-
 नविंशोऽध्यायविवरणम् ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

466. भागवनमुच्चोचिनी वृद्धभदीक्षितविरचिता
 कौतुकलीलायां प्रथमोऽध्यायः

Beginning :

कथामात्रं हरेर्वाच्यं सर्वत्रैत्यत्र केचन ।
 कथां वक्तुं भागवतीं क्वचित्सिद्धामलौकिकीम् ॥
 योजयित्वा त्वाधुनिका अध्यायत्रिनयं जगुः ।
 शब्दार्थमङ्गतीनां हि स्पष्टा तत्र विरुद्धा ॥
 लोकप्रसिद्धेस्तच्चापि कथंचिद्रूपते स्मृष्टम् ।
 पूर्वाव्यायान्ते कौमारं जहत्पुरित्युक्तम् ॥

ततश्च पीण्डवयश्रितौ ब्रजे बभूवुस्तौ पशुपालसम्पत्तौ ॥

इत्येवं सन्दर्भस्तथापि भगवच्चरित्रमिव वत्साहरणं पद्मपराणे
 प्रसिद्धमिति तां कथामाश्रित्याघातुरवधं ब्रह्मसृष्टिं पूर्वापरयोर्निवेश्य कौतु-
 कलीला भगवतः प्रदर्शिता लोका हि लौकिके कौतुकिनो भवन्ति ॥
 कारिका ॥

तत्र तु प्रथमाध्याये लीलामाह सुविस्तरान् ।
 अघामुरस्य च वर्धं मुक्तिश्चापि स्वशुक्तिनः ॥
 प्रथमं भगवतो दशभिः श्लोकैः लीलामाह क्वचिदिति ॥

क्वचिद्वनाशाय मनोदधद्वजात्
 प्रातस्तमुत्थाय वयस्यवत्सपान् ।
 प्रबोधयन् शृङ्गखेण चारुणा
 विनिर्गतो वत्सपुरस्सरो हरिः ॥ 1 ॥

क्वचित् कदाचित् वनाशाय अशनमाशः वने अशनं कर्तुं मनो
 दधत् बिभ्रत् प्रातःकाले व्रजात् उत्थाय विनिर्गत इति संबन्धः ॥ *

* * * *

इति श्रीवृद्धभाचार्यविरचितसुबोधिन्यां दशमस्कन्धे निरोधलीला-
 न्तर्गतकर्तुं कर्ललायां प्रथमाध्यायविवरणं समाप्तम्.

कल ब्दः 4963 दुर्मेतिनामसंवत्सरे सिंहमासि द्वादशदिने विटल-
 दासेन शालिवाटिपुर्वा लिखित्वा समाप्तम् (समापयन्).

वणिष्कुनिनृपाः वैश्वव्राह्मणक्षेत्रश्रेष्ठाः ते निर्गम्य पण्यार्थमदेशान्
 प्राप्तवन्तः तदाह अर्थान् प्रपेदिरे इति अर्थशब्दाहि लोके प्रसिद्धो
 व कव्यः * * * * कालप्राधान्यार्थमागत इति एवं सलीला शर-
 द्दार्णिता ॥

इति श्रीमद्भागवतसुबोधिन्यां श्रीमद्वृद्धभाचार्यविरचितसुबोधिन्यां
 विरचितायां दशमस्कन्धविवरणे सप्तदशाध्यायविवरणम् ॥

46c. भागवतसुबोधिनी.

Beginning :

नवमे पञ्चकन्यानां विद्यापर्वस्वरूपतः ।

विवाहः प्रोच्यते समाक् कृष्णेनाशेषमुक्तये ॥ 1 ॥

मा गसंवन्यदोषेण क्रोधः कामस्तथापरः ।
 निराकृतः सर्वमुक्त्यै विद्याफलमतः परम् ॥
 त्रैलोक्यमुखदानं च मायादोषनिवारणम् ।
 द्वाभ्यां तथैव सर्वेषां राजसे पूर्णता ततः ॥
 विद्यायाः सूर्यमुखत्वात्प्रथमा दुहिता रवेः ।
 विपक्षो निग्रहात्मत्वाद्वितीया सोमवंशजा ॥
 मार्गद्वयहिनार्थाय द्वयं स्वीकृतवान् हरिः ।
 भक्तानभक्तानां लक्ष्यं तृतीया सूर्यवंशजा ॥
 भक्तिरूपा प्रयत्नेन याच्यत्वा स्वयं गतः ।
 वासनानि निराकृत्य तद्गुहायै चकार ह ॥
 अग्रे बाधास्तु भक्तेन ह्यर्जुनेन निराकृताः ।
 ज्ञानभक्तचोरनो भूयान् पर्वणोरुद्यमः कृतः ॥
 धर्मस्नेहौ तयोरङ्गे मध्ययो लौकिकः स्मृतः ।
 द्वयोः स्वान्वयासिद्धौ जीवानानु ततो द्विधा ॥
 भक्तिज्ञानकले कृष्णः पुंसां स्वीणाश्चकार ह ।
 अतो दत्तां स्वयं दत्तां अल्लेशल्लेशभावनान् ।
 उपयेमे स्वयं कृष्णः तासु सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥
 ततः सर्वकलाभिस्तु हरिः पूर्णो निरूप्यते ।
 स षष्ठो भगवानेव निःसन्दिग्धो निरूपितः ॥

तत्र प्रथमविवाहे तत्त्वानि भगवांश्च व्यापृत इति नवविंशतिश्लोकैः
 विवाहो निरूप्यते तत्र भक्तिकर्मणी ज्ञाने अङ्गभूते इति निरूपयितुं
 द्वादशभिः भक्ति पञ्चभिः कर्म च निरूपयति । ततो भक्तिद्वारा दशभिः
 स्तद्वहणं प्रसङ्गाद्भक्तोपकारश्च भक्तोद्धारार्थं यतमान एव ज्ञानशक्ति

गृह्णातीति वक्तुं पाण्डवानां स्थाने भगवान् गत इत्याह ॥ श्रीशुक
उवाच ॥ एकदेति ॥

* * * *

इति भागवतसुबोधिन्यां दशमस्कन्धोत्तरार्धे नवमाध्यायविवर-
णम् ॥

* * * *

इति श्रीभागवतसुबोधिन्यां दशमस्कन्धोत्तरार्धे चतुस्त्रिंशाध्याय-
विवरणं समाप्तम् ॥

* * * *

कर्मणा कर्मनिर्हारः एष साधु निरूपितः ।

यच्छ्रद्धया यजेद्विष्णुं सर्वयज्ञेश्वरं मखैः ॥ 35 ॥

आदौ प्रकारमाहुः कर्मणा कर्मनिर्हार एष अग्रे वक्ष्यमाणः सर्वै-
रेव सिद्धान्तिभिः साधु निरूपित इति प्रमाणं स कः प्रकार इत्याकाङ्क्षा-
यामाह ॥

सत्यमेव जयते

46d. भागवतसुबोधिनी दशमस्कन्धव्याख्या.

Beginning :

नमःश्रीकृष्णपादाब्जतलकुङ्कुमपङ्क्तयोः ।

रुचे यदरुणं शश्वन्मामकं हृदयाम्बुजम् ॥

पितृपदसरसिजनन्तिजिविनिहन्विश्वाशुभैर्निरोधस्य ।

विद्युतौ संशयवंशच्छेदश्रीविठलैःक्रियते ॥

दशमस्कन्धविवरणं चिकीर्षवोऽत्र स्कन्धार्थरूपोऽपि भगवानेवेति
ज्ञापनाय तद्रूपं तन्नमस्यान्नि नमामीति ॥

निरोधोऽस्यानुशयनमात्मनस्तत्तदहशक्तिभिरिति वाक्यात्तद्रूपं तं विवृ-
ण्वन्तो यथा नारायणी दास्योपयोगिशय्यादिसर्वार्थरूपत्वेन प्रभोःशेष-
भावं प्राप्तत्वेन शेषरूपेऽस्मद्दृश्य लीलाक्षीराब्धिस्तत्र शान्तत्वेनान्यत्र
गतिरहितो यस्तं नमामीत्यर्थः ॥ * * * *

वैराग्यजनकस्येति गुणानुवादे वैराग्यजनकस्येत्यर्थः दैत्यानां
मुक्तिस्वरूपमाहुः अनुनरावृत्तिरिति ॥

पितामहीति श्लोकविवरणे पुण्यद्वारमात्रमिति अग्रे हि भगवान्
साक्षादेव भक्तदुःखं निवारितवान् ।

End :

एतदेवाहुः । लौकिकादिति लौकिकजननीयत्वाद्भुक्तभावस्य सर्व-
त्वपुण्य इत्यर्थः ॥ सा वीक्ष्येयस्याभासोक्तो अद्यापि तस्मात् ।

46c. निरोधविवृतिः

Beginning :

श्रीगोवर्धनधारिणं शुभकरं श्रृङ्गारमूर्तिं भजे
वन्दे नन्दपुराणपुण्यकलितं श्रीबालकृष्णं प्रभुरं ।
श्रीमद्भक्तविठलेश्वरविभू ध्यायामि सद्बन्दिनी
कुर्वे तत्कृपया निरोधविवृतौ सन्देहविध्वंसनम् ॥

अथ निरोधस्य स्कन्धार्थत्वात् प्रथमं तत्स्वरूपं विचार्यते तत्र
निरोधोऽस्यानुशयनमात्मनस्तत्तदहशक्तिभिरिति वाक्यादात्मनः पुरुषोत्तमस्य
शक्तिभिरनुशयनं निरोधः ॥

End :

“नानृं स्याज्जुगुप्सित” मिति वाक्यात् परकन्यापालनमसत्यवाक्यं
नापि युक्तमेवेति ॥

Colophon :— श्रीमद्गोवर्धनधरश्रीवल्लभाचार्यश्रीविठ्ठलेश्वरचरणा-
नुचरसेवकेन लालभट्टोपनामकबालकृष्णेन विरचितायां जन्मप्रकरणसुत्रो-
धिनीविषयपदयोजना पूर्णता सेयम् ॥

नत्वागोवर्धनाधीशं बालकृष्णं निजं प्रभुम् ।

श्रीवल्लभं विठ्ठलं च याचे भक्तिं फलात्मिकाम् ॥

तामसप्रकरणारम्भे प्रथमकारिकायां राजसादिगुणैर्युतमिति राज-
सादिगुणैर्युतं सतसप्तभिः कृत्यमिति परेणान्वयः । राजससात्त्विक-
तामसंभक्तानां गुणैर्भगवता सह भजनादिव्यवहारोपयोगिभिर्गुणैर्युतं हरेः
कृत्यं सप्तसप्तभिर्ध्यायैर्निरूप्यत इत्यर्थः । अत्र क्रमो न विवक्षितः ।
तथा च तामसराजससात्त्विकभक्तानां निरोध्यानां गुणैर्युतं हरेः कृत्यं लीला-
तामसराजससात्त्विकप्रकरणैर्निरूप्यत इति प्रकरणत्रयार्थ उक्तः ॥ भगवान्
स्वेन धर्मेऽश्रेति ॥

सत्यमेव जयते

47. तत्वदीपप्रकाशः.

Beginning :

वन्दे श्रीवल्लभाचार्यनिपारकरुणान्वितान् ।

स्वीयानां तत्वदीपेन स्वान्तर्ध्वान्तनिवारकान् ॥

नन्दमनूपदसौख्यदं नवं दुःखसङ्घदलनातिवैभवम् ।

श्रीमदग्निपदपङ्कजासवं भावयामिं सततं नमानि च ॥

श्रीमद्ब्रह्मभनन्दनपदपाथोजन्मरेणवस्ते मे ।

सन्तु कृपामधुभरिता दन्तुरमन्तुक्षमादक्षाः ॥

श्रीपरिवृद्धपदपङ्कजरैणवमेणीदृशा सुष्टम् ।

कुङ्कुमयङ्कुमनास्तमातुमहं कामये दास्ये ॥

श्रीकृष्णसंवीनसुवर्णवर्णाश्वराभिधानाऽस्य कृपां दधानः ।

विवेचयन्नाशयमत्र तत्त्वदीपप्रकाशावरणं भनजिम ॥

अथ श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणाः सात्विकानुद्धिधीर्षवः प्रेक्षावतां प्रवृत्ति-
सिद्धयर्थं ग्रन्थस्य फलसम्बन्धत उपोद्घातं निरूपयन्तस्तत्त्वदीपप्रिवरणं
प्रतिजानते ।

सर्वोद्धारेत्यादिभिस्त्रिभिः सर्वोद्धाराय प्रयत्नो यस्य सर्वस्योद्धारो
यस्मात्तादृशः प्रयत्नो व्यापारविशेषो यस्य.

*

*

*

*

End :

अथार्थवल्गुविचारेण तत्तद्भुत्सनां स्वतः प्रामाण्यवादिनामसंभावना-
विपरीतभावन शेरुदयात्तदर्थं सर्वनिर्णय उच्यते इत्यर्थः फलतीति शुभम् ॥

इति हरिपदकुङ्कुमनो भाविनवसनस्य वल्लभीयस्य ।

श्रीमन्निबन्धविद्युतौ शास्त्रार्थे विषमपदविद्युतिः ॥

मुरनरकनराजछिष्टदेवेशराजव्यसनकषणराजद्राजकीलासमाजः ।

यदुपुरपुरुषूतो वामदेवाजनूतो निजपुरमिव पायादन्तरायादपायात् ॥

प्रलयजलदृष्टेर्गोकुल्य(ल)स्यावनाय

स्वमृदुकरनखाग्रन्यस्तगोवर्धनाद्रेः ।

भगवन इह शक्त्या तत्त्वदीपप्रकाशा

वरणभरविभङ्गे प्रक्रियाया समाप्नोत् ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणनखचन्द्रचन्द्रिकानिर-
स्तहादितमस्तद्भासस्य यदुपनिषुतस्य पीताम्बरस्य कृतौ तत्त्वदीपप्रकाशा-
वरणभरविभङ्गे शास्त्रार्थनकरणं संपूर्णम् ग्रन्थसद्भा 3280.

इदं श्रीमुरलीधरदातचरणकमलपरागदासेन विडलदासेन रौद्रिसं-
वत्सरे कुम्भमासि प्रथमदिने संगवकाले शालिवाटिपुर्या लिखित्वा समा-
प्तमभवत् .

भागवततत्तुदीपत्रकाशावरणभङ्ग is the full name according
to Ulwar Cat. p. 21. *Vide* Aufrecht p. 13.

48. भागवतसाहित्यमञ्जूषा.

Beginning :

अथ कदाचित् भगवद्दास इति व्यवहारमात्रं वस्तुतस्तु तद्दासः
तद्दासस्य पात्रत्वेन प्रणयारिरेकात् स्वगुरुं विज्ञापयति ॥

हन्त देशिकमणे श्रीनिवासविरासादित्कृतग्रन्थेषु स्वाहङ्कारखण्ड-
नार्थं कविमशकशिगुत्वेन व्यासस्य कविराजत्ववन् रूपानोऽपि कवि-
गजपद्मानन इति रूपानः । अस्य काव्यस्य कवयो न समर्था इति स्वोक्तेः
श्रीदन्महाभारतकर्तृत्वेन व्यासस्य कविराजत्ववन् तत्कृतश्रीमद्भागवत-
स्यापि प्रायश उक्तत्वात् संहितत्वं ज्ञायते ॥ तथा काव्यत्वमपि
सेत्स्यत इति चेन् सरसत्वेन सालङ्कारत्वेन निर्दोषत्वेन गुणवत्त्वेन
सुपाकत्वेन शय्यासन्दर्भयुक्तत्वेन सुवृत्तिमत्त्वेन सुवृत्तिचेन सुरीतित्वेन
नगराद्यष्टादशवर्णनादिलक्षणलक्षितमहाकाव्यत्वेन किञ्चोपपाद्यसिद्धत्वेन
भगवतो व्यासस्य कविराजेन्द्रत्वं स्फुटीभवेत् । तद्गुणवैशिष्येण च यस्य
श्रवणपठनकीर्तनादिकर्तृणां स्मृदादीनां जन्म सफलं भवेत् ॥ इति
गुरुः ॥ अरे वत्स त्वं योक्तं तत्प्रणीतमस्ति त्वयि गङ्गायात्रां गतवति
अतो न पठितन्त्वया तर्हि शृणु सखे ॥

लक्ष्मीस्मज्जनना च यं भजति ओः सा मायिना सत्कृतेः

निर्भूतापि च येन सत्तुङ्गहिनं चक्रे महापातकम् ।

सोऽयं मेऽद्य गुरुद्वुपेन तरतो भक्त्या नरैर्नन्दिनः
श्रीमद्भागवताम्बुधिं सुगहनं स्यात्कर्णधारो हरिः ॥

शिष्यः ॥ गुरो दुर्गमार्थत्वान् एतच्छ्लोकस्य भवदान्त्यैव व्याक-
रिष्ये ॥ गुरुस्तथा क्रियतामिति ॥ श्रीमत्प्रह्लादाकण्ठकण्ठीरव-
सूरिर्हि अनेवातिष्वन्यतमः भद्रवेङ्कटनामा श्लेषकविः श्रीमद्भागवते
यत्किञ्चित्कृत्परिचयः अष्टदशश्रुतान्नामपि मद्वात्सल्यतया स्वाधीन-
साहित्यकलां सकलां स्वजन्मापि सार्थकयन् श्रीमद्भागवतस्थसलक्षण
वृत्तादिभाषित्यसारानुद्धृत्य मञ्जूषां कर्तुंकामः शिष्टाचारमनुत्पत्त्यादौ मङ्गल-
मानोति ॥ लक्ष्मिरिति ॥ लक्ष्मीः स्मादेवी ॥ सज्जनता सज्जा सन्नद्धा
नता नम्रा च सतीयं हरिं भजति ॥ * * *

त्रिभाष्यं योऽनु इत्यादि भगवच्चरणोक्तेः सरसत्वेन सालङ्कारत्वेन
निर्दोषत्वेन सगुणत्वेन सुपाकत्वेन सुवृत्तित्वेन सुरीतित्वेन सुवृत्तत्वेन
शय्यासन्दर्भयुक्तत्वेन नगराद्यष्टादशवर्णनान्वितत्वेन च महाकाव्यलक्षणा-
क्रान्तत्वमप्यसीति तत्सर्वमत्रास्ति वृद्धदशक्रान्तत्वेऽपि भगवद्भागवतानां
प्रवृत्तैः स्वविज्ञानानुसारेण स्फुटीकरिष्यामः ॥ कवित्वाद्वयासस्य नायक-
त्वाच्छ्रीकृष्णादेः वाग्वृत्तेश्चतुर्विधपुरुषार्थप्रदत्वान् तेषां लोकोत्तरगुणो-
त्तरत्वेन विदुषां ब्रह्मादीनां कर्णवत्सत्वे को विचारः तच्चोक्तं । जगदद्य
तद्वक्तकर्णवत्समित्यत्रैव यैर्गुणैर्गुक्तो नायको लोकोत्तरगुणोत्तरइत्युच्यते ॥
गुणिवर्णनेन गुणवर्णनं स्वत एव सिध्यति । तथा हि यथाह दश
'रूपकैः ॥

नेता विनीतो मधुरस्त्यागी दक्षः प्रियंवदः ।

रक्तलोकशुचिर्वाग्मी रूढवंशः स्थिरो युवा ॥

धृत्युत्साहस्मृतिप्रज्ञाकालमानसमन्विनः ।

शूरो दृढश्च तेजस्वी शास्त्रचक्षुश्च धार्मिकः ॥

इति तवाद्यः । नेता नियामकः स च द्विविधः अन्तर्बहिश्चेति प्रथमो
यथा ॥ योऽन्तः प्रविश्य मम वाचमिमां प्रसुप्तामिति ॥ द्वितियो यथा ।

निर्गत्य सद्नात् कृष्णो वृष्णीनाहूय सर्वशः ।

आज्ञापयामास तूर्णं चतुर्द्वारस्य पालने ॥ इति

End :

ब्रह्मादयस्सुरगणा मुनयोऽथ सिद्धास्तुन्वन्ति सिनानपत्रव्यजनै
रुपसृतः । प्रसन्नवदनाम्भोज इत्यादिसौन्दर्यवान् कति वर्णयामीति वर्ण-
यितुमशक्यः कोऽयं देवस्त्री वक्ति यस्मादेनं वर्णयसि तस्मात्त्वं धन्योऽसि
एनादृगैश्वर्यं प्रत्यक्षेन एव पश्यामि । एतेन कृष्णस्य प्रलयकालस्थितवा-
सुकिदेवाभिन्नत्वमुक्तं अत एव मनोहरसञ्जल्पः देवस्त्रीपुरस्त्रीणामासीत्
भगवत्स्वरूपत्वेन भगवत्प्रतिपादकत्वेन भगवत्कृतत्वेन सप्तदशपुराणैः
प्रशस्यमानत्वेनास्य ग्रन्थस्य भागवतत्वं स्वत एव सिद्धमिति सर्वं
सुमङ्गलम् ॥

Colophon :— इति श्रीभागवतसाहित्यमञ्जूषा समाप्ता ॥

श्रीभारतीरमणमुख्यप्राणान्तर्गतव्यासाय मङ्गलम् ॥

जन्माद्यस्य - शार्ङ्गलम्
यं प्रव्रजन्तं - वसन्ततिलकम्
तव वरद - मालिनी
उत्पत्य ध्वनि - मन्दाक्रान्ता
पुरा कल्पा - शिखरिणी
जयजय जहा - नत्कुटकम्
जगद्गुह्य - मञ्जुभाषिणी
आशासाना - मत्तमयूरम्
उत्पत्तिस्थितिलय - प्रहर्षिणी

वामबाहु - स्वागता
इति मतिरूप - पुष्पिताग्रा
जयति ते - परान्तिका नाम
वैनालीयम्
अतो महाभाग - वंशस्थम्
ते मय्यपेता - इन्द्रवंशम्
नैष्कर्म्यमपि - उपजातिः
इदं हि विश्वं - उपजातिः
गुर्वर्थ - स्वधरा

अजानशत्रोः प्रति - उपे-

न्द्रवज्रा-

किं वा कृपे - इन्द्रवज्रा

अत्रिर्वीतिष्ठा - उपजातिः

करोति कर्मा - उपजातिः

स वेद धातुः - उपजातिः

अजानशत्रुः - कृतगाथा

निगमकल्प - द्रुतविलम्बितम्

अयं ते कथा - भुजङ्गप्रयानम्

स्वागतं ते - स्वर्गिणी

सवाग्विसर्गो

शाब्दस्यहि

विह्वलदासेन कल्यब्दः 4985 सुभानुसंवत्सरवैशाखशुद्धपञ्चम्यां
लिखितम् ॥

49. श्रीभागवतव्याख्या.

(वीरराघवीया)

Beginning :

पञ्चमस्कन्धे ॥ क्षेत्रज्ञो न मिथ इत्यत्र जीवपरस्तस्यैव मनोधि-
ष्टानृत्वात् सङ्कोचविकासवर्द्धमभूतज्ञानाश्रयत्वाच्च । यद्वात्रापि परमात्मपर
एव दैवधैवात्र पञ्चममिति दैवस्य परमात्मनोऽपि सर्वत्रान्वयपरमणात् ॥
क्षेत्रज्ञ एता मनसो विभूतिरित्यत्र क्षेत्रज्ञशब्दो न जीवपरः । किन्तु
परमात्मपरः जीवस्येति पृथङ्निर्देशात् अविशुद्धकर्मकर्तृजीवस्य मनसः
जीवाधिष्ठितमनसः मायारचिताः नित्याः प्रवाहनः ॥ न हि जीवः
क्षेत्रं यादृग्यत्स्वरूपं तथा जानाति किन्तु ममेदमिति सामान्याकारे-
णात्मा प्रकृतिपुरुषयोरन्तःप्रविश्य नियन्त्रित्वेन धारकः 'पुराणपुरुषः
जगदादिकारणतया वर्तमानः साक्षात्स्वप्रकाशस्वरूपः न साक्षाच्छब्देन
जीवतुल्यत्वव्युदासः न हि जीवस्वरूपं मन आदिभ्यो विविक्तं जीव-
दशायामवभासते मुक्तावस्थायामपि तदवभासस्य परमात्मप्रसादायत्त-
त्वात् निरुपाधिकसादवभासाभावान् ॥

*

*

*

*

End :

भगवतो यो रुचिरोऽवतारः तस्य वीर्याणि वीर्यप्रकाशकानि चेष्टि-
तानि बालचरितानि चेति शब्दान् पौगण्डकैशोरयौवनादिरचितानि
शान्तमानि परममङ्गलावहान्यन्यत्र पुराणान्तरेषु इह चास्मिन्नपि श्रीभा-
गवत्पुराणे श्रुतान् गृणन् कीर्तयन् परमहंसानां गतौ स्वप्राप्त्युपायभूते
परां भक्तिं लभेत् प्रामुयादित्यर्थः ॥ एकादशस्कन्धस्तमाप्तः ॥

50. भार्गवपुराणम्.

Beginning :

सर्वधर्मार्थतत्त्वज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ।
तत्त्वार्थविदुषां श्रेष्ठ मूत द्वैपायनप्रिय ॥
यानि यानि च लोकेषु चरित्राण्यपि शार्ङ्गिणः ।
तव प्रसादादस्माभिः श्रुतानि वदतां वर ॥
कृत्वा वयं स्यामः पवित्रीकृतचेतसः ।
योगिनां तु चरित्राणि भगवद्वास्यभोगिनाम् ॥
नोक्तान्यमृतकल्पानि त्वया धर्मोपदेशिना ।
न तृप्तिं यान्ति चेतांसि तस्मात्तानि वदस्व(स्व)हः(नः) ॥

सूतः ॥

साधु पृष्टोऽस्मि मुनयः भवद्विर्भोक्षकाङ्क्षिभिः ।

* * * *

वक्ष्यामि सर्वमेतद्भः शृणुध्वं (य)त्समाधिना ।

* * * *

वदर्याख्यं महापुण्यं स्मरणादेव मुक्तिदम् ।

* * * *

तस्मिन् दिव्याश्रमे रम्ये चन्द्रकान्तशिलातले ।
 समासीनी जगन्नाथनरनारायणाबुधौ ॥
 भूलोऽज्जनरक्षार्थमवतीर्णो महामुनी ।
 नानाविधाः कथाः सर्वाः ब्रुवन्तावासनुस्था ॥
 तस्मिन् काले महात्मानं नारायणमुनीश्वरम् ।
 हर्षेण महता युक्तो नरो वाक्यमथाब्रवीत् ॥

नरः ॥

नारायण मुनिश्रेष्ठ त्वमेव शरणं मम ।
 रहस्यं परिपृच्छामि लोकानां मुक्तिसिद्धये ॥
 अस्मिन् मायामहावर्ते भ्रमन्ते जीवराशयः ।
 तेषां प्रतिक्रिया नास्ति मुक्त्यर्थं सुलभं भुवि ॥
 समस्तजीवकोटीनां मग्नानां भवसागरे ।
 मोक्षमार्गस्तु सैलभ्यादास्ति चेदं (त्तं) वद प्रभो ॥
 श्रुत्वा नरस्य तद्वाक्यमभिपूज्य महायशः ।
 तेन वाक्येन संहृष्टः प्रत्युवाच नरं हरिः ॥

नारायणः ॥

इममेव पुरा प्रश्नं वैकुण्ठनगरे हरिम् ।
 सर्वेश्वरी जगन्माता पप्रच्छ कमलालया ॥
 त्रिपाद्विभूतो वैकुण्ठे विरजायाः परे तले ।
 या देवानां पूर्योध्या ह्यमृतेनावृता पुरी ॥
 मणिप्राकारपरिघा सान्द्रा मणिमयैर्गृहैः ।
 हर्म्यैर्विमानैः प्रासादैस्तोरणैर्गोपुरैश्शुभैः ॥
 तस्यामन्तः पुरवरं कोटिमूर्धसमप्रभम् ।

*

*

*

*

कर्णिकायां समासीनो देवदेवो जनार्दनः ।
 विधस्य पतिरात्मेशः श्रीमन्नारायणः प्रभुः ॥
 श्रिया भूम्या च सहितो नीलया सह देवराट् ।
 पदाम्भोरुहसाहस्रदलाभ्रेषु समाहितैः ॥
 विलाद्यैस्तहस्रैश्च चामरैः पारराजिनः ।
 नित्यैर्भुक्तैरनन्ताद्यैरनन्तैः परिसेविनः ॥
 एवं स्थिते सदा देवे कदाचिद्विष्णुमीश्वरम् ।
 पप्रच्छ कमला देवी सर्वजीवदयापरम् ॥

श्रीः ॥ त्वमेव सर्वलोकानां सर्गस्थित्यन्तकारणम् ।
 चतुर्मुखश्चाक्षरश्च तवाज्ञापरिपालकौ ॥
 त्वत्कटाक्षवशादेव प्रातौ सृष्ट्यन्तकर्तृमान् ।
 सत्रासां जीवकोटीनां द्विकर्मफलपक्ताः ॥
 तारणार्थन्तु सृष्ट्यादीन् करोषि कृपया हरे ॥

एवं संप्रार्थ्यमानां तां श्रियं दृष्ट्वा जगत्पतिः ।
 अत्यादरेण कृपया तामुवाच परात्परः ॥
 लोकं त्रैलोक्या मानुरधिकं हि प्रवर्तते ।
 तस्मादयाधिका ते श्रीः जीवेषु मम नास्ति सा ॥
 तदुक्तं सत्यमेवैतन् न मे भेदः कदाचन ।

वर्तते यदि चेपायं वक्ष्यामि श्रूयतां त्वया ।
 त्वं भूमिश्च नीला च चक्रं शास्त्रं नन्दकः ॥
 कौमोदकी पाञ्चजन्यो विष्वक्सेनो मम प्रियाः ।
 ऊननी गरुडश्चैव कुमुदाहा मम प्रियाः ॥

यूयं सर्वेशभागेन भूलोकेऽवतरिष्यथ ।
 जनित्वा योगिवंशेषु नृणां सर्वाधिकारिणाम् ॥
 सकृन्निष्ठावशादेव मुलभं मोक्षदं भुवि ।
 रहस्योपनिषत्प्रोक्तं गुह्याद्गुह्यतमं शुभं ॥
 परमं न्यासयोगं तं रहस्यत्रयसंस्थितम् ।
 उपदिक्ष्यथ सर्वेषां सर्वबन्धविमुक्तये ॥
 सर्ववर्णाधिकारार्थं संगृह्य निगमाशयान् ।
 करिष्यथ प्रबन्धांश्च सङ्ग्रह्य निगमाशयान् ॥
 करिष्यथ प्रबन्धांश्च भाषया द्वाविडाख्यया ।
 दुर्मनिच्छेदनं कृत्वा प्रबन्धैर्महागुणैः ॥
 स्वाश्रितान् सात्विकान् कृत्वा मत्तत्त्वं बोधयिष्यथ ।
 एवमाज्ञापिते देवे श्रीभूमीलादयस्तथा ॥
 अनन्ताद्याः परिपदो वसुधायां प्रजज्ञिरे ।
 जनित्वा सर्वदेशेषु हरिवाक्यानुसारतः ॥
 सर्वेषामुपदिक्ष्यथ न्यासयोगमनुत्तमम् ।
 सरहस्यं महात्मानो मोक्षदा अभवन् भुवि ॥
 एवं प्रतिष्ठापरान्ते एते प्रथिमहायुगे ।
 जायन्ते बहुधा भूमौ जनानां मुक्तिहेतवे ॥
 तदुक्तं न्यासयोगं तं ये गृह्णन्ति जना भुवि ।
 सकृन् गृहीतमात्रेण धान्त्येव परमां गतिम् ॥
 तदारभ्य तु लोकेऽस्मिन् न्यासयोगः प्रकाशितः ।
 वर्धते भगवद्भक्तिः सर्वेषां मुक्तिदो हरेः (रिः) ॥
 एवं नागयणेनोक्तं वचश्श्रुत्वामृतोपमम् ।
 नरः प्र(प्री) नितम्यागुक्तः प्रणिपत्येदमब्रवीत् ॥

नरः ॥ यत्र यत्र यथां लोके संजाता-नित्यमूरिणः ।
 कथं वर्तन्ति? कुर्वन्ति कथं मुक्तिं दिशन्ति ते ॥
 महाभागवतानां त्वं चरित्रमघनाशनम् ।
 विस्तरेण ममाचक्ष्व परमं मोक्षसाधनम् ॥

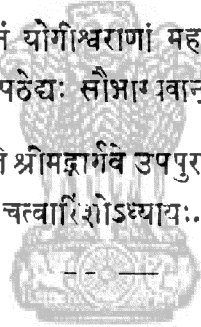
इति श्रीमद्भार्गवे उपपुराणे उत्तरखण्डे नरनारायणसंवादे महायो-
 गिमाहात्म्ये प्रथमोऽध्यायः.

* * * *

End :

इत्येतदाख्यानमनुत्तमं शुभं योगीश्वराणां महतां मनोहरम् ।
 भक्त्या नरो यश्शृणुयात् पठेद्यः सौभाग्यवान् गच्छति (तत्परं पदम्) ॥

Colophon :— इति श्रीमद्भार्गवे उपपुराणे उत्तरखण्डे नरनारायण-
 संवादे महायोगिमाहात्म्ये चत्वारिंशोऽध्यायः.

50a. यादवगिरिमाहात्म्यम् (नारदीयपुराणम्).

Beginning :

एकदा मुनयस्सर्वेऽप्येकान्तेन व्यवस्थिताः ।
 प्रापुर्नारायणं देवं नरनारायणाश्रमे ॥
 व्यासो वसिष्ठः कपिलो मार्कण्डेयश्च कश्यपः ।
 अविर्क्षो भरद्वाजो विश्वामित्रश्च शौनकः ॥
 गौतमो-जामदग्न्यश्च पुलस्त्यः कुम्भसम्भवः ।
 वाल्मीकिर्वासदेवश्च वैशम्पायनभार्गवी ॥
 एते चान्ये च मुनयस्सर्वे विष्णुपरायणाः ।

* * * *

भगवन् देवदेवेश नमो नारायणाय ते ।
रक्षकस्त्वं हि विश्वस्य शेषी चासि श्रियः पते ॥

* * * *

भवन्तं शरणं प्राप्ता भवसन्तापहारिणम् * * *
इत्थं नानाविधैः स्तोत्रैः स्तुतः स पुरुषोत्तमः ।
उवाच मुनिशार्ङ्गलानुरुभिर्वाक्यविस्तरैः ॥

End:

चरमचरमशेषं यत्पुरा वीक्ष्य निन्ये
परममपि पदं तत्पावनैरक्षिपातैः ।
यदुशिखरिनियन्नुस्तेन नित्यार्चिताङ्घ्रि
हरिणकुलमुमुक्षो हन्त तस्यैव शिक्षा ॥
मुनिवरगिरमेनामित्यमाकर्ण्य केचि
द्व्यधिपत यदुशीले वीतरागा निवासं ।
कतिचन सहसाद्यं धाम सम्प्राप्य विष्णो
रकृपतसहवासं शेषशेषासनाद्यैः ॥

Colophon :— इति श्रीनारदीयपुराणे ज्ञानकाण्डे श्रीमद्यादव-
गिरिमाहात्म्ये भगवत्सन्दर्शनं नाम द्वादशोऽध्यायः ॥

Contents.

- 1.
- 2.
- 3.
4. भगवदागमनम्.
5. सुचरितोपाख्यानम्.

6. भगवद्देशः.
7. हरिरातोपाख्यानम्.
8. चतुर्वेदेमोक्षणम्.
9. शाण्डिल्यपराशरसंवादः.
10. विष्णुचित्तोपाख्यानम्.
11. वासिष्ठपत्रमोक्षणम्.
12. भगवत्सन्दर्शनम्.

506. गोवर्धनगिरिमाहात्म्यम् ॥

Beginning :

श्रीबृहत्पञ्च उवाच ॥

कथं दधार भगवान् गिरिं गोवर्धनं वरम् ।
उच्छिळीन्ध्रं यथा बालो हस्तेनैकेन लीलया ॥
परिपूर्णमस्यास्य श्रीकृष्णस्यामलात्मनः ।
वदैवच्चरितं दिव्यमद्भुतं मुनिसत्तम ॥

श्रीनारद उवाच ॥

वार्षिक्यं हि करं राज्ञे यथा शक्रो तथा ।
बलिं ददुः प्रावृडन्ते गोपास्तर्पे कृषीवलाः ॥

* * * *

End :

यश्शृणोति गिरिराजयशस्यं गोपराजनवकेलिरहस्यम् ।
देवराज इव सोऽत्र शमेति नन्दराज इव शान्तिममुत्र ॥

Colophon :— इति श्रीमद्भगवद्गीतासंहितायां श्रीगिरिराजखण्डे
बृहत्पञ्चसंवादे श्रीगिरिराजप्रभावप्रसादवर्णनो(ने) सिद्धमोक्षात्मको
नवैकादशोऽध्यायः ॥

TITLES OF THE 11 CHAPTERS.

1. श्रीगिरिराजप्रजाविविधवर्णनम्.
2. श्रीगिरिराजमहत्सववर्णनम्.
3. गोवर्धनोद्धारणम्.
4. कृष्णाभिषेकवर्णनम्.
5. गोपविवादः.
6. हरिपरीक्षणम्.
7. गिरिराजनेत्रवर्णनम्.
8. गिरिराजविभूतिवर्णनम्.
9. गिरिराजोत्पत्तिवर्णनम्.
10. गिरिराजमाहात्म्यवर्णनम्.
11. गिरिराजप्रभावप्रस्ताववर्णनम्.

51. वल्लभाचार्यचरित्रम्.

Beginning:

नत्वा श्रीविठ्ठलगुरुं गोपीनाथांशसम्भवम् ।

तत्पितृश्रितं दिव्यं वर्णयामि यथाश्रुतम् ॥

अथ भगवान् पुण्डरीकदललोचनः पद्मासहायो ब्रजसीमन्निनी-
कुचकुङ्कुमाङ्गिनवसस्थलो वनमालाविराजितो नवजलदश्यामो नन्दराज-
स्वनित्यलीलादर्शनार्हपुष्टिमार्गीयजीवान् स्वसेवामार्गप्रवेशनेन प्रेमभक्ति-
रसनिमग्नचित्तान् पुनर्भुरलिकाश्रवणेन स्वसमीपमानेन कलावप्युक्तो
मदनगोपालरूपस्वपूजापरायणस्य स्वेनैव भक्तिमार्गे भाविकार्यार्थं प्रवे-
शितस्य पूर्ववप्युक्तस्यान्धदेशीयस्य ब्राह्मणस्य लक्ष्मणभट्टस्य गृहे स्वय-
मेव श्रीवल्लभाचार्यात्मनावतनार ॥

*

*

*

*

End :

श्रीविठ्ठलनाथः स्वपुत्राणां सप्तानां श्रीगिरिधरगोविन्दरायरघुपति
यदुपनिप्रभृतीनां श्रीनाथेन सह नवनीतप्रियाद्यष्टस्वरूपमपि दत्तवान् ।
सूरदासप्रभृतयस्तत्सर्वेऽपि विठ्ठलनाथशिष्या एव ब्रजवासिनां स्वसंप्रदाय-
भक्तानां दृष्ट्या ब्रजनाथस्य विठ्ठलनाथस्यै(स्ये)षज्ञेदस्याभावाच्चित्यदा
नारदस्तुतो मुरलीधर एव नारदेन सह स्त्रीलीलातत्वं ममावबोधयन्
विठ्ठलनाथात्मना विराजत इति सर्वं समञ्जसम् ॥

पुष्टिमार्गीयभक्तानां दासदासोऽस्मि नित्यदा ।

विठ्ठलेशप्रसादेन सेवामार्गरनस्तथा ॥

गोपीजनमनःकान्तो नित्यदा भासतां इति ।

प्रेमानन्दरसादीनामास्पदं नन्दनन्दनः ॥

श्रीकृष्णशरणं मम ॥

जयतां विठ्ठलाधीशो वल्लभाचार्यनन्दनः ।

पद्मपत्रेक्षणः श्रीमान् कस्तूरीनिलकाङ्क्षितः ॥

मङ्गलं विठ्ठलेशाय पुण्डरीकप्रियाय च ।

वनमालाधरायास्तु विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥

श्रीहरिर्जयति ॥

52. चरकसंहिता. (Incomplete.)

Beginning :

अथातो दीर्घजीविनीयमध्यायं व्याख्यास्यामः इति हस्माह भगवाना-
त्रेयः ॥ दीर्घजीवितमन्विच्छन् भरद्वाजउपागमन् ।

इन्द्रमुग्रतपो ब्रुवा शरण्यममरेश्वरम् ।

ब्रह्मणा हि यथा प्रोक्तमायुर्वेदं प्रजापतिः ॥

जग्राह निखिलेनादावश्विनौ तं पुनस्ततः ।

अश्विभ्यां भगवानिन्द्रः प्रतिपेदे ह केवलम् ॥

ऋषिप्रोक्तो भरद्वाजः तस्माच्छक्रमुपागमन् ।
 विप्रभूता यदा रोगाः प्रादुर्भूताश्शरीरिणाः ॥
 ततोपवासाध्ययनञ्चसर्धं व्रतायुगान् ।
 तदा भूतेष्वनुक्रोशं पुरस्कृत्य महर्षयः ॥
 समेताः पुण्यकर्माणि पार्श्वे हिमवतः शुभे ।

* * * *

इति चरके प्रथमोऽध्यायः ॥

अथानोऽपामार्गिण्डुलीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

इति चरके द्वितीयोऽध्यायः ॥

अथान आरग्वीमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

इति चरके तृतीयोऽध्यायः ॥

अथानः षड्विचनशान्तिश्रितीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

मन्त्रानां व्यवहाराय बुद्धानां बुद्धिबुद्धये ।

पञ्चाशत्को ह्ययं वर्गः कथायाणामुदाहृतः ॥

सयोगं च प्रयोगं च यो भवेत्तदसंशयम् ।

इत्याह भगवानात्रेयः ॥

इति चरके चतुर्थोऽध्यायः ॥

अथानो मात्राशीर्षीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

End :

सर्वानि संसो स्नेहः तथा त्वरितसेविताः ॥

लक्ष्मीपहिनास्तेऽहः स्नेहान्त्यचिन्तनं ॥

—

53. सदैवजीवनम् .

Beginning :

प्रकृतिसुभगगात्रं प्रीतिपात्रं रमायाः
 दिशतु किमपि धाम श्यामलं मङ्गलं नः ।
 अरुणकमललीलां यस्य पादौ दधाते
 प्रणतहरजटाली गाङ्गलिङ्गत्तरङ्गे ॥
 रत्नं वामदशादृशां सुखकरं श्रीसप्तशृङ्गास्पदम्
 स्पष्टाष्टादशबाहु तद्गवतो भर्गस्य भाग्यं भजे ।
 यद्भक्तेन मया घटस्तनतटीमध्ये समुत्पाद्यते
 पद्यानां शतमङ्गनाधरसुधां-स्पर्धाविधानोद्धतः ॥
 दिवाकरप्रसादेन रोगारोग्यसमीहया ।
 समासेन तयोः कुर्मः काव्यं सदैवजीवनम् ॥
 तथापि क्रियते ग्रन्थः सन्ति यद्यपि दुर्जनाः ।
 न हि दस्युभयाल्लोके दैन्यं वर्तते ॥
 येषां न चेतो ललनामु लग्नं
 मग्नं न साहित्यसुधासमुद्रे ।
 ज्ञास्यन्ति किं ते तु महाप्रयासा
 नन्धा यथा वारवभूविलासम् ॥

* * * *

End :

आयुर्वेदविचारकारिसमये धन्वन्तरिः केवलम्
 सीमागानविदां दिवाकरसुधाम्भोधिक्षपानायकः ।
 उत्तंसः कविताकृतां मतिमतां भूभृत्सभाभूषणम्
 कालोक्त्याकृत वैद्यजीवनमिदं लोलम्बराजः कविः ॥

सुरतरुरिव दाता पुष्पधन्वेव रम्यः
 सुरगुरुरिव वेत्ता साधूनामग्रगण्यः ।
 गदगणमपहर्तुं ग्रन्थमेकं व्यधत्
 स्थगितकविसमाजो लोललोलम्बराजः ॥

Colophon :— इति श्रीलोलम्बराजविरचिते सद्द्वैद्यजीवने पञ्चम-
 उच्छातः ॥

54. प्रश्नोत्तररत्नमाला.

Beginning :

श्रीमान् दन्तिमुखो देवः श्रेयांसि विदधातु वः ।
 यत्प्रसादेन निर्विघ्नं सिध्यन्ति कृतिनां क्रियाः ॥
 एकाम्रनाथो यत्ततः सायणामात्यचोदितः ।
 समग्रहीत्सुबोधार्थमायुर्वेदसुधानिधिम् ॥
 सरस्वतीभूषणं तमायुर्वेदाविधपारगम् ।
 वन्दे कामेशनाथार्यं गुरुं काश्यपगोत्रजम् ॥
 अत्रिगोत्राविधचन्द्रस्य स्वादुसूक्तिसुधामुचः ।
 तुण्डिरमण्डलाक्रान्तमक्षिकारण्यजन्मनः ॥
 सुविस्तीर्णायुराश्रायसारसङ्ग्रहकारिणः ।
 अवधानसरस्वत्याः पुत्रेण ब्रह्मवेदिना ॥
 तस्य कामेशनाथस्य शैवागममहानिधेः ।
 दौहित्रेण च शिष्येण वेददीक्षामृतात्मना ॥
 मतिमन्थाद्रिविभुना संग्रहे सम्प्रदायिना ।
 प्रश्नोत्तरादिमा रत्नमाला सङ्कथिताभवत् ॥

गम्भीरनिजगर्भस्य सूत्रवृत्तिः प्रकाशिता ।
 धार्यतां महितारोग्यहृदयेन भिषक्तमैः ॥
 मतिमन्थात् प्रमथितसर्वायुर्वेदसिन्धुसारमयी ।
 श्रीवैङ्कटाद्रिविभुना प्रश्नोत्तररत्नमालिका ग्रथिता ॥
 दोषश्चेदिह यद्यपि भिषजामङ्गीकारेण सगुणतां भजते ।
 यत्तेषामनुभावाद्विषमपि जीवातुतामेति ॥

End :

दानशीलदयासत्यब्रह्मचर्यकृतज्ञता : ।
 रसायनानि मैत्रीं च पुण्यायुर्वृद्धिकर्मणः ॥
 भिषजां साधुवृत्तानां भद्रमागमनालसाम् ।
 अभ्यस्तकर्मणां भद्रं भद्राभिभाषिणाम् ॥
 इति श्रीशैलनाथविरचिता प्रश्नोत्तररत्नमाला संपूर्णा ॥

54a. नृत्ततालकपूर्वनम् (आन्ध्रटीकासाहितम् .)

Beginning :

आङ्गिकं भुवनं यस्य वाचिकं सर्ववाङ्मयं ।
 आहार्यं चन्द्रतारादि तन्नुमस्तात्त्विकं शिवम् ॥
 शिवप्रसादे संप्राप्ते निस्सीमज्ञानचक्षुषा ।
 तन्यते शार्ङ्गदेवेन नृत्ततालकपूर्वनम् ॥

सदाशिवश्शिवो ब्रह्मा भरतः कश्यपो मुनिः ।
 मतङ्गो याष्टिको दुर्गा शक्तिशार्दूलकोहलौ ॥
 विशाखको दन्तिलश्च कम्बलोऽश्वतरस्तथा ।
 वायुर्विश्वावसूरम्भार्जुनौ नारदनुम्भुरू ॥

आञ्जनेयो मातृगुप्तो रावणो नन्दिकेश्वरः ।
 श्वर्तिर्गणो देवराजः क्षेत्रपालश्च लोहलः ॥
 रुद्रसेनोऽनन्यचोलो भोजभूवल्लभस्तथा ।
 वेदव्यासश्च सोमश्च जग(य)देवमहीपतिः ॥
 प्रभाकरो भारतीयो लोल्लटोद्भटशङ्कराः ।
 भट्टोऽभिनवगुप्तश्च श्रीमत्कीर्तिधरः पुरः ॥
 अन्ये च बहवः पूर्वे ये सङ्गीतविशारदाः ।
 अगाधबुद्धिधाराणां तेषां मतपयोनिधिम् ॥
 निर्मथ्य शार्ङ्गदेवस्तु साराधारमिदं व्यधात् ।
 भूमिरूपं चतुष्कोणं पीतवर्णसमन्वितम् ॥
 लकारबीजसंयुक्तं ब्रह्मा तस्याधिदेवता ।
 चराचरधरा देवी सर्वाधारस्वरूपिणी ॥
 पञ्चाशत्कोटिविस्तीर्णं योजनस्त्ववनेःक्रमः ।
 आधारशक्तेरुपरि कूर्मपृष्ठे प्रतिष्ठितम् ॥
 अनन्तपीठमारूढे भूमिदेवि नमोऽस्तु ते ।
 विष्णुशक्तिमहाभूमिं शङ्खवर्णमहातले ॥
 अनेकरत्नसंभूमिश्रीभूमिं संश्रयाम्यहम् ।

*

*

*

*

End :

एकेन जगणेनैव मङ्गतालः प्रकीर्तितः ॥
 अभङ्गास्येति वा स्यातां रसज्ञैः पूर्वसूरिभिः ॥
 ताले चञ्चत्पुटे ज्ञेयं गुरुद्वन्द्वं लघुद्वन्द्वम् ॥
 व्यञ्जनं लघुसंयुक्तं रूपकं परिकीर्तितः ॥

EXTRACTS
FROM
TAMIL MANUSCRIPTS.

1. தொல்காப்பியம்—2. இளம்பூரணருகை.

சொல்லதிகாரம்.

1.—கிளவியாக்கம்.

Beginning :

உயர்திணையென்மனார் மக்கட்கட்டே
யஃறிணையென்மனார் வரவரபிறவே
யாயிருதிணையி னிசைக்குமன் சொல்லே.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வதிகாரஞ் சொல்லிலக்கண முணர்த்தினமை காரணத்தாற் சொல்லதிகாரம் என்னும் பெயர்ச்சு. சொல்லென்பது - எழுத்தொடு புணர்ந்து பொருளறிவுறுக்குமோசை. அதிகாரமென்பது-முறைமை.

மற்றச் சொல் லெனேத்து வகையா னுணர்த்தினுனாவெனின்,—எட்டுவகைப்பட்ட விலக்கணத்தா னுணர்த்தினுனென்க. அவையாவன: இரண்டுதிணைவகுத்து, அத்திணைக்கண் ஐந்துபால்வகுத்து, எழுவகைவழுவகுத்து, எட்டுவேற்றுமைவகுத்து, ஆறெட்டுவகுத்து, மூன்றிடம்வகுத்து, மூன்றுகாலம்வகுத்து, இரண்டிடத்தானாராய்தல்.

இரண்டு திணையென்பன—உயர்திணையு மஃறிணையும். ஐந்துபா லென்பன—ஒருவ றொருத்தி பலர் ஒன்று பல. எழுவகை வழுவேள் பன—திணைவழு, பால்வழு, இடவழு, காலவழு, செப்புவழு, வினாவழு, மரபுவழு எனவிலை. எட்டுவேற்றுமையாவன—பெயர், ஐ, ஒடு, கு, இன், அது, கண், விளி எனவிலை. அறுவகையோட்டாவன—வேற்றுமைத்தொகை, உவமத்தொகை, வினையின்றொகை, பண்பின்றொகை, உம்மைத்தொகை, அன்மொழித்தொகை எனவிலை. மூன்றிடமென்பன—தன்மை, முன்னிலை, படர்க்கை எனவிலை. மூன்றுகாலமென்பன—இறந்தகாலம், எதிர்காலம், நிகழ்காலம் எனவிலை. இரண்டிடமாவன—வழக்கிடம், செய்யுளிடம் எனவிலை.

இனி இவ்வதிகாரத்து முதற்க்குணத்து என்னபெயர்த்தோவெனின்,—கிளவிகள் பொருண்மேலாமாறுணர்த்தினமையின் கிளவியாக்கம் என்னும் பெயர்ச்சு.

*

*

*

*

2.—வேற்றுமையியல்.

வேற்றுமைதாமே யேழெனமொழிப.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத்தென்ன பெயர்த்தோவெனின், வேற்றுமையெனப்பட்ட சில பொருளுணர்த்தினமையின் வேற்றுமையோத்தீது என்னும்பெயர்த்து.

மேலோத்தினுள் நால்வகைப்பட்ட சொற்களையும் பொருள்கண் மேலாமாறு கூறிப்போந்தார் அவற்றுண் முதலது பெயர்ச்சொலதன திலக்கணமுணர்த்திய வெடுத்துக்கொண்டார். இது மேலோத்தினே டியைபெங்வனமுணர்த்தினுளேவெனின், பயனிலைசெப்பலு முருபேற் றலுங் காலந்தோன்றாமையும் பெயர்திலக்கணமென வுணர்த்தினு னென்பது.

மற்றித்தலைச்சூத்திரமென்னுதலிற்றேவெனின், தன்னுலுணர்த்தப் பட்டென்பொருளை யினைத்தென்று வரையறுத்த னுதலிற்று.

வேற்றுமையென்று சொல்லப்படுவன வெழுவகைய, எ-று.

இவ்வேற்றுமைகள் பொருள்களை வேற்றுமைசெய்யுமாறவற்றவற் றுச் சிறப்புச்சூத்திரத்தானற்க.

* * * *

3.—வேற்றுமை மயங்கியல்.

கருமமல்லாச் சார்பென்கிளவிக்

குரிமையுமுரித்தே கண்ணென் வேற்றுமை.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத் தென்னபெயர்த்தோவெனின், வேற்றுமை தம்மின் மயங்கினமை யுணர்த்தினமையின் வேற்றுமை மயங்கியல் என்னும் பெயர்த்து.

இத்தலைச் சூத்திர மென்னுதலிற்றேவெனின், இரண்டாவதனே டேழாவது மயங்குமாறுணர்-ற்று.

இரண்டாவது கருமச்சார்புங் கருமமல்லாச்சார்பு மென விருபொ ருளுடைத்து.

‘துணைச்சார்ந்தான்’ என்பது கருமச்சார்பாவது, அதனையுற்ச்சாரு மாதலால். இனி, ‘அரசனாச்சார்ந்தான்’ என்பது கருமமல்லாச்சார்பு.

அக்கருமமல்லாச்சார்பொருண்மைக்கண் ஏழாவதுவருநலுரிமை யுடைத்தென்பது.

உ-ம்.—‘அரசனாச்சார்ந்தான்’ என்புழி, ‘அரசர்கட்சார்ந்தான், என்பதுமாக வென்பது.

* * * *

4.—விளிமரபு.

விளியெனப்படுப கொள்ளும்பெயரொடு

தெளியத்தோன்று மியற்கையவென்ப.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத்தென்ன பெயர்த்தோவெனின், விளிவேற்றுமையதிலக் கணமுணர்த்தினமையின் விளிமரபு என்னும்பெயர்த்து.

இனி இத்தலைச்சூத்திரமென்னுதலிற்றோவெனின், விளிவேற்றுமையதிலக்கணமுணர்-ற்று.

விளியென்பதொம் பொருளோடுயாப்புமத்தோன்றுந் தன்மையவென்றவாறு

‘தன்மைய’ என்றான் [என்றதனால்] விளிபெயரொடுகொள்ளுமென்பதூஉங், கொள்ளங்காலேற்குமென்பதூஉம், பெயரொடுகொள்ளுமென்பதூஉந், சொல்லப்பட்டதாம்.

‘தெளியத்தோன்றும்’ என்றதல், [என்றது] விளியேவற்றுமையன்மென்பாருமுளர் அது மறுத்து, வேற்றுமையேயென்றற்கென்பது. ‘எனப்படுப’ என்று பன்மைகூறினார் ஈறுதிரிதல், ஈற்றயனீடல், பிரிதுவந்தடைதல், இயல்பாதல் என நான்குபகுதியாகலானென்பது.

* * * *

5.—பெயர்ச்சொல்லியல்.

எல்லாச்சொல்லும் பொருள்குறித்தனவே.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத்தென்ன பெயர்த்தோவெனின், பெயர்ச்சொல்லுணர்த்துகின்றாராதலா லிதற்குப் பெயரியல் என்னும் பெயர்த்தாயிற்று.

பெயர்ச்சொல்லும் வினைச்சொல்லு மிடைச்சொல்லு முரிச்சொல்லுமாகிய வெல்லாச்சொல்லும் பொருள்குறியாது நிலலாவென்றவாறு.

* * * *

6.—வினையியல்.

விளையெனப்படுவது வேற்றுமைகொள்ளாது

நினையுங்காலைக் காலமொடுதோன்றும்.

என்...னின்,—நிறுத்தமுறையானே வினைச்சொல்லாமாறுணர்த்திய வெடுத்தக்கொண்டார் அதனால் இவ்வோத்து வினையியல் என்னும் பெயர்த்தாயிற்று.

வினையென்று சொல்லப்படுவது வேற்றுமையோடு பொருந்தாது ஆராயிற் காலத்தோடு புலப்படுமென்றவாறு.

எண்டு வேற்றுமையென்றது உருபு.

உ-ம்.—உண்டான், கரியன் என வேற்றுமைகொள்ளாது காலமொடு தோன்றியவாறு கண்டுகொள்க.

* * * *

7.—இடையியல்.

இடையென்பபெயரொடும் வினையொடு

நடைபெற்றியலுந் தமக்கியல்பிலிவ.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத் தென்ன பெயர்த்தோவெனின், இடைச்சொல்லியல் என்னும்பெயர்த்து.

இச்சூத்திரம் இடைச்சொற்கெல்லாம் பொதுவாயதோ ரிலக்கண முணர்-ற்று.

‘அதுமன்’ என்பது பெயரொடு நடைபெற்றது. ‘தமக்கியல்பில வே’ என்றதனான் இடைச்சொற்கள் பகலின்றியே தீன்றிசைப்பன வுமுள வென்றவாறு.

உ-ம்.—உண்டான் என்னுந்தொடக்கத்தன.

* * * *

8.—உரியியல்.

உரிச்சொற்களவி விரிக்குங்காலே

யிசையினுக்குறிப்பினும் பண்பினுந்தோன்றிப்

பெயரினும்வினையினு மெய்தமொறி

யொரு சொற்பலபொருட் குரிமைதோன்றினும்

பலசொல்லொருபொருட் குரிமைதோன்றினும்

பயிலாதவற்றைப் பயின் மவைவசார்த்தித்

தத்தமரபிற் சென்றுநிலைமருங்கி

னெச்சொல்லாயினும் பொருள்வேறுகிளத்தல்.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத் தென்ன பெயர்த்தோவெனின், உரிச்சொற்கெல்லாம் பொருவாகியதோரிலக்கணமுணர்-ற்று.

உரிச்சொற்குடோன்றுமிடத்து இசையுங் குறிப்பும் பண்பும் பற்றிப் பெயர்க்கண்ணும் வினைக்கண்ணுஞ்சென்று பொருள்களை விளக்குமெ ன்றவாறு.

மெய்யென்பது - பொருள். தமொறுதலென்பது - பெயர்பற்றியும் வினைபற்றியும் வரும்வரவினேதோக்கி.

* * * *

9.—எச்சவியல்.

இயற்சொற்றிரிசொற் றிசைச்சொல்வடசொலென்
றனைத்தேசெய்யு ளீட்டச்சொல்லே.

இவ்வோத் தென்னபெயர்த்தோவெனின், எல்லாவோத்தினுள்ளு
மெச்சியபொருள்களை யுணர்த்தினாமையின் எச்சவியல் என்னும்பெ
யர்ச்சு.

இனி, இத்தலைக்குத் திரமென்னுதலிற்கோவெனின், இத்துணைப்பட்
டசொல்லிஞம் செய்யுட்செயப்பெறுமென்பதுணர்-ற்று.

இயற்சொல்லுந் திரிசொல்லுந் திசைச்சொல்லும் வடசொல்லு
மென நான்குஞ் செய்யுட்செய்தற்குரிய சொல்லாதலுடையவென்ற
வாறு.

இயற்சொல்லென்பது—தமிழ்வழங்குநாட்டு விகாரமின்றித் தமிழி
யற்கையிலக்கணப்பாடு செவ்வனுடையசொல். அவை முன்னருண
ர்த்துப. திரிசொல்லென்பன—செய்யுளின்பதோக்கி யவ்வியற்சொற்
களை யவ்வாய்பாடுகிளித்து, வேறுவாய்பாட்டவாகுஞ் செய்யுளுடைய
சொல். என்னை: “செரிச்சொல்லின்முட்டுமவஞ்சிச் செய்யுட்குப்புல
வர்செய்துகொண்டன்றே” புறகுத்திரம். அவைதாம் வழக்கினு
ளின்மைகாரண மமைதலென்பதாகலி அவையு முன்னருணர்த்துப.
திசைச்சொல்லென்பன—செந்தமிழ்நாட்டையடையும்புடையுங்கிடந்த
திசைநாட்டார்வழங்குஞ்சொல். அவையு முன்னருணர்த்துப. வட
சொல்லென்பன—ஆரியச்சொற்போலுஞ்சொல். அவைமுன்னர் விரி
த்துரைப்ப.

பெயர் வினை யிடை யுரி யெனப்பட்ட நான்குசொல்லுமே யியற்
சொற் றிரிசொற் றிசைச்சொல் வடசொவெனப்பட்டன, பிறவில்லை.
திரிசொற் செய்யுட்கேயுரிய, ஒழிந்தமூன்றும் வழக்கிற்குரியவாகிச் செ
ய்யுட்கும் புதுமென்றவாறு.

End :

செய்யுண்மருங்கினும் வழக்கியன்மருங்கினு
மெய்பெறக்கிளந்த கிளவியெல்லாம்
பல்வேறுசெய்தியி னுனெறிபிழையாது
சொல்வரைந்தறியப் பிரித்தனர்காட்டல்.

என்...னின்—இவ்வதிகாரத்துளெடுத்தோத்தே யிலேசெயன்றி இ
வ்வாற்றான் முடியாது நின்றவற்றுக்கெல்லாம் புறநடையுணர்-ற்று.

வேற்றுமையெட்டுத் திணையிரண்பொலேந்து
மாற்றுதற்கொத்த வடுவேழுமாறெட்டு
மேற்றழுக்கால மிடமுன்றோரீரிடத்து
மாற்றவருவதாஞ் சொல்.

சொல்லதிகாரமும் உண்மைப்பொருளும் உதாரணமும் முடிந்தன.

3. வீரசோழிய மூலமும் உரையும்.

பாயிரம்.

Beginning:

மிக்கவன்போதியன் மேதக்கிருந்தவன் மெய்த்தவத்தாற்
றெக்கவன்யார்க்குந் துடரவொண்ணாதவன் றுயனென்னத்
தக்கவன்பாதம் தலையிற்புனைந்து தமிழாக்கப்
புக்கவன்பைம்பொழிற் பொன்பற்றிமன்புத்த மித்திரனே.

ஆயுங்குணத்தவ லோகிதன்பக்க லகத்தியன்கேட்
டேயும்புவனிக் கியம்ரியதண்டரிழிக்குரைக்க
நீயுமுளையோ வென்றகருடன்சென்ற நீள்விசும்பி
லீயும்பறக்கு மிதற்கென்கொலோசொல்லுமேந் திழையே.

நாமேலெழுத்துச் சொல் நற்பொருள் யாப்பலங்காரமென்னும்
பாமேவுபஞ்ச வதிகாரமாம் பரப்பைச் சுருக்கித்
தேமேவியதொக்கற் றேர்வீரசோழன் றிருப்பெயரார்
பூமேலுணாப்பன் வடநூன்மரபும் புகன்றுகொண்டே.

பாயிரம் முற்றும்.

புதலாவது—எழுத்ததிகாரம்.

சந்திகாரியப்படவும்.

அறிந்தவெழுத்தம் முன்பன்னிரண்டாவிசுளானகம்முன்
பிறந்தபதினெட்டு மெய்தடுவாய்தம்பெயர்த்திடையா
முறிந்தனயம்முதலாறுங் கருண ந ம ன வென்று
செறிந்தனமெல்லினஞ் செப்பாவிநூழ் றும்வல்லினமே *

* “செப்பாதவல்லினஞ் சேயிழையே” என்றும் பாடம்.

(இதன் பொழிப்பு) அறியப்பட்ட வெழுத்துமுறைமையின் கண் முடிபடையப் பன்னிரண்டெழுத்துமாவியெனப்படும். மெய்யெனினும் உடம்பெனினும் உறுப்பெனினும் ஒற்றெனினும் மொக்கும். ஒற்றின்மேலேறித்திற அகரம் உச்சரித்தற்பொருட்டெனக்கொள்க. உயிரெழுத்திற்கு மெய்யெழுத்திற்கு நடுநின்றவெழுத் தாய்தமெனப்படும். குற்றெழுத்தின்முனைய்தம் வல்லெழுத்துப்பின்பு பெற்றுவரு மாய்தத்தினை யீண்டு நடுவென்று சொல்லப்பட்டது. யகரமுதலாய்க்கிடந்த ஆறுமிடையினம்; அவை ய-ர-ல-வ-ழ-ள என்ப. ங-ஞ-ண-ந-ம-ன வென்னுமாறெழுத்து மெல்லினமெனப்படும். ஒழிந்த க-ச-ட-த-ப-ற வென்னுமாரும் வல்லினமெனப்படுமென்றவாறு.

இரண்டாவது.—சொல்லதிகாரம்.

வேற்றுமைப்படலம்.

எட்டாமெழுவாய் முதற்பெயர்வேற்றுமையாறளவாங்
கட்டார்கருத்தாமுதற் காரகமவைகட்டுடாப்பி
லொட்டார்கருத்தா கருமங் கரணமொண்கோளியொடுஞ்
சிட்டாரவதியொ டாதாரமென்றறிதேமொழியே.

(இதன்பொழிப்பு) எழுவாய் வேற்றுமைமுதலாகக் காரகபத வேற்றுமையெட்டு; அவைதாம் எழுவாய்வேற்றுமையும், இரண்டாம் வேற்றுமையும், மூன்றாம்வேற்றுமையும், நான்காம்வேற்றுமையும், ஐந்தாம்வேற்றுமையும், ஆறாம்வேற்றுமையும், ஏழாம்வேற்றுமையும், விளியேற்றுமையுமெனக்கொள்க. காரகபதமாவன—கருத்தாகாரகமுங், கருமகாரகமுங், கரண்காரகமுங், கோளிக்காரகமும், ஆதாரக்காரகமும், அவதிக் காரகமும் என அவற்றுட்காரகபதமாகும், என்று.

முன்றாவது.—பொருளதிகாரம்.

பொருட்படலம்.

ஆற்றுகமே புறமேயகப்புறமன்றிவென்றி
போற்றும்புறப் புறமென்றும்பொருளளப்பாணனவை
யேற்றுமீயவியமென்றும் வழங்குமிவையன்றியே
சாற்றும்புலவருமெண்ணிறத்தஃதென்பர்தாங்குமுழலே.

(இதன்பொழிப்பு) பொருளாவது அகப்பொருளும், அகப்புறப்பொருளும், புறப்பொருளும், புறப்புறப்பொருளும் என நான்குவகைப்படும். அளப்பாணம், அளவையும், அளக்கப்படும்பொருளும் என மூன்று

வகைப்படும் எனக்கொள்க. மற்றும் பலவேறுபாட்டானும் வகுப்பாரு முளரெனக்கொள்க. 'இரவியமாவது' அளக்கப்படும்பொரு னெனக் கொள்க.

* * *
நான்காவது — யாப்பதிகாரம்.

யாப்புப்படலம்.

குறிலும் நெடிலும் விட வரினே ரசைகுற்றெழுத்துப் பெறின் முன்பிவைசிய திரையசையாம்பிரைப்பில்லெயின் பொற் றுறினுமசையிரண்டொன்ற முற்சேர்முவசையொன்றினே ரிறினுமிடைச்சீர் நிரையிற்பிற்பிச்சிரெவியம்பே.

(இதன் பொழிப்பு) குற்றெழுத்துத்தனியேவரினும் நெட்டெழுத்து த்தனியேவரினும் நேரசையாம். இவற்றின்முன் பொருகுற்றெழுத்து ப்பெற்றுக் குறிவிரண்டிணைந்துவரினும் நெடி லிணைந்துவரினும் ந்நா யசையாம். அவற்றின்பின் பொற்றுப்பெற்றுக் குற்றெழுத்தொற்றடுத் துவரினும் நெட்டெழுத்தொற்றடுத்துவரினும் நேரசையாம். குறிவி ணையொற்றடுத்துவரினும் குறில்நெடில்(இணைந்து) ஒற்றடுத்துவரினும் திரையசையாம். எனவே, நேரசைநான்கும் திரையசைநான்குமா யின். அவ்விரண்டசையொன்றின்பொழுதும் (நேரசையே நின்று சீரானபொழுதும்) முதற்சிரென்பனவாம். மூன்றசையொன்றி அவற் றினிறுதி நேரசையாய்வரின் இடைச்சிரென்பனவாம். இன்னுமவற் றினிரையசைவரிற் கடைச்சிரென்பனவாம், எ-று.

* * *
ஐந்தாவது — அலங்காரம்.

அலங்காரப்படலம்.

End:

எண்டுஞ் சிலீட்டமா லோசஞ்ச மதைசமாநென்ரு தூண்டுஞ்சருமாரதை யொடு காந்தியுதாரம்புலன் மீண்டும்பொருட்டெளிவின்பம் பத்தாவியெனும் விதர்ப்பன் வேண்டுங்கவுடன் விபரீதமாகவினங்கினழியே.

(இதன் பொழிப்பு) சிலீட்டமும், ஆலோசமும், சமதையும், சமாதா யும், சருமாரதையும், காந்தியும், உதாரதையும், புலனும், பொருட்டெ ளியும், இன்பமும் என விலைபத்து முயிரென்று விதர்ப்பக்கவிகள் வேண்டுவர்; இவையிற்றை மாறாகவேண்டுவர் கவுடரென்னும் புல வர், எ-று.

* * *
வீரசோழியம் முற்றிற்று.

5. இலக்கண விளக்கம்—மூலமும் 2 னாயும்.

Beginning :

பாயிரம்.

இந்திரதிருவி லியைந்தாங்கியைந்த
வந்தமி விருமுது குரவரை
மைந்தரொடுபழிச்சுது மதிநலம்பெறவே. (1)

கவலைமற்றெவனோ வுலவையொன்றுடைமையிற்
பெண்ணொரு பாகனைப்பொழுது
மண்ணல்யானை யருள்வழிச்செலினே. (2)

அருந்திறன்முருக னஞ்செஞ்சேறடி
பொருந்தியவன்பொடு போற்றுதுந்
திருந்தியவிருந்தமிற் தெருளுதற்பொருட்டே. (3)

தவளத்தாமரைத் தாதார்கோவி
லவளைப்போற்றுது மருந்தமிழ்குறித்தே. (4)

சந்தனப்பொகியத் தடவரைச்செந்தமிழ்ப்
பா(மாசாரியன்) பதங்கள்
சிரமேற்கொள்ளுந் திகழ்தரம்பொருட்டே. (5)

மன்னுநென்கயிலை வைத்தியநாதன்
பொன்னடிக் கமலப்போகினைச்
சென்னியிற்சேர்த்துது மதிசிறந்திடவே. (6)

திருவிளங்கிய மாநகர்த்திற் குருவிளங்கியவாயின் மாடங்கள் போலவும், கற்றுவல்ல கணவற்குக் கற்புடையமனையாள் போலவும், தலையமைந்தயானைக்கு வினையமைந்தபாகன்போலவும், அளப்பரியவாகாயத் திற்கு விளக்கமாகிய திங்களுராயிறும் போலவும், நூற்கின்றியமையாச்சிறப்பிற்றாகலானும்,—கொழுச் சென்றவழித் தன்னூசியினிதுசெல்லுமாறுபோலப், பருப்பொருட்டாகிய பாயிரங்கேட்டாற்கு நுண்பொருட்டாகிய நூலினிது விளங்குமென்ப வாகலானும்,—அதுகேளாக்காற்குன்றுமுட்டிய குரீஇப்போலவுந், குறிச்சி புக்கமான்போலவும் மாணக்கனிடர்ப்படுமாகலானும்,—“ஆயிரமுகத்தா னகன்றதாயினும், பாயிரமில்லது பனுவலன்றே” என்பவாகலானும்,—எந்நூலுணர்ப்பினுமந்நூற்குப்பாயிரமுரைத்துரைக்கவென்பது மரபு. அப்பாயிரம், பொதுவுஞ்சிறப்புமென விருவகைத்து. “பாயிரம் பொதுச்சிறப்பெனவிருபாற்றே” என்பவாகலின். “ஈரோன்றன்மை” முதலியன தன்னுலுரைக்கப்படுநூற்கே யுரியவன்றி, எல்லா நூன்முகத்து முரைக்கப்படுவன அலற்றையுணர்த்தும் பாயிரம் பொதுவெனவும்;—“ஆக்கியோ

ன்பெயர்” முதலியன தன்னுலுரைக்கப்படும் நூழ்கேயுரியவாய் அவ்
வொரு நூன்முகத்துரைக்கப்படுதலின் அவற்றையுணர்ந்தும்பாயிரர்
சிவப்பேயுமாயிற்றென்க. அவற்றுள் பொதுப்பாயிரம், ஈவோன்றன்
மையு, மீதலியற்கையுங், கொள்கோன் னன்மையுங், கோடண்மரபுமெ
னநான்குவகைத்து : “ஈவோன்றன்மை மீதலியற்கை, கொள்கோன்ற
ன்மைகோடண்மரபென, வீரிரண் டென்ப பொதுவின்றொகையே” என்
பவாகலின். “நூலே நுவல்வோனுலுந் திறனே, கொள்கோன் கோ
டற்கூற்றுமைந்து, மெல்லாநூற்கு மிவைபொதுப்பாயிரம்” என்பதொ
ருசூத்திரம்பற்றி யைந்தென்பாருமுளர். அஃதிலக்கணமன்று; அவய
வமாகிய பாயிரத்துள் அவயவியாகிய நூல் அடங்காமையின். “நூலி
னியல்பே நுவலினோரிரு, பாயிரந்தோற்றி” என்பவாகலானும், ‘நூன்
முகம்’ முதலிய குறிகளானும் அஃது அதற்கு அவயவமாதலறிக.

*

*

*

*

அவருள் இப்பாயிரத்தேய்தார் தன்மாணக்கராகிய தன்புதல்வர்
சதாசிவநாவலர் எனவுணர்க. வாலாறு:—“கடல்விளம்புடுத்த கண்ண
களாலாத், தடரும்வல்லிருநெந்தனத்தையும்விளக்கும், பல்கதிர்ப்ப
ருதியிற் பரம்பரனருளா, லுள்ளகத்திருள்கடித்துறுபொருளெவற்றை
யும், பாற்படத்தொகுத்த பதினெண்மொழியுளு, மேற்கடல் ஈழ்கடல்
வேங்கடங்குமரி, யாகியவெல்லையு ளுந்தமிழ்ப்பெளவத், தெழுத்துமு
தன் முன்றையும் யாவருந்தெரியத், தொகைவகைவிரியிற் பகருகவெ
ன்னு, வேதியர்திலகன் விரவலர்கோளரி, மாதையரதிபன் வாகுணமே
ரு, கல்விக்கெல்லை கருணைக்காகரம், பெருமாண்மெய்த்தவப் பேறென
த்தோன்றிய, திருமாலுலகஞ் செவ்விதிந்புரச்சு, மேதகுபுத்த திரு
வேங்கடநாத, னேதினனாக வுலகைமீதுரை, முன்னோர்நூலின் முடிபு
நோக்கிச், சொல்லும்பொருளு மொல்வனதழிஇப், பல்சுவைக்கரும்பி
னொருவட்டேய்ப்ப, இலக்கணவிளக்கமென் றொருபெயர்நிறிஇப், புல
ப்படுத்தியலுறப் பொருள்விரித்துரைத்தனன், பவத்தொகையகம்
றுந்தவத்தின் வரம்பானோன், பன்மீனூப்பப் பான்மதிபோல, வன்மீக
நாதமாதவன் வரத்தா, லந்தனூநீர்வந் தருளசெல்வன், வலம்புரியொ
ருமுத்தன்ன, நலம்புரிவயித்தியநாததேசிகனே.”

*

*

*

*

*

எழுத்ததிகாரம்.

எழுத்தியல்.

மீலமுகனொருபான் மணந்துலகளித்த
தலைவனை வணங்கிச் சாற்றுவனெழுத்தே.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வதிகார மெழுத்துணர்த்தினமையா நெழுத்ததிகாரமென்னும்பெயர்த்து. எழுத்தையுணர்த்தியவதிகாரமென விரிக்க. எழுத்தென்றது அதனிலக்கணத்தை. அதிகாரமென்றது-முறைமை. இவ்வதிகாரத்துள் ஐவகையோத்தினு நெழுத்திலக்கணமுணர்த்துகின்றார் அற்றுள் இம்முதலோத்து மொழியாக்கமும், மொழிகடம்மொடுமுருபொவடம்புணர்வுழித்தோன்றுஞ்செய்கையும்போலன்றித் தனித்து மொழிப்படுத்துமெழுத்தின்கட் கிடப்பனவாகக் கூறுமென்பெயர்முதலியபத்திலக்கணமு முணர்த்திற்குகலான் எழுத்தியலென்னும்பெயர்த்து. இதனு ளித்தலைச்சூத்திரம் கூறத்தொடங்கியபொருள் இனிதுமுடியும் பொருட்டு வணக்கமும் அதனான்முடிபெய்தும் பொருளுமுணர்த்துவதாகிய சிறப்புப்பாயிரங் கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) மலையரசன் மகளாகிய வுமாதேவியைத் தனதொருகற்றின்கண்ணே கலந்து உலகத்தைப்படைத்த விறைவனைத்தொழுது யான் கூறுவனெழுத்திலக்கணத்தையென்றவாறு.

‘மலை’ என்பது மங்கலமொழியாகலின் முதற்கண் மங்கலங்கூறுதன்மரபென்று. மலையென்றும், இந்நூல்தின்றுதிலவுதல்வேண்டிமலை மகளொருபான் மணந்தென்றும், மலரோன் செயலுயிவன்செயலென்பா ருலகளித்தவென்றும், யாவர்க்கு முயர்ந்தோனென்பார் தலைவனென்றும், “மல மொழிமெய்களின் வணங்குதுமகிழ்ந்தே” என்பவாகலின் மனத்தாற்றணிவுதோன்ற நினைத்தலும் மொழியாற்றணிவுதோன்ற வாழ்த்தலும் சூலையாற்றணிவுதோன்றவிறைஞ்சலு மடங்கப்பொதுப்பட வணங்கியென்றும், அவ்வாறு வணங்கியோனாள் யாதம்முடிபெய்தவிற சாற்றுவனென்றும், ஆகுபெயரா நெழுத்திலக்கணத்தையெழுத்தென்றுங்கூறினார், மகனையென்னுமிரண்டனுருபு விகாரத்தாற்றொக்கது, சூத்திரமுஞ் செய்யுளாகலின். (1)

* * * * *

எழுத்ததிகாரம் முற்றும்.

சொல்லதிகாரம்.

பேயரியல்.

உமையவனொடுகலந் தலகுபுரந்தருளு

மிமையவனடிபலிந் தறைதவன்சொல்லே.

என்பது சூத்திரம்

இவ்வதிகார மேற்பாயிரத்துள் “எழுத்துமுதன்முன்றையும்” என திறத்தமுறையானே, எழுத்துணர்த்திச் சொல்லுணர்த்துகின்றாகலிற் சொல்லதிகாரமென்னும்பெயர்த்து; சொல்லையுணர்த்திய வதிகாரமென விரிக்க. சொல்லென்றது அதனிலக்கணம். அதிகாரமென்றது-முறைமை. சொல்லாவது ஒரெழுத்தானு மீரெழுத்தானுமிரண்டிற

ந்திசைக்கும் பலவெழுத்தானு மாக்கப்பட்டுப் பொருளையுத்தன்னையு மொருவலுணர்தற்குக் கருவியாமோசையாகலின் மேலதிகாரத்தோ டியையுடைத்தாயிற்று. இவ்வதிகாரத்து னாவகையோத்தினும் சொல் லிலக்கணமுணர்த்துகின்றார்; அவற்று எளிமுகலோத்துப் பெயர்ச்சொ ற்கள தியல்புணர்த்திற்குகலாற்பெயரியலென்னும் பெயர்த்து. சிறுபா ண்மை யேனையிலக்கணங்களையுமுணர்த்திற்றேனும் பெயரியலென்றது பன்மைபற்றிய வழக்கு; தலைமைபற்றியவழக்கெனினும்மையும். இத னுனித்தலைச்சூத்திரங் கூறத்தொடங்கியபொருள் இனிது முடியும்பொ ருட்டு வணக்கமு மதனென்முடிபெய்தும் பொருளு முணத்துவதாகிய சிறப்புப்பாயிரங் கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) உமாதேவியொடுபொருந்தி யுலகத்தைக்காத்து நிலைபெறச் செய்யுமிறைவனது தானாவணங்கி யான்சொல்லுவன் சொல்லிலக்க ணத்தை யென்றவாறு.

மாயோன்செயலு மிவன்செயலென்பா ருலகுபுரத்தருளுமென்று ம், ஆகுபெயராம் சொல்லிலக்கணத்தைச் சொல்லென்றங்கூறினார். ஏனையவற்றிற்கும் ஏற்குமாறு 'மலைமகளொருபால்' என்னுஞ்சூத்திர த்திற்குரைத்தாங்குப் பொருள்விரித்துரைத்துக்கொள்க. (1)

* * * * *

சொல்லதிகாரம் முற்றும்.

பொருளதிகாரம்.

அகத்திணையியல்.

உமையுருவுருமடுத் துலகினைப்பொழிக்கு

மிமையவனடிபணிந் தியம்புவன் பொருளே.

என்பது சூத்திரம்.

மேற்பாயிரத்துள் "எழுத்துமுதன் மூன்றையும்" என நிறுத்த முறை யானே எழுத்துஞ் சொல்லுமுணர்த்திப் பொருளுணர்த்துகின்றாராக லின் இவ்வதிகாரம் பொருளதிகாரமென்னும் பெயர்த்து. பொருளையு ணர்த்திய வதிகாரமெனவிரிக்க. பொருளென்றது அதனிலக்கணம். அ திகாரமென்பது முறைமை. பொருளாவது மேலுணர்த்திப்போந்த சொற்றொடர்கருவியாக வுணரப்படுவதாதலின் மேலதிகாரத்தோ டியையுடைத்தாயிற்று. இவ்வதிகாரத்து னாவகையோத்தினும் பொரு ளிலக்கணமுணர்த்துகின்றார் அவற்று எளிமுகலோத் தகத்திணையியல் புணர்த்திற்குகலா னகத்திணையியலென்னும்பெயர்த்து.

அகமென்பதுஉள்ளம், நிணையென்பது ஒழுக்கம், இயலென்றதுஇலக் கணம் எனவே அகத்திணையியலென்றது உள்ளத்தின்கண்ணே நிகழு மின்பமாகிய வெழுக்கத்திலக்கணமென்றவாறாயிற்றென்பது. இதனு ளித்தலைச் சூத்திரங் கூறத்தொடங்கிய பொருள் இனிதுமுடியும்பொ

ருட்டு வணக்கமு மதனான்முடிபெய்தும் பொருளுமுணர்த்துவதாகிய
சிறப்புப்பாயிரங்கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) உமாதேவியினது . திருவுருவைத் தனது திருவுருவின்கண்
ணையடக்கி யுலகத்திளைப்பினையாற்றும் இமைவனது தானைவணங்கி
யான்சொல்லுவன் பொருளிலக்கணத்தை யென்றவாறு.

ஈண்டு உலகமென்றது-உலகினையும் உலகிலுள்ள சீவாத்மாக்களையும்.
ஆகுபெயரார் பொருளென்றது இலக்கணத்தையுணர்த்துகின்றது.
ஏனையவற்றிற்கு மேற்குமாறு “மலைமகளொருபால்” என்னுஞ்
சூத்திரத்திற்குரைத்தாங்குப் பொருள்விரித்துரைத்துக்கொள்க.

End:

போக்கறுமரபிற் பொருளெனப்படுவது
நோக்கரும்வீடு நுவற்சிசெல்லாமையி
னறம்பொருளின்ப மாகுமதுவே
யகனும்புறனு மென்றாயிருபாற்றாய்
வகைப்படவந்த வணினலந்தழிஇச்
செய்யுளிடவயிற் புல்லியநெறித்தே.

இது மேற்கூறுவனென்றபொருளாவது விரித்துக்கூறு முலகநடையா
னும் வேதநடையானு மித்துணைப்பகுதிப் படுமென்றும், அதுவே
தொகுத்துக்கூறுத்தமிழ்நடையா னித்துணைப்பகுதிப்பட்டிவ்வாறுகியி
ன்னுழிவிளங்குமியல்பிற்றெனவுங்கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) குற்றமற்ற வியல்பினையுடைய பொருளென்று சிறப்பித்
துச்சொல்லப்படுவது மனத்தானேக்குதற்கெட்டாத வீடு துறவறமாகிய
காரணவகையார் கூறப்படுவதல்ல இலக்கணவகையார் கூறுதற்கெட்
டாமையினதனைவிடுத்து விரித்துக்கூறு முலகநடையானும் வேதநடை
யானு மறமும்பொருளியின்பமுமென மூன்றுவகைப்படும். அங்ஙன
ம் விரித்துக்கூறப்படும்பொருளேதொகுத்துக்கூறும் தமிழ்நடையான்
அகப்பொருளும் புறப்பொருளுமென விரண்டுவகைத்தாய்க் குணமு
மலங்காரமுமெனக் கூறப்படவந்த வணியானுளதாகிய சிறப்பினைப்
பொருந்திச் செய்யுளிடத்தேசார்ந்து விளங்குமியல்பினை யுடைத்தா
மென்றவாறு. அறமாவது - மனமுதலிய நூல்களின் விதித்தன செ
ய்தலும் விலக்கியனவொழிதலுமாம். அது ஒழுக்கம், வழக்கு, தண்
டமென மூன்றுவகைப்படும். அவற்றுள் ஒழுக்கமாவது-அந்தணர்முத
லியவருணத்தார் தத்தமக்கு விதிக்கப்பட்ட பிரமசரிய முதலிய நிலை
களினின்று அவற்றிற்கோதிய வறங்களின் வழுவாதொழுதுதல். வழக்
காவது - ஒருபொருளைத் தனித்தனியே யெனதெனதென்றிருப்பார
துகாரணமாகத் தம்முண் மாறுபட்டப்பொருண்மேற்செல்வது. அது
கடன்கோடன் முதலிய பதினெட்டுப்பதார்த்தத்தாம் தண்டமா
வது அவ்வொழுக்கநெறியினும் வழக்குநெறியினும் வழிஇணையுந்
நெறி நிறுத்தற்பொருட்.டொப்ப நாடியதற்குத்தகவொறுத்தல்

* * * * *

6. அகப்பொருள் விளக்கம் மூலமும் உரையும்.

சிறப்புப்பாயிரம்.

Beginning :

பூமலிதாவன் மாமலைச்சென்னி
யீண்டியவிமையோர் வேண்டலிற்போந்து
குடங்கையின்விந்த நெடுங்கிரிமிசைதீர்த்
தலைகடவடக்கி மலயத்திருந்த
விருந்தவன்றன்பா வியற்றமிழுணர்ந்த
புவர்பன்னிருவருட் டலைவனாகிய
தொல்காப்பியனரு னொல்காப்பெரும்பொரு
ளகப்பொருளிலக்கண மகப்படத்தழிஇ
யிகப்பருஞ்சான்றோ ரிலக்கியநோக்கித்
தொகுத்துமுறைநீஇச் சூத்திரம்வகுத்தாங்
ககப்பொருள் விளக்கமென் றதற்கோநாநாம்
புலப்படுத்திநுறப் பொருள்விரித்தெழுதினன்
மாந்தருந்தேவரும் வாழ்த்தழுக்குடைக்கி
மேழ்செழிலரிமா னேந்துபொன்னணைமிசை
மதிமூன்றுகவிப்ப வுதயமால்வரைக்
* கதிரோனிருந்தெனக் காண்டகவிருந்து
தத்துவம்பகர்ந்தோன் சரணம்பொருந்திய
வுத்தமன்புளிங்குடி யுய்யளந்தானேனு
முத்தமிழாசான் மைந்தனித்தலத்
திருபெருங்கலைக்கு மொருபெருங்குரிசில்
பாற்கடற் பல்புகழ்பரப்பிய
நாற்கவிராச நம்பியென்பவனே.

என்பது பாயிரம்.

எந்நூலுணாப்பினு மந்நூற்குப்பாயிரமுரைத்தே நூலுரைக்கப்
பும். பாயிரம், (என்றும்), (முகவுரையென்றும்), அணிந்துரையென்
றும், புறவுரையென்றும், தந்துரையென்று மொருபொருட்கிளவி. அப்
பாயிரம் பொதுவுஞ் சிறப்புமென விராவகைய. அவற்றுள், பொதுப்
பாயிரம் என்பது எல்லா நூன்முகத்துடின் றியமையாதது. என்னை:
“ஈடுவான்றன்மையீதலியற்கை, கொள்வோன்றன்மை கோடன்மா

* “கதிரோன்றிருந்தென” எனவும் பாடம்.

பென, வீரிரண்டாகும் பொதுயின் றெகையே” என்பவராகலின். சீற
புப்பாயிரம் என்பது - எல்லாநூன் முகத்து மின்றியமையாதது; அது
பலவகை, அவற்றுட் சிலவருமாறு;—“பன்னியநூற்பெயர் பகர்ந்
தோர்பெயர் காரணமுந், தன்னுபயனளவுஞ் சொல்லினுன்—முன்
னைச், சிறப்பாமவற்றுட் சிலவேற்றாலும், பெறப்படுமா முன்னைப்
பெயர்.”

இவையெல்லாம் பாயிரத்தின் ருத்த ரத்தினது பொருளுரைக்கவே
விளங்கும்.

பூமிசைநடந்த வாழைவாழ்த்தி
வடமலைச் சென்னி
யிண்டி க்கடவுளர் வேண்டலிற் போந்து
குடங்கையின் லைகடலடக்கியிண்டிய
தென்மலையிருந்த விருந்தவனியற்றமிழ்
கெழிலுவகப்பொருட் டழிநோக்கி
வழிகொடுத்துநீதி வகுத்தப்புலப்படுத்தார்
அகப்பிலகப்பொருள் விளக்கம் பகர்ந்தேழுதினை
செந்தமிழ்நாட்டு மைந்தனாகுரிசில்
பாற்கடற் பல்புகழ்ப்பரப்பிய
நாற்கவிராச நம்பியென்பவனே.

பூமிசைநடந்த * * * நம்பியென்பவனே, என்பது—இந்திர
னாருமிக்கப்பட்ட தெய்வத்தாமனாயின்க ணெழுந்தருளிய வருகப
ரமன் சீர்பாதங்களை வாழ்த்தி வடமலையின்கணிருந்து வாணோர்வேண்
டலிற் நெற்கின்கண்போந்து கடன்முழுதுங் குடங்கையினடக்கிப் பொ
தியமலையின்கணிருந்தவன் செய்த இயற்றமிழைப் பொருந்திய பெ
ரும்பொருளின்கண்ணுண்டாகிய அகப்பொருட்முடிவுநோக்கி யுல
கத்தாரநியும்வகை வழிக்கொடுத்து. முறையினிறுத்திக் கிளவிகளைய
டைவுபடவகுத்துப் புலப்படவிகப்பில் அகப்பொருள் விளக்கமென்றும்
பெயர்கொடுத்து இந்நூல் பகர்ந்தேழுதினை, செந்தமிழ்நாட்டகத்
து மைந்தனாகியகுரிசில் பாற்கடல்போலப் பலவகைப்பட்ட புகழைவிள
க்கிய நாற்கவிராசனானுஞ்சிறப்புப்பெயரையுடைய நம்பியென்னுமீ
யற்பெயரையுடையோன், என்று.

* * * * *

நாற்கவியாவன—ஆசு, மதரம், சித்திரம், வித்தாரம் என்பன
வாம். ‘பாற்கடற்பல்புகழ்ப்பரப்பி’ என்புழி உவமம்தொக்கது. ‘நம்பி’
என்னுமியற்பெயர் ‘எழுதினை’ என்னுமுற்றுவினைப்பயனிலைகொண்
டது. ஆக்கியோன்பெயர் - நம்பியென்பது. வழி - தொல்காப்பியத்
தின் வழி; அதன் வழியதாயினுந் தொல்காப்பிய முதலான மையி
னிது சார்புநூலாம். எல்லையுமதனானையடங்கும். நார்பேர் - அகப்
பொருள் விளக்கமென்பது. யாப்பு - தொகுத்தியாத்தலென்பது. நூத

வியபொரு - அகப்பொருளென்பது. கேட்போர் - கற்றுவல்லோர். பயன் - வீடுபேறு. காலம் - சூலசேநரபாண்டியன்காலம். களன் - அறிவோரவைக்களம். காரணம் - கிளவிகளையடைவுபடக்கோத்தலென்பது.

இவையெல்லாம் பாயிரத்தினிலக்கணமெனக்கொள்க.

சிறப்புப்பாயிரம் முற்றும்.

1 - வது.—அகத்தீணையியல்.

மலர்தலையுலகத்துப் புலவோராய்ந்த

வருந்தபிழகப்பொருள் கைக்கிளையைந்திணை

பெருந்திணையெனவெழு பெற்றித்தாகும்.

என்பது சூத்திரமென்னுதலிற்றோவெனின், மேற்பாயிரத்திலக்கணமுணர்த்திப்போந்தாம்; இனி நூலிலக்கணமுரைக்கின்றாம். அஃதுரைக்குங்கால் நூலுதலிய துரைத்தலும், நூலு ளாதிகாரமுதலிய துரைத்தலும், அதிகாரத்து ளோத்துறுதலிய துரைத்தலும், அவ்வோத்திணுட் சூத்திரமுதலியதுரைத்தலும், என நான்குவகையானுரைத்தல்வேண்டும்.

* * * * *

2 - வது.—களவியல்.

உளமலிகாத் களவெனப்படுவ

தொருநான்குவேதத் திருநான்குமன்றலுள்

யாமோர்கூட்டத் தியல்பினதென்ப.

என்...னின்—இவ்வோத்தென்னபெயர்த்தோவெனின், களவுணர்த்தலிற்களவியலென்னும் பெயர்த்து. இவ்வோத்தினு ளித்தலைச்சூத்திரம்என்னுதலிற்றோவெனின், களவுகற்பென்னுங் கைகோளிரண்டினுள்ளங் களவென்னுங் கைகோளதிலக்கணமுணர் - ற்று.

உளமலிதற்குக் காரணமாகிய வணப்பிணையுடைய களவென்று சொல்லப்படுவது நான்காகிய வேதத்துட்சொல்லப்பட்ட எட்டாகிய மணத்துட் காந்தருவமணத்தோடொத்த இயல்பிணையுடைத்தென்று சொல்லுவர் புலவர், எ - று.

“இன்பமும் பொருளமற்றுமென்றாங், கன்பொடு புணர்ந்த வைந்திணைமுந்நிற், காமக்கூட்டங்காணுங்காலே, மறையோர்தேளத்துமன்றலெட்டி, னுறையமை நல்லியாழ்த்துணைமையோரியல்பே” என்றராகலின். வேதநான்காவன - இருக்குமுதலாயின. மன்றலெட்டாவன - பிரமம், பிரசாபத்தியம், ஆரிடம், தெய்வம், காந்தருவம், ஆசரம், இராக்கதம், பைசாசம் எனவிலை.

* * * * *

3 - வது.—வராவியல்.

அஃதாவது - எவ்விதத்தானும் வரைந்தொழுகுவது; அஃதிருவ
கைப்படும். என்னை:

வராவெனப்படுவ துவரவான் கிழத்தியைக்
குரவர்முதலோர் கொடுப்பவுங்கொடாமையுங்
கரணமொடுபுணரக் கடியயர்ந்துகொளவே.

அவைதாம், இருவகையாகி நான்குவகைப்படும். என்னை: “வரை
வீதியே யறத்தொடுதிலையென், றுனாயிரண்டும்வரைவிற்குரிய, விள
வித்தொகையெனக் கிளந்தனர்புலவர்” இது தொகை. “வரைவு மு
யலவுணர்த்தல் வராவெதிர்புணர்த்தல், வராவறிந்து மகிழ்தல் பர
வல்கண்டுவத்த லென், றெருநூல்வகைத்தே வராவுமலிதல்.” இது
வகை. “வராவியன்மலிதலுமறத்தொடு திற்றலு, முரையுடன் போக்
குஞ்.....

* * * * *

4 - வது.—கற்பியல்.

பொற்பமைசெறப்பிற் கற்பெனப்படுவது
மகிழ்வுமுடலு மூடலுணர்த்தலும்
பிரிவும்பிறவும் மருவியதாகும்.

இவ்வோத் தென்ன பெயர்த்தோவெனின், கற்பிலக்கணமுணர்த்த
லாற் கற்பியலென்னும் பெயர்த்து.

பொலிவமைந்த சிறப்பினையுடைய கற்பென்று சொல்லப்படுவது
உள்ளமகிழ்ச்சியுமுடலு மூடலுணர்த்தலும் பிரிவும்பிறவும் பொருந்தி
யதாகும், எ - று.—பிறவுமென்றதஞ் பிரிந்துழிவரும் விகற்பமெல்லா
ங்கொள்ளப்படும்.

* * * * *

5 - வது.—ஒழியியல்.

ஒழிபெனப்படுவ தகப்பாட்டுறுப்பும்
வழுவமைதியுந் தழுவியதாகும்.

இவ்வோத்தொழியியலென்னும்பெயர்த்து. ஒழிபென்றுசொல்லப்
படுவது அகப்பாட்டுக்குரியவறுப்பும், அகப்பாட்டி லக்கணத்தைத்தப்பி
யுமைத்தினையும் பொருந்தியதாமென்றவாறு.

* * * * *

End:

கூறியவல்ல வேறுபிறதோன்றினுங்
கூறியவற்றெடு கூட்டிக்குறிக்கொளக்
கூறியுணர்த்தல் குணத்தோர்க்கியல்பே.

இதன்பொருள். வேதேதோன்றினவாயினும் ஒன்றை இதனுள்ளே
டுத்தோதப்பட்ட பொருள்களோடுங்கூட்டி யுண்டைப்படச் சொல்லிப்
பிறர்க்குணர்த்துதல் குணமுடையோர்க்கேயல்பாம், எ - று.

ஒழியியல் முற்றும்.

அகப்பொருள்வினக்கம் மூலமும் உரையும் முற்றப்பெற்றது.

7. யாப்பருங்கலக்காரிகை மூலமும் உரையும்.

1 - வது.—உறுப்பியல்.

Beginning :

எண்ணியவெண்ணியவெய்துப்
கண் ணுதற்பவன மாவ்வொபயந்த
கவள யானையின் கழல்பணிவேரற்கே.
தற்குஞ்சரக்கன் று நண்ணிக்கலைஞானங்
கற்குஞ்சரக்கன் றுகாண்.

கந்தமடிவிலக்கடிமலர்ப்பிண்டிக் கண்ணூர்நிழற்கி
முந்தமடி களிணையடி யேத்தி யெழுத்தசைசீர்
பந்தமடிதொடை பாவின் றுக றுவன்பல்லவத்தின்
சந்தமடிய வடியான்மருட்டியதாழ்குமுலே.

என்பது காரிகை. னூலுணாக்கும்பொழுது நூற்பெருங் காரணமு
மாக்கியோன் பெயரு மளவும் பயனுமெடுத்துணர்க்கற்பாற்று. இந்நூ
லென்ன பெயர்த்தோ வெனின், பாளித்தியமென்னும் பாகதவிலக்
கலாமும் பிங்கலமென்னும் சித்தோபிசிதியும் போலவே காரிகையாப்
பிற்றாய், துணாங்கிய மென்னுங் கருநாடகச்சிந்தமேபோல மகடேமு
ன்னிலையை யுடைத்தா யவையடக்கமுடைத்தாய், மயேசுவரீயாப்பே
போல வுகாரணமெடுத்தோதி, இசைத்தமிழ்செய்யுட்டுறைக்கோவை
யேபோலவு மருமதையகத் திட்டகலோத்திள்வருக்கக்கோவையே
போலவு முநுபாலலங்காரத்துக்கு நீதகச்சிலோகமேபோலவும் முத
ன்னிப்புணர்த்திய விலக்கியத்ததாய், வேகததிற்கு நீருத்தமும் வியாக
ரணத்துக்குக் காரிகையும் அவிநயரீயாப்பிற்கு நாலடிநாற்பதும்போல
வே யாப்பருங்கலமென்னும் யாப்பிற் கக்ககா யலங்காரமுடைத்தா
ய்ச் செய்யப்பட்டமையால் யாப்பருங்கலக்காரிகையென்னும் பெயர்
த்து. இந்நூல் யாதுகாரணமாகச் செய்யப்பட்டதோவெனின், பண்
டையோருரைத்த தண்டியிந்யாப்பிற் கொண்டிலாத குறியிடுகோக்
குறிக்கோளுவுதல் காரணமாகவும், தொல்லைப்பனுவற்றுணிபொரு
ளுணர்ந் தல்லவையோரை தருவிப்பது காரணமாகவுஞ் செய்யப்ப

ட்டது. இந்நூல் யாராற் செய்யப்பட்டதோவெனின், ஆரியமேன்னும் பாரிநும்பவ்வத்தைக் காரியையாக்கித் தமிழ்ப்படுத்த வருந்தவத்துப் பெருந்தன்மை அழகாகாரனென்னுமாசிரியரார் செய்யப்பட்டது.

* * * * *

தேனார்கமழ்தொங்கன்மீனவன்கேட்பத்தெண்ணீரருவித்
காணாமலயத்தருந்தவன்சொன்னகன்னித்தமிழ்நூல்
யாநாநடாத்துகின்றேனென்மெனக்கேதனைத்தருமா
லாநாவறிவினவர்கட்கென்னாங்கொவென்னாதரவே.

இக்காரிகை நூலினது பெருந்தன்மையு மாசாரியரது பெருந்தன்மையுந் தனதுள்ளககுறையு முணர்த்தியமுகத்தா னவையடக்க முணர்த்துதனுதலிற்று. (2)

கருக்கமில்லேன்வித் துகடர்புலவர்புன் யான்மொழிந்த
பருப்பொருடானும் விழுப்பொருளாம் பனிமாலிமயப்
பொருப்பகஞ்சேர்ந்த பொல்லாக் கருங்காக்கையும்பொன்னிறமா
யிருக்குமென்றிவ்வாறுநாக்குமனரேவிவ்விருநிலமே.

இக்காரிகை புலவரது சிறப்புணர்த்திய முகத்தா னவையடக்கமுணர்த்துதனுதலிற்று. (3)

* * * * *

2 - வது.—செய்யுளியல்.

வெண்பாவகவல் கலிப்பாவளவடிவஞ்சியென்னு
மொண்பாவட்குறள் சிந்தென்றுணாப்ப வொவிமுறையே
கிண்பாமலிசெப்பல் சீர்சாலகவல் சென்றேருங்குதுள்ள
ணண்பாவமைந்த நலமிகுதூங்கனறுதலே.

* * * * *

தென்றலிடையுந் திருதுதல்வேர்வரும் பன்முறையென்
றென்றியபாவும்பலயானையுமென்பவொன்போதமைந்த
பொன்றிகழாதி புறநிலைக்கிளைவாயுறைவாழ்த்
தென்றிவற்றிற்குஞ் செவியறிவிற்குமிலக்கியமே.

இவ்வுரைச் சூத்திரக்காரிகையின்வழியே மருட்பா நான்கிற்குங் கரட்டிய விலக்கியங்களை முதலினைத்துக்கொள்க.

“வேதமாய்மேன்மகனும் வேந்தன்மடமகனு
நீதியாற்சேர்ந்து நிகுந்தநெடுஞ்ஞளம்போ
லாதிராஸ்பாவு மரசர்வியன்பாவு
மோதியவாரோத மருட்பாவாயோங்கிற்தே.”

“பண்ணுந்திறமும்போற்பாவுயினமுமாய்
வண்ணவிகற்பவகையினுல் - பண்ணின்
றிறம்விளரிக்கில்லதுபோற்செப்பலகவ
விசைமருட்குமில்லையினம்.”

இவையிற்றை விரித்துரைத்துக்கொள்க.

3-வது.—ஒழியியல்.

சேருத்தளையுஞ் சிதையிற்சிறிய இடவளபோ
டாருமறிவ ரவகுபெறாமையைகாரதவே
லோருங்குறிலிய லொற்றளபாய்விடி சேரலகாம்
வாரும்வடமுந் திகழுமுகிண்முலை வானுதலே.

* * * * *

End:

வெள்ளையிற்றுப்பேழ்வாய் குமலிக்குமான்குழா
மெள்ளியிரிவனபோன் நெவ்வழியும் - வள்ளற்கு
மாலார்கடல்போன் மணம்பரந்தவாட் டானே
மேலாருண்மேலோர் மெலிந்து.

இதனுட் பாட்டுடைத்தலைவனை நாயோடுவமித்துச் சொன்னமை
யால் ஆனந்தவுவமையென்னும் அலங்காரக்குற்றமாயிற்று : என்னை :
“இறப்பவயரினு மிறப்பவிழியினு மறத்தவைவழிய வானந்தவுவமை”
என்றாகலின். பிறவுமன்ன.

இனியெல்லாக்குற்றமுந் தீர்ந்த செய்யுள்வருமாறு :—“தாமரை
புளையுங் காமர்சேவடி, பவழத்தன்னமேனித்திகழொளிக், குன்றியேய்
க்கு முடுக்கைக்குன்றி, நெஞ்சுபக வெறிந்த வஞ்சுடர்நெடுவேற், சேவ
லக்கொடியோன் காப்ப, வேமவைகலெய்தினுலகே” எனவரும்.

ஒழியியலோத்து முற்றும்.

உறுப்பியல்காரிகை, 20 ; செய்யுளியல்காரிகை, 15 ; ஒழியியல்காரி
கை, 9 ; ஆகவியல் 3-க்குக் காரிகை 44.

யாப்பருங்கலக்காரிகை முற்றும்.

யாப்பநுங்கலக்காரிகையுரையில்

விளங்கியமேற்கோள் (இலக்கியம்.)

1. அகரமுதலவெழுத்	...	திருக்குறள்.
2. அங்கண்விசம்பின்	...	நாலடியார்.
3. அமிழ்தினுமாற்றவினிதே	...	திருக்குறள்.
4. அரிதாயவறனெய்தி	...	கலித்தொகை.
5. அருளால்லகியாதெனீம்	...	திருக்குறள்.
6. அலைப்பான் பிறிதுயிரை	...	நான்மணிக்கடிகை.
7. அறத்தாறிதுவென	...	திருக்குறள்
8. அறிவினானாகுவதண்டோ	...	ஹே.
9. அன்பினுமார்வ	...	ஹே.
10. ஆத்தவறிவினர்	...	நாலடியார்.
11. ஆர்கலியுலகத்து	...	முதுமொழிக்காஞ்சி.
12. ஆவேறுருவின	...	நாலடியார்.
13. இடம்படமெய்ஞ்ஞானங்	...	ஹே.
14. இருங்கடலுய்த்த	...	புறம்.
15. இருதுவேறுமை	...	ஞானமணி.
16. இலாகுமஞ்சிறை	...	ஹே.
17. இன்றுகொலன்றுகொல்	...	நாலடியார்.
18. இன்னுமேவேண்டின்	...	நான்மணிக்கடிகை.
19. ஈத்துவக்குமின்பம்	...	திருக்குறள்.
20. உடையார்முன்	...	ஹே.
21. உண்ணாமையுள்ள	...	ஹே.
22. உண்ணாணெளிநிறுன்	...	நாலடியார்.
23. உருவுகண்டெள்ளமை	...	திருக்குறள்.
24. எல்லாவிளக்கும்	...	ஹே.
25. ஏறும்பியளையுட்	...	குறுந்தொகை.
26. கடற்குட்டம்	...	நான்மணிக்கடிகை.
27. கணிகொண்டலர்ந்த	...	ஞானமணி.
28. கருமமுமுளபடாப்	...	நாலடியார்.
29. கன்றுகுணிலாக்	...	சிலப்பதிகாரம்.
30. காமர்குடும்புனல்	...	கலித்தொகை.
31. காய்மாண்ட	...	சிந்தாமணி.
32. குழலினிகியாழினி	...	திருக்குறள்.
33. குன்றக்குறவன்	...	ஐங்குறுநூறு.
34. கொல்லான்புலாலை	...	திருக்குறள்.
35. கொன்றைவேய்ந்த	...	கொன்றைவேய்ந்தன்.
36. கோழியெறிந்த	...	பட்டினப்பாலை.
37. சிறியகட்பெறினே	...	புறம்.
38. கடர்த்தொடிகேளாய்	...	கலித்தொகை.
39. செங்களம்படக்	...	குறுந்தொகை.
40. செய்யவாட்ப்பகம்	...	ஞானமணி.
41. தக்கூர்தகவிலர்	...	திருக்குறள்.
42. தாமரைபுளையுங்	...	குறுந்தொகை.
43. திருமுதல்	...	வெண்பாமாலை.
44. திரைத்தசாலிகை	...	ஞானமணி.
45. துகடர்பெருஞ்செல்வம்	...	நாலடியார்.
46. தேம்பழுத்தினிய	...	ஞானமணி.

47. தன்றறிசாரிற் ...	... திருக்குறள்.
48. திலத்தினும்பெரிதே ...	... குறுந்தொகை.
49. பற்றுக்கபற்றற்றின் ...	... திருக்குறள்.
50. பாயிருள்பரப்பகம் ...	... மார்க்கண்டேயனார்காஞ்சி.
51. பாலொடுதேன்கலந் ...	... திருக்குறள்.
52. பொய்மையும் ...	... நெடி.
53. மங்கலமெனப் ...	... நெடி.
54. மலர்மிசையேகினான் ...	... நெடி.
55. மலையின்நி ...	... நான்மணிக்கடிகை.
56. மாக்கொடி ...	... சூளாமணி.
57. முதுக்குறைந்தனளே ...	... ஐங்குறுநூறு.
58. மூவடிவினாலிரண்டு ...	... சூளாமணி.
59. யாதாஹுநாடாமா ...	... திருக்குறள்.
60. வளம்பட்டேவண்டாதார் ...	... நாலடியார்.
61. வளர்கொடியன் ...	... சூளாமணி.
62. வேரல்லேலி ...	... நெடி.
63. வென்றின்வினையின் ...	... நெடி.
64. வேய்தலைநீடிய ...	... நெடி.
65. வைதலும்வைகல் ...	... நாலடியார்.

1. ஐங்குறுநூறு ...	... 2
2. கலித்தொகை ...	... 3
3. குறுந்தொகை ...	... 4
4. கொன்றையந்தன் ...	... 1
5. சிந்தாமணி ...	... 1
6. சிலப்பதிகாரம் ...	... 1
7. சூளாமணி ...	... 12
8. திருக்குறள் ...	... 21
9. நாலடியார் ...	... 10
10. நான்மணிக்கடிகை ...	... 4
11. பட்டினப்பாலை ...	... 1
12. புறம் ...	... 2
13. மார்க்கண்டேயனார்காஞ்சி ...	... 1
14. முதுமொழிக்காஞ்சி ...	... 1
15. வெண்பாமாலை ...	... 1

வினங்காமேற்கோள் (இலக்கியம்.)

1. அஅவனும்	வெ.	8. அணிநிழலசோகமர்ந்	ஆ.
2. அகலிருச்சம்பின்	ஆ.	9. அணிநிழலசோகின்ற	ஆ.
3. அங்கண்மதியமரவின்	வா.ப.	ளிர்	வெ.
4. அங்கண்வானத்	வ.	10. அந்தரத்தள்ளே	வெ.
5. அடல்வேலமர்தோக்கி	வெ.	11. அம்பவளவரிதெடுங்	வெ.
6. அடையார்பூங்	வெ.	கண்	வெ.
7. அணிவிளர்சிறுபொறி	க.	12. அரியவகாசெண்டு	வெ.
		13. அவரே	ஆ.

14. அலாப்டோலகன்மதன் வெ.
15. அள்ளறபள்ளத்தகன்.
16. அறிந்தாணையேத்தி வெ.
17. அறுவர்க்கறுவலா.
18. அன்னாயறங்கொல் வெ.
19. அன்னையை வெ.
20. ஆஅவளியவலவன்றன் வெ.
21. ஆகங்கண்டக விரு.
22. ஆரியமன்னர் வெ.
23. ஆலத்துமேல வெ.
24. ஆவாவென்றே விரு.
25. ஆழியிலமுப்பப் வெ.
26. இடங்கைவவஞ்சிலை விரு.
27. இடைதுடங்க வெ.
28. இந்திரசேனபோலு வெ.
29. இரங்குசுயின்புழுவா ஆ-து.
30. இருகோட்டொருமதி.
31. இருள். ரந்தன்.
32. இன்மலர்க்கோதாய் வெ.
33. இன்னகைத்துவரவாய் ஆ.
34. உமணர்சேர்ந்து ஆ.
35. உதுக்காண் வெ.
36. உரிமையின்புணின்மை யாற் விரு.
37. உலகினுள் க.
38. உலகுடன்விளக்கு ஆ.
39. உலகே வ.
40. உள்ளார்கொல்லோ ஆ.
41. எஃகிலங்கிய வெ.
42. என்னிற்பொலிந்த வெ.
43. எள்சிதையவழாஅ வெ.
44. எடியறங்கொல் வெ.
45. ஏர்மலர்நறுங்கோதை வெ.
46. ஒக்குமேயொக்குமே வெ.
47. ஒருமால்வரை க.து.
48. கடியார்பூங்கோதை வெ.
49. கண்ணகருவிலை வெ.
50. கண்ணடனனெனக்.
51. கயலேருண்கண் ஆ.
52. கயன்மலைப்பன்ன.
53. கலங்கழாவித்துறை வ.
54. காதுசேர்காற் வெ.
55. கார்நறுதிலங்.
56. காலியங்கருங்கட்.
57. குடநிலைத்தண்புறவிற்.
58. குருகு வெண்டாளி ஆ.
59. குழலிசையவண் வெ-து.
60. குறுத்தாட்டூதம் ஆ.
61. கூற்றுவனைவினமதனை விரு.
62. கெடலருமாழனிவர்.
63. கொங்குதங்குகோதை விரு.
64. கொடிசுவனை.
65. கொடிவாலன்.
66. கொண்டன்முழங்கினவாங்.
67. கொண்டையவென்ற வெ.
68. கொய்தினைகாத்தங்.
69. கொன்றார்ந்தமைந்த ஆ-து.
70. கொன்றுகோடுநீடு வ.
71. கோழியுக்கவின விரு.
72. சாரலோங்கிய.
73. சிலைவிலங்குநீள்புருவம்வெ.
74. சேறடிப்பேரக ஆ.
75. சரமறிவனதுறை.
76. சுலாயாழவம்மி வெ.
77. சுற்றுநீர்க்குட்கிடங்கிற் வ.
78. சூரலபம்பிய வ.
79. செங்கண்மேதி.
80. செல்வப்போர்க்கதக்கண் ணன் க.
81. செறிதொடியுவகை.
82. சேற்றுக்காணிலங்.
83. சொல்லினீர்வராசை க-கவி.
84. சோலையார்ந்தசுரத்திடை.
85. தடமண்டொமரையின் வெ.
86. தண்டையினக்கிளி ஆ.
87. தண்மதியேர்முகத்தாளே.
88. தந்தையிலைச்சுமடன்.
89. தாஅட்டாஅமுரை.
90. தாமரையின்புறதொடித் வெ.
91. தாழ்ந்தவுணர்வின் ராய் விரு.
92. தாளாளரல்லாதார் வெ-து.
93. திருமறைதலைஇய ஆ.
94. திறந்திடுமின் வெ.
95. துணியிரும்பெளவம்.
96. துவைக்குந் துளி
97. துளியொடுமயங்கிய ஆ.
98. தெங்கக்காய்போலத் வெ.
99. தென்பாண்டிசுட்டம் வெ.
100. தென்றலிடைபோழ்த்து.
101. தேரோடத்துகளசெழு மின் வ.
102. தேன்றாட்டிங்கரும்பின்.
103. தொன்னலத்தின்புலம்.
104. தோடாரெல்லனை. ஆ.
105. நடைக்குதிரையேறி.
106. நன்னுலாவர்வினை.
107. நண்பதென்று வெ-தா.
108. நலங்கிளர்திருமணியும்.
109. நறுநிலதெய்தலும் வெ.

1. அலிரயனார்.
2. காக்கைபாடியினியார்.
3. கையனார்.
4. செய்யுளியலுடையார்.
5. தொல்காப்பியனார்.
6. நத்தத்தனார்.
7. பல்காயனார்.
8. பாடலனார்.
9. மழையச்சார்.
10. யாப்பருங்கலம்.

வினாக்களும் மேற்கோளும் (இலக்கணம்.)

1. அ இ உ எ ஓ இவைகுறியிய.
2. அ இ உ எ ஓ வென்னும்.
3. அஃகணமாந்தம்.
4. அகரமுதல ஓளகாரவிறுவாய்.
5. அகரமோடாசாரம்.
6. அகலமென்பதாசறக்.
7. அகவலென்ப.
8. அடிமுதம்பொருள்.
9. அம்மையுமுது.
10. அருகினுகுதிரார்.
11. அளபெடைதனியிரண்.
12. அளபேபுலுதம்.
13. அளவடிமுதலா.
14. அளையவாகிய.
15. ஆசிரியப்பாவின.
16. இயற்சீரெல்லா.
17. இயற்சொற்றாணை.
18. இயற்பெயர்ச்சாத்தி.
19. இயற்பெயர்மருவின்.
20. இரண்டடியெதுகை.
21. இரப்பலிழிந்ததம்.
22. கரணசகடியசீர்.
23. கரடியிரண்டும்.
24. கரையுத்தொருமொழி.
25. உயிரளபெடையு.
26. உயிர்ப்பாறே.
27. உயிர்பெயர்க்களவு.
28. உலகாக்கப்படும்பொருட்.
29. உலகைக்குவமை.
30. எழுச்சுப்படுசலி.
31. எழுத்தல்லிசையை.
32. எழுத்துநிலைதிரிந்த.
33. வந்திசைத்துள்ளல.
34. ஒத்தவடித்தாய்.
35. ஒற்றொடுபுணர்ந்த.
36. ஒன்றல்லலவபல.
37. ஒன்றியவச்சித்.
38. ஒன்றிரண்டொருபுண்.
39. ஒதப்பட்டவறுப்புலகை.
40. அகரமுதனகரவிறு.
41. கவிநிலைவகையு.
42. கவிபெயர்வெண்பா.
43. காட்சிமுதலா.
44. குருசீர்மிசைவரத்.
45. குறளடிநான்மையித்.
46. குறிலேகுறிலிணை.
47. குறுமைபெறுத்தன்.
48. குற்றிகாங்குற்றுதரம்.
49. குற்றியலிகர.
50. குன்றுகூதிர்ப்பண்புகோழி.
51. கூறியதுகூறினுங்.
52. கூறியவறுபயின்.
53. கருணைமனவையலன்.
54. சின்மென்மொழிப்பின்.
55. சீர்முழுதொன்றிற்.
56. செய்யுளையெய்யுள்.
57. செய்யுண்மொழியாம்.
58. குகரமுதலா.
59. தந்துபண்ணிற்றலிற்.
60. தரவுதாழிசை.
61. தாவேதரவணை.
62. தனிச்சொற்றடிவல்.
63. தனிநிலைமுதலிணை.
64. தனிநிலையொற்றிவை.
65. தூங்குகெடுத்தெக்கல்.
66. தெரிந்தமொழியால்.
67. தேற்றம்வனாவே.
68. நாத்சீர்கொண்ட.
69. திணைரவெல்லா.
70. நெடியேகுறிலிணை.
71. நெடியெருநில்தனியாய்.
72. திரிசச்சகிரதம்.
73. தேர்தேரியாரணை.
74. பகுத்தெதிர்த்திறலிற்.
75. பண்ணுஞ்.
76. பொழிப்பெண்ப்படுவது.
77. மன்றவாணை.
78. மாச்சீர்முன்வரும்.
79. மாத்திராவகையால்.
80. முதற்சீர்நான்கும்.
81. மெய்யுடம்புறுப்பொற்.
82. பொழிமுதல்கடைகடை.
83. மொழியினும்.
84. யரலமுதவென்னும்.
85. யாப்புப்பாட்டுத்.
86. வணக்கமதிகாரம்.
87. வகுக்கெடுவின்.
88. வகலெழுத்தாரே.
89. வழிபடுதயவவணக்கஞ்.
90. விதப்புக்களவி.
91. வெண்சீர்வெண்பாணை.
92. வெண்ணோமுதலா.
93. வெண்ணையுட்பிறத்தனை.
94. வேதவாய்.

8. சேந்தன் திவாகரம்.

1 - வது.—தெய்வப்பெயர்த் தொகுதி.

Beginning:

தந்திமுகத்தெந்தை சதங்கைப்பதம்போற்றிச்
சிந்தைவினக்காந் திவாகரத்துள்—வந்த
தொகுதியொரு பன்னிரண்டு சோராமனேனோ
பகுதியுறமனமேபற்று.

[சிவன்பெயர்.]

சங்கரனிறையோன் காம்தகனன்
கங்காதானே கதைமிடற்றண்ணல்
கூற்றையுதைத்தோன் குன்றவில்லி
ஏற்றுவாகனன் திரியம்பகன்சோதி
நக்கன்சடையோன் நாரிபாகன்
மூக்கட்பகவன் பசுபதிபரமன்
கொன்றைகுடி கொலைமழுவாளி
ஈமத்தாடி பிஞ்சுகன்பித்தன்
ஆனையுரித்தோன் ரன் சிவனுருத்திரன்
காலகாலன் கபாலமூர்த்தி
நீலகண்டன் நீறணிகடவுள்
அரவாபரணன் ஆரமுலாடி
பிறையதுஞடி பெருமானுமாபதி
அழலதுவேந்தி யமலனாந்தன்
பரசுபாணி சுடலையாடி
மானிடமேந்தி மறைமுதல்யோகி
புலித்தோலுடையோன் புரமூன்மெரித்தோன்
பிணைபாணி பேயோடாடி
பூநநாதன் புணர்கங்காளன்
ஞானமூர்த்தி யீசனாதி
ஐம்முகன்பகவன் ஆதிபாண்டரங்கன்
அந்திவண்ணன் ஆலமர்கடவுள்
தந்திரம்பன் நாதன்றற்பரன்
கண்ணுதன்மூர்த்தி கைலையாளியென்
மெண்ணியநாமம் இன்னமும்பலவே.

*

*

*

வடநாற்கரசன் மென்றமிக்கநிஞன்
கவியரங்கேற்று முபயகவிப்புலவன்

செறிகுணத்தப்பற் கீழ்வோன்சேந்த
னறிவுகரியாகத் தெரிசொற்றிவாகரத்து
முதலாவது தெய்வப்பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

2 - வது.—மக்கட்பெயர்த்தொகுதி.

* * *

சுற்றநாவினன் கேட்டசெவியினன்
முற்றவுணர்ந்த மூதறிவான
ஐகரிகநாட்டத் தாரியனருவந்தை
தேருங்காட்சிச் சேந்தன் தீவாகரத்
இரண்டாவது மக்கட்பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

3 - வது.—விலங்கின் பெயர்த்தொகுதி.

* * *

காதலீகையிற் போதிப்பெருந்தவன்
மெவ்வகொல வைவேலெழிலி
யவ்வைபாடிய வம்பங்கீழவன்
மேன்றார்ச்சேந்தன் மெரிசொற்றிவாகரத்துள்
மூன்றாவது விலங்கின் பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

4 - வது.—மரப்பெயர்த்தொகுதி.

* * *

நாடேபிறர்நாட்டிற் குவமையாதே
காலமறிந்துதவங் காவிரிதானே
யாடவர்சிலக னம்பன்மன்ன
னீடிசைத்தவென னருந்தைசேந்த
னய்ந்ததீவாகரத் தரும்பொருள்வினக்கு
நான்காவது மரப்பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

5 - வது.—இடப்பெயர்த்தொகுதி.

* * *

ஒருவற்கொருவ ஓகியுதவியும்
பரிசின்மாக்கள் பற்பலராயினுந்
தாடுஒருவன்னே தரணிமானவன்
செந்தழிபுச்சேந்தன் மெரிந்ததீவாகரத்
தைந்தாவது இடப்பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

6 - வது.—பல்பொருட்பெயர்த்தொகுதி.

* * *

வருநற்கங்கை வடதிசைப்பெருமையுந்
தென்றிசைச்சிறுமையு நீக்கியகுறுமுனி

சுண்டிகைப் பூம்புனற் காவிப்பெரும்பதி
யம்பற்கதிபதி செந்தன் திவாகரத்
தாருவதுபல்பொருட் பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

7 - வது.—செயற்கை வடிவப்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
முற்றவப்பயனோ கற்றவப்பயனோ
சாபத்திடுக்கிய தேவசாதரிற்
ரேற்றமுடையனென வம்பற்றோன்றிய
வியற்கைச்செந்தன் திவாகரத்தேழாவது
செயற்கைவடிவப் பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

8 - வது.—பண்புபற்றிய பெயர்த்தொகுதி.

* * *
மறக்குறும்போட்டி யறத்தின்வழிநின்று
கவிகைத்தண்ணளரி புவிபெறவாணையி
ணைப்புலனாறு மம்பற்றோமானி
றிண்டெருஞ்செந்தன் திவாகரத்தெட்டாவது
பண்புபற்றிய பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

9 - வது.—செயல்பற்றிய பெயர்த்தொகுதி.

* * *
அண்ணல்செம்பாதிக்க காணியாட்டியைப்
பெண்ணணங்கை மூவுலகும்பெற்றவம்மையைச்
செந்தமிழ்மாலையந்தாதிபுனைந்த
நாவலன்ம்பற் காவலன்செந்த
வியல்வுற்ற திவாகரத்தொன்பதாவது
செயல்பற்றிய பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

10 - வது.—ஒலிபற்றியபெயர்த்தொகுதி.

* * *
அரக்கனாப்பொருத முரட்போர்விலுதும்
பாரதம்பொருத பேரிசைச்சிவையுந்
தாருகற்கடிந்த வீரத்தயிலுதும்
பாடியபுலவன் பதியுப்பற்செந்தன்
பயில்வுற்ற திவாகரத்துப்பத்தாவ
தொலிபற்றிய பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

11 - வது.—ஒருசொல் பல்பொருட்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
புலவிதீக்கிய கலவிச்செல்விக்
கயிழ்துசுனையிந்தவரும்பெறவின்பத்

தொருபெருஞ்செல்வ னரவந்தைசேத்தன்
பகர்வற்ற தீவாகாத்திப் பதினென்றாவ
மொருசொற்பல் பொருட்பெயாததொகுதிமுற்றிற்று.

End :

12 - வது.—பல்பொருட்கூட்டத் தொருபெயர்த்தொகுதி.

கூறியதுகூறியுங் குற்றமில்லை
வேறொருபொருளை வினக்குமாயின்
முன்னமெந்த பதினெருதொகுதியுள்ளும்
வந்தனவாலொருசொற் பல்பொருட்பெயர்த்
தொகுதியின்வந்த சொற்களென்னென
னாண்டெச்சிறப்பு வகைக் கெய்தியவை
யீண்டுப்பொதுவகைக் கெய்தவும்படும.

* * *

[எண்குணவகைப்பெயர்]

அநந்தஞான மனந்ததரிசன
மநந்தவீரிய மனந்தககியே
நாமமின்மை கோத்திரமின்மை
மாயுவின்மை யபுரியாவினபென்
ரேயுங்காலை யிவ்வெண்குணம்.

[எண்வகைக்குற்றத்தின்பெயர்.]

ஞாநாவரணியந் தரிசநாவரணியம்
வேததீய மோகதீய
மாயுநாமங் கோத்திரமந்த
ராய்மென்பவெண்வகைக்குற்றம்.

* * *

[எண்வகை வெற்றியின்பெயர்.]

வெட்சிநிகைவர்தன் மீட்டல்கரந்தையாம்
வட்கார்மேற்செல்வது வஞ்சியா—முட்கா
ரெகிறுன்றல்காஞ்சி யெயில்காத்தனாச்சி
யதுவளைத்த லாகுமுழிஞ்ஞ அகிரப்

பொருவது தும்பையாம் போர்க்களத்துமிக்கார்
செருவென்றதுவாஸகயா
மத்திணைத்தொழிலு மத்திணைப்பூவு
மப்பெயர்பெறுவதந்திலத்தூரியே.

* * *

[பதினெண்பாடையின்பெயர்.]

அங்கம்வங்கங் கலிங்கங்கொள்கிகஞ்
சிற்துசோனகந் திரவிடஞ்சிங்கள
மசுதங்கோசல மராடங்கொங்கணந்
துளுவன்சாவகன் சீனங்காம்போச
மருணம்பப்பர மெனப்பதினெண்பாடை.

* * *

செம்பொற்கிடையா னம்பச்சேந்த
சுன்னராள னலமிருநாட்டத்தன்
பன்னியசிரப்பிற பன்னிரன்டாவது
பல்பொருட்கூட்டத் தொருபெயர்த்தொகுதி
பன்னிருதொகுதியும் பண்பொழுமற்றின.
சேந்தன் திவாகரம் முற்றிற்று.

8a. அரும்பொருள்விளக்கத் தீபிகை.

Beginning :

பொன்னொளிர்கமலப்புக்தேணறந்தழாய்ப் பெருமான் போற்றுங்
கன்னியம்புரிவசத் தில்லதாதன்னுள் கருத்திற்சேர்த்திப்
பன்னரும்பொருள் விளக்கத் தீபிகைபகர்வேன்பாரிற்
சென்னெறியுளத்தோர் யாருஞ்செவிமடுத்தினிழகேண்மின். (1)

குளிர்மணிவடநிழற்கீழ்க் குவவுமெம்மடி கடொன்னு
ளெளிகிலாமுத ஹல்செப்ப விலக்கணரியையுந்துக்காற்
மெளியொருவழி நூல்செப்பச் சிலர்சார்பி ஹ ஹும்போற்றத்
தளிர்பெறவிந் நூல்முன்றுஞ் சகந்தனிற்றிகழ்ந்ததன்றே. (2)

ஆங்குத நிற்கப்பின் ஹ மலகி ஹ ஹித்தவாற்றிற்
றங்கொருசொற்பொருட்பல் விதத்தொகைதாஹென்றுக்கொன்
றோங்கியிக்குங்குறற்று மொத்திடா திருக்கைதன்றறம்
பாங்குயர்சின் ஹ செம்பொருள் கூட்டுப்பண்பையெண்ணி. (3)

இலக்கணமுழுதுணர்ந்தோ னிறையிருஞ்சிவாகமத்தின்
றுலைக்கடல்முற்றுங்கண்டோன் றெல்லையாந் தீல்லெழாந்
கலக்கறவிளங்குட்பச்சைக் கீததேசீகஹ்மெங்கோன்
சொலத்திகழிகபாத்தை வேண்டியேதொல்லோர்க்குட்க. (4)

மாவியல்சிறக்கும் விரா மண்டலவன்தாங்கேயன்
ரோஹசீத்தனி செஞ்சொற்கயாகரானிவாற்சொற்ற
பாவியல்நூற்க. றோர்சொற்பல்பொருட்டொகையெலாஞ்சேர்த்
தொவ்வாவுளஞ்சிறப்ப வொருபெருநூலதாக. (5)

தவையறுககரமாதி எனகரவீறெதுகைதன்னூல்
 துவலடிக்கிரண்டுமொன்று துண்பொருளொருங்குசேர்த்திச்
 சுவைதிகழ்சொல்விருந்தித் தொகையெழுநூறுதன்னூல்
 அவைநலோர்குற்றஞ்சொல்லா ரென்பதையகத்தினெண்ணி (6)

சொற்றனனாத்துளிக்குந் தோட்டலர்கடம்பின் றிண்டோட்
 கொற்றவன்முருகன் செந்தீய் குமரவேட்கடிமைபூண்ட
 நற்றவவிராசராச நல்கிவப்பிரகாசஞ்சொற்
 பெற்றிசேரநூலுந் தேசிகப்பெயரினே. (7)

இருஞ்சகழ்காதத்தம்மிரண் ணா றிருமுன் ணாறுடனெண்பத்தைஞ்
 சொருங்குசித்திரபாணப் பொச்சமைமகந் திங்கொப்பி
 பொருஞ்சிவனிசிவெள்ளிப் பொவுணைகினந்தில்லைமன்றிற்
 பெருங்குணத்தோர்க்கரங்கேறுற்ற நூற்பெற்றிதானே. (8)

பாபிரமுற்றும்.

* * * * *

ககரவேதுகை.

அகவலேயழைத்தலாட லான்றவாசிரியமுப்பேர்
 தகவறிவுடனெழுக்கந் தெளிவுஞ்சற்குணமுஞ்சாற்றும்
 பகவதியுமையேதார்க்கி தருமதேவதைப்பேர்டன் னும்
 முகவுமாளிகைமுகப்பே மொள்ளுதல்காந்திக்கும்பேர்.

* * * * *

End :

மன்றமேதெருட்சிமெய்ம்மை வாசமம்பலமேவீதி
 நின்றகல்லியாணத்தோடு வெளியெனநிகர்த்துமேழ்பேர்
 கன்றுகைவனையேயற்பங் காட்டியவிளமைகுட்டி
 நன்றேயுத்தமத்தினுமம் நல்லறந்தானுமாமே.

வடியுயர்ந்திடுனகார வெதுகையின்வழுத்துஞ்செய்யுட்
 படிபுகழொன்றொடுமுப் பானெனப்பகரச்செய்தான்
 றுடியிடைமறமின்னாட்குத் தூய்மலர்க்கணியாய்நின்றே
 னடியிணையிறைஞ்சும்கெந்தி லருமருந்தையன்றினே.

இருமையொன்றிய திருச்செந்தின்முருகோணையேத்து
 மருமருந்தையன்சொற்ற வரும்பொருள்விளக்கங்கற்றார்
 பொருமுரண் டெதப்படுத்தும் புலமைநூற்றறம்விளக்குந்
 திருமருங்குறப்பொருத்துஞ் செருக்குடனிருப்பர்தாமே.

அரும்பொருள்விளக்கநிகண்டு முற்றிற்றா.

8b. பதினேராவது நிகண்டு மூலமும் பதவுரையும்.

Beginning :

முடிவினப்பத்துமூவா முதல்வனைப்போற்றிசெய்தே
யடித்தொறுபிரண்டுமொன்று மாதியின்பொருளடக்கி
நடைபெறுகரமாதி எனகலீறெறுகையாகப்
படியுமொர்சொற்பொருட்பல் விதத்தொகைபகரலுற்றும்.

முடிவென்பது - அந்தம், இல் - அது இல்லாத, இன்பத்த - சுகத்தைப்
புடைய, மூவா - கெடாத, முதல்வனை - கருத்தாவை, போற்றிசெய்தே -
நமஸ்கரித்தே, அடிதொறும் - பாட்டுகளுடைய அடிகளோடும், இரண்
டம் - இரண்டும், ஒன்றும் - ஒன்றும், ஆதியில் - முதலிலே, பொருளட
க்கி - பொருளையடக்கி, நடைபெறு - நடக்கப்பட்ட, கர - ககாவெது
கை, ஆதி - முதலாக, எனக - எனகாவெதுகை, ஈறுக - அந்தமாக, படி
யம் - படிந்திருக்கும், ஓர் - ஒரு, சொல் - சொல்லுக்கு, பொருள் -
பொருள்களை, பல்விதம் - நானாவிதமான, தொகை - தொகுதியை, ப
கரலுற்றும் - சொல்லுகிறோம்.

பகவனேயீசன்மாயோன் பங்கயன்சின்னேபுத்தன்
பகலேநாளொருமுகூர்த்தம் பகலவனடுவேதேச
மகரமேசுரூபுந்நாதாம் வசிகர்மைவசியம்வாளே
யகமனமனையேபாவ மகலிடமுள்ளுமாமே.

பகவனென்பது: சசன் - சசவானுக்கும், மாயோன் - மகாலிங்கனு
வுக்கும், பங்கயன் - பிர்மாவுக்கும், சின்ன - அருகதேவதைக்கும், புத்
தன் - புத்ததேவதைக்கும் பகவனென்று பெயர். பகலென்பது: நாள் -
இராப்பகல் அறுபது நாழிகைக்கும், ஒரு முகூர்த்தம் - மூன்றே முக்கா
ல் நாழிகைக்கும், பகலவன் - சூரியனுக்கும், நடு - மத்திக்கும், தேச -
பிரகாசத்திற்கும் பகலென்றுபெயர். மகர மென்பது: சுரூ - மகரமீ
னுக்கும், பூந்நாது - பூவின் மகரந்தப்பொடிக்கும், மகரமென்று பெ
யர். வசி யென்பது: கூர்மை - கூருக்கும், வசியம் - ஒன்றாகக் கைவ
சியம் பண்ணுகிறதற்கும், வான் - கத்திக்கும், வசியமென்று பெயர்.
அகமென்பது: மனம் - மனத்துக்கும், மனை - வீட்டுக்கும், பாவம் - பா
வத்துக்கும், அகலிடம் - பூமிக்கும், உள் - இருதயத்துக்கும் அகமென்
றுபெயர்.

End :

குன்றுவேதண்டத்தோடு குறைவறுசனையநாளே
அன்றிலோர்புள்ளுமூல நாளெனவாமிரண்டே
மன்றமேவெளியினுமம் வாசமம்பலமுமப்பேர்
மன்றலேபரிமளப்பேர் மருவுகல்லியாணமாமே.

தூன்றென்பது: வேதண்டம் - மலைக்கும், குறைவறு - குறையற்ற,
சனையநாள் - சனையநட்சத்திரத்துக்கும், குன்றென்றுபெயர். அன்றி

லென்பது: ஒர்புள் - அன்றிற்பட்சிக்கும், மூலநாள் - மூலநட்சத்திரத்
துக்கும், அன்றிலென்றுபெயர். மன்றமென்பது: வெளி - வெளிக்
கும், வாசம் - வாசனைக்கும், அம்பலம் - சமைக்கும், மன்றமென்று
பெயர். மன்றலென்பது: பரிமளம் - வாசனைக்கும், மருவு - பொருந்
திய, கலியாணம் - கலியாணத்துக்கும் மன்றலென்றுபெயர்.

னகாவெதுகை முற்றுப்பெற்றது.

ஆகவெதுகை பதினெட்டுக்கும் விருத்தச்செய்யுள் 309.

விகாரிஸ்ரூ கார்த்திகைமீ 11உ எழுதிமுற்றுப்பெற்றது.

9. தண்டி யலங்காரம் மூலமும் உரையும்.

1 - வது பொதுவணியியல்.

சொல்லின்கிழத்தி மெல்லியலினையடி
சிறந்தவைத்தியம்புவல் செய்யுட்கணியே.

எ-து. இவ்வதிகார மணியின்திலக்கண முணர்த்தினமையி னணிய
திகார மென்னும் பெயர்த்து.

இவ்வதிகாரத்தின் முதற்கணைத்து அணிபெறுஞ்செய்யுட்கட்டும்
ஒருசாரணிகட்கு மிலக்கணமுணர்த்தினமையாம் பொதுவியலோந்
தென்னும் பெயர்த்து.

இச்சூத்திரந் நெய்வவணக்கமு முரைத்தும்பொருளு முணர் -ற்று.

(இதன் பொழிப்பு.) கலேமடந்தை துணைத்தாள் கருத்துள்ளவைத்து
யாப்பிற்கலங்கார விலக்கணஞ் சொல்லுவனென்றவாறு. [‘சொல்லி
ன் கிழத்தி’ எனினும் ‘கலேமடந்தை’ எனினுமொக்கும், ‘இணையடி’
எனினும் ‘துணைத்தாள்’ எனினுமொக்கும். ‘சிறந்தவைத்து’ எனி
னும் ‘கருத்துள் வைத்து’ எனினுமொக்கும். உள் என்பதேழாம்
வேற்றுமை தொக்குநின்று விரித்துரைக்கப்பட்டது. ‘இயம்புவல்’
எனினும் ‘சொல்லுவல்’ எனினுமொக்கும். ‘செய்யுள்’ எனினும்
‘யாப்பு’ எனினுமொக்கும். ‘அணி’ எனினும் ‘அலங்காரம்’ எனி
னுமொக்கும். அலங்காரமென்றது ஈண்டு அவ்வலங்கார விலக்கண
த்தை. ஏ யென்பது - ஈற்றசை. “வாழ்த்துதலுந் நெய்வவணக்கமு
முரைக்கும், ஏற்றபொருளுணர்ந்திதலு முலகவிலக்கணம்” என்றார்
ஆசிரியர்; ஆதலான் ஈண்டு நெய்வவணக்கமு முரைக்கும்பொருளு
முணர்த்தப்பட்டது. இலக்கியத்திற்கோதிய விதனை இலக்கணத்திற்கு
மோதியுடம்பொடுபுணர்த்தா ராசிரியராகலான் ஈண்டுமவ்வாறே யு
ரைக்கப்பட்டது.]* ஒழிந்தனவகல முரையிற்கொள்க.

* The portion under [] is not found in the printed edition.

செய்யுனென்பவை தெரிவுறவிரிப்பின்
முத்தகங்குளகத் தொகைதொடர்நிலையென
வெத்திறத்தனவு மீரிரண்டாகும்.

என்...னின் : செய்யுட்கு அணியிலக்கணமுணர்ந்துவென்றார், செய்யுளாமாறுணர்ந்தே அணியுணரப்படுமொகலான் அவ்வணிபெறுஞ் செய்யுளினது பெயரும் முறையுந் தொகையுமுணர் - த்று.

செய்யுனென்று கூறப்படுவன வினங்கவிரித்தணர்த்துங்கால் முத்தகச்செய்யுளும், குளகச்செய்யுளும், தொகைநிலைச்செய்யுளும், தொடர்நிலைச்செய்யுளுமென நான்குவகைப்படு மெவ்வகைப்பட்ட பாவும் என்றவாறு.

‘செய்யுள்’ என்பதனை நான்கிறோடும், ‘நிலை’ என்பதைப் பின்னிரண்டிலேடுஞ்கூட்டி யுரைக்கப்பட்டது. ‘முத்தகம் குளகம்’ என்பன வடமொழிப்பெயர், எனைய தமிழ் மொழிப்பெயர்; அவ்வயாமாறு முன்னரறியப்படும்.

அவற்றுள்,

முத்தகச்செய்யு டனினின்றுமுடியும்.

என்...னின் : முத்தகச்செய்யுளாமாறுணர் - த்று.

மேற்சொன்னநான்குள் முத்தகச்செய்யுள் என்பது தனியே நின்றொருபொருள் பயந்த முற்றுப்பெறுவது, எ - று.

வரலாறு:—“என்னையிலமடவா ரெய்தறகெளியவோ, பொன்னையனபாயன்பொன்னெடுத்தோள்—முன்னே, தனவேயென்றருஞ் சயமடந்தை தோளாம், புனவேய்மிடைந்த பொருப்பு” எ-து, பொன்னையொப்பா யடிப்படத்தனக்கே சேமமாக நினைத்துத் துய்க்கின்ற கொற்றவையுடைய தோளாகிய செறிந்தவேயிலே நெருங்கப்பட்ட பொருப்பாகிய அனபாயனுடைய வழுந்நையுடைத்தாகிய தோளானவை என்னையொக்குந்தன்மையையுடையராகிய பெண்டிர் பலரும் புல்லுதற்கெளிவந்தனவாமோ; ஆகா, எ-று. வேய்மிடைந்த பொருப்பாகிய தோளெனக்கூட்டுக; தோளாகிய பொருப்பென்பாரு முளர். ‘என்’ என்பதனை இரக்கத்தின்கட் குறிப்பென்பாருமுளர். ‘என்’ என்கிறது ‘என்னை’ என இரண்டாம் வேற்றுமை விரிந்ததெனக்கொள்க. ‘சில’ என்பது பல. [எய்துதல் - கூடுதல், பொன்-அழகு, அனபாயன்-அபாயமானபாவமில்லாதவன். நெடுந்தோள் - பெரியதோள். ‘என்று’ என்றது ‘நினைத்து’ என்றவாறு. சயமடந்தை - வனதுர்க்கை. புனவேய் - செறிந்தவேய், மிடைதல் - நெருங்குதல், பொருப்பு - மலை எ - று.]*

குளகம்பலபாட்டொருவின்கொள்ளும்.

என்...னின் : குளகச்செய்யுளாமாறுணர் - த்று.

* The portion under [] is not found in the printed edition.

துளகீசேய்யுள் என்பது பலபாட்டாய் யொருவினைகொண்டு முடிவதென்றவாறு.—‘ஒருவினை’ என்ற விதப்பான் ஒருபெயர்கொண்டும் முற்றுமெனக்கொள்க. இத்தக்கிலக்கியம் வந்தவழிக்கண்டுகொள்க.

தொகைநிலைச்செய்யுட் டோன்றக்கூறி
 றொருவனுரைத்தவும் பல்லோர்பகர்ந்தவும்
 பொருளி...ங்காலந் தொழிவெனநான்கினும்
 பாட்டினுமளவினுந் கூட்டியதாகும்.

என்...னின் : தொகைநிலைச்செய்யுளாமாறுணர் - ந்று.

தொகைநிலைச்செய்யுள் என்பதனை விளங்கச்சொல்லின் ஒருவராலுரைக்கப்பட்டுப் பலபாட்டாய் வருவனவும், பலராலுரைக்கப்பட்டுப் பலபாட்டாய் வருவனவுமாம். அவை பொருளாம் றொகுத்தபெயர் பெற்றனவும், இடத்தாற்றொகுத்த பெயர்பெற்றனவும், காலத்தாற்றொகுத்தபெயர் பெற்றனவும், தொழிலாற்றொகுத்தபெயர் பெற்றனவும், பாட்டாற்றொகுத்த பெயர்பெற்றனவும், அளவாற்றொகுத்தபெயர்பெற்றனவுமாம் என்றவாறு. அவற்றுள் ஒருவராலுரைக்கப்பட்டது திருவள்ளுவப்பயன்.* பலராலுரைக்கப்பட்டது - நெடுந்தொகை. இஃதேல்லாத் தொகைக்கும் பொதுவிலக்கணம். பொருளாற்றொகுத்தது புறநானூறு. இடத்தாற்றொகுத்தது களவழிநாற்பது. காலத்தாற்றொகுத்தது கார்நாற்பது. தொழிலாற்றொகுத்தது-ஜீந்தினை. பாட்டாற்றொகுத்தது - கலித்தொகை. அளவாற்றொகுத்தது - குறுந்தொகை, இவைசிறப்பிலக்கணம். ‘கூட்டிய’ என்றவிதப்பான் இவ்வறுவகையானுமன்றிப் பிறவாற்றும் பெயர்பெற்று வருவனவுமுளவாயினறிந்துகொள்க.

* * * * *

2 - வது பொருளணியியல்.

என்னையுடையான் கலைமடந்தையெவ்வுயிர்க்கு
 மன்னையுடையவடித்தளிர்க—ளின்னளிசூழ்
 மென்மலர்க்கேகன்று மெனவுரைப்பர்மெய்யிலா
 வன்மனத்தேதங்குமோவந்து.

தன்மையுவுமை யுருவகந் தீவகம்
 பின்வருநிலையே முன்னவிலக்கே
 வேற்றுப்பொருள்வைப்பே வேற்றுமை விபாவனை
 யொட்டேயத்சயந் தற்குறிப்பேற்ற
 மேதுறுட்ப மிலேசநிரனிறை ।

* திருக்குறள்.

யார்வமொழிசுவை தன்மேம்பாட்டுரை
பரியாயம்மே சமாயிதமுதாத்த
மரிதுணரவறுதி சிலைடைவிசேட
மொப்புமைக்கூட்ட மெய்ப்படுவிரோத
மாறுபடுகற்றிலை புகழாப்புக்குச்சி
நிதரிசனம் புணர்நிலை பரிவருத்தனையே
வாழ்த்தெட்டு சங்கிரணம் பாவிசுமியை
யேற்றசெய்யுட்கணியேழைந்தே.

எ - று. பொருளான மணிகள் தியல்புணர்ந்தினமையார் பொருள
ணியியல் என்னும் பெயர்த்து. அஃதேல், சொல்லானுணர்த்தப்படு
மணி யிண்ணுணர்த்திலரோ வெனின், மிகுதி பொருண்மேலதாகலா
ன் மிக்கதனும் பெயர்கொடுத்தது. இச்சூத்திரம் அலங்காரங்களின்
பெயரும் முறையும் தொகையுமுணர் - ற்று.

* * * * *

3 - வது சொல்லணியியல்,

எழுத்தின்கூட்ட மிடைபிறிதின்றியும்

பெயர்த்தும்வேறு பொருளின் மடக்கெனும்பெயர்த்தே.

இவ்வேத தென்னபெயர்த்தோ வெனின், சொல்லான மணிகள் தி
யல்புணர்ந்தினமையின் சொல்லணியியல் என்னும் பெயர்த்து. [ஆ
யின் முன்பொருளணியியலோ டியைபெண்ணையெனின், பொருளுஞ்
சொல்லும் வேற்றுமையின்மையி னதனோடியல்புடைத்தாய் அதன்
பின்வைக்கப்பட்டது]* அஃதேல், குற்றமுங்குணமு மீண்டேயன்
றேகூறியது, இதனைச் சொல்லணியியல் என்ற தென்கையெனின், அ
வையுங்கூறினானும் அவை சிறுபான்மையவாதலானும் இத்துணைச்
சிறப்புடையன வன்மையானும், சொல்லான மணிகளது தலைமையா
னும் பன்மையானு மப்பெயர்த்தாயிற்று. என்னை: “ஒருபெயர்ப்பொ
துச்சொ லுளபொருளொழியத், தெரிபுலெறுகிளத்த ற்லைமையும் பன்
மையு, முயர்திணை மருங்கினு மஃறிணை மருங்கினும்” என்றாகலி
ன். இச்சூத்திரம் மடக்கு என்னும் அலங்காரப் பொதுவிதிமுணர் - ற்று.

(இ - ள்.) எழுத்துக்களது தொகுதி பிறவெழுத்தானுஞ் சொல்லா
னும் இடையிடாதும் இடையிட்டும் வந்து, பெயர்த்தும் வேறு பொரு
ள்வளைப்பது மடக்கு என்கு மலங்காரமாம், எ - று. எழுத்தக்களது
தொகுதியெனவே இரண்டு முதல் எனைத்தெழுத்தானும் வருமென்க.
'பிறிகின்றியும்' எ - று எதிர் நோக்கிய வெச்சவும்மை.† 'பெயர்த்
தும்' எ - று இறந்தது தழீஇய வெச்சவும்மை.

* * * * *

சொல்லணியியல் முற்றும்.

தண்டியலங்கார மூலமும் உரையும் முற்றுப்பெற்றன.

* Not found in the printed edition.

† எதிர்த்துதழீஇயவெச்சவும்மை.

தண்டியலங்கார வுராயின்

உதாசரணச்செய்யுள் அகராதி.

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
1	அகரமுதலவெழுத்தெல்லா ...	184	101	திருக்குறள், 1.
2	அகலவகுந்தேறோ ...	184	100	
3	அகவிருவிசுப்பிற் ...	25	13	பெரும்பாணாறு,
4	அங்கணமாநூலத்தகல் ...	22	12	1-2.
5	அங்கமிலாத வனங்கள் ...	202	109	
6	அங்கைமலரு ...	56	32	
7	அடிநோக்கினுட்கடல் ...	68	39	
8	அடையாரடையா ...	144	83	
9	அப்போதடுப்பதறி ...	82	48	
10	அமலகலமகலபய ...	169	94	
11	அம்பிகாபதியே ...	194	106	
12	அம்பொற்பணமுக ...	121	71	
13	அம்போருகஞ்செற்ற ...	85	49	
14	அரிமாவன்னவணங்கு ...	32	18	
15	அருவியங்குன்ற ...	116	68	
16	அருளின்ருவுருவே ...	181	99	
17	அடிகடவ்களேழுந் ...	213	115	
18	அவிழ்ந்த துணியிசைக் ...	19	10	
19	அவிழ்ந்தனதோன்றி ...	{ 75 202	{ 43 110	
20	அவ்வானிலங்குபிறை ...	33	18	
21	அளபொன்றேறிய ...	192	105	
22	அளவேவடிவொப்ப ...	37	21	
23	அணைத்துலகுஞ்சூழ் ...	89	52	
24	அணையகாவலர் ...	157	89	
25	அண்ணேபோலினியாய் ...	194	106	
26	அண்ணேபோலெவ்வுயிர் ...	38	21	
27	ஆக்கம்புகழ்பெற்ற ...	18	10	
28	ஆசைபெரிதுடையே ...	80	46	
29	ஆடவர்களுவ்வாற ...	112	66	
30	ஆடனமயிலியவி ...	111	65	
31	ஆதரந்தீரன்னை ...	194	106	
32	ஆதரந்தீர், மாதபங்கா ...	194	106	
33	ஆதரந்துயர்தா ...	207	113	
34	ஆயபொருள்கள் ...	214	116	
35	ஆரவடமுமதிசீத ...	87	51	
36	ஆளுங்கரியும் பரியும் ...	99	57	
37	இன்மதமாலயானே ...	107	63	
38	இடர்த்திறத்தைதுற ...	14	8	
39	இமையவர் கண்மொளவி ...	17	9	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
40	இயற்கைமருங்கி ...	209	114	
41	இரவரியாயாவரை ...	13	75	
42	இரவிதுணைத்தாளிகல் ...	209	112	
43	இருகரையும்பொன்னும் ...	191	104	
44	இவளளவுந்தீயுமிழ்வ ...	143	83	
45	இறையோன் சடைமுடி ...	39	22	
46	இறவா விறைவால்வளை ...	146	85	
47	இனச்சட்டில்லாப் ...	5	3	
48	இனமானிகல்வெளி ...	130	75	
49	இன்றுமையான் மரசிலா ...	20 21	11 11	
50	இன்னுயிர்காத்தளி ...	82	48	
51	ஈந்துநிலந்தோயு ...	69	39	
52	உணர்வுபடவவிவற ...	190	104	
53	உடைநிலையுறளையும் ...	114	67	
54	உண்ணிலவுநீர்மை ...	96	56	
55	உண்ணிர்மைதாங்கி ...	50	29	
56	உண்ணெகிழந்த ...	66	38	
57	உமாநரணுமாநரணு ...	165	92	
58	உள்ளங்குளிரவு ...	30	17	
59	உள்ளம்புகுந்தையுலா ...	99	57	
60	ஊசெழுநிலிழக்கு ...	83	49	
61	எஞ்சினுரில்லையென ...	115	67	
62	எடுக்குஞ்சிலெறின்று ...	70	40	
63	எடுத்தநிலாகொண ...	70	40	
64	எடுத்தமொழியினஞ ...		5	
65	எண்ணும்பயன் ...	86	50	
66	எரியணடுஞ்சிற ...	208	113	
67	எல்லாக்கமலத்தெழி ...	44	25	
68	எல்லநீர்வையகத் ...	102	59	
69	எற்றேகொடிமுல்லை ...	87	51	
70	என்புருசவினை ...	209	113	
71	என்னையசிலமடவா ...	3	1	
72	என்னோடிகல்புரிய ...	201	109	
73	எங்காமுகில்பொழி ...	127	74	
74	எந்தியவெண்படையு ...	180	98	
75	எரியிரண்டுஞ்சிறகா ...	67	39	
76	ஏறடர்த்துவின்முரு ...	93	54	
77	ஐந்தாநாம்பாம்பகை ...	212	115	
78	ஐயோவகலல்குல் ...	22	12	
79	ஒருபெயர்பொதுச்சொ ...	140	81	
80	ஒருபெருணர்வுடனே ...	21	11	
81	ஒருவரொருவரமேல் ...	203	110	
82	ஒங்கலிடைவந்துயிர் ...	91	53	
83	ஒத்தின்றுவவாவரும் ...	166	93	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
84	ஓடியிட்டபத்து ...	191	104	
85	ஓவத்தன்னவொண்டு ...	42	24	
86	கடலுமலையும் ...	138	79	
87	கடனூன்கும்வந்த ...	226	117	
88	கடன்மேவுகழிகாதன் ...	158	90	
89	கடியவாயினகாமரு ...	163	91	
90	கடுங்கைவயலுழுவர் ...	25	13	
91	கடைகொலுலகியம் ...	97	56	
92	கடையாமேகூர்த்த ...	94	54	
93	கண்டகம்பற்றிக் ...	208	113	
94	கண்ணுமனமுங் ...	77	45	
95	கயலேர்தரவருந் ...	167	93	
96	கயல்போலுமென்று ...	44	25	
97	கரடத்தான்மாரிபுங் ...	103	60	
98	கரவொடுநின்றார்கடி ...	105	61	
99	கருங்கால்வேங்கை ...	68	39	
100	கருமால்தொறுகாதல் ...	160	90	
101	கருவார்கச்சித்திருவே ...	185	100	
102	கலையிலாவருமால் ...	166	93	
103	கல்லுயர்தோட்டி ...	110	64	
104	கலிமுதியார்பாரவே ...	187	102	
105	கவிர்போலுஞ்செவ்வாய் ...	138	80	
106	கழல்சேர்ந்ததாள் ...	114	67	
107	கழித்தினமை ...	105	61	
108	களிக்குங்கயல்போலு ...	37	20	
109	களிறெறிசுற ...	33	18	
110	களிற்றினாதெரீஇப் ...	32	18	
111	களைகளையமுளரி ...	152	87	
112	களிகொள்பொழில் ...	102	60	
113	களிவாயிவளபுலம்ப ...	143	82	
114	கன்றும்வயவரின ...	116	68	
115	கன்னிதன்கொங்கை ...	61	35	
116	கன்னியெயில்கு ...	25	13	
117	காக்கைக்காகாகூகை ...	170	94	
118	காதலர்வாரார் ...	212	115	
119	காதலனைத்தாவென்று ...	61	35	
120	காதலன்மெல்லுயிர் ...	108	63	
121	காதலன்மேலூடல் ...	103	60	
122	காந்தளாணிமலர் ...	34	19	
123	காமரம்பயிர்நீரமதுகரம் ...	162	91	
124	காமருதேர்வெய்ய ...	101	59	
125	காமருருவங்கலந்தேன் ...	199	108	
126	காமருவுபொற்றொடியார் ...	71	41	
127	காமனைவென்றோன் ...	134	77	
128	காய்கதிரோனுக்கு ...	217	117	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
129	காரணமின்றிமலயா ...	94	55	
130	காரார்கொடிமுல்லை ...	104	61	
131	காரிகைமென்மொழி ...	112	66	
132	கார்க்குவமும்பாய் ...	90	52	
133	காலையுமாலையுங் ...	129	75	
134	கானயானைகவிடு ...	34	19	
135	கானவாரணமரியவாயின ...	193	105	
136	கானற்கயலாம் ...	73	42	
137	கானிமிர்த்தாற்கண்பரி ...	23	12	
138	குடபால்வடபால் ...	205	111	
139	குமரிஞாயில் ...	25	13	
140	குரவார்குமுலாள் ...	145	84	
141	குழைபொருதுநீண்டு ...	51	29	
142	குழையருகுதாழ் ...	47	27	
143	கூடம்விரலிக்குறை ...	216	117	
144	கைகாந்தள்வாய்குமுதம் ...	60	34	
145	கைத்தளிராற்கொங்கை ...	62	35	
146	கைநெரித்துவெய் ...	114	67	
147	கைபிசையாவாய் ...	115	67	
148	கொக்கொக்ககூடும் ...	171	95	திருக்குறள்.
149	கொங்கைமுக்கையாக ...	57	32	
150	கொடியார்கொடியார் ...	147	58	
151	கொண்டல்கொண்டலர் ...	150	86	
152	கொண்டன்மிசைமுழங்க ...	199	108	
153	கொல்லியம்பொருப்பனை ...	160	90	
154	கோடாராவிப்பாற்கு ...	167	92	
155	கோட்டந்திருப்பு ...	127	74	
156	கோவலர்வாய் ...	88	51	
157	கோவளர்ப்பன ...	163	91	
158	கௌவைவிரிதிரைநீர் ...	40	22	
159	சங்கந்தாழ்நூரந்தா ...	194	106	
160	சந்தனத்திறச்செந்தழல் ...	46	26	
161	சரியும்புணைசங்கு ...	70	40	
162	சலமேதோசங்கந்தா ...	194	106	
163	சிலைவிலங்குநீள்புருவஞ் ...	12	6	
164	சிறைபடுவபுட்ருவ ...	125	72	
165	சீதமகியிளொளியும் ...	43	24	
166	சீலத்தான்ஞானத்தாற் ...	190	103	
167	சுட்டிக்கூறுவுவமை ...	139	80	
168	சுற்றுவிற்காமனுஞ் ...	91	52	
169	சூழ்ந்துமுரன்றண ...	31	17	
170	செங்கமலநாட்டஞ் ...	75	43	
171	செங்கமலம்வாய்குவிய ...	211	114	
172	செங்கரங்குளாநிர ...	119	70	
173	செங்கலசக்கொங்கை ...	24	13	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
174	செந்திருவுத்திங்கனும் ...	47	27	
175	செம்மைமரைமலரும் ...	50	28	
176	செருமானவேற்சென்னி ...	19	10	
177	செல்கைதிருவுளமேல் ...	81	47	
178	செல்லுநெறியனைத் ...	79	46	
179	செவ்வாய்த்தளிநு ...	58	33	
180	செவ்வாய்க்கையரும்ப ...	59	34	
181	செவ்வானன்னமே ...	33	18	
182	செழுநர்த்தேய்த்த ...	33	18	முருகாறு.
183	சென்றுசெவியளக் ...	89	52	
184	சேந்தனவேந்தன் ...	70	40	
185	சேர்ந்தபுறவினிறை ...	113	67	
186	சேற்றுவளர்தாமரை ...	138	80	
187	சொல்லமொழிதளர் ...	112	66	
188	சொன்னநாளிது ...	155	88	
189	சோகமெவன்கொலிதழ் ...	14	7	
190	சோதியிரவிகரத்தா ...	126	73	
191	சோலைப்பயிற்றுந் ...	129	75	
192	தசநான்கெய்திய ...	25	14	முருகாறு.
193	தண்கவிகையாலும் ...	81	49	
194	தண்ணெறீர்நின்ற ...	135	78	
195	தண்ணளிகேசர்ந்தின் ...	97	56	
196	தண்பொருளுநைச் ...	211	114	
197	தண்மதிக்குந்தோலா ...	60	34	
198	தண்மலர்வில்லிதன் ...	186	101	
199	தத்தித்தாறு ...	171	95	
200	தம்புரவுபூண்டோர் ...	107	62	
201	தம்மாற்பயன்றுக் ...	92	53	
202	தலையிழந்தானெவ் ...	88	51	
203	தவிராமதுண்களி ...	123	71	
204	தளிபெற்றுவுகியதண் ...	37	21	
205	தள்ளாவிடத்தேர் ...	120	70	
206	தாதளவிவண்டுதெடு ...	{ 41 136	{ 23 79	
207	தாதொன்றுதாமரையே ...	40	22	
208	தாமரைநாண்மலருந் ...	41	23	
209	தாமரையன்றுமுகமே ...	38	21	
210	தாமரைவாண்முகத்து ...	36	20	
211	தாயாயாளாராயா ...	170	94	
212	தாயேயாநோவவா ...	184	100	
213	தானேயுமைதனக்கு ...	136	79	
214	திங்கணுதல்வியர் ...	114	67	
215	திங்களசொரிநிலவு ...	99	58	
216	திருமருவுதண்மதிக்கு ...	46	26	
217	திருமுகம்போன் ...	42	23	

No	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book
218	தீயின்றவேந்தமியோ ...	93	54	
219	குடித்தூத்தடித்துத் ...	175	96	
220	குறவுள் வாசான் ...	71	41	
221	குறவாதுறைவார் ...	142	82	
222	குனிவருநீர் ...	16	8	
223	கெம்முனையிடத்திற் ...	32	18	
224	கெய்வம்விருந்தொக்க ...	214	116	
225	கெரிவருங்காதலிற் ...	195	106	
226	கெற்குக்குடக்கு ...	204	111	
227	கென்மலையின்மான் ...	211	114	
228	கென்மலன்ங்கள் ...	70	40	
229	கேங்கானன்முத்தலைக்குந் ...	143	83	
230	கேனக்கலர்கொன்றை ...	58	33	
231	கொல்லெமறைதேர் ...	128	74	
232	கொடுகொண்டனிமுான் ...	153	88	
233	கலந்தகைபெறவிரு ...	161	90	
234	கல்லார்கட்பட்ட ...	68	39	கிருக்குமன்.
235	கல்வினைநாற்கால் ...	...	100	
236	களிதடத்தவல்லியின் ...	48	27	
237	கறவேந்துகொதை ...	118	69	
238	கறைகமழ்தார் ...	117	69	
239	கன்றுதீதென்றுணரா ...	43	21	
240	காடகவழக்கும ...	215	116	
241	காட்டந்தொழுக ...	53	30	
242	காண்டோலுந்தன் ...	115	67	
243	காநாநாதங்குடிசை ...	168	94	
244	கிதியந்துஞ்ச ...	...	25	
245	கிளையாநிலையாமணி ...	151	87	
246	கிலனும்விசம்பா ...	118	69	
247	கிழங்கோபமல்க ...	{ 45 138	{ 25 79	
248	கிளையாநிலையா ...	144	83	
249	கிளைவரியபல்புகழா ...	131	76	
250	கின்னுமையேதின்கும ...	49	28	
251	கீத்தொழிந்த ...	184	99	
252	கீலப்புருவங்குனிய ...	53	30	
253	கீலமணியிடற்றனி ...	29	16	
254	கீவாதமாதவாதாமோ ...	180	98	
255	காமதுபுனவிவளியிவரிவை ...	174	96	
256	கேரிகையார்குந்தலி ...	192	105	
257	ககலவெல்லுங் ...	171	95	கிருக்குமன்.
258	கணிபவந்தன ...	165	92	
259	கண்டுபுரமெரித்ததி ...	98	57	
260	கதமங்களிக்குமளியு ...	91	52	
261	கத்தித்தகட்டகறை ...	30	17	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
262	பாவிநாடொறும்படிய ...	154	88	
263	பருவமாகவிதோ ...	178	97	
264	பல்பொருட்கேற்பி ...	7	4	
265	பவளத்தன்னமேனி ...	32	18	
266	பவளம்போலுஞ் ...	138	80	
267	பாடல்பயிலும்பணி ...	109	64	
268	பாயாதவேங்கை ...	94	55	
269	பாரிபாரியென்று ...	69	39	
270	பாலன்மனதுருவா ...	76	44	இயற்பா.
271	பாலினிடைநீலமணி ...	49	28	
272	பாலையாழ்தன்னிற் ...	147	85	
273	பால்போலுமின்சொல் ...	36	20	
274	பாற்பகையிழந்த ...	138	79	
275	பிறர்க்கின்னொழற்பகல் ...	13	7	திருக்குறள்,
276	பிறர்செல்வங்கண்டாற் ...	132	76	
277	பிறனில்லிழைவோர் ...	132	80	
278	புகைத்தகைச்சொற் ...	178	97	
279	புயலேபுறம்பொந்தது ...	203	100	
280	புருவச்சிலைகுனித்து ...	63	36	
281	புலிநாவன்ன ...	138	80	
282	புறத்தனவுரண ...	71	41	
283	புறந்தந்திருளிரிய ...	86	50	
284	புன்னாடர்கோமானும் ...	92	53	
285	பூங்காவிற்புள்ளொடுங்கும் ...	134	77	
286	பூட்டாதவிற்குனித்த ...	94	55	
287	பூனாரந்தாமேகலேதா ...	194	106	
288	பூண்டாங்குகொங் ...	129	75	
289	பூதலத்துளெல்லாப் ...	85	50	
290	பூமகன்யார்போவானே ...	183	99	
291	பூவானைநாறநீ ...	180	98	
292	பெரியோருழையும் ...	133	76	
293	பெருப்பெயர்க்கரிகாலவி ...	33	18	
294	பொங்களகமல்ல ...	65	38	
295	பொங்கிச்செறிந்து ...	99	58	
296	பொய்ம்மைநெறிதீர் ...	79	46	
297	பொய்ம்மையுடன் ...	105	61	
298	பொய்யாமைபொய்யாமை ...	13	7	திருக்குறள்.
299	பொய்யுரையாநண் ...	87	51	
300	பொற்புடையவாதர் ...	191	104	
301	பொற்றுளினில்வந்தகடர் ...	189	103	
302	பொன்னிவளநாடன் ...	107	63	
303	போதுந்தளிரும்புனை ...	130	75	
304	போர்வேலின்வென்ற ...	131	76	
305	மண்டபத்துமாணிக்க ...	216	117	
306	மண்ணகன்றுதன் ...	117	78	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
307	மண்படுதோட்குள்ளி ...	100	58	
308	மதநவிராகாவாமா ...	188	102	
309	மதாரிக்கண்சிவப் ...	77	45	
310	மதுப்பொழிதார் ...	110	64	
311	மதுமகிழ்ந்தமாதர் ...	64	37	
312	மயில்களிக்குமிவண் ...	112	0	
313	மயில்போன்மடப்பிடி ...	138	80	
314	மரகதச்சோதியுடன் ...	215	117	
315	மருவினவருள்ளத்தே ...	182	99	
316	மலயத்துமாதவனே ...	46	26	
317	மலர்மலிசோலை ...	186	101	
318	மலர்வாவிபோல் ...	45	25	
319	மலிதோரண்கச்சியுமா ...	90	52	
320	மலையிப்பயிலா ...	67	39	
321	மலையினலைகடவி ...	102	60	
322	மலையுமலையுமகிழ்ந்து ...	147	85	
323	மல்லணிந்ததோளாயி ...	81	47	
324	மழலைவாய்நவவி ...	68	39	
325	மழையார்செகாடைத்தடக்கை ...	146	84	
326	மறுப்பயின்றவாண்மதி ...	39	22	
327	மறைதுவல்கங்கை ...	159	90	
328	மனமேற்குழைய ...	119	86	
329	மனுப்புவிமேல் ...	118	69	
330	மனைக்குவிளக்க ...	72	41	
331	மன்றற்குழலாருயிர் ...	68	39	
332	மன்னவர்க்குநாயபோல் ...	54	31	
333	மன்னவர்சேயா ...	77	45	
334	மன்னுமான்மான் ...	172	95	
335	மாடுபயிலும் ...	207	112	
336	மாதருமைவாய்மழலை ...	108	63	
337	மாதருயிர்தாங்க ...	145	84	
338	மாதர்துவரிதழ் ...	77	45	
339	மாதர்துழைமருங்கு ...	76	44	
340	மாதவாபோதிவாதா ...	185	102	
341	மாரியன்னைவண்கை ...	33	18	
342	மாலைதிலவொளிப்ப ...	98	57	
343	மாலைமருவிமதி ...	124	72	
344	மால்கரிகாத்தளி ...	{ 74 202	43 110	
345	மாலையருளாது ...	149	86	
346	மாலையாகவெய்யனங்க ...	167	93	
347	மாவாநீதாதாநீவாமா ...	188	103	
348	மாற்றத்தாற்கிள்ளை ...	64	37	
349	மானமருங்கண்ணை ...	71	41	
350	மானமேநண்ணு ...	175	96	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
351	மானவாமானவா ...	145	84	
352	மானேர்நோக்கின் ...	17	9	
353	மான்மருவிவாளிகள் ...	72	42	
354	மான்விழிதாங்கும் ...	41	23	
355	மான்மேற்பள்ளி ...	32	17	
356	மின் லாமணிப்பைமபூண் ...	200	109	
357	மின்னுவான்முன்னு ...	173	95	
358	மின்னிகராமாதே ...	116	68	
359	மின்னேபொழிலின் ...	83	49	
360	முத்தரும்பிச்செம்பொ ...	114	67	
361	முத்துக்கூர்த்தன்ன ...	43	24	
362	முத்துக்கோத்தன்ன ...	68	39	
363	முருகவேள்சூர்மா ...	70	40	
364	முல்லைக்கொடிநடு ...	76	44	
365	முற்றிழைமகளிர் ...	17	9	
366	முன்னங்குடைபோன் ...	73	42	
367	முன்னைத்தஞ்சிறின் ...	15	8	
368	மூவாத்தமிழ்பயந்த ...	135	78	
369	மூன்றெழுத்துமெங்கோ ...	193	106	
370	மெய்யேபொருண் ...	78	46	
371	மேயகலவிவினே ...	111	61	
372	மேயநனாபுரந்து ...	128	74	
373	மேருசாபமுமேவுமே ...	185	101	
374	மேவிவாழ்வார்மே ...	207	112	
375	யாண்டுமொழிதிறம் ...	104	60	
376	யாவனையதாயர்க்கு ...	206	112	
377	யாவரறிவா ...	206	112	
378	யாழியல்வாய ...	176	96	
379	யானகெவன்னையினே ...	174	95	
380	யானையிரதம் ...	128	74	
381	வஞ்சியர்கோன் ...	216	117	
382	வண்ணங்கருகவனே ...	83	49	
383	வண்ணத்தின்வாடி ...	33	18	
384	வண்புயலைக்கீழ்ப்படுத்த ...	190	104	
385	வதனமதியமுதய ...	137	79	
386	வரியவாங்குமுன் ...	162	91	
387	வரிவண்டுநாணு ...	72	42	
388	வருகம்புளினம் ...	151	87	
389	வருமறைபலமுறை ...	156	89	
390	வரையவரையசுரந்த ...	148	85	
391	வல்லிவதனமதிக்கு ...	65	37	
392	வாமானமானமழைபோன் ...	155	88	
393	வாயாயநீகாவாயா ...	180	98	
394	வாய்த்தபொருள் ...	82	48	
395	வார்புருவங்கூத்தாட ...	63	36	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
396	வாழ்த்துதலுந்தெய்வ ...	...	1	
397	வாளாவினசெம்மணியு ...	52	29	
398	வானகந்தருமிசைய ...	165	92	
399	வானவர்கடாழ்ந்து ...	204	111	
400	வானுகிண்ணாய் ...	217	117	
401	விச்சாதரனேனு ...	125	73	
402	விண்ணின்மேற்காவல் ...	50	28	
403	விமனஞாவஞ்சும் ...	72	42	
404	விரவலராய்வாய்வாரை ...	12	7	
405	விரிந்தமகிலவின் ...	107	62	
406	விரிகடவஞ்சும்மேகினி ...	59	31	
407	விரைமேவுமதமாய ...	158	89	
408	விலங்கியல்கிலேடை ...	92	53	
409	விலங்கொடுமக்களையார் ...	138	80	திருக்குறள்.
410	விலேருழவர் ...	67	39	ஷட.
411	விழிந்தருவளைகழி ...	25	13	
412	விழியேகளிவண்டு ...	62	36	
413	விளைபொருண்மேல் ...	80	47	
414	விளைவேறுபடாஅப் ...	201	110	
415	வெகிக்குடியலை ...	129	75	
416	வெங்கதிர்க்குஞ்செ ...	92	53	
417	வெண்ணீர்மைதாங்கு ...	121	72	
418	வெய்யகுரற்றேன்றி ...	87	51	
419	வெறிகொளிசைச்சுட் ...	95	55	
420	வேண்டுருவங்கொண்டு ...	133	77	
421	வேய்புடைபனைத்தோள் ...	32	18	
422	வேலுங்கருவினையும் ...	43	21	
423	வேருருமாதர்மேல் ...	106	62	
424	வேனில்வயிற்றுவர்ந்த ...	100	59	
425	வைகலும்வைகல் ...	{ 75 202	{ 43 110	தாலடியார்.
426	வையந்தகழியா ...	57	33	பொய்கையாழ்
427	வையம்புரக்கும் ...	65	37	வார்.

11. உதயனகுமாரகாவியம்.

Beginning :

1 - வது.—உஞ்சைக்காண்டம்.

* * *
* * *

புரவலனினியனாகிப் புதல்வர்க ளார்கொலென்ன
வரமுனியருளக்கேட்டு மகிழ்ந்துதன்காயமெல்லாஞ்
சிரசணிமுடியுஞ்சூட்டிச் செல்வர்க்குக்கொடுத்துப்போகி
விரவியதவத்தாக வேண்டுவதென்னவென்றான்.

முனியொதெங்கைதானே முயன் றிருந்தெய்தினாகம்
தனையென வெங்கயத்தின் தனையனாயேற்றிப்போய்த்தன்
மனனிறைநாட்டெல்லா மருகனுக்கீந்துபோந்து
முனிவனம்புகுந்துமாமன் முனிவனுய்நின்றதன்றே.

இளமையையிகழ்த்துமிக்க யினிதற்குமரனாகி
வளமையிற்செங்கோறன்னே வன்மையினடத்திச்சென்றோ
ளிளமையிலனையதேவிக் கிரங்கியசதானிகன்றான்
உளமலிகொள்கையானவ் வுறுதவர்கண்டுரைத்தான்.

அன்புறுவடிசிலுண்டே யற்றைநாளங்கிருந்து
யின்புறுமற்றைநாளி லெழில்களிற்பாசனேறி
நன்புறுசிலிகையேறி நங்கைநால்படையுஞ்சூழப்
பண்புறுசயத்திபுக்குப் பார்த்திபனினிருந்தான்.

உஞ்சைக்காண்டம் முற்றும்.

2 - வது.—இலாவணகாண்டம்.

உஞ்சைநகர்விட்டகன் றுதையணதமரனுந்
தஞ்சமாய்ச்சயந்தியிற் றளர்வின்றிப்புகுந்தபி
னென்செய்தனனென்றிடி வியம்புதுமறியவே
கொஞ்சபைங்கிளிமொழி தன்கூடலைவிரும்பினான்.

வற்றவேகோமான்கேட்டு வயந்தகன்றன்னேநோக்கி
அற்றிசைபோதுமென்றே யகமகிழ்ந்நினியகூறி
வெற்றிநாற்படையுஞ்சூழ வெண்குடைகவரிவீச
மெற்றுடன்மிடைந்தசென்ற னுதையணன்குமரன்றானே.

இலாவணகாண்டம் முற்றும்.

3 - வது —மகதகாண்டம்.

சயத்தியீ லெல்லேவிட்டுச் சாலவுமகதநாட்டுக்
கியைந்து நன்கெழுந்து செல்ல விரவியினுதயண்தான்
நயந்த நன்றேவிகாத னன்மனத்தழுங்கிப்பின்னும்
வியந்து நல்லமைச்சர்தேற்றி வெங்கடுங்கானம்பும்கார்.
பகையற வெறி

* * * * *

மகதகாண்டம் முற்றும்.

4 - வது.—வந்தவகாண்டம்.

லச்செலவீர

ரங்கயற்கண்ணிதாது மாறழலவியந்தில்லை
கொங்கைநற்பாவைதன்னைக் குணர்ந்துநீபெறுவையின்பு
மிங்குலகெங்குமாளு மெழிந்நதன்பெறுவனென்றார்.
நட்புடைக்கம்புமாதர் நால்வருமன்னனுள்ளத்
துட்புடைவிருந்துநாளு மொருகுறையின் நித்தயத்துந்
திட்புடைமன்னர்வந்து திறையளத்தடிவணங்க
நட்புடைநாட்டையெல்லா நாபுதியாண்டுசென்றான்.

வத்தவகாண்டம் முற்றும்.

5 - வது.—நரவாகனகாண்டம்.

எத்திசையடிப்படுத்தி யெழில்பெறச்செங்கோல்செல்லும்
பெத்திசைவேந்தன்நன்னைப் பெருமைபெற்றானென்னர்
வித்தசெய்செனங்கள்மாந்தர் வியந்தடிவணங்கமின்னும்
முத்திசைமாலேதத்தை முனிவில்சீர்மயாகையாளுன்.
செல்வநற்குமான்சென்று தேவேந்திரனைக்கண்டு
செல்வநாவாமபூசை சீர்கொண்டுவணக்கஞ்செய்து
செல்வனிந்திரனனுப்பத் திருமணித்தேரினேறிச்
செல்வனுமபுறம்புகுந்து சிறப்பிடுனாருந்தவன்றே.

நரவாகனகாண்டம் முற்றும்.

6 - வது.—துறவுகாண்டம்.

வளங்கெழு வற்றவர்க்கு மன்னியகாதன்மிக்க
வளங்கெழுகற்பினார்க ளோதியம்போலுநீரார்
இளங்கிளிமொழியினார்க ளினிமையினுல்வரோடு
துளங்களித்திருமின்மாதஞ் செஞ்சொலிமடந்தைதானும்.

பொற்புடைநன்மாதரைப் புணர்ந்துமேனிதீண்டலும்
அற்புதமாய்க்காண்டலு மானவின் சொற்கேட்டலும்
கற்புடைமனதிலெண்ணிக் காண்கைகரிதாவே
விற்பன்னமாதவர் வேண்டுஞ்சுகந்தயத்தனர்.

துறவுகாண்டம் முற்றும்.

End :

உஞ்சையிக்காண்டந்தன்னி லுயர்கவிநூற்றீறெட்டும்
மிஞ்சவேயிலாவணத்தின் லீறுயர்முப்பதாகும்
எஞ்சலிஸ்மகதகாண்ட மெழிலுடைமுப்பத்தைந்து
வஞ்சுடனெம்பதாகு மரியவற்றவத்திலென்றே.
நறுமலர்மா?லமார்பன் நாவாகனகாண்டந்தன்னிவ்
அறுபதுமொன்றுமாகு மாகியதுறவுகாண்டம்
அறுபதுமைந்துமாகு மன்புனைவத்தோதுவோர்க்குத்
திருவதி கேட்பவர்க்குஞ்சிவகநீயாகுமென்றே.
உதயனகுமாரகாவியம் முற்றும்.

12. ஐங்குறுநூறு.

Beginning :

மலமேனிவாலிழை
பாகத்தொருவ னிருதாணிமற்றீழ்
முவகையுலகு முகிழ்த்தனமுறையே.

வாழ்த்து. பாரதம் பாடிய பெருந்தேவனார்.

முதலாவது.—மருதம்.

1-வது.—வேட்கைப்பத்து.

வாழியாதன வாழியவினி
நெற்பலபொலிகபொன்
பெரிதுசிறக்க வெனவேட்டேமே.

எ - து. புறந்தொழக்கத்திலே நெடுநொளொழுது யிது தகாதெனத்
தெளிந்த மனத்தனாய் மீண்டெலையொடுக்கி யொழுகாநன்ற தலை
மகன்றோழியோடு சொல்லாடி யானவ்வாறொழுக நீயிர் தினைத்திறம்
யாதென்றும் கவள்சொல்லியது. [ஆதெனவினியென்பான் சேரமான்
களிற் பாட்டுடைத்தலைமகன்.]

(1)

வாழியாதென வாழியவினி
வினைசுவபலே வருகவிரவல
ரெனவேட்டோளே யாடியேயாமே
பல்லிழந்திலமொடு தெய்தனிகர்க்குந்
தண்ணெறபூரன் கேண்மை
வழிவழிசிறக்க வெனவேட்டேமே.

எ-து. இதுவுமது.

(2)

புனலாமுகளிரிட்ட வொள்ளினழ
மணலாடுசினையத் தெருமைவினைக்கும்
யாணரூரன் மகளிவள்
பாணர்நரம்பினு மின்னினவியனே.

எ-து. வாடியேனர்தற்பொருட்டு முகம்புகுவான்வேண்டி யியற்புழி
த்துழித் தலைமகளியற்படமொழிந்தநிறத் தலைமகற்குத் தோழிசொல்
வியது.

(10)

எருமைப்பத்து முற்றும்.

1 - வது மருதம் முற்றும்.

—ஒரம்போகியார்.

இரண்டாவது.—நெய்தல்.

1-வது.—தாய்க்குரைத்தபத்து.

அன்னே வாழிவெண் டன்னையதுக்காணர்
கொடிப்பாசடும்பு பரிய லூர்விழிபு
தெய்தமயக்கிவந்தன்று நின்மகளே
பூப்போ லுண்கண் மரிஇ
தேரய்க்குமருந்தாயிய கொண்டுகின்றோ.

எ-து. அறத்தொடுநின்றபின்னர் வரைதற்பொருட்டுப் பிரிந்த தலை
மகன் வரைவொடுபுகுந்தவழித் தோழிசெவிலிக்குக்காட்டிச் சொல்லி
யது.

(1)

10 வது.—வளைப்பத்து.

கடற்கொடுசெறிந்த மயிர்வார்முன்கை
கழிப்பூத்தொடர்ந்த விரும்பல்கூந்தற்
கானன் ஞாழற் கவின் பெறுதழையள்
வரையரமகளிரினரியளென்
னிறையருநெஞ்சம் கொண்டொழித்தோளே.

எ - து. நின்றாற்காணப்பட்டவ னெவ்விடத் தெத்தன் மையனென்று
வினாயபாங்கற்குத் தலைமகன்கூறியது. (1)

வலம்புரியுமுத வார்மணலடைகரை
யிலங்குகதிர்முத்த மிருள் கெடவிமைக்குத்
துறைகெடுகொண்கநீதந்த
வறைபுனல்வால்வளை நல்லவேதாமே.

எ - து. இது வரையாது வந்தொழுகுந் தலைமகன் தலைமகட்டு வளை
கொண்டுவந்து கொடுத்துழிப் பண்டையிவள்வளைபோலாவாய் மெலிந்
துழிநீங்க நலனுடையவே வியையெனத் தலைமகன் மெலிவு.

வளைப்பத்து முற்றும்.

2-வது நெய்தல் முற்றும்.

—அம்ழவனார்.

முன்றுவது. குறிஞ்சி.

* * * * *

அலங்குமழைபொழிந்த வகனகனருவி
யாகுழையடுக்கத் திழிதருநாடன்
பெருவரையன் திருவிநல்லியன்மார்பு
முயங்காழகழிந்த நாளிவண்
மயங்கிதழ்மனழக்க ணகலிமுன்னாய்.

எ - து. நொதுமலர்விரைவினகட் டோழிசெயிலிக்கறத்தொடு நின்
றது. (10)

* * * * *

மஞ்ஞைப்பத்து.

மயிலாச்சூடி மஞ்ஞையிரட்டுந்
துறுகல்லடுக்கத் ததுவேபிணத்தோ
ளாய்தழைதுடங்குமல்குந்
காதலியுறையு நனிநல்லுறோ.

எ - து. வரைவிடைவைத்துப் பிரிந்து மீள்கின்ற தலைமகன் சொல்
லியது. (1)

* * * * *

கொடிச்சி கூந்தல் போலந்தோகை
யாஞ்சிறைவிரிக்கும் பெருங்கல்வெற்பன்
வந்தனனெதிர்த்தனர் கொடையே
யந்தீங்குள விபோய் நின்றொப்பே.

எ-து. தலைமகன் றுணை வனாவுவேண்டி விடச் சற்றத்தார்கொடை
நேராத் தன்மை தலைமகட்டுத்தோழி சொல்லியது. (10)

மஞ்ஞைப்பத்து முற்றும்.

3 - வது குறிஞ்சி முற்றும்.

கபிலர்.

நான்காவது.—பாலை.

1-வது.—செலவமுங்குவித்தபத்து.

மாலபொள்ளொத்திரத்துமையில
வாலிணரருஞ்சுரன்செலவோர் சென்னிக்
கூட்டுமவ்வாயாயின
மைவனாநாடவருந்துவன் பெரிதே.

எ - து. பிரிவுணர்ந்தப்பட்ட தோழி தலைமகற்குச்சொல்லியது. (1)

அரும்பொருள்செயவினை தப்பற்குமுரித்தே
பெருந்தோளருவை தகைத்தற்குமுரியள்
செல்லாயாயினு நன்றே
மெல்லம்புலம்ப விவளமுப்பிரிந்தே.

எ-து. பொருள்வயிற்பிரியுந் தலைமகன் பிரிவுடன்படுக்கவேணுமெ
ன்றானாக வவற்குத் தோழி சொல்லியது. (2)

* * * * *

மன்னரன்னமாவந்தழிதி
மகளிரன்னவாடுகொடி ஆடங்கு
மரும்பதங்கொண்ட பெரும்பதவேனிர்
காதல் புணர்ந்தன ராகியாய்கழல்
வெஞ்சினவிரல்வேற் காணையோ
டின்றுபுகுதருமென வந்தன்றுதுதே.

மறுதரவுபத்து முற்றும்.

4 - வது பாலை முற்றும்.

—ஓதலாந்தையார்.

ஐந்தாவது.—முல்லை.

1-வது.—செவினிகுந்துப்பத்து.

மறியிடைப்படுத்த மான்விணைபோலப்
புகல்வனையிணை நானாககின்னு
மினிதுமன்றம்மவவர்கிடக்கை முனிவின்றி
நீர்நின்ற வியலகங்கனைய
வீணும்பரும் பெறவருங்குரைத்தே.

எ - து. கடிமனைச் சென்றுவந்த செவிலி யுவந்தவுள்ளத்தாளாய்
நற்றாய்க்குச் சொல்லியது. இனிவருகின்ற பாட்டொன்பதினுள் முத
லெட்டினுக்கு மிஃதொக்கும். (1)

End :

பத்தாவது.—வரவுநிறப்புரைத்தபத்து.

காரதிரகாலையா மொவின் றுநலிய
நொந்துநொந்துயவுமுள்ளமொடு
வந்தனெனமடைந்த தின தொவினாந்தே.

எ-து. வினைமுற்றிப்புகுந்த தலைமகன் மலவிக்குச் சொல்லியது.

* * * * *

கொன்றைப்பூவிற்பசுந்தவுண்கண்
குன்றநெடுஞ்சுனைக் குலினைபோலத்
கொல்கவின் பெற்றன விவட்கெவல்பெரா
வியனெடும் பாசறைநீடிய
வயமானேருன்றநீவந்தமாரே.

எ-து. வினைமுற்றிவந்த தலைமகற்குத் தோழிசொல்லியது

வரவுநிறப்புரைத்தபத்து முற்றும்.

முல்லை முற்றிற்று.

—பேயன்.

—सत्यमेव जयते—

13. ஐந்திணையெழுபது மூலமும் உரையும்.

முதலாவது.—குறிஞ்சி.

Beginning:

அவனாபொருந்திய ஸ்பங்குரலேனல்
கவரிமடமாகது உம் படர்சாரற்
கானகநாடமறவல் வயங்கிழைத்
கியானிடைநின்றபுணை.

என்றது - தோழி தலைமகன் வரைவுகடாயது. (இதன் பொருள்
அவனாபொருந்திய கதிரையுடைய பசுந்திணைக்கவரி மடமாகதுவாநி
ன்ற படர்ந்த சாரலையுடைய கானகநாட்டு! மறவாது நினைப்பா
யாக வயங்காநின்றவணியினை யுடையாட்கியானவுவதின்றபுணை, என்ற
வாறு.

* * * * *

End:

சிறுமீன்கவுட்கொண்ட செந்தூவிநாராய்
ஓறுமென்குரலுநின் பின்னாகட்கேயாகி
நெறிநீரிடுங்கழிச் சேர்ப்பனகன்ற
நெறியறிதிறின்றவுநீ.

தெய்தல் முற்றும்.

மாவாதியார் செய்த ஐந்திணையெழுபது முற்றும்.

14. க ல் ல ர ட ம்.

Beginning:

பரயிரம்.

வினாயகர்வணக்கம்.

திங்கண்முடிபொறுத்த பொன்மலையருவி
கருமணிகொழித்த தோற்றம்போல
விருகவுள்கவித்த மதநதியுவட்டின்
வண்டினம்புரளும் வயங்குபுகர்முகத்த!
செங்கதிர்திரளெழு கருங்கடல்போல
முகக்கண்மேற்பொங்கும் வெள்ளமெறிகடத்த!
பெருமலைச்சென்னியிற் சிறுமதியிடந்தெனக்
கண்ணருள்நிறைந்த கவின் பெருமெயிற்ற!
வாரிரண்டருக்க விரகதிர்க்கனலும்
வெள்ளைமதிமுடித்த செஞ்சடையொருத்த
ஹடலுயிராட வாடுமலைமுந்
தென்கிடத்திசையொன் நெறுதருதியு
மூழித்தீப்படர்ந் துடற்றுபுகியையும்
பாசங்கரகம் விதியுடைமுகக்கோன்
முறிக்கலைச்சுருக்குக் கரம்பெறுமுனிவர்
விழிவிடுமெரியுஞ் சாபவாய்நெருப்பு
நிலைவிட்டுப்படராது காணியினிலைக்கச்
சிறுகாற்றமுலு மசைக்குழைச்செவிய!
ஆம்பன் முகவரக்கன் கிளையொடுமறியப்
பெருங்காற்றுவிடுத்த செம்புழைக்கரத்த!
கருமிடற்றுக்கடவுளைச் செங்கணிலேவண்டி
விடங்கொண் ஞாலத்து வலங்கொளும்பதத்த

குண்டுநீருதெத் தெடும்பாொண்ணமு
 மெண்ணிலக்கமொடு நண்ணிடுதயாமு
 மளந்துகொழுடித்த னின்கடனாதலின்
 வரியுடல்குழக் குடம்பைதூறெற்றிப்
 போக்குவழியடையா துள்ளியிர்விடுத்தலி
 னநிவுழும்போய வுலண்டதுபோலக்
 கடற்மிறாசிறுக மலக்குதயர்காட்டு
 முடலெனும்வாயிற் சிறைநடுவுக்குப்
 போகாதுணங்குறும் வெள்ளறிவமு
 மாரணம்போற்றின் காதுறவணங்குதுங்
 சான்முகமேற்ற துளைகொள்வாய்க்கறங்கும்
 விசைத்தநடைபோகுஞ் சகடக்காது
 நீட்டிவலிதள்ளிய நெடுங்கயிற்றாசது
 மலமருகாது மலகைத்தேருங்
 குறைதருபிறவியி னுறைதருகலக்கமு
 மென்மனத்தெழுந்த புன்மொழித்தொடையு
 மருள் பொழிகடைக் கண்டாக்ங்கத்
 தெருளுறவைய முடிப்பையின்றெனவே.

* * *
 பொதியப்பொருப்பன் மதியக்கருததினைக்
 “கொங்குதேர்வாழ்க்கை”ச் செத்தமிழ் கூறிப்
 பேர்த்துவைதரும்க ளற்புடனுதவி
 யென்னுளங்குடிகொண் டிரும்பயனளிக்கும்
 கள்ளவிழ்குழல்சேர் கருணையம்பெருடான்.

* * *
 * * *
 மாறனும்புலவரு மயங்குறுகாலை
 முந்தறும்பெருமறை முளைத்தருள் வாக்கால்
 “அன்பினைத்தினை” யென்றறுபதுதந்திரங்
 கடலமுதெடுத்துக் கையில்வைத்ததுபோற்
 பரப்பின்றமி ட்ச்சுவை திரட்டிமற்றவர்க்குத்
 தெளிதரக்கொடுத்த தென்றமி ட்க்கடவுள்.

* * *
 * * *
 புண்ணியக்கல்லி புண்ணிகழ்மாக்கள்
 பரிபுரக்கம்பலை யிருசெவியுண்ணுங்
 துடக்கோச்சோன் கிடைத்திதுகாண்கென

மதிமலிபுரிசைத் திருழகங்கூறி
யன்புநத்தித்த வின்பிசைப்பாணன்
பேறதிக்கோடுக்கோன் வுறவிடுத்தருளிய
மாதவர்வழுத்தங் கூடற்றிவைவன்.

* * *

End :

வளைந் துநின்ற றுடற்று மலிகுளர்க்குடைந்து
முகிற்றுவின்றி மணிநெருப்பினைத்தழப்
புனமெரிகாரநிற்புகைபலகொள் ளுந்
குளவன்வீற்றிருந்த வளர்புகழ் க்குன்றமும்
புகவுதொட்டெனத்தன் புயன்முதிர்கொத்தினை
வரன்முறைசெய்த கூண்மதிக்கோவுந்
தெய்வமறைந்த செழுந்தமிழ்ப்பாடலு
மைந்தினிப்பங்குசெய்துன்புவுளர்குடியுந்
தவலருஞ்சிறப்பொடு சாஸ்புசெய்தமைந்த
முதுநகர்க்கூடலுண் டவ்வாத்தனிமுத
லேழிசைமுதலி லாயிரங்கினைத்த
காணங்காட்டும் புள்ளடித்துணையினர்
பட்டடையெடுத்துப் பாஸையிறகொளுவிக
கிளையிற்காட்டி யைம்முறைகிளத்திக்
குரலும்பாணிபு நெய்தலிற்குமட்டி
விளரியெடுத்து மத்தினைவிலக்கி
யொறறைத்தாரி யொருநரம்பிரட்ட
விழுந்துமெழுந்துஞ் செவ்வழிசேர்த்திக்
குருவிவிண்ணிசைக்கு மந்தாக்ருவிதம்
புறப்படுபொதுவுடன் முல்லையிற்கூட்டி
விளிந்தவுங்குவிந்தவம் விளரியில்வைத்தத்
தூங்கலுமசைத்தலுந் தள்ளலுமொவித்தலு
மாங்கவைநான்கு மலரியுழையாக்கிப்
பூரகங்குர்பகம் புடையெழுவிளரி
துத்தந்தாரன் கைக்கிளையதனுக்
கொன்றினுக்கேழு நின்றனிலிரித்துத்
தனிமுகமலர்ந்த தம்மிசைபாடக்
கூடியுந்துள்ள வாடியநாயக
கிணையடியேத்து மன்பினர்க்குதவுந்
திருவறம்வந்த வொருவன் றுதுக

ளின்பமுமியற்கையு மிகழாக்காமமு
மன்புஞ்சூளு மளியுறத்தந்தென்
னெஞ்சமுந்துயிலு நினைவுமுள்ளமு
நாணமுங்கொண்ட நடுவினரின்னுங்
கொள்வதுமுளதோ கொடுப்பதுமுளதோ
செய்குறியினியவாயிற்
கவ்வையிற்கூறுவிர் மறைகள் விட்டெமக்கே.

கல்லாடம் முற்றிற்று.

15. நளவெண்பா.

நளமகாராசா சரித்திரம்.

Beginning:

தழைவிரிகடுக்கைமாலேத் தனிமுதற்சடையிற்கூடுங்
குழுவெவண்டிங்களிற்ற கோட்டகுறையென்றெண்ணிப்
புழைநெடுங்கரத்திற்பற்றி பொற்புறவினைத்துநோக்கு
மறைமதகளிற்றின் செய்ய மலரடிசென்னிவைப்பாம்.

வெண்பா.

மதிகுலத்திலவந்தநளன் வள்ளல்புகழைத்
துதிமிகும்வாசகமாய்ச்சொல்ல - நிதிமிகுத்த
வெற்பகத்திற்பாரதத்தை வெண்மருப்பினாலெழுதுங்
கற்பகத்தின் பொற்பதமேகாப்பு.

வள்ளல்நளன்புகழை வாசகமாகப்புகல
உள்ளமகிழ்வாடி யுவகையருள்—வெள்ளனமே
வேதாவின்றேவியே மெய்யானவாக்குதவும்
மாதாவே நீதுணையாவா.

வேலன்கடம்பன் விசாகனுமையீன்ற
பாலன் குறத்திபதம்பணிந்த—லோலனெழிற்
பன்னிரண்டுகண்ணன் பசுமைமயில்வீரன்
என்னிரண்டு கண்ணுக்கிமை.

ஈசன்பரமன் இறைவன்கயிலாச
வாசனுமையாள் மணவாளன்—தேசமரா
ஆளகண்டனே யென்றபயமிட நஞ்சையுண்ட
காளகண்டன் குளிரைகள் காப்பு.

நீதிநளன்கதையை நெஞ்சமேவாசகமா
ஒதினூர்தம்மை யொருகாலு—மேதனியில்
வெய்யகலியனுகான் வெவ்வினையெல்லாதீரும்
வையந்தனையாளுவார்.

கண்ணன்முகந்தன் கருணாகரமேக
வண்ணன் பூமாதாமணவாளன்—வெண்ணையுண்ட
வாயனபயமென வந்தடைந்த பாண்டவர்ச
காயன்றிருவடிகள் காப்பு.

மூன்றாம் யுகத்தின் முடிவின் மதிசுலத்திற்
றோன்றியபாண்டு சுதன் றருமன்—தேன் நிபுந்தார்
வீமசேனனர்ச்சுனன் நகுலசகதேவன்
காமருவந் தேவிபாஞ்சாலி.

ஐவருந்துரோபதையு மம்மான் சகுனிக்குக்
கைவருஞ் சூதாலவனிகைவிட்டு—மெய்வருந்திக்
காட்டிற்றிரிவின்ற காலத்திலேவதத்தை
நாட்டுமுனிவந்தானயந்து.

(வசனம்) யுகத்திலே துவாபரயுகமுடிவிலே சந்திரகுலத்திற் பிற
ந்த பாண்டமகாராஜன் புத்திரர்களான தருமபுத்திரமசாராசன், வீம
சேனன், அர்ச்சுனன், நகுலன், சகாதேவன் இவர்களைவருக்குந் தேவி
யான துரோபதியுந் துரியோதனன் வஞ்சனைக்குதாட பாண்டவாள்
நாடிழந்து வனவாசஞ்செய்கின்ற நாளையிலே ஒரு நாள் வேதவியாச
மகாரிஷியும் அவருடைய சீஷர்களும் இந்தப் பஞ்சபாண்டவர்களிரு
க்டிற வனத்துக்கு வந்தார்கள்; அவர் வருகிறதைக்கண்டு தருமபுத்
திரருந் தம்பிமார்களு மெதிர்கொண்டுபோய் அஷ்டாங்கயோகப்பஞ்சாங்க
நமஸ்காரஞ்செய்து அர்க்கியபாத்திய நீரீந்தமாசமன முதலான உப
சாரங்கள்செய்து வேதவியாசரை ஆரனத்திலெழுந்தருளச்செய்து தரு
மபுத்திரமகாராசன் சொன்ன வெண்பா.

மறைமுநவ்வ நீரிங்கேவந்தருளப்பெற்றேன்
பிறவிப்பெருந் துயரமெல்லா—மறவே
பிறைத்தேனையென்றா னப்பேய்முலையுண்டானே
யழைத்தேவல் கொண்டவரசு.

(வசனம்) நாலுவேதங்களை யு முண்டாகச்செய்தவரோ! நீரிங்கே வர
ந்தக்கதாகந் தரிசனஞ்செய்து என்னுடைய பிறவித்துன்பங்களை யெ
ல்லாம் நீங்கிச் சுகம்பெற்றேனென்றான்; என்றவுடனே வேதவியாச
ரும் தருமபுத்திரருக்கு ஆசீர்வாதஞ்செய்து சொன்னவெண்பா.

மெய்த் திருவந்தற்றாலும் வெந்தயரம்வந்தாலும்
 ஐத்திருக்குநெஞ்சத் துரவோனே—சித்தம்
 வருந்தியவாரேனென்றான் மாமறையினுள்ளந்
 திருந்தியவா மெய்த்வத்தானேற்றந்து.

(வசனம்) இன்பம் வந்தாலும் துன்பம்வந்தாலும் மனதுக்குச் சரியாக நினைக்குந் தைரியமுள்ள நீ ரிப்போ மனதுகலங்கி யிருக்கிறதே தென்பார். அப்படிக்கு வேதவியாசர் கேட்டமாதிரத்திலே தருமபுத்திரமகாராசன் சொல்லுகிறார்; எங்கள் பூர்வோத்தரங்கனெல்லாம் தேவரீரரியாத காரியமொன்றுனதோ, முன்னடந்த காரியங்களிருக்கட்டும்; இப்போது ஆரியோதனனெங்களைத் தன் கிருகத்துக்கழைப்பித்து வினையாட்டுப்போலே சகுனியுடனே வஞ்சனைச்சூதாடச்செய்து எங்கள் செல்வத்தை யுயிராச்சித்தத்தையும் பறித்துக்கொண் டெங்களுக்கு ஸ்திரியானதுரோபதையை யு மானபங்கஞ்செய்து பிள்ளையும் பனிரண்டு வருஷம் வனவாசமு மொருவருஷ மகவியாதவாசமுஞ்செய்து வரச்சொல்லிக் காட்டிலே யோட்டிவிட்டான், எங்கள் சமர்த்தெல்லாம் விர்தாவாய்ப் போய்விட்டதென்று தர்மராசன் சொன்ன வெண்டா.

* * * * *

End :

எழுந்தானற்றம னினோளுடன்றாலும்
 விழுந்தானவினாமிக்க—செழுந்தாளி
 வெந்தையே யென்றுயரமெல்லாமினிமறந்தேன்
 சிந்தைகளிப்புற்றேன் தினம்.

(வசனம்) தருமபுத்திரருந் தம்மிமாரும் வேதவியாசர் பாதத்தில் நமஸ்காரஞ்செய்து எங்கள் பிதாவுக்குப் பிதாவே எங்கள் வியாகுலமெல்லாமின்றுடனே மறந்துவிட்டோம்; மகாசந்தோஷமாச்சது இந்த நான்சரித்திரத்தைத் தேவரீர் திருவாக்கினுலயிர்தபானம்போற்கேள் விப்பட்டு மனதானந்தபூரிதமாச்சுகதென்று தருமபுத்திரர் சொல்ல வேதவியாசர் சொன்னவெண்பா.

சத்தியவரிச்சந்தரன் தசரதராமன்முதலா
 யெத்தனைபேரின்பதுன்ப மெய்தினு—ரத்தனையுந்
 சொல்வேன்கேளென்றுரைத்தான், தூயவியாசமுனி
 வில்வேற்றமனுக்கு மேல்.

(வசனம்) சத்தியவரிச்சந்தரன் தசரதபுத்திரனுன ராமபுத்திரசாமியிவர்களந்தச் சரித்திரங்களுஞ்சொல்லுகிறேன் கேளென்று தருமபுத்திரருக்கு வேதவியாசர் சொல்லுகிறார், எ-று.

இந்த நாள்களையை யாவர்படித்தாலுஞ்
சந்ததிகளுண்டாய்த் தழைத்தோங்கிப்—புந்தி
மகிழ்வாகிநீழி வாழ்வார்மிகவுந்
திகழ்வார் பாகதியைச்சேர்ந்து.

பண்பாம்வியாசனூர்பாண்டவர்கள்கேட்கவே
நண்பாவுகைத்த நாள்களையை—வெண்பாவால்
யாவர்களுங்கேட்க வினிதாய்ப்புகழேந்தி
நாவலர்முன்சொன்னுநீ நயந்து.

நளவெண்பா வுறையுடன் முற்றிற்று.

15a. நைடதம் மூலம்.

Beginning:

தழைவிரிகுக்கைமலைத் தனிமுதற்சடையிற்றும்
குழவிவெண்டிங்குன்றிற் கோட்டது குறையென்றெண்ணிப்
புழைநெடுங்கரத்தாற்பற்றிப் பொற்புறவினைத்துநோக்கு
மறைமதக்களிறின் செய்ய மலரடிசென்னிவைப்பாம்.

வேகமாநெறிசெய்யும் வினைகளுந்
தாகபோகம்விடாத தளர்ச்சியுஞ்
சோகவாரியினால் வருதுன்பமும்
போகவானைமுகத்தனைப் போற்றுவாம்.

நிலவுபொழிதனிக்கவினை நிடதர்கோன் புகழ்ச்சரித நெடுநீர்வைப்
பிற, புலவர்களியமுதொழுது புதுமொழிகுட்டுணைத் தமிழாற்புனைதல்
செய்தான், வலனுயர்த்தவண்ணலஞ்சேல் வான்றொடுபொற்கோட்டி
மைய வரையிறீட்டி, யலர்தலைமாநிலம் புரக்குமதிவீராமனிகலா
ரோறே.

கருவிமாமழை கலைமகளுருவெனவிளங்கி
யிருவிசம்பிடைப்பதர்ந்து சென்றினமணிகொழிக்கும்
பரவைவெண்டினாமேய்ந் துயர்பனிவரையுயிர்த்த
வருவவோடரித் தடங்களுருக்கொடுமிண்ட.

End:

ஆழிசூழ்புவி முழுவதுமாயிதொன்றுருட்டி
வாழிநல்லமம்புரிதரு மகம்பலவாற்றிச்
சூழ்மால்வரை பிட்டுறு கமையொழித்தாறப்
பாழியம்புயத்துலகெலாம் பரித்தினிதுறைந்தான்.

அரசாட்சிப்படலம் முற்றும்.

ஆகவிருத்தம் 1166.

16. நீ தி த் தி ர ட் டு.

அறத்துப்பால்.

1.—கடவுள்வாழ்த்து.

Beginning:

மதிமன்னுமாயவன் வாண்முகமொக்குங்
கதர்சேர்ந்த ஞாயிறுசக்கரமொக்கு
முதுநீர்ப்புனத்துத் தாமரைத்தாளி
னெதிர்மலர்மற்றவன் கண் னென்கும்பூவைப்
புதுமலரோய்க்கு நிறம்.

நான்மணிக்கடிகை.

கண்முன்றுடையான் றுள் சேர்தல் கடிதினிதே
தொன்மாண்மொய்மாயாணைத் தொழவினிதே
முத்தம்பேணி முகநான்குடையாணைச்
சென்றமர்ந்த தேத்தவினிது.

இளியவைநாற்பது.

நீலநெடுங்கொண்ட நெற்றிநிழலறிக்
காலையிருள் சிக்குங் காய்கதிர்போற்—கோல
மணித்தோகைமேற்றேன்றி மாக்கடற்கூர்வென்றோ
னணிச்சேவடியெம்மாண்.

இரும்பல்காஞ்சி.

மூவாமுதலாவுலகம்மொருமுன்றுமேத்தத்
தாவாதவின்பந்தலையாயதுதன்னினெய்தி
யோவாதுநின்ற குணத்தொண்ணித்ச்செல்வனென்ப
தேவாதிதேவனவன்சேவடிசேர்துமன்றே.

சீவகசிந்தாமணி.

முன்றான் பெருமைக்கணின் றான் முடிவெய்துகாறு
நன்றேநீநேந்தான் குணமேமொழிந்தான் நனக்கென்
றொன்றனுமில்லான் பிறர்க்கேயுறுதிக்குமுன்ற
னன்றேயிறைவனவன்றன் சரணங்களன்றே.

குண்டலகேசி.

கண்ணிகார்தறுங் கொன்றைகாமர்
வண்ணமார்பிற் றுருங்கொன்றை
பூர்திவால் வெள்ளேறேகிறந்த
சீர்கெழுமொடியு மவ்வெனென்ப
கறைமிடறணியலு மணிந்தன்றக்கறை
மறைநுவலந்தணர் நுவலவும்படும
பெண்ணுருவொருகிறனென்றவ்வுருத்
தன்னுளடக்கிக் கரக்கினுங்கரக்கும்

பிறைநு தல்வண்ண மாகின்றப்பிறை
பதினெண்கணனு மேத்தவும்படுமே
யெல்லாவுயிர்க்கு மேமமாகிய
நீரவநியாக் கரகத்துத்
தாழ்சடைபொலிந்த வருந்தவத்தோர்க்கே.

புறம்.

மூவிலைநெடுவே லாதிவானவ
னிமருங்கொளிக்கு மிமையக்குழவி
தனிக்கண்விளங்கு நுதற்பிறைமேலோர்
மிகைப்பிறைகதுப்பிற் றுடிவனைக்கையின்
வான்பிடித்தாளி யேறித்தானவர்
மாளக்கமெப்போர் கடந்தகுமரி
மூவாமெல்லடித் திருநீழல்
வாழிகாக்கவிம்மலர்தலையுலகே.

ஆசிரியமலை.

* * * * *

அறத்துப்பால் முற்றும்.

பொருட்பால் (இறைமாட்சி.)

பத்திமைசான்றபடையும் பலர்தொகினு
மெத்தணையுமஞ்சா வெயிலரணும்—வைத்தமைந்த
வெண்ணிலுலவா விருந்தியுமீம்மூன்று
மண்ணனும் வேந்தர்க்குறுப்பு.
கோலஞ்சிவாமுஞ் குடியுங்குடிதழீஇ
யாலம்வீர்போலு மமைச்சரணும்—வேலின்
கடைமணிபொற்றிண்ணியான் காப்புமீம்மூன்றும்
படைவேந்தன் பற்றுவிடல்.

திரிகூகம்.

* * * * *

வாழ்த்து.

End :

கொடிவிடுமுத்தலேவேற் கூற்றக்கணிச்சி
கடிவிடுகொன்றையோன்காக்க—நெடிதுலகிற்
பூமலிநாவற் பொழிலகத்துப்போய்தின்ற
மாமலேபோல் மன்னுக நீ.

வேண்பாமலை.

கண் ணுதலோன்காக்க கடிநேயியோன்காக்க
வெண்ணிருதோளேந்திழையா டான்காக்க
பன்னிய நுற் சென்னியாக்களிக்குஞ்செல்வநீ
மன் னுகதாளு மிம்மண் மிசையானே .

பெரும்பொருள்.

ஒங்குமலைப்பெருவிற்பாம்பு நான்கொளீஇ
யொருகணைகொண்டு மூவெயிலுடற்றிப்
பெருவிறலமரர்க்கு வென்றிதந்த
கறைமிடற்றண்ணல்காமர் சென்னிப்
பிறைறுதல்விளங்கு மொருகண்டோல
வேந்தமேம்பட்ட பூந்தார்மாற
கடுஞ்சினத்தகொல்களிறுங்கதற்பரியகரி மாவு
நெடுங்கொடிய நிமிர்தேரு நெஞ்சுடைய புகன்மறவரு
நான்குடன்மாண்ட மெனு
யரசின் கொற்றமதனுமனரெனக் கோல்
தாயினுமாண்டவற நெறிமுதற்றே
கோடாதுபிறரெனக் குணங்கொல்லாது
ஞாயிற்றன்ன வெந்திறலான்மையுந்
திங்களன்ன தன் பெருஞ்சாயலும்
வானத்தன்ன வண்மையுமுன்று
முடையாயாதலினில் லோரர்
நீ நீடுவயொழியயவண் நெடுந்தகைதாழநீர்
வெண்டலைப் புணரியிலைக்குஞ்செந்தி
நெடுவேணிலைஇயகாமர்
வியன்றுறைக்கடுவழி தொகுப்பவீண்டிய
வடுவாழெக்கர் மணலினும்பலவே.

புறம்.

நாகத்தன்ன பாகர்மண்டிலந்
தமவேயாபினுந் தம்மொடுசெல்லா
வேற்றோராயினு நோற்றூர்க்கொழிபு
மேற்றபார்ப்பார்க்கின்கை நிறையப்
பூவும்பொன்னும் புனல்படச்சொரிந்து
பாசிறைமகளிர் பொலங்கலத்தேந்திய
நாரரிதேறல்தவாது நன்மகிழ்த்
திரவலங்கருங்கலமருகாது வீசி
வாழ்தல்வேண்டு மிவண் வரைந்தவைகல்
வாழ்ச்செய்தால் வினையல்ல
தாழங்காலேத்துணைப்பிறிதில்லை யென்றுபுரிந்

தடங்கியவிரும்பிற் பாளர்
முத்தியுளையக்காண்ட கவிருந்த
கொற்றநீள்ருடைக்கொடிதேர்வேந்திர்
யானறியளவையோவிலவேவானத்து
வயங்கித்தோன்றுமீனினு மிம்மெனப்பரந்
தியங்குமருமையுரையினுமுயர்ந்து
மேலுந்தொண்டுப் போலினந்தாளே.

புறம்.

வளம்படுவாய்வாளேந்தி யொன்னார்
களம்படக்கடந்தகழு றொடித்தடக்கை
யார்கவிநறவினதியர்கோமான்
போரதெருவிற்பொலந்தாரஞ்சி
பாற்புலாபிறைநாதற் பொலிந்தசென்னி
நீலமணிமிடற்றொருவன்போல
மன்னுகபெருமநீஇயே தொன்னிலைப்
பெருமலை விடாகத்தருமிசைக்கொண்ட
சிறியிலை நெல்லித்தீங்கனி குறியாது
காதலின்னகத்தடக்கிச்
சாதல்தீங்கவெனக்கியாதத்தோயே.
ஆவுமானியற் பார்ப்பனமாக்களும்
பெண்டிரும்பினியுடை யீரும்பேணித்
தென்புலவாழ்நர்க் கருங்கடனிறுக்கும்
பொன்போற் புதல்வர்ப் பெறுதுதிரு
மெம்மம்புகடிவிடு தும்மரண்சேம்மினென
வறத்தாறுநவலும் பூட்கைமறத்திற்
கொல்களிற்றுமீமிசைக் கொடிவிசம்பு நிழற்று
மெங்கோவாழிய குடுமிதங்கோச்
செந்நீர்ப்பசும்பொன் வயிரியுர்க்கித்த
முன்னீர் விழவினெடியோன்
நன்னீர்ப்பஃறுளி மணவினும்பலவே.

புறம்.

பார்ப்பார்க்கல்லது பணிபறியலையே
பணியாவுள்ளமொ டணிவரக்கெழீஇ
நட்டோர்க்கல்லது கண்ணஞ்சலையே
வணங்குசிலைபொருத நின்மணங்கமழகல
மகளிர்க்கல்லது மலைப்பறியலையே
நிலந்திறம்பெயருங் காலையாயினுங்
கிளந்தசொன்னீ பொய்ப்பறியலையே

சிறியிலையுழிஞஞத் தெரியல்குடிக்
கொண்டமைமிகைபடத் தண்டமிழ்செறித்துக்
குன்றிலைதனர்க்கு முருமித்தேறி
அதனூல், செல்வக்கோவே சேரலாமருக்
கனந்தலையெடுத்த முழங்குகடல்வேலி
நனந்தலையுலகஞ் செய்தநன்றுண்டெனி
னடையெடுப்பறி யாவருவியாம்ப
லாயிரவெள்ளுழி
வாழியாக வாழியபலவே. பதீற்றுப்பத்து.
வாழ்த்து முற்றும்.

17. திருவள்ளுவர் குறள் உரையுடன்.

அறத்துப்பால்.

கடவுள் வாழ்த்து.

1. அகரமுதலவெழுத்தெல்லாமாதி
பகவன்முதற்றேயுலகு.

எ-து—

2. கற்றதனாலாயபயனென்கொல்வாலறிவ
னற்றொடொழாஅரெனின்.

எ-து—

3. மலர்மிசையேகிஞன் மாணடிசேர்ந்தார்
நிலமிசை நீவொழ்வார்.

எ-து—அடியாரிடுந் திருப்பள்ளித்தாமத்தின்மேல் வருஞ் சீர்பாதத்
துணையால் பூமியில்வாழ்வார் என்றவாறு.

* * * * *

அறத்துப்பால் முற்றும்.

பெருப்பால்.

இறைமான்.

அஃதாவது—இராசநீதியைச் சொல்லுதல், எ-று.

1. படைகுடிக்கமுமைச்சு நட்டபாணறு
முடையானரசருளேறு.

எ-து—படைகுடிக்கமுமைச்சு நட்டபாணறுமென்று சொல்லப்பட்ட
வாறங்கங்கையுமுடையவ னரசருளேறுபோல்வா னென்றவாறு.

* * * * *

பெருப்பால் முற்றும்.

காமத்துப்பால்.

தகையணங்குறுத்தல்.

ஆண்பாலேழாற்றிண்டு பெண்பாற்கடுத்தனவும்
பூண்பாலிருபாலேழாற் காறாகு—மாண்பனமந்த
காமத்தின்பக்க மொருமூன்றாய்க்கட்டுணைத்தார்
நாமத்துவள்ளுவனார் நன்கு.

* * * * *

காமத்துப்பால் முற்றும்.

அறப்பால் 380; பொருட்பால் 700; காமத்துப்பால் 250; ஆக
க்குறள் 1330.

திருவள்ளுவர் குறள் முற்றிற்று.

17a. நாலடியார் மூலமும் பொழிப்புகையும்.

Beginning :

கடவுள்வாழ்த்து.

வானிடுவில்லின் வரவறியா வாய்மையாற்
காணிலந்தோயாக் கடவுளை யாம் நிலத்தைச் சென்னியற வாய்மையான்வ
ணங்கி யாஞ்சேர்து மெம்மனத்தி னினைத்தனமுடிவனவாக (எ-று.)

எ-து—வானிடுவில்லின் வரவுபோன்றிருந்த வரவினையறிந்து காணி
லந்தோயாக் கடவுளை யாம் நிலத்தைச் சென்னியற வாய்மையான்வ
ணங்கி யாஞ்சேர்து மெம்மனத்தி னினைத்தனமுடிவனவாக (எ-று.)

இதற்குப் பிறவாற்றானும் பொருளுரைப்பாருமுள்ள :—வானிலே
தோற்றப்படாநின்ற வில்வினது வரவுபோன்ற பிறப்பியல்பை மெய்
மையாகவறிந்து பூவின்மேல்வந்தாளு மிறைவனை யாஞ்சென்னியி
லே யுறவணங்கிச்சேர்து மெம்மனத்து நினைத்தன முடிவனவாகவெ
ன்றாறு.

பிறப்பியல்பிற்கு முற்றுவமமாகுதலால் வானிடுவில்லுவமமாயிற்று.
வாவுவாண்டியல்பு ஆரியாவென்பது அறிந்தென்பதாயிற்று. வாய்மை
யாலென்றது - இறைவனை வணங்குவார்க்குப் பொய்யாவாய்மையாற்
படுவதின்மையிற் பிறப்பியல்பை மெய்யாகவறிந்தென்பதாம்.

காணிலந்தோயாக் கடவுளையென்பது - கடவுளரோ பொத்தவனவி
ரைனறி யொத்தாரு மிக்காருமில்லாத விறைவற்குக் காணிலந்தோய
ப்படாமையும் பொதுவாய் வியல்பொன்றையு மேலிபற்குக் கூறும்
பான்மையிலாமையும் பூவின்மேல் வந்தருளு மிறைவென்பது கரு
த்து.

யாம் நிலஞ் சென்னியுறவணங்கிச்சேர்தம் ; என்பது உண்மையார்
சமயவணக்கத்தியல்பிலே காண யாம் நிலத்திலே உறவணங்கிச் சே
ர்துமென்றார்.

End :

கண்மூன்றுடையானுங் காக்கையும்பையாவு
மென்னீன்றயாயும் பிழைத்தசென்—பொன்னீன்ற
கோங்கரும்பன்ன முலையாய்பொருள்வயிற்
பாங்குரை சென்றநெறி.

எ-து—பொன்போலு நிறத்தையுடைய கோங்கினதரும்பையொத்த
முலையினையுடையாய் காமனையுருவழித்துப் பின்னுமவனையுள னாகைய
மூன்றுகண்ணையுடைய சிவனுங் குமில்வளர்த்துவிட்ட காக்கையும்பி
யையுடைய விழங்கிப்பின்புமுளதாக்கிவிட்ட படத்தையுடைய டாப்பு
மித்துன்பமுறுதற்கெண்ணீ யின்றதாய் மெனக்குப்பிழைசெய்ததென்
னை? பொருள்வயிற்பிரிந்து நம்முடைய தலைவர்போயின நெறியன்றோ
பிழைசெய்தது என்றவாறு.

நாலடி நானூற்றுரை முற்றிற்று.

17b. நாலடியார் உரை.

செல்வநிலையாமை.

Beginning :

வாணிடுவில்லின் வரவறியாவாய்மையார்
காணிலந்தோயாக் கடவுளை—வாணிடுஞ்
சென்னியுறவணங்கிச் சேர்த்துமெம்முள்ளுத்து
முன்னியவை முடிசுவென்று.

வெள்ளான்மரபுக்கு வேதமெனச்சான்றோர்கள்
எல்லாருக்கடி யெடுத்துநாப்பச்—சொல்லாப்பந்து
நாலடிநானூறம் நன்கினிதா யென்மனத்தே
செல்வமுடையவகவே செப்பு.

மன்னன் வழுதியர்கோன் வைகைப்பேராத்ரி
 லெண்ணியிருநான் கோடாயிரவ—ருன்னி
 யெழுதியிடுமேட்டி லெதிரோதந்த
 பழுதியா நாலடியைப்பார்.

என்பெருங்குன்றத் தெண்ணையிரமிருடி
 பண்பொருந்தப்பாடியபா நானூறு—தண்பொருந்தி
 நீரொதிர்கொண்டோடுதலால் நீணிசைப்பாவென்றதனைப்
 பாரொதிர்கொண்டார்பயனைப் பார்த்து.

நானூறும்வேதமாம் நானூறும்நானூறே
 நானூறுங்கற்றவர்க்கு நற்றுணையாம்—நானூறும்
 பண்மொழியாள்பாகம் பகர்ந்துசடைக்கணிந்த
 கண்ணுதலான்பெற்ற களிநு.

கண்மூன்றுடையானுங் காக்கையும்பையரவு
 மென்னின்றயாயும் பிழைத்ததென்—பொன்னின்ற
 கோங்கரும்பன்ன முலையாய்பொருள்வயிற்
 பாங்கனூர்சென்ற நெறி.

எ-து, கண்மூன்றுடையானும் - மூன்றுகண்ணையுடையவனும், கா
 க்கையும் - காக்கையும், பை - படத்தினையுடைய, அரவும் - சர்ப்பமும்,
 என் - என்னை, ஈன்ற - பெற்ற, ஆயும் - நாயும், பிழைத்ததென் - பிழை
 த்ததில்லை; பொன் - பொன்னை, ஈன்ற - கொடுத்த, கோங்கு - கோங்கி
 னுடைய, அரும்பன்ன - அரும்புபோலும், முலையாய் - முலையினையு
 டையவளே, பாங்கனூர் - நாயகரானவர், பொருள்வயின் - பொருளினி
 டத்திலே, சென்ற - போன, நெறி - வழியே, பிழைத்தது-பிழையச்செ
 ய்தது. (10)

ஆகவெண்பா 400.

சுபக்கிருதிவஸு ஆ.டி.மீ 12உ

நாலடியார் முடிந்தது முற்றும்.

17c. நாலடியார் பதவுரை.

Beginning :

செல்வநிலையாமை, இளமைநிலையாமை, யாக்கைநிலையாமை யெ
 ன்னுமதிகாரவடைவுகளுக்கு மலைவாம்; அஃதியாதெனின், முன்பு
 யாக்கையுளதாய்தில் நிலையாமை, இளமைநிலையாமை, யாக்கை நிலை
 யாமையுணர்ந்தியது நிலைநின்றபின்பு இளமை நிலையாமையை யுண
 ர்த்ததேண்டாவோ வென்னில் யாக்கைக்குப் புருஷாயச னூறுவயதெ
 ன்று விளமைப்பருவ முப்பத்திரண்டு வயதென்று மொரு தீயமங்க

னுண்டு. இந்தச் செல்வத்துக்கு இத்தனைநா ணிற்குமென்றே ருறு
 தியில்லாமையா லிப்படிக்கொரு வறுதியில்லாத செல்வம் வந்தெய்
 தினமொழுதே மறுமைக்குறுதியான வறங்களைச்செய்யவேண்டுமெ
 ன்றற்கு முன்பு செல்வநிலையாமையவைத்து அதன்பின்பு அப்
 படி நிலையாத செல்வத்தை யனுபவித்தற்கு இளமைப்பருவத்தை
 நிலையாக்கருகியிராமல் முப்பத்திரண்டு வயதுக்குள்ளே துறந்து தவ
 ன்செய்யவேண்டுமென்றற்கு இளமை நிலையாமையினை யதிகாரவடை
 வுசெய்து பின்பு யாக்கைக்குக் கற்பித்த வயது றுமென்று இதனை
 நிலையென்று கருதாம லறத்தினை நானோறும் வழுவாமற்செய்ய
 வேண்டுமென்றற்குப் பின்பு யாக்கை நிலையாமையைச் சொன்னாரெ
 ன்பதாம். ஆதலால் நிலையாமையின்வினாவு கூறற்பொருட்டு முந்து
 ருச் செல்வநிலையாமையினைவைத்து அதற்குப் பின்பு சிறிதுகாலம்
 நின்றபின்பு நிலையாவான இளமை நிலையாமையினைவைத்து அதற்குப்
 பின்பு முடியுமான பருவத்தினைக்குறித்து இளமைநிலை நிலையாமைக்
 குப்பின்பு சிறிதுகாலம் நின்றபின்பு நிலையாவான யாக்கைநிலையாம
 ையினைவைத்து அதன்பின் பிறதப் பெறுதற்கரிய யாக்கையினைப் பெற்ற
 பொழுதே யறஞ்செய்தற்பொருட்டாக அறன்வலியுறுத்தலேவைத்து
 அதன்பின்பாக அறத்தினைமுற்று விஷயங்களிலே மயங்காமல் விஷய
 ங்களில் தூய்மையில்லாமையைய யறிவித்தற்பொருட்டாகத் தூயதன்
 மையினைவைத்து அதன்பின்பாக அப்படித் தூய்தலில்லாபையில் நின்
 றுமயங்காமல் மறுமைக்குறுதியாக மனைவார்க்கையினைத் துறந்து தவ
 ன்செய்தற்பொருட்டாகத் துறவென்னு மதிகாரத்தைவைத்து அதன்
 பின்பு இந்தத்தறவுக்கு மறுநிலையாகிய சினமெழாம லுயிர்கள்மே
 லன்புவைத்தற்பொருட்டாகச் சினமின்மையை அதன்பின்பாக இப்ப
 டியொத்த தவத்துக்கு மறுநிலையாகிய டசியைப்பொறுத்தலும் அறி
 யாமையால் ஒருவர் தன்னையொருதீங்குசெய்தா லதனைப் பொறுக்கவு
 மென்பதுகொண்டு பொறையுடைமையவைத்து அதன்பின்பாக இல்
 லறத்தை நடத்துவார்க்கு இந்தப்பிறர்மனைநயநாமை பெரும்பான்மை
 யாதலி லிந்தப் பிறர்மனைநயவாமையை இல்லறத்துக்கு முதலதிகார
 மாகவைத்தார். இந்நீதியங்கள்செய்யு மீகைகளை மீட்டுத் தன்வசத்தி
 லே யொருப்பித்திக்கொள்ளுதல் முன்சொன்ன பொறையுடைமை
 யினும் பிறர்மனையானே நயவாம லரிதாதலி லதன்பின் இந்தப் பிறர்ம
 னைநயவாமலேவைத்து இந்தத் தீயகுணமில்லாதவனுக்கல்லது கொடு
 த்தல்கூடாதாதலிற் பிறர்மனைநயவாமையின்பின் ஈகையென்னு மதி
 காரஞ்சேர்த்து முற்பிரப்பி லொருவற்கொன்றைக்கொடாதவன் னுன்
 பமுற்றுப் பசிப்பிணிநலிய இரந்துதிரிவென்னு மிதனையறிவித்தற்கு
 ஈகைக்குப்பின்பாகப் பழவினையைவைத்து இரதப்பழவினையைத் தீரவு
 ணரு மிவனுலகத்தினடந்தபோது மொழுகத்தினைத் தப்பாணெ
 ன்பதுகொண்டு உலகத்தினடந்தபோதுமுன்மையினை மெய்யம்மையெ

ன்று பழவினையின் பின்பெவைத்து உலகத்தினடந்த போதுந் தன்மதா
 னங்களைச்செய்யாமற் தீமையிலேபுரிந்தொழுகுமவற்கு அறிவித்தம்
 பொருட்டாக இப்பிறப்பின் மிகவுந் துன்பமுறுபவர் முற்பிறப்பிற்றீங்கு
 செய்தவரென்னு மதுதோன்ற அதன்பின்பு தீவினையச்சுத்தினைவைத்து
 அப்பாற் பதின்குன்றதிகாரமாகச்சேர்த்து இனிப் பொருட்பாலதிகார
 மடைவுசெய்தற்குக் கல்விமுதலாக வெடுத்துக்கொண்டார். பொரு
 ட்பாலுக்கு அரசிற்கு மற்றுமொழிந்தோற்குங் கல்வியுண்டானு லுலக
 த்திற் பிராணிகளிற் கேடும்படுதலானுந் தனம் பரிபாலித்துவருதலா
 னும் பொருட்பகுதிக்குக் கல்வி பெரும்பான்மையாதலிற் கல்வியை
 முதல்வைத்து இந்தக் கல்விக்குப்பின்பு குடிப்பிறப்புவைத்தார் கல்வி
 குத்தக வொழுததல் குடிப்பிறந்தார்க்கு மிகவும் வேண்டுமாதலிற்
 குடிப்பிறப்பைச்சேர்த்து அதன்பின்பு எல்லாக்குணங்களிலும் வை
 த்து மேம்பாட்டுத்தன்மை குடிப்பிறந்தார்க்குப் பெரும்பான்மையாத
 லிற் குடிப்பிறப்புக்குப்பின்பு மேன்மக்களைவைத்து இப்படிக் கொத்த
 மேன்மக்களைப் பிழைத்தவர்களுக்கு மறுமைக்குறுதியுமில்லையாஇப்
 பிறப்பினாலும் யாவராலு மிகழப்பட்டு அந்தப் பிராணவரிமாமென்
 கிறது மிலையாய விடுவராதலில் மேன்மக்களைப் பிழைக்கலாகாதென்
 பதுகொண்டு அதன்பின்பு பெரியாரைப் பிழையாமையவைத்து இப்
 படிக்கொத்த முறைமையினையுடையாரைச்சேர்த்து மதிப்புண்டாகவே
 ண்டுமென்பதுதோன்றப் பின்பு நல்லினஞ்சேர்தலைவைத்து ஒருவர்
 தீயராகிலும் நல்லினஞ்சேரவே யவர் பெருமைபடையவொன்பது
 தோன்ற வதன்பின்பு பெருமையென்னு மதிகாரத்தைவைத்து அந்
 தப்பெருமையு முயற்சியுடையாற்கல்லிலையென்பதுதோன்றப் பெ
 ருமைக்குப்பின்பு தாளாண்மையவைத்து இப்படிமுயன்று செல்வத்
 தினையுண்டாக்கினும்கல்லது சுற்றமுண்டாகாதென்பது தோன்றத் தா
 ளாண்மைக்குப்பின்பு சுற்றந்தழாலவைத்துச் சுற்றந்தழுவியிருப்பா
 ரொருவர் தமக்குச் சுற்றமாகத் தக்காரா யாராய்ந்துக்கொள்ளவே
 ண்டுமென்பதுகொண்டு அதன்பின்பு நட்பாராய்தலைவைத்து அப்படி
 யாராய்ந்துறுவுகொண்டபின்பு அவன்செய்த பிழைகளைப்பொறுக்கவே
 ண்டுமாதலின் பின்பு நட்பிற்பிழைபொறுத்தலைவைத்து அதன்பின்பு
 நட்பாகிய முறைமையினையுடையவர் தமது காரியங்களுள் எது குறை
 வறப்பலிப்பித்துக்கொள்ளுமளவும் வேற்றுமை சிறிதம் புலப்படா
 மற் கலப்புண்டாக அவர் மனங்கொளவொழுகிப் பின்பு கால்தாழ்ந்
 துவிடுவாராதலி விவர்குணத்தினைப் பின்பு கண்டு அவருடனே கரிச
 ன்கொள்ளாம விது சிலர்க்கியல்பென்றிருத்தல் நட்பிற் பிழைபொறுக்
 கும் பெரியோர்க்கே யிவராவதென்பதுகொண்டு அவர்பின்பே கூடா
 நட்பைவைத்து இப்படியொத்தாரையும் நல்லவராக்கித் தமது சுபாவ
 தன்மையுந் குன்றாமலிருத்தல் அறிவுடையோர்க்கல்லது கூடாதென்
 பதுங்கொண்டு அறிவுடைமையினே அதன்பின்புவைத்து அறியாமை

யால் வருங்குற்றம் விரித்துரைத்தால்லது முன்சொன்ன வறிவுடை
 மைசாயாம வில்லாதென்பதுகொண்டு முன்சொன்ன வறிவுடைமை
 மையப்பேணவேண்டி யதன்பின்பே யறிவின்மையவைத்து இந்த அறி
 வில்லாதார்க்கு உளதாகிய செல்வம் பிறர்க்குப் பயன்படாதென்பது
 போன்ற வதன்பின்பே நன்றியிற்செல்வத்தை வைத்து இந்தச் செல்
 வம் பிறர்க்குப் பயன்படாமையா லதன்னுவருங்குற்றந்தோன்ற அதன்
 பின்பு ஈயாமையைவைத்து ஒருவர்க்கொன்றைக்கொடாமல் மறுமைக்
 குறுதியான வறங்களையுஞ்செய்யாமற் றுணும் தன்னுடம்பினைச்செறி
 த்திருக்கு மவனை மிடியனென்று காட்டுதற்கு ஈயாமையின்பின்பே
 இன்மையைவைத்து வறுமையுற்றவனுக்கே மானிக்கத்தக்க செல்கை
 களுண்டாவது ஆதலா லப்படி வறுமையிலே தன்பமுறுபவன் மான
 பங்கம்வந்தகாலத்து வறுமையாலுங்கிடந்து நலங்காமற மன்பிராண
 னைவிட்டு மானத்தினைப் பரிகரிக்கிற வது வறுமையுடையவனுக்கே பெ
 ரும்பான்மையாதலா விதன்பின்பே மானமென்னு மதிகாரத்தைவை
 த்து அப்படி மானத்தினைப்பரிகரியாமல் வறுமையாலே பிறர்க்குறசெ
 னதிரந்து முயிர்வாழ்வென்று துணிவனுயி லிபெவருமில்லையாய் இகழு
 பவரையுள்ள ஆலகத்தி லதரு விரப்பினையஞ்சவேண்டு மானமுடையா
 ரொருவர்காதலா விரவச்சத்தை யதன்பின்பேவைத்து எல்லாக்கல்வி
 யையுமுடைய பல சபையிலுமிருந்து உலகத்திலுள்ளாருடைய இயல்பு
 களையு மறியுமவர் இரப்புக்குத்துணிந்து சொல்லாொன்பததோன்ற
 வதன்பின்பு அவையறிதலைவைத்துச் சபையிலுள்ளாரியல்புகளை யறி
 யாம லவைக்குள்ளே டொன்றினைச்சொல்லி யிகழப்படுவர் புல்லறி
 வானராதகால் அவையறிதலின்பின்பே புல்லறிவாண்மையைவைத்து
 இந்தப்புல்லறிவு சில வறிந்து மறியாமலுமான தன்மையராதலிற்
 பேதமை நேராக வறியாமலே யிருக்குமாதலிற் புல்லறிவாண்மைக்கு
 ப்பின்பு பேதமையைவைத்து இந்தப்பேதமை யறிவிலனென்னுமாந்
 திரமல்லது பிறர்செல்வங்கண்டு அது பொருமையு மவரைப்புறந்
 சொல்லுதலு மவர் மனங்கொள்ளும்படி யவருடனேகூடி யுறவுபோ
 லேதிரிந்து அவர்குத்தாழ்வுசெய்தலாற் கீழ்மைக்குணம் பேதமை
 யிலு மிகவும் நீக்கப்படுமாதலி லதன்பின்பு கீழ்மையென்னு மதிகார
 த்தினைவைத்து இந்தக்கீழ்மைபோலு மன்றியிலே தனக்கு ஒருவர்
 பல நன்றிகளையுஞ்செய்து தானுமவராலே பரிகாடப்பட்டு இருந்தாலு
 மவர் நெஞ்சறியாமற் றனக்குச் சிறிதுகுறையுண்டாகி லவ்வளவுகொ
 ண்டு அவர்களுக்குக் கொலையினைச்செய்துந் தன்னை நெருங்கிவந்தார்
 சிலர்க்குப் பயன்பட்டு மாசாரஞ்செய்து சிறிதுபொருட்டுபெறிற் றன்
 னைப்பெரியானொருவனாக மதித்தும் யாவர் சிலரையுங் கண்ணோட்ட
 மற அவொந்நான்று குடிப்படுதான வசனங்களைச்சொல்லிப் பிப்படி
 யொத்த குணங்களையுடையராதலின் முன்சொன்ன கீழ்மையினு மிக
 வுந் தாஷிக்கப்படுமாகலின் பின்பு இந்தக்கயமையினைவைத்துப் பின்பு

அதிகாரத்திலேறினபாட்டுகளை யெடுத்துப்பயன் செய்வென்றோ அதிகாரத்தைவைத்து அதன் பின்பாக இழிவான குணங்களை யுடைய பொதமகளினைவைத்து இந்தப்பொதமகளிர் குணங்களொன்று மில்லையாகவே தல்லகுணமுடையார் எல்லாராலும் மதிக்கப்படுவராதலால் தனப்பின்பு கற்புடைமகளினைவைத்து இப்படி பொருட்பா விருபத்தாறதிகாரமுமடைவுசெய்த காமத்துப்பா லோரதிகாரமாகவும் இப்படி நார்ப்பதிகாரமும் பதுமனாரடைவுசெய்த இந்த அறம் பொருளின்படின்றும் வடிவாமல் நார்த்தியிர்த்த நார்ப்பதிகாரத்திலுஞ் சொல்லப்பட்ட குற்றங்களைத்தவிர்த்த குணங்களை நான் சொன்னபடியே தப்பாமலொழுதினவர்க்கு வீழ்பேறு முண்மையாதலி லதற்குக் கடவுளைவழிப்பாடி அந்தக்கடவுளருளாலே யிவைத்தபாமல் நடந்து வீழ்பேறுண்டாகவே ண்டமென்றற்குக் கடவுளை யொருபாட்டிலுல் வாழ்த்தினார். அது வருமாறு:—

வானிடுவில்லின் வரவறியாவாய்மையார்
கானிலந்தோயாக் கடவுளை — யாநிலஞ்
சென்னியுறவணங்கிச் சேர்க்கமெம்முள்ளத்து
முன்னியவைமுடிசெவென்று.

எ-து. வானிடுவில்லின் வரவறியார் - வானிலேயிடுகின்ற வில்லினது தோற்றமு மழிவுப்போன்ற பிறப்பிறப்பாகிய வியல்பையறிந்து, வாய்மையார் கானிலந்தோயாக் கடவுளை - நிலத்திற்சூல்தோயாத கடவுளையுண்மையாகவே, யாநிலஞ்சென்னி யுறவணங்கிச்சேர்தும் - யாம நிலத்தைச்சென்னியுறவணங்கியடைதும், எம்முள்ளத்துமுன்னியவைமுடிசெவென்று - எம்மனத்து நினைத்தனமுடிசெவதாகவென்றவாறு. மனத்தினினைவு பிறப்பிறவாய்மையென்பது நெஞ்சு வாக்கு உண்மையாதல். கடவுள் வாழ்த்து.

* * * * *

End:

காமநுதலியல்.

* * * * *

கண்மூன்றுடையானுங் காக்கையும்பையரவு
மென்னின்றயாயும் பிழைத்ததென் — பொன்னின்ற
கோங்கரும்பன்ன முலையாய்பொருள்வயிற்
பாங்கானூர்சென்ற நெறி.

எ-து. கண்மூன்றுடையானும் - மூன்றுகண்ணையுடையவனும், காக்கையும் - காக்கையும், பை - படத்திணையுடைய, அரவம் - சர்ப்பமும், என் - என்னை, ஈன்ற - பெற்ற, யாயும் - தாயும், பிழைத்ததென் - பி

ழைத்ததில்லை; பொன் - பொன்னை, ஈன்ற - கொடுத்த, கோங்கு - கோங்குனுடைய, அரும்பன்ன - அரும்புபோலும், முலையாப் - முலையினை யுடையவளே, பாங்கனார் - நாயகனானவர், பொருள்வயின் - பொருளினிடத்திலே, சென்ற - போன, நெறி - வழியே, பிழைத்தது - பிழையைச் செய்தது. (10)

நாலடியார் முற்றியது.

சபாநாடுநடு நடைநீடு.

18. ஆசாரக்கோவை மூலமும் உரையும்.

Beginning :

ஐரோயின்மூன்று மழித்தானடியேத்தி
யாரிடத்துத்தானறிந்த மாந்திரையானாசார
மாருமறிவதற்குகமற்றவற்றை
யாசாரக்கோவை யெனத்தொகுத்தானறிநாத்
திருவாயிலாயதிறல்வண்கயத்தார்ப்
பெருவாயன் முள்ளியென்பான்.

எ-து. பகைவரானறித்தற்கரிய மும்மதியும் நகைத்தழித்த முதலவனடியைத்துதித்து, இருடிகள் சொல்லிய நூல்களில் தானறிந்தவள வினாளை யெல்லாருமறிய அறனாயுள்ள ஆசாரமாகிய மற்றவற்றை ஆசாரக்கோவை யெனச்செய்து திரட்டினான்; நீங்காததிருமடந்தைக்குவாயிலாகிய திறையுடைய வண்கயத்தார்ப் பெருவாயன் மகனாகிய முள்ளியென்னும் பெயரையுடையான். எ-று.

நன்றியறிதல்பொறையுடைமை யின் சொல்லோ
டினனாதவெவ்வுயிர்க்குஞ் செய்யாமைகல்வியோ
டொப்புரவாற்ற லறிதலறிவுடைமை
நல்லினத்தாரோடு நட்டலிவையெட்டுஞ்
டொல்லியவாசாரவித்து.

எ-து. தனக்குமிற்செய்த நன்றியறிதலும், பொறையும், இன்சொல்லும், எல்லாவுயிர்க்கு மின்னாதன செய்யாமையும், கல்வியும், ஒப்புரவையறிதலும், அறிவுடைமையும், நல்லினத்தாரோடு நட்டலுமென இவ்வெட்டுவகையும் நல்லாராற்சொல்லப்பட்ட ஆசாரங்கட்குக் காரணம். எ-று.

பிறப்புதேவொழ்க்கை செல்வம்வனப்பு
திலக்கிழமைமீக்கற்றங் கல்விநோயின்மை
யிலக்கணத்தாலியெட்டுமெய்துபவென்று
மொழிக்கம்பிழையாதவர்.

எ-து. நற்குடிப்பிறப்பு, தெடியவாழ்வு, செல்வம், அழகுடைமை, நிலத்துக்குரிமை, ரொற்செலவு, கல்வி, நோயின்மை, என்னுஞ்சொல்லப்பட்ட இவ்வெட்டுணை இலக்கணத்தோடு திரம்பப்பெறுவர் என்றுமா சாரத்தப்பாமலொழுகுவார், எ-று. (2)

தக்கணைவேள் வி தவங்கல்விநிந்நான்கு
முப்பாலொழக்கிற்று காத்துக்க வயக்காக் கா
லெப்பாலுமாகாகெடும்.

எ-து. சூரவர்க்குத் தக்கணைகொடுத்தலும், யாகுப்பண்ணுதலும், தவஞ்செய்தலும், கல்வியுமென இந்நான்கினையு மூன்று வகைப்பட்டவித்யாலே பாதுகாத்ததாததுக; நபாத்காக்கால் எவ்வகத்தின்கண் ழும் தனக்குப்பயனாகாவா யிந்நான்குந்கெடும், எ-று—[முப்பாலொழக்கம் அறநூல்விதி, பொருணூல்விதி, இன்பநூல்விதி.] (3)

வைகறையாமற் றயிலெழுந்ததான்செய்யு
நல்லறமுமொண் பொருளங், சிந்தித்தவாய்வதிற
றந்தையுந்நாயுந் தொழ்தெழுகவென்பதே
முந்தையோர் கண்டமுறை.

எ-து. வைகறையாகியபின்யாமத்திலேதுயிலெழுந்து தான்பிறறை ஞான்றுசெய்யும் நல்லறத்தையும் ஒள்ளியபொருட்கு வருவாயாகிய காரியத்தையுமாராய்ந்து சிந்தித்தபின்னைக் கங்குல்புலந்தாற் பழுதின்றித் தந்தையையும் தாயையும் தொழ்தெழுந்து ஒருகாரியத்தைச் செய்யத்தொடங்கவென்றுசொல்லப்படும் ஒழுக்கம் அறிவுடையபழையார்சொல்லியமுறைமை, எ-று. (4)

End;

உரக்களத்தமட்டிலும் பெண்டிற்கண்மேலு
நடுக்கற்றகாட்சியார் நோக்காரொடுத்திசையா
ரில்லம்புகாஅர்விடல்.

எ-து. சோர்வற்ற அறிவையுடையவர் ஆரவாரஞ்செய்யுமிடத்தும் மடைப்பள்ளியிலும், பெண்டிற்குறையிடத்தும், நோக்கார் எடுத்துரையார், இல்லத்துட்புகார்; ஆதலால், நீயீடுக, எ-று. (99)

அறியாததேயத்தா னுதுவன்முத்தா
வினையானுயிரிழந்தா னஞ்சிறுணுண்பா
னரசர்தொழிறவே வைத்தான்மணுனென
மென்பதின்மர்கண்மரு ளாக்குக்கான்மெய்யான
வாசாரம் வீடுபெற்றார்.

எ-து. அறியாததேசத்தான், வறியோன், மூத்தோன், சிறுவன், உயிரிழந்தவன், பயமுற்றவன், உண்பவன், அரசர்தொழிலில்தலைவைத்தவன், மணமகன் என்றுமிய்வொன்பதின்மரும் உண்மையாயுணாக் குமிடத்து ஆசாரமிலிகளாவார். எ-து. (100)

ஆசாரக்கோவை முற்றிற்று.

19. திரிகடுகம் மூலமும் உரையும்.

Beginning :

காப்பு.

கண்ணகன்ருலமளந்ததூஉங் காமருசீர்த்
தண்ணுறும்பூங்குருந்தஞ் சாய்த்தது உ—நண்ணிய
மாயச்சகட முதைத்தது உயிம்முன்னும்
பூவைப்பூவண்ணனடி.

(இதன்பொருள்) இடமகன்ற பூமியையளந்ததும், விரும்பப்பட்ட சிறப்பையுடைய குளிர்த்திபொருந்திய பரிமளிக்கின்ற மலர்களை யுடைய குருந்தமரத்தை முறித்ததும், கஞ்சனாலைவப்பட்டுத் தன்னை வருத்தும்படி கிட்டிவந்த சகடச்சுதையுதைத்ததும், ஆகிய விம்முன்றுஞ் செய்தவை காயாமலர்ோலும் திறந்திணையுடைய திருமாலினது திருவடிகளாம், என்று எடுத்துக்கொண்டதால் இனிது முடித்தம்பொருட் டுக்கடவுள் வணக்கஞ்செய்யப்பட்டது.

செய்தவையென்பது சொல்லெச்சம். இந்நூலுள் பாட்டுத்தோறும் மும்மூன்று பொருள்கள் கூட்டிச் சொல்லப்படுகின்றமை தோன்ற இவ்வணக்கப்பாட்டிலு மப்படியே சொன்னார்.

நூல்.

அருந்ததிக்கம்பினாந்தொளுந்திருத்திய
தொல்குடியின்மாண் டார்தொடர்ச்சியுந்—சொல்லி
னரிசுகற்றங்கேள்வியர் நட்புயிம்மூன்றுந்
திரிகடுகம்போலுமருந்து.

(இதன்பொருள்) அருந்ததிபோலுங் கம்பிணையுடைய மகளிரதுதோளும், குற்றமற்ற பழைய குடிப்பிறப்பில்வந்து பெருமைபெற்றவரோடு கொள்ளுமுறவும், கற்கப்படும் நூலிடத்தே குற்றங்ளை நீக்கவல்ல கேள்வியையுடையவரோடு செய்யப்படும் நட்பும், ஆகிய விம்மூன்றும் ஒருவனுக்குத் திரிகடுகம்போலும் மருந்துகளாம், எ-து.

கற்பு நற்குண நற்செய்கைகளோடு தன்கணவனுக்கு வழிபடுதல். மாட்சிமை - பெருமை, சொல்லென்றது-நூலுக்கு ஆகுபெயர். அரிஸ் - குற்றம்; அதாவது சந்தேகவிபரீதம். திரிகடுகம் - சுக்கு திப்பிலி மிளகு என்கிற விம்மூன்றும் கூடியது. “திரிகடுகக் கக்கொடு திப்பிலி மிளகு மாகும்” என்பது துளாமணி நிகண்டு. சுக்கு முதலிய மூன்றும் போல் அத்தோள்முதலிய மூன்றும் ஒருவனுக்குத் துன்பம் நீக்கி இன்பஞ்செய்தலா விவற்றிற்கு அவை உவமானமாயின. இம்முதற் பாட்டிற் சொல்லப்பட்ட திரிகடுகமென்னுஞ் சொல்லே சிறப்புப்பற்றி இந் நூலுக்கும் பெயராகக்கொள்ளப்பட்டது.

* * * * *

End :

பத்திமைசான்றபடையும் பலர்தொகினு
மெத்தூணையுஞ்சாவெயிலாணும்—வைத்தமைந்த
வெண்ணினுலவா விழுந்தியுழம்மூன்று
மண்ணொழும்வேந்தர்க்குறுப்பு.

(இதன்பொருள்) தன்மேலன்புநிறைந்த சேனையும், சத்தருக்கள் பலர் சேர்ந்துவந்தாலும் எவ்வளவுமப்பயப்படவேண்டாதமதிலாணும், எண்ணிக்கையி லகப்படாதபடி வைக்கப்பட்டு நிறைந்த சீரியதிரவிய மும், ஆகிய விம்மூன்றும் பூமியையாளுகின்ற அரசர்க்கு அவயவங்க ளாம், எ-று.

(100)

திரிகடுகம் முற்றிற்று.

सयमेव नयते

20. நீதிநெறிவிளக்கம் மூலமும் பதவுரையும்.

Beginning :

நீரிற்சுமிழியினேமைநிறைசெல்வ
நீரிற்சுருட்டு நெடுந்கிணாக—ணீரி
லெழுத்தாகும்யாக்கை நமரங்காளென்னே
வழுத்தாததெம்பிரான்மன்று.

(இதன்பொருள்) இளைமை - இளைமைப்பலுமானது, நீரில் - நீரினிடத்துண்டாகும், குமிழி - குமிழிபோல நிலையில்லாததாம்; நிறை செல்வம் - நிறைந்த செல்வமானது, நீரில் - நீரினிடத்து, சுருட்டும் - காற்றினால் சுருட்டப்படும், நெடுந்கிணாகள் - நெடிய அலைகள் போல நிலையில்லாததாம்; யாக்கை - உடம்பானது, நீரில் - நீரிலெழுதிய, எழுத்தாகும் - எழுத்துப்போல நிலையில்லாததாம்; ஆதலால், நமரங்காள் -

தம்மவரோ! எம்பிரான்-நங்கடவுளாகிய தடேசனுடைய, மன்று - அடி-
பலத்தை, வழுத்தாதது-வழுத்தாமலிருப்பதற்கு, என்-காரணமாயாது.
ஐகாரம், அஸை.

End :

ஐயந்திரிபிள்ளைந்துத்தியிற்றெளிந்து
மெய்யுணர்ச்சிக்கண்விழிப்பத்துங்குவார்தம்முளே
காண்பதேகாட்சி கனவுநனவாகப்
பூண்பதே தீர்த்தபொருள்.

(இதன்பொருள்) அளந்து - வேதாகமங்களாகிய அளவையினால்
ஆன்மசொருபத்தையறிந்து, ஐயம் - பின்னர் அதன்கண் சந்தேகமும்
திரிபு - விபரீதமும், இன்று-இல்லாமல், உத்தியின் - கருத்தளவையால்,
தெளிந்து - நிச்சயித்து, மெய்யுணர்ச்சிக் கண்விழிப்ப - மெய்யறிவா-
கிய கண்விழியாநின்று, தூங்குவார் - ஞானநித்திராசெய்கிறவர்கள் -
தம்முளே - தம்முள்ளத்தில், காண்பதேகாட்சி - காணுவதே காட்சி
யாம், கனவு - அத்துக்கத்தில் வெளிப்படுங்கனவே, நனவாகப் பூண்-
பதே - சாக்கிரமாகப் பொருந்துவதே, தீர்த்த பொருள் - முடிந்தபய-
னம்,

(102)

நீதிநெறிவிளக்கம்.

உரையுடன் முற்றிற்று.

21. அறநெறிச்சார மூலம்.

Beginning :

தாவின்றியெப்பொருளுங் கண்ணெர்ந்து தாமரைப்
பூவின்மேற்சென்றான் புகழுடியை- நாவிற
றுதித்தீண்டறநெறிச்சாரத்தைத்தோன்ற
விரிப்பன் சுருக்காய்வினாந்து. (1)

மறையுறையுங் காமத்துறையுமயங்கிப்
பிறவுரையும்லகிய ஞாலத்- தறவுரை
கேட்குந்திருவுடையாரோ பிறவியை
நீக்குந்திருவுடையார். (2)

End :

எந்நூல்களோதினுங் கேட்பினுமென் செய்யும்
பொய்நூலவற்றின் பொருடெரித்த- மெய்நூ
லறநெறிச்சாரமறிந்தான் வீடெய்துந்
ஹநெறிச்சாரந் தெளிந்து. (224)

அவன் கொலிவன் கொலென் றையப்படாதே
 சிவன் கணெசெய்ம் பின்கள் சிந்தை- சிவன் றாணு
 நின் றுகாட்சீக்து நிகழிகழும்பிண்டிக்குந்
 வென்றசீர்முக்குடையான் வேந்து. (225)

முனைப்பாடியானைச் சூர் முக்குடைச் செல்வன்
 தனைப்பாடிவந்தோர்க்குத்தந்த- பரிசில்
 வினைப்பாடுகட்டழித்து வீட்டின்பநல்கி
 நினைப்பாடிவந்தோர்க்கு நீற்றகொன்றான்
 நின்றவிளக்குப்போலிருந்து. (226)

அறநெறிச்சாரம் முற்றிற்று.

22. பெரிய புராணம்.

திருத்தொண்டர் புராணம்.

திருமலைச்சுருக்கம்.

Beginning :

உலகெலாழுணர்ந் தோராகரியவ
 நிலவுலாவிய நீர்மலீலேணிய
 னலகில்சோதிய னம்பலத்தாவொன்
 மலர்சிலம்படிவாழ்த்தி வணங்குவாம். (1)

ஊனடைந்த வுடம்பின்பிறவியே
 தானடைந்த வுறுதியைச்சாராமாந்
 றேனடைந்த மலர்ப்பொழிற்றில்லையின்
 மானடஞ் செய்வரதர் பொற்றொடும். (2)

எடுக்குமாக்கதையின் றரிஞ்ச்செய்யுளா
 னடக்குமேன்மை நமக்கருள் செய்திடத்
 தடக்கையைந்துடைத் தாட்செவிரீண்முடித்
 கடக்கன்றிறைக் கருத்துளிநுத்துவாம். (3)

மதிவளர்சடைமுடி மன்றுளானாமுன்
 றுகிசெயுநாயன்மார் தாயசொன்மலர்
 பொகிதவனுக்கர்நரு புரிதர்போவை
 விதிமுறையுலகினில் விளங்கிவெல்கவே. (4)

அளவிலாத பெருமையராகிய
 வளவிலாவடியார் புகழ்கூறவெள்
 ளளவுகூட வுரைப்பரிதாயினும்
 அளவிலாசை அரப்பவறைகுவேன். (5)

தெரிவரும்பெருமத் திருத்தொண்டரிதம்
பொருவருஞ்சீர் புகலலுற்றேன் முற்றப்
பெருகுதண் கடலூற்றும் பெருநகை
யொருசுணங்களை யொக்குந்தகைமையேன். (6)

செப்பலுற்ற பொருளின்சிறப்பினு
லப்பொருட்குளையாவருங்கொள்வரா
லிப்பொருட்கெனுரை சிந்தாயினு
மெய்ப்பொருட்குரியார் கொள்வர்மேன்மையால். (7)

மேயவிய்வுரைகொண்டு விரும்புமாஞ்சீர்
சேயவன் திருப்போம்பலஞ்செய்ய
புறப்பொன்னணிச் சோழன்மீழ்பா
ராயசீரனபாயனரகவை. (8)

அருளுநீர்மைத் திருத்தொண்டறிவருந்
தெருளுநீரிது செப்புதற்கு மெனல்
வெருளின்மெய்மொழி வான்முல்கூறிய
பொருளினுது மெனப் புகல்வாமன்றே. (9)

(வேறு.)

இங்கிகனாமங்குநி னிய்வுலகத்து முன்னுட்
டங்கிருளிரண்டின்மாக்கள் சிந்தையுட்சார்ந்துதின்ற
பொங்கிய விருளையேனைப் புறவிருள்போக்குகின்ற
செங்கதிரவன்போக்குந் திருத்தொண்டரிபுணமென்பாம்.

* * * * *
End: सयमेव जयते

திருநாவக்கரசர்வளர் திருத்தொண்டினெறிவாழ
வருளுனத்தவமுனிவர் வாசுசர்வாய்மைதிகு
பெருநாமச் சீர்பரவ லுறுகின்றேன்பேருலகி
லொருநாவுக்குரைசெய்ய வொண்ணாமையுணராதேன். (1)

* * * * *
திலதவதியார்பிறந்து சிலமுறையாண்டகன்றதற்பி
னலகில்கலைததுறை தழைப்ப வருந்தவத்தோர்நெறிவாழ
வுலகிலவருமிருணீக்கி யொளிவிளவருங்கதிர்ப்பொற்பின்
மலர்மருணீக்கியார்வந் தவதாரஞ்செய்தார். (18)

மாதினியார் திருவயிற்றின்மன்னியசீர்ப்புகழாரார்
காதலனாருதித்ததற்பின்கடன் முறைமைமங்கலங்கள்
மேதகுதவ்வினை சிறப்ப * * *

* * * * *

23. திருவிளையாடற் புராணம்.

Beginning :

பாயிரம்.

மல்குகவேதவேள்வி வழங்குகூர்ந்துவானம்
பல்குகவரங்களைங்கும் பரவுகவறங்கனின் ப
நல்குகவுயிர்கட்கெல்லா நான் மறைச்சைவிமோங்கிப்
புல்குகவுலகமெல்லாம் புரவலன் செங்கோல்வாழ்க.

* * * * *

அண்ணல்பாற்றெளிந்தநந்தி யடிகள் பாற்சனற்குமார
னுண்ணிறையன்பினாய்ந்து வியாதனுக்குணர்ந்தவந்தப்
புண்ணியமுனிவன் சூதற் கோதியபுராணமாவா
றெண்ணியவிவற்றுட்காந்தத் திசைங்கிதையின்மாதோ.

அறைந்திடப்பட்டதாருமாலவாய்ப்புகழ்மயர்தச்
சிறந்திடும்வடநூறன்னைத் தென்சொலாற்செய்தியென்றிங்
குறைந்திடும்பெரியோர்குறக் கடை ப்பிடிந்துறுதியந்தப்
பிறந்திடும்பிறப்பிலெய்தப் பெறுதுமென்றுள்ளத்தேரூ.

திருநகர்தீர்த்தமூர்த்திச் சிறப்புமூன்றந்தமூர்த்தி
யருள்விளையாடலெட் டெட்டருச்சினைவினையொன்றாக
வரன்முறையறுபத்தெட்டா முற்றவைபடலமாக
விரிமுறைவிருத்தச்செய்யுள் வல்குகமயால்விளம்பலுற்றேன்

* * * * *

அறுகாற்பீடத்துயர் மாலாழிகுடைந்தமுறை
யரங்கேற்றமாபோர

லறுகாற்பேடிசைபாடுங் கூடனீமான்மியத்தை
யருந்தமிழாற்பாடி

யறுகாற்பீடியொருடியார் சொக்கேசர்சன்னிதியி
லமரர்ருடி

மறுகாற்பீடத்திருந்து மருரோதிழனிவ
னரங்கேற்றினே.

பாயிரம் முற்றுப்பெற்றது.

* * * * *

End:

எத்தியருச்சினை செய்து நினைவிலரிதாயன்பிலெனியவட்ட, மூர்த்தி
யையங்கயற்கண்ணியன்பினை முப்போதும்போய்முடிதாழ்ந்தின்பம், பூ
த்தமனத்தினராகிக்கருவித் தென்பொதிந்தசிறுபுட்போலந்த, மாத்த
லனில்வசிட்டாகிமுனிவர் தபோவனஞ்செய்துவதிந்தார்மன்னே.

ஆகப்படலம் 72 க்கு திருவிருத்தம் 3363.

திருவிளையாடம்புராணத்துக் காணப்படும் பாண்டியர்களின்
அட்டவணை.

- 1.—குலசேகர பாண்டியன். இராஜதானி—மணலூர் (8. கல்யாண புரம்). அவன் மகன்
- 2.—மலயத்துவச பாண்டியன். மனைவி—காஞ்சனமாலை. அவர் மகள்
- 3.—தடாத்தை. கணவன்—சுந்தரபாண்டியன். அவன் மகன்
- 4.—உக்கிரகுமாரபாண்டியன். மனைவி—காந்திமதி. இவன் சங்கமேம்படுத்தினவன். இவன் மகன்
- 5.—வீரபாண்டியன். அவன் மகன்
- 6.—அபிஷேகபாண்டியன். அவன் மகன்
- 7.—விக்ரமபாண்டியன். அவன் மகன்
- 8.—இராஜசேகரபாண்டியன். இவன் காலத்தில் கரிகாற்பெருவளத்தான் சோழநாட்டில் அரசுபுரிந்து வந்தான். இராசசேகரன் மகன்
- 9.—குலோத்துங்கபாண்டியன்
- 10.—அனந்தகுணபாண்டியன். இப்பாண்டியனை முடிக்கச் சமணர் ஓர் வேள்வியியற்றினர். அனந்தகுணன் மகன்
- 11.—குலபூடண பாண்டியன். இவன்காலத்தில் காடுவெட்டிசோழன் கச்சியில் அரசு புரிந்தான். குலபூடணன் மகன்
- 12.—இராசபுரந்தர பாண்டியன். இவன் தம்பி அரசசங்கமென்போன் தந்தமையனாகிய இராசபுரந்தரனுக்கு நிச்சயத்திருந்த காடுவெட்டிசோழன் மகனைக் கச்சிக்குப்போய்த் தான் கலியாணஞ்செய்துகொண்டு, அச்சோழனுடைய துணையால் தந்தமையனை யெதிர்த்துக் கலகஞ் செய்தான். இராசபுரந்தரன் மகன்
- 13.—இராஜேசன். அவன் மகன்
- 14.—இராச கம்பீரன். அவன் மகன்
- 15.—பாண்டியவங்கியதிப்பாண்டியன். அவன் மகன்
- 16.—புரந்தரசித்து பாண்டியன். அவன் மகன்
- 17.—பாண்டியவங்கிய பதாக பாண்டியன். அவன் மகன்
- 18.—சுந்தரேச பாதசேகர பாண்டியன். மதுரைக்கோபுரஞ்செய்தலிதேதான். இவன் காலத்தில் சூரியம்பரிங்கோர்சேவகன் என்னும் சோழன் பாண்டியன்மீது படையெடுத்துத் தோல்வியடைந்தான். சுந்தரேச பாதசேகரன் மகன்
- 19.—வரகுண பாண்டியன். இவன் காலத்து பாணபந்திரர் இருந்தனர். வரகுணன் மகன்

- 20.—இராசவிராச பாண்டியன். அவன் மகன்
 21.—சுருணபாண்டியன். அவன் மகன்
 22.—சித்திரவிரத பாண்டியன். அவன் மகன்
 23.—சித்திரபூடண பாண்டியன். அவன் மகன்
 24.—சித்திரதுவச பாண்டியன். அவன் மகன்
 25.—சித்திரவரும பாண்டியன். அவன் மகன்
 26.—சித்திரசேன பாண்டியன். அவன் மகன்
 27.—சித்திரவிக்கிரம பாண்டியன். அவன் மகன்
 28.—இராசமார்த்தாண்ட பாண்டியன். அவன் மகன்
 29.—இராசசூடாமணி பாண்டியன். அவன் மகன்
 30.—இராசசார்த்தூல பாண்டியன். அவன் மகன்
 31.—துவிசராசகுலோத்தம பாண்டியன். அவன் மகன்
 32.—ஆயோதனப்பிரபாண்டியன். அவன் மகன்
 33.—இராச குஞ்சர பாண்டியன். அவன் மகன்
 34.—இராசபயங்கர பாண்டியன். அவன் மகன்
 35.—உக்கிரசேன பாண்டியன். அவன் மகன்
 36.—சத்தருஞ்சய பாண்டியன். அவன் மகன்
 37.—வீமத்தேர் மன்னன் (பீமரதபாண்டியன்). அவன் மகன்
 38.—வீமபராக்கிரம பாண்டியன். அவன் மகன்
 39.—பிரதாபமார்த்தாண்ட பாண்டியன். அவன் மகன்
 40.—விக்கிரமகஞ்சக பாண்டியன். அவன் மகன்
 41.—சமரகோலாகல பாண்டியன். அவன் மகன்
 42.—அதுலவிக்கிரம பாண்டியன். அவன் மகன்
 43.—அதுலகீர்த்தி பாண்டியன். அவன் மகன்
 44.—கீர்த்திபூடண பாண்டியன்
 ஜலப்பிரளயமும் புறஸ் ஸ்ருஷ்டியும்
 45.—வம்சசேகர பாண்டியன். இந்தப்பாண்டியன்காலத்தில் வீர
 கிரமசோழன் பாண்டிநாட்டின்மீது படையெடுத்தத் தோ
 ல்வியடைந்தான். வம்சசேகரன் யிலேச்சனாயும் தருஷ்
 கனாயும் தோற்கடித்தான். கபிலி, பரணர்முதலிய (மூன்
 றும்) சங்கப்புலவர்களாகச் சரசவதி அவதரித்தது இவன்
 காலத்தில். வம்சசேகரன் மகன்
 46.—வம்சசூடாமணி பாண்டியன். இவனுக்குச் சண்பகமாறன்
 என்றும் பெயர். தரீமீயும் நகீரரும் இப்பாண்டியன் கால
 த்துச்சிறப்புற்றிருந்தார்கள்.
 47.—பிரதாபகுரிய பாண்டியன். அவன் மகன்
 48.—வம்சத்துவச பாண்டியன். அவன் மகன்
 49.—ரிபுமர்த்தன பாண்டியன்

- 50.—சோழவம்சாந்தக பாண்டியன்
 51.—சேரவம்சாந்தக பாண்டியன்
 52.—பாண்டியவம்சேச பாண்டியன்
 53.—வம்சசிரோமணி பாண்டியன்
 54.—பாண்டியேசுர பாண்டியன்
 55.—குலத்துவச பாண்டியன்
 56.—வம்சவிபூஷண பாண்டியன்
 57.—சோமசூடாமணி பாண்டியன்
 58.—குலசூடாமணி பாண்டியன்
 59.—இராசசூடாமணி பாண்டியன்
 60.—பூபசூடாமணி பாண்டியன்
 61.—குலேச பாண்டியன். இடைக்காடர் இவன் காலத்தவர். குலேச பாண்டியன் மகன்
 62.—அரிமர்த்தன பாண்டியன். இவன் காலத்தில் வாதஜாடிகள் (மாணிக்கவாசகர்) சிறப்புற்றோர்களார். அரிமர்த்தனன் மகன்
 63.—சகன்துத பாண்டியன். அவன் மகன்
 64.—வீரவாகு பாண்டியன்.
 65.—விஞ்ரமவாகு பாண்டியன்.
 66.—பராக்ரமவாகு பாண்டியன்.
 67.—சுரத பாண்டியன்.
 68.—குங்கும பாண்டியன்.
 69.—கர்ப்பூர பாண்டியன்.
 70.—காருண்ய பாண்டியன்.
 71.—புருஷோத்தம பாண்டியன்.
 72.—சத்தருசாஸன பாண்டியன்.
 73.—கடன்பாண்டியன். இவன் காலத்தில் திருநாணசம்பந்தரும் குலச்சிறையாரும் சிறப்பெய்தியிருந்தனர்.

24. உபதேசகாண்டம்.

மாகயிலாயவந்தியாயம்.

Beginning :

உலகமுட்கொண் டெவப்பமுருகவேள்
 பலகதைப்பொரு டன்சேர்ப்படுத்தவு
 மிலுதநாற்பொரு ளெய்தவுமேமார்முப்
 பலகின்மாமதத் தைந்நாற்போற்றுவாம்.

சூதனருள்புராணம் மொன்பதுநான் கிலக்கஞ்

சோதிபுராணம்பத்து மூலிலக்கங்காந்த

மோரிலக்கஞ்சனம் குமாரன்சூதன் பிரம

ஹுலகனந்தோன்சங்கரன் வெய்யோன் பெயர்ச்சங்

சீதையாமீதடையவைம்பத்தஞ் சாரோர்முனற்றஞ்சையா

ரேகமீவையாயிர மாயிரமாஞ்சங்கரத்திற்

போதசிவரகசியமோர் பதின்முவாயிரத்தேழ்

பொருந்துகண்டத் துபதேசகாண்டவகைபுகல்வாம்.

எ - து. நைமிசாரணியத்து இருடிகளுக்குச் சூதமகாவிருடி அனுக் கிரகம்பண்ணின புராணம் 18; அலையாவன, சைவம், பவுடிகம், மா ர்க்கண்டம், லிங்கம், காந்தம், வராகம், வாமனம், மச்சம், கூர்மம், பிரமாண்டம், இவை, 10-ம் சிவபுராணம். காருடம், நாரதம், விண்டு, பாகவதம், இவை 4-ம் விஷ்ணுபுராணம். பிரமம், பாத்மம், இவை 2-ம், பிரமபுராணம். ஆக்ரேயம் - 1-ம் அக்ஷினிபுராணம். கைவத் தம்-1-ம் சூரியபுராணம். ஆகபுராணம். ஒன்றும், 4-லக்ஷம் கிரந்தம். இதில் சிவபுராணம்-10-ம் 3-லக்ஷம் கிரந்தம். இதில் கந்தபுராணம் 1-ம் லக்ஷம். இதில் சங்கரசங்கிதை 30,000, த்தில் அநிரகசியகாண் டம் 17,000. சிவரகசியகண்டம், 13,000, இந்தச்சிவரகசியகண்டம், 13,000 - மும் 7-காண்டமாகவிருக்கும். அதில் உற்பத்திகாண்டம், அசுரகாண்டம் மகேந்திரகாண்டம் உயுத்தகாண்டம் தேவகாண் டம், தெட்சகாண்டம். இதில் 6-காண்டமும் காகீதீபுரம் ஆயிரக்கா ல்மண்டபத்திலே எழுந்தருளியிருக்கும் ஆறுமுகசுவாமி உலகமுட்கொ ண்டுவெப்ப "செந்தம்ழக்கொருகீர்வரம்பாகிய" வென்று பாடசீரோல் லிங்கச்சியப்படுத்த அனுக்கிரகம்பண்ண, அவர்6-காண்டமும், 10 500- பாடினார். பின்பு உறையூருக்கு மேற்கேவயலூர்வெழுந்தருளியிருக்கும் ஆறுமுகசுவாமி "உலகமுட்கொண்டுவெப்ப முருகவேள்" என்று பாடச் , சொல்ல ஞானவரோதயபண்டாரம் 7-ம் காண்டம் உபதேசகாண்டம் ஒன்றும் 2,600 ஆகப்பாட்டினார். சங்கரசங்கிதையில் சிவரகசியகாண் டம் 13,000 கிரந்தமும், 7-காண்டமாக தமிழ்ப்பண்ணினபாட்டு 13,221.

* * * * *

சங்குகுடவயிறுளைந்துதரளமீன்று தவழ்கழனிதிகழ் வயலூரதனி லநெந்தைக், கெங்கணுலகும்புகழஉபதேசஞ் செய்தெளியேற்குமவ்வுழி யென்றிரங்கிச்சீர்ததி, பொங்குதமிழ்பொழியினுபதேசகாண்டம் புக றியேன சீ சிறிதருளும்புனிதன் செவ்வே, னைங்கரன்பின்னவன்கந்த ன் னுமைகோன்மைந்தனமார்பணிகுமரனடியகத்துள்வைப்பாம்.

* * * * *

பருதியெனவருகுத னுரைத்தே ந்தப்
 பரவையருண்முதிலமுதம் பருகித்தென் னூம்
 தருவுன்காண்டப் பணையுமானபடலமான
 சாகையுலவையும் விருத்தத்தமையுமோசை
 வருதுணருமுன வாமனஞ்மிறுமோங்க
 வளரொளியாம் பொருட்கனியைவழங்குஞ்சீர்த்தி
 கருதரியகாஞ்சீவளர் கச்சியப்ப
 க்கற்பகத்தாருவையிறைஞ்சிக்கருத்துள்வைப்பாம்.

End :—

இனபமுற்றேனாம்புலன்களைவென்ற விணையிலாச்சூதமாமுனியை,
 யன்புடன்வணங்கியனுமதி பெற்றேயவன்றனைவிடைகொண்டுசென்
 றே, பொன்புராசடிவமாதவரெல்லாம் புருந்துதம்பன்னசாலைகளில்,
 நன்பான் பொற்றாளுள தில்வைத்திருந்தேநாளும் வாழ்ந்துயர்க்கிய
 டைந்தார்.

வாழ்கவேற்குமானளினைமென்மலர்த்தாள் வையகமுழுவதும்வாழ்
 க,வாழ்கமாமறையோர்மன்னவன் செங்கோல்வாழ்கமெய்ததொண்டர்
 களெல்லாம், வாழ்கவெண்ணீறஞ்செழுந்துமென்ஞான்றும்வாழ்கநற்
 கண்டிகைமாலை, வாழ்கவிங்ஙனஞ்சொலுபதேச காண்டமானியம்பு
 விவலம்வந்தே.

எண்பத்தைந்தாமத்தியாயமுற்றிற்று.

ஆக, சிவயோகமகிமையுள்படவிருத்தம் 126.

ஆக அத்தியாயம் எண்பத்து அஞ்சுக்கு விருத்தம் 2,713.

உபதேசகாண்டம் முற்றும்.

25. கோயிற்புராணம்.

வியாக்கிரபாதச் சுருக்கம்.

Beginning :

பொற்பதப்பொதுவார் புலியூர்புகழ்
 சொற்பதப்பொருளாகுவதுயவ
 ரம்பகற்செழுவாழணிகோபுரம்
 கற்பகத்தனியானைக்கழல்களே.

* * * * *

ஞானசம்பந்தர்செய்யதிருவடிபோற்றி
 யந்நுவுக்களையபீரா னலர்கமலப்பதம்போற்றி
 கருமானவெமையாளுந் கண் ணுதலோன்வலிந்தாண்ட
 பெருமான் பூங்கழல்போற்றி பிறங்கியவன்பர்கள் போற்றி.

(8)

- பேசபுகழ்வாதவூர்ப் பிறந்தபெருந்துறைக்கடலுண்
டாசிலெழித்தடித்தயர் வஞ்செழுத்தாஸ்தீர்த்தெழுந்து
தேசமலிதர்ப்பொதுவார் சிவபோகமிகவினேவான
வாசகமாமாணிக்க மழைபொழிமாமுகில்போற்றி. (9)
- நாவீரவுமறையினராய் நாமிவரிலொருவனெனுந்
தேவர்கள் தேவன் செல்வச் செல்வர்களாய்த் திகழ்வேள்விப்
பாவுநெறிப்பலசெய்யும் பான்மையராய்மேன்மையராய்
மூவுலகுந்தொழு மூவாயிரமுனிவரடிபோற்றி. (10)
- தந்தையெனுகிழந்தபுகழ்த் தண்டிசர்விறல்தகுமெய்ச்
சிந்தையராயெல்லையிலாத் திருவேடத்தினராகி
யெந்தைபிரானருள் வளர்க்கு மியல்பினராய்முயல்தவங்க
ளந்தமிலாவடியவர்கள் திருக்கூட்டமவைபோற்றி. (11)
- ஒன்றியசீரிசவி குலமுலவந்தருளியுலகுய்யத்
தூன்றுபுகழ்த்திருநீற்றுச்சோழனெனமுடிசூடி
மன்றினடந்தொழுதொல்லைவளர்கனகமயமாக்கி
வென்றிபுனையனபாயன் விளங்கியபூங்கழல்போற்றி, (12)

End :

சொற்றாணுமைபொருளானுமென வொருதுணிவாலவாருடொரு
மாலிப், பொற்றாமமைவரவிலாசூழ்புனலணி புலியூர்வளநகர்புகழ்
தாமம், கற்றாருகையெல் பெற்றாசெவிகொடுகவரவார்பொருவிப
கர்வார்தீ, நற்றாரிருவினையற்றார்மிகுபரி யுடையார்திருவடியடை
வாரோ. (49)

செடிசேர்பொழிலணிபுலியூர்வளநகர் செல்வம்பெருகுகதிருமன்றிற்
கொடிசேர்விடையின னடி சேரருளொளிகுறிக்கெழுமறைசூழ்க
பொடிசேர்வடிவின் னடி சேர்முடியினர்புனல்சேரிருவிழியினராகி
அடிசேரெனதுயர்குடிக்கடிநெறியாழ்வானடியவரவாழ்வாரோ. (50)

மழைவழங்குக மன்னவனோங்குக
பிழையில்பல்வள மெல்லாம்பிறங்குக
தகழகவஞ்செழுத் தோசைதனையெலாம்
பழையவைதிக சைவம்பரவவே. (51)

ஆகவிருத்தம் 412.

முற்றும்.

26. சிதம்பரபுராணம்.

Beginning :

குஞ்சரமுகத்தகுகோவே கொடுவிலைதவிர்க்குந்தேவே
செஞ்சடைவேணியண்ணல் சிதம்பரபுராணத்தன்னை
வஞ்சனேன்வகைவதற்கு வன்பிழையகற்றியென்றன்
நெஞ்சினிற்குடியாயுற்று நீ யெனையட் சிப்பாயே.

மருத்தணிபத்தாய்போற்றி வரைபகவெறித்தாய்போற்றி
தருத்தணிவானிலோர்கள் தமதிடர்தவிர்ந்தாய்போற்றி
உருத்தணிபிறவிதீத் தாளுயர்பராபரமேபோற்றி
கிருத்தணிகிரியாய்போற்றி சேந்தனேபோற்றிபோற்றி.

வானநாடரு மாதவநாடரு

மோனஞான முழுதுமுணர்ந்திடத்

தானமேவு தடவிகடாசல

வானேமாமுகத் தண்ணிலையேத்துவாம்.

சிதம்பரச்சருக்கம்.

* * * * *

பருதிசுலந்தணி லுதித்துப்பரசமய விருனகற்றிப்பரமநாடம்
பொருவருபேரம்பலமுங் கோபுரமுமாலயமும் பொன்மேய்ந்துண்மைச்
சுருதியுடன் சைவநெறிதழைத்தோங்கத் திருநீற்றுச்சோழனென்னுங்
குருமணிமாமுடிபுனைந்த குலத்துங்கவன்வனருள்குறித்துவாழ்வாம். ()

* * * * *

முற்றுமுணர்மெய்கண்டசந்திக் கோர்தீபமெனமுதன்மைகொ
ண்ட, கொற்றவனீறன்குடிமருவுசுலவு முமாபதிசீவன் பொற்கோயிலுண்
மை, சொற்றபுராணமுமிருக்கப் பின்னுமொரு வகையானுஞ் சொல்வா
ன்புக்கேன், மற்றவன்மன்றிருவடியின் வழிவந்தோம்கடியனெனும்வ
ழக்கான்மன்னோ. (13)

தேவாதிதேவனருள்தந்திபாற் சனற்குமரன்றெளிந்துவேத
மோவாதுவியாதற்குப்புலவவன் சூதமுனிக்குரைத்ததெய்வ
மூவாறுபுராணத்துட்சிதம்பர்த்தீர்பேருமைபலமுதன்மைத்தாகுந்
தாவாதபெருஞ்சைவபுராணத்தின்வந்துளதுசாற்றுமீதால். (14)

ஆற்றல்சான்ற மூவாயிரமறையவரானுங்
கேற்றதொண்டர்கள் மறைநெறியதிகராயுள்ளோர்
போற்றருஞ்சிதம்பரத் திடைப்புக்கழினைத்திகழச்
சாற்றுவாய்வடமொழி வழிதமிழ்நிலைநீரார். (15)

களங்கமற்றபொற் பொதுவின்முன்காதலாலோங்க
வளந்திகழ்ந்தபேரறிஞர் ஞாலமாசொழிதகன்பா
லுளம்பரின்கிடச்சருக்கமுமோன்பதாய்வதந்து
விளங்குமாறுரைசெய்தனன் விருந்தயாப்பதனல்.

End :

மாறுநீங்கி மாணக்கரின்மையிற்

கூறினோமிலைக் கோதையோர்பாசுனுக்

கேறும்பினிற நீ விருதுதனைத்

- தாலிலாமறைச் சைவந்தழைத்திடக்
காவல்வேந்துடன் காசினிவாழ்ந்திடத்
தேவர்தேவன் நிருவுருவாகிய
மூவர்பாட லிம்மூவுலகோங்கேவ. (17)
- இந்தவெல்லே மலைநாட்டிடத்தினும்
வந்ததெய்வ வடமொழிபிற்படி
செந்தமிழ்த்தொடை யாப்பாற்றெரித்தன
முந்துமற்றது வந்தால்மொழிதுமால், (18)
- மன்னனோங்கு மாமறையோங்கு
யன்னமூர்கியருங் குலமோங்கு
செந்தெலேங்கு செல்வமோங்கு
அன்னையம்பலத் தையனுமோங்கு. (19)

துற்றெரிசனச்சருக்கம் முற்றிற்று.

ஆகச்சருக்கம் 9-க்கு திருச்செய்யுள் 813.

சிதம்பரபுராணம் முற்றும்.

27. பிறமோத்தரகாண்டம்.

Beginning :

- தல்லசொற்பொரு ணாநடாத்தவும்
எல்லைகாணரும் பேரின்பமெய்தவும்
வெல்லுமானே முகத்தினைமேவிவாழ்
வல்லபைக்குரியானே வழுத்துவாம்.
பூமேவுசதுமுகனுந் திருமாலும்போற்றிசெய்யத்
தேமேவுகுழலுமையாள் செழுங்குவளைவிழிகளிப்ப
மாமேவுமிதழிநறு மழைதுளிப்பமணிமன்றந்
தாமேவிதடம்புரியுந் தனிப்பொருளைவணங்குவோம். (1)

* * * *

- தேசானசிவஞானச் செழுஞ்சுடரான்மும்மலமா
மாசானவிருளகற்றி மன்னுயிரைப்புரந்தளித்துத்
தூசானயுரியசைத்தோன் றொச்சமயநிறுத்தநீம்மை
யீசானமாழனிவ னிணையடி யையிறைஞ்சுவாம். (9)

- கறங்குதிரைப்பெருங்கடல்குழந்தவனிர்புரந்திகல்கடிந்துகலியைமாற்றி
மறந்திகழ்பவிலங்கிலேவல் வரதுங்கராமனியன்மதுரைச்சங்குநீ
சிறந்தவறுகாற்பீடந்தனிப்பிரமோத் தரகாண்டந் தேன்கோலாக்கி
அறந்தழைக்குங் கவிஞர்செனிக் காரமுதமாகவாங்கேற்றிலனே. (13)

End :

தேவர்தம்பெருமான் சிறந்தவஞ்செழுத்தின் சீர்புகழ்மாக்கதைமுதலாப், பாவநின்றகற்றும் புராணநூல்கேட்போர் பலன் பெறன்மொழிகையீற, மேவர்ப்புகன்ற சிவகதைமுழுதும் விழைவடன்கேட்குநாவர்தாம், யாவர்மற்றேனுமாலயன்முதலோரெய்தருஞ் சிவபதமடைவார்..

(108)

ஞாலமோங்கு க நான்மறைநீடுக
சீலமன்னவர் செங்கோல்விளங்குக
காலமாமழை மன்னுககாதலாற்
சாலவீச னடியார்தழைவே.

(109)

இருபத்திரண்டாவது வஞ்சனேழுத்தி பெற்ற
அத்தியாயம் முற்றிற்று.

ஆக, திருவிருத்தம் (1323).

பிரமோத்தரகாண்டம் முற்றிற்று.

29. தாயுமானசுவாமிகள் பாடல். Beginning :

அங்கிள்கெனாதபடி யெங்கும்பிரகாசமா
யானந்தபூர்த்தியாகி
யருளொடுநிறைந்ததென தன்னுள்வெளிக்குளே
யகிலாண்டகோடியெல்லாந்
தங்கும்படிக்கிச்சைவைத்துவிர்க்குயிராய்த்
தழைத்ததெதமனவாக்கினிற்
றட்டாமனின்றதென சமயகோடிகளெலாந்
தந்தெய்வமெந்தெய்வமென்
றெங்குந்தொடர்ந்தெதிர் வழக்கிடவுநின்றதென
வெங்கணும்பெருவழக்கா
யாதினும்வல்லவொரு சிந்தாகியின்பமா
யென்றைக்குமுள்ளதெனமேற்
கங்குல்பகலறநின்ற வெவ்வேயுள தெனவது
கருத்திற்கிசைந்தததுவே
கண்டனவெலாமோன வருவெனியதாகவுங்
கருதியஞ்சலிசெய்குவாம்.
ஊரனந்தம் பெற்ற பேரனந்தஞ்சுற்று
முறவனந்தம்வினையினா
லுடலனந்தஞ்செயும் வினையனந்தங்கருத்
தோவனந்தம்பெற்றபேர்

(1)

சேரனந்தஞ்சொர்க்க நாகமூமனந்தநற்
 ரெய்வமூமனந்தபேதந்
 திசுழ்கின்றசமயமு மனந்தமதனூன் ஞான
 சிற்சத்தியாலுணர்ந்து
 காரனந்தங்கோடி வருஷித்ததெனவன்பர்
 கண்ணும்விண்ணுந்தேக்கவே
 கருதரியவானந்த மழைபொழியுமுகிலைநங்
 கடவுளைத்தூரியவடிவைப்
 பேரனந்தம்பேசி மறையனந்தஞ்சொலும்
 பெரியமௌனத்தின்வைப்பைப்
 பேசருமனந்தபத ஞானவானந்தமாம்
 பெரியபொருளைப்பணிசுவாம்.

(2)

அத்துவிதவத்தவைச் சொப்பரகாசத்தனியை
 யருமறைகண் முரசுறையவே
 யறிவினுக்கறிவாதி யானந்தமயமான
 வாழியையனாகியேக
 தத்துவசொருபத்தை மதசம்மதம்பெருச்
 சாலம்பரகிதமான
 சாகுவதபுட்கல நிராலம்பவாலம்ப
 சாந்தபதவ்யோமநிலையை
 தீத்தநிர்மலசகித நிஷ்பரபஞ்சப்பொருளை
 நிர்விஷயசுத்தமான
 நிர்விகாரத்தைத் துத்தமாய்தின்றொளிர்
 நிரஞ்சனநிராமயத்தைச்
 சித்தமறியாதபடி சித்தத்தினின்நிலகு
 கிவ்யதேசோமயத்தைச்
 சிம்பரவெளிக்குள்வளர் தம்பரமதானபர
 தேவதையைஞ்சலிசெய்வாம்.

(3)

* * * * *

End :

அருவென்பனவுமன்றி யுருவென்பனவுமன்றி
 யகமும்புறமுமன்றி முறைபிறழாது
 குறியுங்குணமுமன்றி நிறைவுங்குறைவுமன்றி
 மறையொன்றெனவினம்ப விமலமதாதி
 அசலம்பெறவுயர்ந்து விபுலம்பெறவளர்ந்து
 சபலம்சபலமென்று ளறிவினர்காண
 ஞானவெளியிடை மேவுமுயிராய

அனலொன்றிடவெரிந்து புணைமண்டிவெதன்று
 புனலொன்றிடவமிழ்ந்து மடிவிலதூதை
 சருவும்பொழுதுயர்ந்து சலனம்படுவதன்று
 சமர்கொண்டழிவதொன்றொ ரியல்பினதாரும்
 அவனென்பதுவுமன்றி யவளென்பதுவுமன்றி
 யதுவென்பதுவுமன்றி யெழில்கொடுலாவு
 மாருநிலையறியாதபடியே

இருளென்பதுவுமன்றி யொளியென்பதுவுமன்றி
 யெவையுந்தனுளடங்க வெருமுதலாகு
 முள தென்பதுவுமன்றி யிலதென்பதுவுமன்றி
 யுலகந்தொழவிருந்த வயன்முதலோர்கள்
 எவருங்கவலைகொண்டு சமயங்களில்விழுந்து
 சுழலும்பொழுதிரங்கி யருள்செயுமாறு
 கூறரியசுகமாயையறவே

என தென்பதையிகழ்ந்த வறிவின்றிரளினின்று
 மறிவொன்றெனவிளங்கு முபயமதாக
 வறியுந்தரமுமன்று பிறியுந்தரமுமன்று
 வசரஞ்சரமிரண்டி னொருபடியாகி
 எதுரந்ததநிறைந்த தெதுகிந்தனையிறந்த
 தெதுமங்கன சுபங்கொள் சுகவடிவாகும்
 யாதுபரமதைநாடியறிநீ

பருவங்குலவுகின்ற மடமங்கையர்தொடங்கு
 கபடந்தனில்விழுந்து கெடுநீனைவாகி
 வலையின்புடைமறிந்த மறியென்றவசமுண்டு
 வசனந்திரமுமின்றி யவரிதழுறல்
 பருகுந்தொழிலிணங்கி யிரவும்பகலுமின்சொல்
 பகரும்படிதுணிந்து குழலழகாக
 மாலைவகைபல சூடியுடனே

பதுமந்தனையிசைந்த முலையென்றதையுதந்து
 வரிவண்டெனவுழன்று கலிலெனவாடுஞ்
 சிறுகிண்கிணிரிலம்பு புனைதண்டைகண்முழங்கு
 மொலிநன்றெனமகிழ்ந்து செவிகொளநாசி
 பசுமஞ்சளின்வியந்த மணமுந்திடமுகந்து
 பவமிஞ்சிடவிறைஞ்சி வரிசையினுடு
 காலின்மிசைமுடி சூடிமயலாய்

மருளுந்தெருளும்வந்து கதியென்பதைமறந்து
 மதனன்சலதிடொங்க விடணமதான

வளிபுண்டனைவளைந்து விரல்கொண்டுறவளைந்து
 சுரதஞ்சுகமிதென்று பரவசமாகி
 மருவுந்தொழின்மிசூந்து, தினமுந்தினமும் விஞ்சி
 வளரும்பிறைகுறைந்த படிமகிசோர
 வானரமதென மேனிதிரையாய்
 வயதும்படவெழுந்து பிணியுந்தியிதிமென்று
 வரவுஞ்செயலழிந்து ளிருமலுமாகி
 யனமுஞ்செலுதலின்றி விழியுஞ்சுடர்களின்று
 முகமுங்களைகளின்று சரியெனநாடி
 மனையின்புறவிருந்த வினமுங்குலைகுலைந்து
 கலகஞ்செயவிருண்ட யமன்வரும்வேளை
 யேதுதுணைபழிகாரமனமே.
 தாயுமானசுவாமிகள் பாடல் முற்றுப்பெற்றது.

30. திருவாசகம்.

திருச்சிற்றம்பலம்.

Beginning :

நமச்சிவாயவாழ்க நாதன்னுள் வாழ்க
 விமைப்பொழுதுமென்னெஞ்சிலீங்காதாநுள் வாழ்க
 கோகழியாண்ட குருமணிதன்னுள் வாழ்க
 வாகமமாகிதின் றண்ணிப்பாநுள் வாழ்க
 வேகனநேக னிறைவனடிவாழ்க
 வேகங்கெடுத்தாண்ட வேந்தனடிவெல்க
 பிறப்பறுக்கும்பிஞ்சுகன்றன் பெய்கழல்கள் வெல்க
 புறத்தார்க்குச்சேயோன்றன் பூங்கழல்கள் வெல்க
 கரங்குவவாருண்மகிழங் கோன்கழல்கள் வெல்க
 சிரங்குவவாரோங்குவிக்குஞ் சீரோன்கழல்வெல்க
 வீசனடிபோற்றி யெந்தையடிபோற்றி
 தேசனடிபோற்றி சிவன்சேவடிபோற்றி
 நேயத்தேநின்ற நிமலனடிபோற்றி
 மாயப்பிறப்பறுக்கு மன்னனடிபோற்றி
 ஓரார்பெருதுறைநற் தேவனடிபோற்றி
 யாராதவின்ப மருளுமலைபோற்றி
 சிவனவெனன் சிந்தையு ணின்றவதனா
 லவனருளாலே யவன்னுள் வணங்கிச்
 சிந்தைமடுழச் சிவபுராணத்தன்னை

முந்தை வினை முழுது மோயவுவாப்பனியான்
 கண் ணுதலான் மன்கருணைக் கண்காட்டவந்தெய்தி
 யெண்ணுதற்கெட்டா வெழிலார்கழலிடைஞ்சி
 விண்ணிறைந்து மண்ணிறைந்து மிக்காய்விளங்கொளியா
 யெண்ணிறந்தெல்லே யிலாதானே நின்றெருஞ்சீர்
 பொல்லாவினையேன் புகழுமாறென்றறியேன்
 புல்லாகிப்பூடாய்ப் புழுவாய்மரமாகிப்
 பல்விருகமாகிப் பறவையாய்ப்பாம்பாகிக்
 கல்லாய்மனிதராய்ப் பேயாய்க்கணங்களாய்
 வல்லசுரராகி முனிவராய்த் தேவராய்ச்
 செல்லா அநின்றவித் தாவரசங்கமத்து
 ளெல்லாப்பிறப்பும் பிறந்தினைத்தேனெம்பெருமான்.

*

*

*

அ ச் சோ ப் ப தி க ம்.

திருச்சிற்றம்பலம்.

End :

முத்திநெறியறியாத மூர்க்கொடுமுயல்வேனைப்
 பத்திநெறியறிவித்துப் பழுவனைகள் பாறும் வண்ணஞ்
 சித்தமலமறுவித்துச் சிவமாக்கியெனையாண்ட
 வத்தெனெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (1)

நெறியல்லாநெறிதன்னை நெறியாகநினைவேனைச்
 சிறுநெறிகள்சேராமே திருவருளேசேரும்வண்ணங்
 குறியொன்று மில்லாத கூத்தன்மன்கூத்தையெனக்
 கறியும்வண்ணமருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (2)

பொய்யெல்லாமெய்யென்று புணர்முலையார்போகத்தே
 மையலுறக்கடவேனை மாளா மேகாத்தருளித்
 தையவிடங்கொண்டபிரான் மன்கழலேசேரும்வண்ண
 மையெனெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (3)

மண்ணதனிற் பிறந்தெய்த்து மாண் டெழக்கடவேனை
 யெண்ண மிலாவன்பருளி யெனையாண்டென்னையுந்தன்
 சுண்ண வெண்ணீர்மணிவித்துத் தூய்நெறியேசேரும்வண்ண
 மண்ணெனெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (4)

பஞ்சாயவடிமடவார் கடைக்கண்ணாவிடர்ப்பட்டு
 நெஞ்சாயதுயர்கூற நிற்பேனுன்னருள் பெற்றே
 னுயர்ஞ்சேனா னுடையானே யடியேனை வருகவென்
 மஞ்சேலென்றருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (5)

வெந்துவிழுமுடற்பிறவி மெய்யென்றுவினைப்பெருக்கிக்
கொந்துகுழங்கோல்வளையார் குவிமுலைமேல்வீழ்வேளைப்
பந்தமறுத்தெனையாண்டு பரிசறவென்றுரிசுமறுத்
தந்தமெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (6)

தையலார்மையலிலே தாழ்ந்துவிழக்கடவேளைப்
பையவேகொடுபோந்து பாசமெனுந்தாமுருவி
யுய்புதெறிகாட்டுவித்திட்டோங்காரத்துப்பொருளை
யையனெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (7)

சாதல்திறப்பென்னுந் தடஞ்சுழியிற்றமொழிக்
காதலின்மிக்கணியிழையார் கலவியிலேவிழுவேளை
மாதொருகூறுடையிரான் றன்கழலேசேரும்வண்ண
மாதியெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (8)

செம்மைநலமறியாத சிதடொடுந்திரிவேளை
மும்மைமலமுறுவித்து முதலாயமுதல்வன்றூ
னம்மையுமோர்பொருளாக்கி நாப்சிவிகையேற்றுவித்த
வம்மையெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (9)

திருச்சிற்றம்பலம்.

திருவாசகம் முற்றியது.

திருச்சிற்றம்பலம்.

31. திருவாய்மொழி.

Beginning :

தனியன்கள்.

திருவழுதிநாடென்றுந் தென்குருகூரென்று
மருவினிய வண்பொருந்நென்று—மருமறைக
ளந்தாதசெய்தா னடியிணையெப்பொழுதுஞ்
சிந்தைசெயாய் தெஞ்சேதெளிந்து.

மனத்தாலும்வாயாலும் வண்குருகூர்பேணு
மினத்தாயால்லா நிறைஞ்சேன்—தனத்தாலு
மேதுங்குறைவிலே நெந்தைசுட்கோபன்
பாதங்க ளியாமுடையபற்று.

ஏய்ந்தபெருங்கீர்த்தி யிராமாணுசமுனிதன்
வாய்ந்தமவர்ப்பாதம் வணங்குகின்றே—ஏய்ந்தபெருஞ்
சீரார்சட்கோபன் செந்தமிழ்வேதந்தரிக்கும்
பேராசுவன் ளம்பெற.

வான் நிகழுஞ்சோலை மதுரங்கர்வண்புகழ்மே
வான்றதமிழ் மறைகளாயிரமு—மீன்ற
முத்தர்முச்சடகோபன் மொய்ம்பால்வளர்த்த
விதத்தாயிராமானுசன்.

மிக்கவிறைநிலையு மெய்யாமுயிர்நிலையுந்
தக்கநெறியுந் தடையாகித்—தொக்கியலு
மூழ்வினையும்வாழ்வினையு மோதுங்குருகையர்கோன்
யாழினிசை வேதத்தியல்.

முதல் திருவாய்மொழி.

உயர்வறவுயர்நலமுடையவனெவனவன்
மயர்வறமதிநல மருளினனெவனவ
னயர்வறுமமரர்க ளகிபகியெவனவன்
துயரறுசுடரடி தொழுதெழுன்மனனே.

மன்னகமலமற மலர்மிசையெழுதரு
மன்னுணர்வளவிலன் பொறியுணர்வவையில
னினனுணர்முழுநல மெதிர்நிகழ்கழிவினு
மின்னிலனென்னுயிர் மிருநளாயிலனே.

இலனதுவுடையனினெனநீனைவரியவ
னிலனினடைவிசம்பிடை யுருவினனருவினன்
புலனெடுபுலனல னெழிவிலன்பரந்தவந்
நலனுடையொருவனே நன்னுகினநாமே.

நாமவனிவனு வனவளிவளுவனெவள்
தாமவரிவருவ ரதுவிதுவுதுவெது
வீமவையிவையுவை யவைநலதீங்கவை
யாமவையாயவை யாய்தின்றவவனோ.

அவரவர்தமதம தறிவறிவகைவகை
யவரவரிறையவ ரெனவடியடைவர்க
ளவரவரிறையவர் குறைவிலரிறையவ
ரவரவரவிதிவழி யடையநின்றனரே.

நின்றனரிருந்தனர் கிடந்தனர்நிரிந்தனர்
நின்றிலரிருந்திலர் கிடந்திலர்நிரிந்தில
ரென்றுமோ ரியல்பினரெனநீனைவரியவ
ரென்றுமோரியல்பொடு நின்றவெந்திடரோ.

கிடர்விசும்பெரிவளி நீர்திலமிவைமிசை
படர்பொருள்முழுவது மாயவையவைதொறு
முடன்மிசையுயிரெனக்கரந் தெங்கும்பரந்துளன்
சுடர்மிது சுருதியுளியையுண்டசுரனே.

கராதிவநதிலே விண்முதல்முழுவதும்
வான்முதலாயவை முழுதுண்டபரம்பரன்
புரமொருமூன்றெறித் தமரர்க்குமறிவியற்
தரையனெனவுல கழித்தமைத்துளனே.

உளனெனிலுளனவ னுருவமிவ்வுருவுக
ஒளனலெனெனவவனருவமிவ்வுருவுக
ஒளனெனவிலெனெனவவைருணமுடைமையி
லுளனிருதகமையோ டொழிவிலன்பரந்தே.
பரந்ததண்பரவையு ணீர்தொறும்பரந்துளன்
டரந்தவண்டமிதென நிலவிசும்பொழிவறக்
கரந்தசிவிடந்தொறுமிடந்திகுப்பொருடொறுங்
கரந்தெங்கும்பரந்துள னிவையுண்டகரனே.
கரவிசும்பெரிவளிநீர் நிலமினவமிசை
வரனவில்லிதல்வலியளிபொறையாய்நின்ற
பரனடிமேற்குநகூர்ச் சடகோபன்சொல்
நிரனிறையாயிரத் திவைபத்தும்வீடே.

ஆழ்வார்திருவடிகளேசரணம்.

நாற்சீரானவடிநாலுமொத்திருக்கையாலே கவிவிருத்தம்.

வீடுமின்முற்றவும், வீடுசெய்தும்முயர்,
வீடுடையானிடை, வீடுசையின்னே.

* * * * *
சேர்த்தடத்தென்குரு, கூர்ச்சடகோபன்சொற்,
சேர்த்தொடையாயிரத், தோர்த்தவிப்பத்தே.

ஆழ்வார்திருவடிகளேசரணம்.

பா வஞ்சித்துறை, பண் முதிர்ந்தகுறிஞ்சி. தாளம் வழுத்து.

End:

அவாவறச்சூழியையாயினையரணையலந்நி
யவாவற்றுவிடுபெற்றகுருகூர்ச் சடகோபன்சொன்ன
வவாவிலந்தாதிகளா லிவையாயிரமுமுடிந்த
வவாவிலந்தாதியிப்பத்தறிந்தார்பிறந்தாருயர்ந்தே.

ஆழ்வார்திருவடிகளேசரணம்.

பா கலித்துறை, பண் பஞ்சமம், தாளம் வழுத்து.

திருவாய்மொழி முற்றும்.

பிங்களூரு கார்த்திக் 24உ புதவாரமும் திரிசிகையும் புனர்பூச
மும் கூடின சுபதினத்திலே காஞ்சிபுரத்தில் திருவாய்மொழி எழுதிநி
றைவேறிற்று.

மும்பாழும்பாழென் மறைந்தார் திருமூல
ரப்பாலும்பாழென் மறைந்தார் சடகோபர்.

31a. தாண்டவமாலே மூலமும் உரையும்.

Beginning :

வேதப்பொருளை விளங்குபரமேட்டியினுக்
காதரவாமந்தப்புரபொருளைத் தீசகற்றுஞ்
சோணையுடன் வீணையுடைச் சந்தரணையான் றொழுவன்
காண்மனத்தாற் கணிந்து.

இது கடவுள் வாழ்த்து.

இந்நூல்செய்தோர்யாவனெனின், “செய்யதாம்மாமாமிசை, வெய்ய
தீவினாகெடப், பையவந்தவனடி, மெய்யதாம்வாழ்த்திடு, மையமில்
கேள்வியப்பா, வையனென்போன்,” எனக்கொள்க.

இந்நூலெந்நூலின்வழித் தெனின், “மாவின்தைசோதரன்மலரடிவ
ணங்குங், கோவிந்ததீட்சிதீயத் தீன்வழித்து” எனக்கொள்க.

இந்நூலெத்துணைச் செய்யுளாற்றியதெனின், “எள்ளவில்,”
வள்ளை முப்பாறுறுடன் தள்ளுதலில்லா முப்பாறிரண்டெனக்கொள்க.

இந்நூற்றிப்பெயர்யாதோவெனின், “திருமலிநெல்லிதப்பமென்ப
திதனில், மருவிய ஜண்டிமகிபதிவந்தில், திருந்தியகற்பிற்சிறந்தினிது
விளங்கு, மருந்ததியன்னவவன்மனைவயிற்றி, லுதயகதிரவனென்னவு.
தித்துத், திதிப்பெறுமூலகிற் றிசையோரெட்டினு, மூலவுமபுகழானு
லந்தோளண்ண, விலகுஞ்சங்கமொடெழில்பெறும்பதும், நிதிகளுக்கி
றை வனிதியிற்குள்ளுன், மதியெனச்சிறந்தமலர்முகமுடைய, னூருணி
நீ ரெனவுயர்பெருஞ்செல்வன், வாரணிமூலையார் மயல்கொளுமதனன்,
பம்பைக்கிறைவன்பாவலர்தாரு, கம்பன்கழலினைகருதித்துதிப்போன்,
கருடக்கொடியோன் கரியிடைமதித்தோன், தருமத்தலைவன் தரும
ராந்தையான், வேண்டார்வணக்கிவிருதுபெறும் வணிக, னுண்டகை
தாண்டவபூபனரும்பொரு, ளன்புடனளித்தில் வவனியிலென்பெய, ரொ
ன்றுநின்றலவ வென்றுவாத்திட்டெச், செய்வித்ததனும் னுண்டவமாலே,”
என்னும்பெயர்த்து.

யாப்பியாதோவெனின், “வடமொழிப்பொருளை வகுத்துத்தென்
மொழி, படவுனாததனார்பண்புறுமொழிபெயர்ப்பு” எனக்கொள்க.

இந்நூலுணுதலியபொருளியாதோவேனின் “பாரில்வகைமூன்றாய் பரிக்குஞ்சோதிட, நூல்நவெணது நுதலியபொருள்” எனக்கொள்க.

இந்நூலாராய்ந்தார்யாவரெனின், “பூமிசைநடந்தவாமனிணையடி, மாமனத்திருத்துநேமிநாத, ரென்னுமாசிரியராராய்ந்தார்” எனவுணர்க.

இந்நூலாற்பயன்யாதோவேனின், “கடல்புடைஞ்ஞங் காசினியவர் தம், முடலுறுமின்பதுன்பமனைத்தும், நுண்ணிதினுணர்ந்து நுவல் வேர்நுவல, மன்னுறுமனிதர்மாண்புடன்விரும்பிச், சொர்ணமுந்து சும்சொம்புடனளித்துத், தந்தயமுணர்ந்துதாரணியதனிற், செய்வது செய்துசெய்யாததுதவிர்வது” எனக்கொள்க.

பாயிரமுண்டானதெல்லாமெழுதப்பெருகு மாதலான்வேண்டியம ட்டிலெழுதியதெனவுணர்க.

ஓரைமுதலாக வுரைக்குமவையாவ
மோரையிரத முதலோர்ந்துணர்ந்து—பாரிலிந்தத்
தாண்டவமாலைப் படியேதக்கவிசேடபல
ஊண்டருள்வீராரறிவினீர்.

(இதன்பொழிப்பு) திறைந்தவறிவினையுடைய புலவர்கள்! பூமியிடத்து லக்கினமுதலாகச் சொல்லப்பட்ட சகலமும் ஓராசாரமுதலான நூல்களிலாராய்ந்து அறிந்து தாண்டவமாலையென்னுமிந் நூற்படியே தக்கதாய்விசேடமாயிருக்கும் பலாபலன் களையாண்டுகூறுங்கோளென்றவாறு.

End :

கோவிந்ததீட்சிதர் நங்கோள்கையிலுங்குறுகின்ற
மாவிந்தநூலின் வழக்கறிந்து—தேவிந்
திரர்போற்றும்பிண்டியஞ் செல்வன்சீர்கூறி
வருவனப்பாவை யன்வந்து. (69)

ஆகியாஞ்செய்யுளோ ராறுறுமாறைந்தின்
மீதிரண்டதனால் மேதனியி—லோதின
ஊண்டகைபலுண்டி மகிபனருள்வணிகள்
தாண்டவன்மன்பேரைத் தரித்து. (70)

ரத்தாட்சிஸ்ரூ ஆவணிமீர் 11உ தாண்டவமாலைபுரா

எழுதிமுடிந்தது முற்றும்.

31b. சாதகாலங்காரம்.

Beginning :

நீருலவுபுவியில் நரர்சனன காலேவிண்ணில்
 நினறநவக்கிரகத்தால் நிகழ்த்துபலன்புகலு
 மேருலவுவடமொழியை சீசதமிழ்ச்சாதகநா
 லெனத்தமியேனுனாசெய்ய வெழில்வேதமுனிவன்
 பாருலகிற் குருகுலப்பாரத கதையைவழுத்தப்
 பயிலும்வடகிரிமிசையிற் பரிந்துகுவடதனாற்
 சீருலவவரைந்தருளுந் தெய்வவாரணத்தின்
 செழுங்கமலத்தாளிணையைச்சிரத்தினில்வைத்தவொம்.(1)

வைத்தபலபூதபேதங்க ளெழுவகையின்
 மன்னுமுயிர்க்குயிராகி மணியொளியினிலங்கும்
 பைத்தலைவாளரவரசன் வியாக்கிரமாமுனியும்
 பணியநடம்புரி பரமர்பங்கயத்தாள் தொழுதே
 கைத்திகிரிநெமொல் தந்தருள் விரிஞ்சன்மகவான்
 கருணையுறவணங்கு சிவகாமசௌந்தரிசொல்
 சத்திகணபதியமர்புரி சிறைமீட்டருளுஞ்
 சண்முகவேலாயுதன் பொற்சரணமலர்தொழுவாம். (2)

உம்பர்தொழுங் கனகசபாபதிநாதர்தாமும்
 ஒன்றென்னுந் தில்லைமூவாயிரத்திலொருவன்
 அம்புயவாவிகள்புடைசூழ் கஞ்சனாரதிபன்
 னருள்சுரந்துபொழி கருணையாண்ட கோவையன்
 நம்பினமெய்யடியார்கள் பஞ்சமலமகற்றி
 ஞாநுருஞானம்ஞேயம் நாட்டமுறவருளிச்
 செம்பதுமத்தாளுதவும் பானதருமபுரத்தீல்
 திருநானசம்பந்தன் திருவடியுந்தொழுவாம். (3)

வாமமுதற்பற்பலசமயவகை ஞாலாகமங்கள்
 மன்னுசிவசமய சாவது திரவண்மைபலவுந்
 தாமுமிகவுணர்ந்தடியார் பரிபாகமறிந்து
 தயவுடனே திருநோக்காற் சஞ்சிதங்களகற்றி
 ஓமவிதிப்படி சமயபோதமுதலுரைத்து
 மோரெழுத்திலஞ்செழுத்தி னுண்மையுமெய்யுயிரும்
 பூமடியுஞ்சேவடியுங்காட்டி யருள்வழங்கும்
 புகழ்ஞானப்பிரகாசன் பொன்னடியைப்பணிவாம். (4)

ஆதவன்புங்கவன் வேதவியாசர்பராசரரு
 மத்திரிரோமசர் வதிஷ்டரணிமரீசிமுனிவர்

போதபவுசலர்யவனர் சவனர் மனுபிருகு
புகழ் சகுனரங்கிரர்காசிபர்கார்க்கியரு
மோதினூர்தா முதலி லொன்பதின் மர்க்கடி
யுரைசெய்தநாலிலக்கத்தைப்பதினூயிரமாம்
நீதிபெறுசோதிடத்திற் றெரிந்தெடுத்தபுண்மை
நிறைந்தபொருள் தனைக்கருத்தில் நினைந்து வுரைத்ததுவே.

தான்செய்ததவசிலேலா கொதகோத்திரத்தன்
தமிழ்வதிட்டைகுடிமேவு சாமசதெகிர்மாம்
மாண்பான திருமலையங்கார்துணைவைமேவு
மறைமுனியாராவமுதினவாமெனும் நாரணையன்
தேனுலவும்பொழிவெதிரிவினப்பிரமானந்தன்
திருவருள் பெற்றிடுஞ் சிதானந்தசிவயோகி
ஞானபானதருவே தன்சிழ்மூத்தூர்மேவும்
நாரணையனிவர் மூவர்நவின்றவடமொழியும். (6)
மொழிசுருதியாகம சாத் திரங்கள் சோதிடத்தின்
முறைகெணித்துலபாக முழுதுங்காவியமு
மொழியாதசமைய சாத் திரதர்க்கவிதியு
மூன்றுமத்தியார்ச்சன வேதியனுமுரைத்தருளும்
பழியாதலம்பாக சாதகநீபிகையும்

பயிலருட்டம் நவநீதம்பகாநாதராசிகமு
மழியாதவட்டவயிசுரிய விதிப்படியோ
டலங்காரசாதகத்தினடைவு மேராயந்தே. (7)
ஓராசாராஞ்சாராவளி பாராசரிய

முயருஞ்சந்தான தீவிகைபிறர்சாதகமுஞ்
சீராருருசருறைசந்தவதம் பெறுசிந்தாமணியுஞ்
செப்பியகொளஞ்செம்பு நாததமுதற் றெரிந்தே
போராரும்பாவங்கடோறும் பலனைப்பிரித்து
பிறைகதிர்செவ்வாயாந்தி பிருகுசனியான
கூராகும்வாறெயிற்றோர் முதலோரைத்தொழுதே
கூறுகின்றே னவரருளுட்கொண்டதானே. (8)

கொண்டேமீழ்சாதகந்தி னலங்கா மெனப்போர்
குறித்தட்டஞ் சுபமராசயோகமங்கிகையு
மண்டியநட்பாட்சியுச்சம்பகை நீச்சம்பலன்கள்
மருவுதினாங்காண மூலத்திரிகோணங்
கண்டிமெவெனேசகுனங்களோரைமகா திசையுங்
காவசக்கரமுதலங்கிகை சயிலசக்கரமு
மிண்டியலக்கினமுதலாயப் பன்னிருபாவத்தில்
வினித்தபலனிறை தெரிந்துவிளம்பலுற்றமோ. (9)

உற்றதொகை நூலுலக்கந்தன்பதினாயிரமென்
 றுரைத்தவடமொழி வெற்பினொருகடுகினனவும்
 பெற்றிடுமங்கிசை னூறில்லொருபங்கைப்
 பேருலகிற் சாதகநூலெனப்பெயரும் நினைத்து
 வெற்றிசெறிசெந்தமிழை யுணர்ந்தருளும்பெரியோர்
 வீற்றிருக்குஞ்சபைதனில்யான் வினம்பியபுன்தமிழின்
 குற்றமுரையார்கருணை புரிவரறியாத
 குதலைமொழியேழையென் சொற்குறித்ததெனவென்றே.()

குறித்திசொதகமென்ப தென்றவாதன்வினையின்
 குணங்களறிந்தயன் விதித்தகொள்கையுளதன்றே
 மறித்துமவர்தமக்கு வரும் பலபாவத்தின்
 வகையறிந்துபெரியோர்கள் வழத்தியசொல்லதனைப்
 பறித்தறிந்து சுபம்வருமொறுனமகிழ்ச்சி
 பொங்கப்பின்னசுபம்வருமிதற்குப் பிரதியென்கொலென்று
 நெறிதரும்சாத்திரத்தின் விதிசாந்திசெய்தே
 நிறைந்தசுகம்பெறுவதற்கே நிகழ்த்தியசாதகமே. (11)

End :

உரைப்போன்மதுர நல்வசனமுயர்ந்ததும்கத்திபதியாப்
 பரப்புறிமைந்தவெகுபூமி பதியிற்கரசாய்ப்பேரிகையு
 மிரைக்குமல்லரிவாத்தியமூ மினியதனமுந்திறிலெலென
 னரைக்குமுன்னேயாறறில் நல்கும்வருடமெட்டாமே. (101)

ஆமேதேனிலக்கணமா யரசன்கங்கனிநுவரும்த்
 தாமேலாப்பபுதனுச்சத்தரிக்குந்தன்யோகபலன்
 காமவனிறையிச்சிக்குங் கருணையுள்ளசெளந்தரியன்
 தோமேனோக்கமந்திரியாய்த் துலங்கும்விஞ்சதிமேலெட்டே. ()

எட்டுவருஷம் பதினைந்தினிதன்மேல்யோகங்கலாநிதியாம்
 மட்டேசென்மஞ்சார்ங்கிசத்தில்வரவேயொன்பான்சென்மமுறத்
 தொட்டதாலாதியாசனுடன் துலங்குமஞ்சற்பத்தாதி
 யொட்டியிருக்கலாபத்திலோங்கு மரசன்வெகுதேசம். (102)

தேசக்குருவுக்கொருமுன்றிற் செறிந்தேசங்கன் தானிருக்க
 வாசஞ்சுங்கற்கொன்பதினில் மதிதானுறவேபத்தாதி
 நேசமநாலுறத்தனவானும் திருபனுகிழுவொன்பான்
 போசனெனவேமுவாண்டு பொருந்துநாகநாடரசே (104)

அரசேலாபரெண்டொன்பனுதியவரவர்தம்மனையிற்
 கிரசாயிருக்கமலாயோகம் சேனைக்கதிபிபூபாலன்
 புரவேகீர்த்திக்கதிபதியும் பூமிக்கரசனமைச்சனுமாய்
 தரைசேர்முப்பத்தாறின்மேல் எட்டுவருஷந்தான்செயமே. (105)

செயமேமேஷஞ்சென்மமதாய்ச் செங்கதிருறவேசனிபத்தில
தயவாயிருக்கவொன்பதனிற் குருவுமதியுந்தானுறவே
நயமேவிபாவசுக்கயோகன்பலன் நடக்குந்தனவான் தேசாதி
கயமும்நடத்தும்பதினூல்மேல் கண்டவருடம்பதினைந்தே. (106)

* * * *

310. உள்ளமுடையான் மூலமும் உரையும்.

Beginning :

வெள்ளைத்திருநிறத்தாய் வெண்டாமரைமேலாய்
கொள்ளக்குறையாதகோமளமே—யுள்ளி
லுணாப்பார்கள் நெஞ்சமெல்லாமூடுருவப்புக்கெ
னிருப்பாரிடமாகவின்று. (1)

உலகொருமூன்றுமேத்த வயர்மறைநான்குமெண்ணெண்
கலைகளுந்தெரியும்ங்கே மறையவர்க்கிசைந்தபோற்ற
பொலன்மலியவருநின்ற பூவணம்வீசப்பொன்னார்
மலரடிபணியவென்றென் மனத்தனமுடியுமாதோ.

எ - து. கடவுள் வாழ்த்து.

மாதவர்முன்புசொன்ன வடமொழிக்கணிதநூலை
திசறுதமிழினாலேசெப்ப நானிசைந்தன்போல
வேதமுங்கலைகளாறு மங்கமுங்கருவியூம
னோதியிவ்வுலகுக்கேற்க வுணாப்பெண்ணிசைந்ததொப்பாம்.

End :

மாப்புக்கரிப்புகாஞானமகள்பூதி மணம்பேறுவளர்கதிற்கண்
வயிறுநோய் மனமிடவான்சிறையாங்
கோப்புமதிபகைமிடிநோய் கொடுமைகுற்றங்குசன்போகங்
கோதையாமண்பொருள் பெரும்பாம்பிடர்நோய்
காப்பில்மாகாலோநோய் குருப்பொருள் பெண்குடங்
காரிநலம்பெண்கூட்டங் காவராசாறகருமம்
பூப்புதனிலாசாற் பெண்பகையுமுறவாம்
பொருகேதுக்கெலாமுறவு பொன்றிடும் பொன்னழிவாம்.

எ - து. சுக்கிரன்திசையாண்டு 20 - ல் சுக்கிரன் அபகாரம் நாள்
120-க்குப்பலம். ஞானந்தவம் ஸ்திரீகூட்டம் பெண்பேறு அர்த்தலா
பம் பூமிபேறு சுகம் புகழ்ந் தீர்த்தியும் உண்டாம். ஆதித்திய நாள்
360-க்கு கண்ணோவு வயிற்றுநோவு, சரம் மனமிடி சிறைதனையுமுண்
டாம். சந்திரன்நாள் 600 - க்கு பகை மிடிவியாதி கொடுமை குற்றஞ்
சர்வரோகமுங் குற்றமுமுண்டாம். செவ்வாய்நாள் 420-க்குப் போகம்

பெண்பேறு பூமிப்பேறு அர்த்தலாபம். இராகுநாள் 1080-க்கு இடர் வி யாதி காமாலை தலைநோவு அர்த்தநாசம் சரீரக்கிலேசம் உறக்கமுமுண் டாம். வியாழநாள் 960-க்கு தனதான்னியசமிர்த்தி வஸ்திராபரண முண்டாகை உத்தமம் ஸ்திரிபரிகரிக்கை ராஜப்பிரியம் மனப்பிரியம் செளந்தரிய முண்டாகை. சனிநாள் 1411-க்கு நன்மை இராசாவாலே பலமுண்டாம் சத்துருநாசம் ஸ்திரிசெற்றியுண்டாம். புதனபகாரம் நாள் 1020-க்கு ராசசேவையா லாக்கம் தனதானியசம்பத்துண்டாகை சத்துருசங்காரம் தோழமையுறவு நினைத்தகாரியமெல்லாஞ் சாதிக்கும். கேதுநாள் 420-க்கு கலகம் விஷபயம் அக்கிணியம் புத்திரமித் திரகளைத்திரநாசம் அர்த்தஹானி காரியஹானியுண்டாமென்றவாறு.

சுக்கிரன்திசை முற்றும்.

அந்தராந்தர தசைகொள்ளும்படி ஒருகோளுக்கு அபகரிக்கு நா ளின்னதென்றறிந்து அந்தத்தொகையை 120-க்கீந்து கண்ட ஈவு ஓராண்டுக்குவரும் அவை இன்னதென்றறிந்து ஆண்டுதோறு மேற்றி வருநாளே யறிந்து முன்போலே பலாபலஞ்சொல்லுவது.

அந்தராந்தரதிசை முற்றும்.

* * * *

31d. கிரஹஸ்புடம் மூலமும் உரையும்.

Beginning :

பொன்னவனையமுன்னோர் பொருந்தியநவகோளெண்ணம்
பன்னியவடநூலாற்செய்பாதிதப்பலுவல்தன்னை
மன்னியதமிழினாலே மண்ணுளோற்கறியும்வண்ண
மன்னமென்னடையினுய்கேளுரைசெய்வனழிவிலலாமல்.

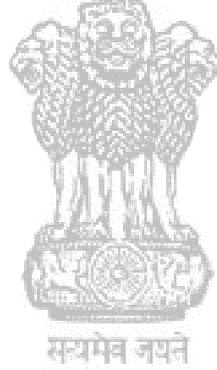
எ - து. பிருகஸ்பதியேயனைய வித்துவான்களாலே நவக்கிரகங்களை யும் எண்ணத்தக்கதாகச் செய்யப்பட்ட பாதிமென்கிற சாத்திரத்தை யெல்லாம் பூமியிலுண்டான பிராணிகளுக்கு அறியத்தக்கதாகத் தமிழி னாலே யுரைசெய்வேன். எ-று. (375)

End :

விளங்கியசகரணுண்டாயிரத்தொருநூற்றின்மிக்க
வளம்புகழ்பாண்டமங்கை மாமுனியரியவன்சே
யினங்கொடிமடவார்காம னிசைத்திருக்கோட்டிநம்பி
யுளம்புகக்கிணிதநூலே யுரைத்தனனுலக்குக்கெல்லாம்.

எ-து. சகாத்தம் 1000 த்தின்கண் விளம்பிவரு முன்னையோர் வட மொழியினுச்செய்த சோதிடசாத்திரத்தை யெல்லாம் தென்றமிழினுலே விரித்து யாவர்க்கும் உளங்கொள உரைத்தான், வெண்பக்குடிநாட்டுப் பிறமநேசமென்னும் பாண்டமங்கலமாகிய பஞ்சவனமாதேவி சதுர்வே தமங்கலத்து அரியவன் புத்திரன் திருக்கோட்டியூர் நம்பியேற்றவாறு.

ஒராதெழுதினேனானாலு மொண்பொருளை
யாராய்ந்துகேட்க வறிவுடையோர்—சீராகக்
குற்றங்களைந்து குறைபெய்துவாசித்தல்
கற்றறிந்த மாந்தர்கடன.

INDEX OF THE NAMES OF WORKS, AUTHORS, KINGS AND OTHER HISTORICAL PERSONAGES.

[The numbers refer to pages.]

	PAGE		PAGE
Abhinavaguptācārya ...	7, 151	Ambarkōman ...	192
Abhirāmarāghava ...	10	Ambikāpati ...	36, 37
Abhiṣeka Pāṇḍya ...	53, 245	Amūnūvan ...	40, 215
Ācārakkōvai ...	43, 47, 48	Amōgharāghava ...	10
Ācārakkōvai, with com- mentary ...	237	Amṛtasāgaranār ...	31, 34, 183
Ācāryacandra ...	13	Anākula ...	29
Ācāryadīkṣita ...	6, 85	Ānandakōṣaprahasanam ...	10
Acyuta ...	17	Anantagūṇa Pāṇḍyan ...	53, 245
Adaṅgōṭṭāśān ...	28, 29	Ananta ...	93
Adipatta Nāyanār ...	50	Ananta Nāyadu ...	8
Adiyarkkunallār ...	29, 30, 36, 37 38, 40, 43, 48	Ananyacōla ...	164
Agananūru ...	41	Anapāyacōla ...	36, 50, 51, 56
Agapporuḷvīlakkam ...	34, 178, 179	Anapōta ...	8, 33, 95, 96, 98
Agapporuḷvīlakkam with commentary ...	179	Anargharāghava ...	10
Agastya ...	29, 30, 33, 37	Āṇḍya Nāyanār ...	49
Agastyaṃ ...	28, 29	Āṇḍal ...	22
Agniveśa ...	25	Andhrasābdacintāmaṇi ...	7
Ahōbīlācārya ...	6, 85	Āṇḍanēya ...	164
Aindīpaiyeḷubadu ...	41	Annamāmba ...	8, 94
Aindīpaiyeḷubadu, with com- mentary ...	218	Annama Nāyaka ...	8, 92
Aindra ...	29	Annayācārya ...	5, 6 79, 81, 86
Aiṅgōṇūru ...	34, 40, 41, 185, 186, 213	Appūdiyaḍiḷal ...	50
Aitarōyāranya ...	70	Aṇṇericcāram ...	43, 49, 241
Aitarōyōpaniṣad ...	2	Arimardana Pāṇḍya ...	55, 57, 247
Aitarōyōpaniṣadbhāṣyaṭippaṇi ...	2, 70	Ariyaṭṭāya Nāyanār ...	49
Aiyāḍiḷal Kāḍavarkōn Nāyanār ...	50	Ariyavan ...	268
Akkamāmba ...	6, 87	Arjuna ...	163
Alaṅkāreṇḍusekbara ...	11, 98, 99	Ārṣeya Brahamaṇa ...	1, 64, 68
Amarnīdi Nāyanār ...	49	Aruṇmolittēvar ...	50
Amban ...	191	Arumpadavurai ...	43
Ambarcēndan ...	192	Arumporuḷvīlakkadṭṭipikai ...	194
Ambarkīḷavan ...	191	Arumporuḷvīlakkam ...	195
		Āraṇa ...	3
		Aruṇavakkaraipirān ...	249
		Aruṇandacēndan ...	193

	PAGE		PAGE
Asiriyamalai	43, 226	Bhāgavatatattvadipapraśa-	
Aṣṭādhyayi	29	śavaraprabhāṅga	20, 147
Aṣṭaślokiyakhyānam ...	131, 132	Bhagavatatattvadipika ...	20
Āsvatara	163	Bhāgavatavyākhyā	21, 150
Āśvalāyana	19, 125	Bhaguri	3
Atharva Veda	2	Bhaktānghanireṇu	23
Ātharvanikabhāṣya	69	Bhaktivilāsa	21
Ātivrāma Paṇḍya	52, 56, 224	Bhakticintamāpi	14, 112, 113
Ātrēya	160	Bhaktihamsa	14, 111, 112
Ātulakīrti Paṇḍya	54, 246	Bhaktihetu	115
Ātulavikrama Paṇḍya ...	54, 246	Bhaktihetanirṇaya	17, 116
Aupamānya	3	Bhaktihetuvivṛti	17, 116, 117
Anvayār	43	Bhaktisūtra	18
Avadhānasarasvatī	26	Bhaktisūtrabhāṣya	18, 122
Avalōkita	30, 170	Bhallaṭa	7
Avinayar	31, 34, 188	Bhallaṭasataka	7, 91
Avinayaryāḍṇu	35	Bharadvāja	160
Āyiramparikkōśōvakan ...	245	Bharata	54
Āyōdhanapraviṣa Paṇḍya	54, 246	Bharata	10
		Bhāratam	10
Bādarāyaṇa	122	Bhāratam (Venba)	44, 163
Bālābōdha	13, 110	Bharatasvami	1, 61, 63
Bālagnihōtri	3, 71	Bharatiyam	10, 164
Bālakṛṣṇa	145	Bhārgavapurāṇa	21, 151
Bālaṃānōrama	3, 72	Bhārgava	155
Bālarāmāyaṇam	12	Bhārīphari	7, 10, 35
Bāpāsura vijayacampā ...	5, 77, 79, 80, 81	Bhāṣyaratnāprabha	11, 100
Bhadra	42	Bhaṭṭa	164
Bhadrāgāyakan	53	Bhaṭṭamallu	7
Bhagavadgītā	17, 106, 108, 122	Bhaṭṭanārāyaṇa	19
Bhagavadajjuka	10	Bhaṭṭarāmeśvara	19, 125
Bhagavannāmadarpaṇa ...	17, 117	Bhaṭṭavēṇkaṭeṣa	20, 148
Bhagavannāmaivaibhava ...	13, 103,	Bhaṭṭōjidiḷṣita	3
	104, 105	Bhāvaprakāśika	10
Bhāgavata	3, 16, 17, 18, 20,	Bhēla	25
	21, 122, 137, 138,	Bhēlasamhitā	26
	139, 147, 148, 151	Bhimaratha Paṇḍya	54
Bhāgavatacandracandrikā ...	21	Bhimāparākrama Paṇḍya ...	54
Bhagavatasāhityamañjusa ...	20, 147, 149	Bhōginīdāṇḍakamu	9
Bhāgavatasubōdhi	138, 140,	Bhōja	5
	141, 143	Bhōjabhōvallabha	164
Bhagavatatattvadīpaniban-		Bhōjacaritra	10
dhana	136	Bhōjarāja	84

	PAGE		PAGE
Bhūpaçūḍamaṇi Paṇḍya	55, 247	Damaya	95
Bhūtamūni	22	Dāmodaradāsa	24
Bhūtapurāṇam	28	Danḍi	30, 31, 37
Brahma	163	Danḍiyadigaḷ Nayanār ...	50
Brahmōpaniṣad	69	Danḍiyalaṅkaram	31, 36, 37, 197
Brahmasūtrabhāṣya ...	19, 123, 124	Dandiyār	31
Brahmōttarakhaṇḍa ...	56	Daśarūpaka	148
Bṛhadāraṇyaka	65	Dattila	10, 97
Bṛhaspati	30	Dantila	163
Bṛhatsābbhadṛakam ...	12	Deśikaguru	80
Bilhaṇa	15	Dēvagiri	8
Bilvamaṅgala	15	Dēvagirindra	93
Bukka	1, 6, 27, 64, 90	Dēva Paṇḍya	53
Buddhamitra	30, 39, 170	Dēvarāja	164
		Dēvatādhyāya Brāhmaṇa	1, 64, 68
Caitanya	16	Dharmī	42, 220, 246
Campaka Paṇḍya	54	Dharmājayavijayavyāyoga	6, 10, 87, 89
Caṇḍēsa Nayanār	50	Dhanvantari	161
Candrakalūpariṇaya ...	5, 82	Dhvanyalōka	7
Carakasamhita	25, 159, 160	Divakara	26, 35
Cātakalaṅkāra	263, 264	Divākaram	36, 38, 161, 192
Caṇḍivipaścīt	4, 75	Drahyāyana	2
Cēravamsāntaka Paṇḍya	51, 247	Draviḍa	132, 133
Chalukya	32, 33, 35	Duruliṅgam	28
Chandōviciti	35	Durga	163
Cidambara Purānam ...	56, 250	Durvāsas	3
Cintāmaṇi	34, 185	Dvijarāja kulōttama Paṇḍya	54, 246
Citrabhūṣana Paṇḍya ...	53, 246	Deśama Nāyaka	8
Citradhvaṇa Paṇḍya ...	53, 246	Ekāmrānātha	26, 162
Citraratha Paṇḍya	53	Ekavali	10
Citrasēna Paṇḍya	64, 246	Eladi	41, 44
Citravarma Paṇḍya	53, 246	Eliviruttam	31
Citravikrama Paṇḍya ...	54, 246	Enadi Nayanār	49
Citravratā Paṇḍya	246	Ēripaṭṭa Nayanār	49
Chōḷa	37	Ēṭuttogai	41
Chōḷavamsāntaka Paṇḍya	54, 247	Ēyarkoṇ Kalikkāma Nayanār	50
Coḍāmaṇi	31, 35, 44,		
	185, 186	Gada	14, 114, 115
Dāca	8, 95	Gadādharamiśra	6, 89
Daivantya	3	Gandarvadattayar	38
Dakṣadeva	39	Gāngayan	194
Dāma	8	Gargasamhita	157
		Gargyasavarṇi	3

INDEX.

	PAGE		PAGE
Gaurgalava	3	Ilakkaṇaviḷakkaccūṛavali	33
Gauruṇḍi	3	IlaiyāṅkuḍimāraḷNāyanār	49
Gautama	3, 125	Ilampūraṇam	28, 30
Giridhara	17, 25, 114, 159	Ilampūraṇar	30
Gitagovinda	15	Ilampūraṇarutai	165
Goda	22	Ilampūraṇavaiḍgaḷ	30
Gōpālasarasvati	11	Ilāṅgōvaḍigaḷ	48
Gōpinātha	17, 25	Indra	29, 30
Gōvardhanagirimahātmya	157	Iniyavainārpadu	43, 225
Gōvindabhaṭṭāraṇa	76	Inuānārpadu	44
Gōvindadīkṣitīyam	261	Iraiyānār	42
Gōvindadīkṣitar	262	Iraiyānāragapporuḷ	52
Govindānanda	11, 100	Iraiyānāragapporuḷurai	30
Gōvindarāya	25, 159	Irāmakaṭhai	43
Gōvindendrayati	11, 102	Iṇṇambalkāṇji	43, 225
Grhaspuṭam	267	Isamāniyar	50
Guṇakāṅka	35	Isaiṇuṇukkam	28, 29
Guṇakāṅka Vijayaditya	35	Isaittāmīḷceyyuttūraikkōvai	35
Guṇakāṅkiyam	35	Isānadōṣikar	43
Guṇamālaiyur	38	Isaṇumuni	56
Guṇasāgarum	34	Iyarpa	207
Gurupadukāpāṇcaka	129	Iyarpagai Nāyanār	49
Guruparamparāprabhāva	4, 9		
Hāḷāyacaritra	5, 84	Jagannātha Pāṇḍya	55, 247
Hāḷāyamāhātmya	23, 51, 52	Jaimini	3
Hāradhāri	53	Jaiminigrhyasūtra	2, 70, 71
Harihara	6, 90	Jaiminigrhyasutrakārika	3, 71
Harihara II	6	Jaiminiyācārya	71
Harikārika	35	Jatakadīpikai	264
Harisābakavindra	11	Jātnkāṇi	25
Hārta	25	Jayadēva	6, 15, 164
Harivamśadhyāna	135	Jayanta	29
Hēmacandrācārya	15	Jinendra	30
Hōsala	1	Jivaka	38
		Jivakacintāmaṇi	38, 44, 50, 225
		Jivandharacampu	88
		Jivandharanātaka	38
Idaikkāḍar	42, 55, 247	Jñānasambandha Pāṇḍya	55
Idāṅgaḷi	50	Jñānavarōḍaya Pāṇḍaram	55
Ilakkaṇāiyar	48	Jñānavasiṣṭha	11
Ilakkaṇakkottu	43	Jñānavasiṣṭhasaptasati	11, 102
Ilakkaṇaviḷakkam	32, 33, 43	Jñānēndraguṇ	11, 102
	47, 173, 174		

	PAGE		PAGE
Kacciappasvāmigaḷ ...	55, 249	Kari Nayanār ...	50
Kaṇṭkam ...	41	Karikālakkaṇṇan ...	31
Kaṇṭuṅgōn ...	52	Karuṇākandalam ...	10
Kāḍuvettiyaḱōḷun ...	245	Karṇāmṛta ...	10
Kaiṇṇilayam ...	41	Karpūra Paṇḍya ...	55, 247
Kaiyanār ...	34, 187	Karpūramaṇjari ...	10
Kōkkaipaḍiniyar ...	31, 34, 188	Karunya Paṇḍya ...	55, 247
Kāḷarciṅga Nayanār ...	50	Kāśmīra Paṇḍita ...	11, 12, 103
Kalavaḷinārpadu ...	44	Kāśyapa ...	122, 163
Kāḷidāsa ...	4, 5, 84	Kaṭha ...	65
Kalikālacōḷa ...	53	Kaṭhariraya ...	8, 93
Kalikōḷiprahasana ...	10	Kaṭhasaritsāgara ...	29, 39
Kalikkamba Nayanār ...	50	Kaumāram ...	10
Kaliṅgar ...	47	Kauśāmbi ...	39
Kalittogai ...	34, 41, 185	Kāvēri ...	38
Kaliya ...	23	Kāvēriyallavan ...	31
Kaliya Nayanār ...	50	Kavibhallaṭa ...	7
Kallaḍar ...	30, 42	Kavikathakakaṇṭhiravaguru ...	79
Kallaḍam ...	41, 42, 219	Kaviṇalla ...	3
Kallaḍanār ...	41	Kavimallamallayācārya ...	74
Kallaṭa ...	41	Kavipperumaḷ ...	47
Kāmadattam ...	10	Kavirāja ...	147
Kambala ...	163	Kāṇḍarśa ...	30, 31, 36
Kambar ...	36	Kāṇḍaprakāśa ...	7
Kāmēśanāthārya ...	26, 27, 162	Kayakaran ...	194
Kanakamāliyar ...	38	Kāśyapaḷudi ...	52
Kaṇampulla Nayanār ...	50	Kediliyappa Pillai ...	57
Kaṇanāda Nayanār ...	50	Kēmaśariyar ...	38
Kāñcanakavi ...	6, 89	Kēśavabhaṭṭa ...	17
Kāñcanamālai ...	53, 245	Kirtibhūṣaṇa Paṇḍya ...	54, 246
Kandaḷa ...	5	Kirtidhara ...	164
Kandapurāṇavilāsam ...	65	Kirtivarman ...	38
Kaṇji ...	41	Khadga Nārāyaṇa ...	8
Kaṇṇappa Nayanār ...	42, 49	Kūccengatcōḷa Nayanār ...	50
Kaṇṇumunninaivan ...	31	Kōhala ...	10, 97, 163
Kāntāracēdicōḷa ...	53	Konraivēyndan ...	34, 185
Kāntimati ...	53, 245	Koravankuḍi ...	56
Kaṇva ...	67	Kōsalādbhāvara ...	61
Kapilar ...	40, 41, 54, 216, 246	Kōṭpuli Nayanār ...	50
Kāraikkālammaiṇār ...	50	Kōvai ...	41
Kāri ...	51	Kōyirpurāṇam ...	56, 249
Kārika ...	35	Kriyāpradīpa ...	129
Karikarperuvaḷattān ...	245	Kṛṣṇadōvarāja ...	16, 24, 36

	PAGE		PAGE
Kṛṣṇamācārya	5, 77	Lōlambarājiyam	26
Kṛṣṇatīrtha	106	Lollaṭa	164
Kṛṣṇaya	103	Lōpāmudra	28
Kṣārapāṇi	26		
Kṣēmendra	7	Māda	8, 95
Kṣētrapāla	164	Madhava	3, 20, 93, 128
Kubja Pāṇḍya	55	Mādhavācārya	2
Kulubandhuna	55	Mādhavānala	15
Kulabhūṣaṇa Pāṇḍya	53, 245	Mādhava Nayaḍu	8
Kalaccirai Nāyanar	50, 55	Mādhava Sudhi	74
Kulacciraiyar	247	Mādhavi	70
Kulacuḍamani Pāṇḍya	247	Mādhaviya	70
Kuladhvaṇja Pāṇḍya	55, 247	Mādhu	15
Kulasēkharu Muni	22	Mādhurakavi	22
Kulasēkharu Pāṇḍya	31, 52, 53	Mādhurēśvara Pāṇḍya	55
	55, 57, 215	Mādhurājanasarasvati	20, 129
Kulōttuṅgaçōla	30, 43	Mādhyavanādhiśa	55
Kulōttuṅga Pāṇḍya	53, 215	Mācē Gaṇaśēṣa	125
Kulēsa Pāṇḍya	247	Māgham	10
Kumaragurudēśikar	49	Mahābhārata	147
Kumārāpāla	15	Mahādākhyaṇi	22
Kumārila Bhaṭṭa	15	Mahākīrti	29
Kūra Pāṇḍya	23, 247	Mahānāṇni	63
Kuṇḍalakeśi	31, 38, 44, 225	Mahāpurāṇa	39
Kuṇḍiliyakkalaya Nāyanar	49	Mahārāmāyaṇa	11
Kuṅkuma Pāṇḍya	55, 247	Māṇasana Pāṇḍya	54
Kuṇḍusāmi	3	Mahāvīrānandaḥ	10
Kuraḷ	49	Mahēśvarānandaḥ	10
Kuraḷurai	47	Mahisāramuni	22
Kūrma Purāṇam	56	Mākīrti	29
Kuṭṭuva Nāyanar	50	Mālatīmādhava	10
Kurandōgai	34, 41, 185, 186	Mālavikāguṇimitriyam	10
		Malayadhiyaḍa Pāṇḍya	53, 245
Laghuśabdēnduśekhara	3, 73	Mallabhaṭṭa	7
Lakṣaṇamālīka	11, 99	Mallar	47
Lakṣmaṇabhaṭṭa	12, 16, 23	Mallayārya	3
	138, 141, 158	Mallidhiman	75
Lālabhaṭṭa	145	Māmūlani	41
Lakṣmīsvayamvaranāṭaka	5, 81, 82	Maṇakkudaiyar	47
Lōcana	7	Māṇakkaujāra Nāyanar	49
Lōhala	164	Maṇḍalapuruṣan	35
Lōlambarāja	26, 161, 162	Mangaiyarkkarasiyar Nāyanar	50
		Maṇikkavācagar	42, 55, 57

	PAGE		PAGE
Maṇimēkhalai	38	Naiśada	9
Mañjuśā	3, 73	Nakkirar	54, 55, 246
Māpurāṇam	28	Nakkirāṇārurai	30
Mārkaṇḍēyanārkañji ...	34, 186	Nalaḍi	41, 44
Marundayan	195	Nalaḍinārpadu	35
Matanga	10, 97, 163	Nalaḍiyār	34, 185, 186, 210, 230, 232
Mātrgupta	164	Nalaḍiyārurai	231
Māyākuraṅgikā	10	Nalaḍiyār Padavurai ...	232
Mayēcourar	31, 34, 188	Naḷankadai	44
Mayēccuraryāppu	35	Naḷavenba	43, 44, 221
Mayilērumperumāḷ Pīḷai	42	Nallaḍanar	48
Māyisūri	4, 75	Nambi	34, 178, 179
Mēghasandēśa	10, 39	Naminandiyāḍigal ...	50
Mērumandara Purāṇam	44	Nammalvōr	22, 57
Meykkaṇḍa Dēvar	56	Nānapragasam	263
Meynilai	41	Nanarpadu	41
Meypporuḷ Nayanār ...	40	Nanda	16
Mēccakatikam	10	Nandikēśvara	164
Mudattipumāraṇ	52	Naḷjārāja	5, 6, 84
Mudrārākṣasam	10	Naḷjārājayaśōbhūṣaṇa	6
Mudumēḷikkāñji	34, 185	Nānmaṇi	41
Muḷli	47, 237	Nānmaṇikkadigai ...	34, 44, 186, 185, 225
Munaippaḍiyār	49	Nannayabhaṭṭa	7
Munaiyaḷuvar Nayanār	50	Nannūl	31, 32
Munḍakōpaniśad	65	Narada	163
Muppai	41	Naradacaritai	44
Muralidharadāśa ... 13, 14, 17, 18, 20, 23, 103, 104, 105, 109, 113, 118, 120, 121, 147		Nāradiya	155, 156
Mūrka Nayanār	50	Narasimha	76, 84
Mūrti Nayanār	42, 49	Narasiṅgamunaiyaraiya, N.	50
Muruga Nayanār	49	Naravāhanadatta	39
Morukam	205	Nārāyaṇa	1, 6, 17, 87
Muttollāyiram	44	Nārāyaṇabhaṭṭa	128
Muvvaḍiyār	41	Nārāyaṇabhaṭṭiṭiya ...	125, 126, 128
Naccinārkiniyar ... 28, 29, 30, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 47, 48		Nārāyaṇivīlāsa	6, 90
Nāgama Nāyaka	8	Nariviruttam	31, 36
Nāgaya Nāyaka	9	Narkavi	34
Nagēśabhaṭṭa	3, 73	Narkuvirājan	34, 178, 179
Naiḍadam	224	Narriṇai	41
Nainārācārya	4, 9	Nāṭakavīḷakkam	37
		Nathamunivijaya	5, 75, 76, 77
		Nattattāṇār	34, 188

	PAGE		PAGE
Nōminādam	262	Parākramabāhu Paṇḍya.	55, 247
Nōśa Nayanār	50	Paruṇar	246
Nilakaṇṭhaśrami	20, 128	Parañjōtimunivar	52, 56, 244
Nimbāditya	16	Paraurpākālan	31
Ninraśirnedumāra Nayanār	50	Purarājabhayaṅkara Paṇḍya	54
Nirōdhavivṛti	144	Parāsara	25, 65
Nirukta	35	Parasurabhaṭṭa	131
Nitakaślōka	35	Paratattvañjana	18, 119, 120, 121
Nitinogivilakkam	49, 240	Paratattvavilāsa	13, 106
Nitittiraṭṭu	43	Parimolāḷagar	47
Nṛharisūri	77	Paripaḍal	41, 44
Nṛsimha	84	Parudi	47
Nṛsimhabhārati	103	Pātalanār	34, 188
Nṛsimhacārya	11	Patañjali	372
Nṛsimhārya	99	Pattinappalai	34, 185
Nṛsimhakavi	5, 6	Pavamaṇḍimuniyar	31
Nṛttatālakapūrtana	163	Payōdhimathana	10
Nyāyacūḍāmaṇi	31	Pērasiniyar	43
		Periyālvār	22
Ōdalāndai	40, 216	Periyapurānam	37, 39, 49, 50, 51, 242
Ōrambōgi	40, 214		
Ōṭṭakkūttar	43	Perumbanaru	201
		Perumboru	227
Paccaikkandēśikan	194	Perumboruḷvilakkam	44
Padakārikaratnamāla	2, 66, 67	Perundēvanār	31, 213
Paḍikkaśuppuḷavar	32	Perumilāḷaikkurumba Nayanār.	50
Padinenkīḷkaṇakku	41, 48	Peruvāyan	47, 237
Padinōrāvaḍunigaṇḍu	196	Pōyālvār	22
Paḍirupattu	41, 44, 229	Pēyan	40, 217
Padmapurāṇa	140	Phaṇibhāṣya	73
Padumanār	38	Piṅgula	32, 35, 36
Paḷamoli	41, 44	Piṅgalāndai	32, 35, 59
Pālgayanār	34, 188	Piramōttirakaṇḍam	56, 252
Palittiyam	35	Pitāmbara	20
Pallava	32	Pōcamāta	8, 92
Pāṇapattirar	245	Ponperri	30
Pāṇḍyakulēśa Paṇḍya	65	Poruḷlakkāṇam	37
Paṇḍyavamsāpradīpa Paṇḍya	53, 245	Poruḷadhikāram	40
Paṇḍyavamsāputaka Paṇḍya	53, 245	Pōygaiyālvār	22, 210
Pāṇḍyavamsēśa Paṇḍya	54, 247	Prabhākara	164
Paṇḍyēśvara Paṇḍya	54, 247	Prabōdhacandrōdaya	10
Pāṇini	3, 29, 31, 72	Pradyōta	39
Pāṇintyam	10	Pradyōtint	4, 75

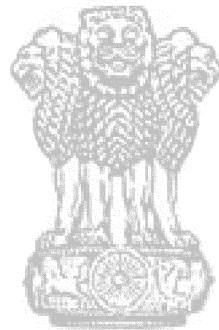
	PAGE		PAGE
Prahasanam	11	Rajapurandhara Paṇḍya	245
Prahādakaṇṭhakaṇṭhīravasūri.	20, 148	Rajarāja Paṇḍya ...	53
Prakṛṣa	16	Rajasardūla Paṇḍya ...	54, 246
Prasannarāghava	10	Rajasēkhara Paṇḍya ...	53, 245
Prasṇōpaniṣad	2	Rajasimha	53, 245
Prasṇōpaniṣadbhāṣyaṭippaṇi	2, 69	Rajavirāja Paṇḍya ...	246
Prasṇōttararatnamāla ...	26, 162, 163	Rajendra Paṇḍya ...	53
Pratāpamārtanda Paṇḍya	54, 246	Rajēsa Paṇḍya	53
Pratāpasūrya Paṇḍya ...	54, 246	Rajēsan	245
Praudha Brāhmaṇa	1, 64	Rambha	163
Pravaraśeṇa	132	Rāma	1, 6
Prayōgaratna	19, 125	Rāmabhūpati	90
Prayōgavivēkam	29	Rāmānanda	11, 16
Prēmabhaktirasāyana ...	17, 118, 119	Rāmānuja	16, 78, 80
Priyadarśika	12	Rāmānujadāsa	5, 77
Pūdattāṭṭār	22	Rāmānujārya	82
Padiyanutpam	31	Rāmānujasaravakratu ...	5, 82
Pugaḷcōḷa	50	Rāmārāja	133
Pugaḷṇḍippulavar	43, 44, 204	Rāmāyana	4, 11, 36, 106
Pugaḷṭṭunai Nāyanār ...	50	Ramēśabharati	11, 102
Pulatturaimurriyakūḍalūrkiḷar.	40	Rāṇāyani	3
Puram	185, 226, 227, 228	Raṅgamaṅgala	88
Puranānōru	34, 41, 44, 45	Rasārnavasudhakara ...	6, 7, 91, 98
Purandarajitpāṇḍya ...	245	Rasikajanarasōllāsabhāṇa	6, 85, 87
Puruṣōttama Paṇḍya ...	55, 247	Ratnamāla	67
Puruṣōttama	13, 17, 107	Ratnapōtika	9
Purvōttaramimāmsa ...	64	Ratnāvali	10
Puruhūtajit Paṇḍya ...	53	Rauravāgama	56
Pūsalār Nāyanār	50	Rāvaṇa	164
Puṣṭipravāhamaryāda ...	13, 110	Rēcalla	7, 92
		Rēcamaḥipati	92, 93
Raghunātha	17, 117	Rēvaṇacittan	194
Raghunāthācārya	20	Rēgvēda	1, 64
Raghunāthārya	130	Ripumardana Paṇḍya ...	54, 246
Raghunāthasētopati ...	32	Rudrasēna	164
Raghupati	25, 159	Rudraṭa	11
Raghuvamśa	4, 10	Rūpāvalaṅkāra	35
Rahuttarāya	8		
Rajabhayaṅkara Paṇḍya	246	Śabdenduśēkhara ...	73
Rajacūḍāmaṇi Paṇḍya ...	54, 246, 247	Śādaiya Nāyanār ...	50
Rajagamabhīra Paṇḍya ...	53, 243	Sadaśiva	163
Rajakuṇjara Paṇḍya ...	54, 246	Sadaśiva Deśikar ...	32
Rajamārtanda Paṇḍya ...	54, 246	Sadaśivanāvalar ...	174

	PAGE		PAGE
Śādharaṇācārya	70	Śāthyāyana	65
Śadvaidyājīvanam	26, 161	Sati	73
Śadvimśa Brāhmaṇa	1, 64	Śatruñjaya Paṇḍya	54, 246
Śaiva Purāṇa	251	Śatruśāsana Paṇḍya	55, 247
Śakalya	74	Śatti Nayanār	50
Śakalyamalla	3, 4, 9	Śātyamugri	3
Śakkiya Nayanār	50	Śaunaka	125
Śakti	163	Samudaryalaharivyaḥyanam	132
Śakuntalam	11	Sāyaṇācārya	1, 2, 27, 64, 162
Śakyañayanār	42	Śayanākūmara	29
Samarakōlahala Paṇḍya	246	Śekkiḷar	36, 39, 49, 50
Samatantra	2, 68	Sembian	37
Samatantrasūtrabhāṣya	2, 68	Senavaraiyar	29, 30
Sāma Vēda	1, 2, 64	Śendan	36, 191
Samavēdabhāṣyam	1, 61	Śendan-Tivākaram	35, 190
Sāmavēdagānalakṣaṇam	2, 68	Śeramaṇperumāḷ Nayanār	50
Samavēdamantrabhāṣyam	1, 64	Śeruttupai	50
Samavidhāna Brāhmaṇa	1, 64	Śevākalpataru	13, 14, 108, 109
Sambandha	23	Śeyyūḷiyalūḍaiyār	188
Samhitopaniṣad Brāhmaṇa	1, 64	Siddhāntakaumudi	3, 72
Sampadācārya	6	Siddhāntakaumudivyaḥkhyā	72, 73
Sampradayakoladīpikā	14, 113, 115	Śikhaṇḍi	29
Śaṇbuga Maran	54, 246	Śilappadhikāram	29, 30, 34, 36, 37, 38, 40, 43, 48, 188
Śaṇḍilya	11, 18, 97, 122	Simhamahīpāla	93
Sangtagaṅgādihara	5, 84	Sindhupaṇḍya	24
Śaṅkara	11, 164	Śiṅgabhūpāla	7, 98
Śaṅkarācārya	2, 65, 23, 67	Śiṅgalūrya (Veṅgala)	76
Sannyāsanirṇaya	13, 109	Śiṅgamahīpati	96
Śāntāvilāsa	11	Śiṅgama Nayaṇa	4, 8, 9, 10
Śāntipurāṇam	44	Sirupaṇcamulam	44
Sarasamuccayasaptasatī	103	Sirappuli	50
Śārdūla	163	Siruttoṇḍa Nayanār	50
Śarīrakasūtra	11, 19	Śiva	163
Śarīrakasūtrabhāṣya	101	Śivabhaktivilāsa	5, 84
Śarīrakasūtrabhāṣyavyākhyā	100	Śivabhaṭṭa	3, 73
Śārngadēva	163, 164	Śivabhūpati	8, 94
Śārngadharapaddhati	7	Śivāṇanabōdam	56
Śārōmuni	22	Śivāṇa Desikar	33
Śarvajña	7	Śivāṇanamunivar	32
Śatajit	76	Śivaprakāsa Desikan	195
Śataslōki	26	Śivarāja	20, 128
Śāthakōpa	27, 260	Śivarāma	11
Śāthari	22, 78		

	PAGE		PAGE
Śivārāmasudhīmāṇi ...	5	Sūtrōpanyāsa ...	11, 101
Śiyagāṅgaṇ ...	31	Suvarṇasūtra ...	13, 107
Skāṇḍapurāṇa ...	21, 51, 55, 56	Svaocchandapaddhati ...	20, 128, 129
Sōma ...	164	Svarūpa ...	16
Sōmacūḍāmāṇi ...	53, 247	Śvutirgāṇa ...	164
Sōmakulaparaśurāma ...	8	Śvētavanappercumāḷ ...	56
Sōmāsimāra Nāyanār ...	50		
Spandasūtrakṛika ...	41	Tagaḍūryāttirai ...	44
Śrībhāgavata ...	9	Taittaryaka ...	65
Śrīkṛṣṇatīrtha ...	13	Talavakāra ...	3
Śrīnātha ...	9	Tāmattar ...	47
Śrīnivāsa ...	76, 82, 86	Tāṇḍavamalai ...	261
Śrīnivāśacārya ...	5, 6	Tāṇḍavamālaiyurāi ...	262
Śrīnivāśacatuskavīndra ...	5, 82	Tāṇḍi ...	64
Śrīnivāśādihvari ...	6, 86	Tāḍjavānankōvai ...	34
Śrīnivāśārya ...	79, 81, 86	Tarumar ...	47
Śrīnivāśavilāsa ...	147	Tatātaka ...	53, 245
Śrīpāṇa ...	23	Tatācārya ...	77
Śrīpurāṇa ...	39	Tataguru ...	76
Śrīsailanātha ...	26, 163	Tattivadipa ...	20, 136
Śrīṅakṣitīpa ...	94	Tattvadipenibandhana ...	20, 136, 137
Śrīṅamahāpala ...	92	Tattvadipaprakāśa ...	145
Śrīṅaprabhu ...	92	Tattvadipaprakāśavarāṇabhaṅga ...	146
Śrīṅaramaḍūjari ...	11	Tattvasūtra ...	122
Śrūtyantadēśika ...	86	Tāyumanavar ...	56
Subhāṣitanīti ...	9	Tāyumanasvāmīgālpāḍal ...	56, 253
Subhāṣitutrāsati ...	7, 10	Tēṇṇavan Brahmarayan ...	57
Subhāṣitavali ...	7	Tilōttama ...	29
Subōdhini ...	141	Tirikaṇḍgam ...	44, 48, 238, 239
Subrahmaṇyadīkṣitar ...	43	Tiruccoirāmbalakkōvai ...	42, 43
Subrahmaṇya Vēdiyar ...	29	Tiruccoirāmbalakkōvaiyar ...	57
Sudarśana ...	76, 77	Tirukkōttiyūrnāmbi ...	263, 269
Sudhavidyōtini ...	132, 134	Tirukkuraḷ 34, 42, 185, 186, 201, 204, 206, 207, 210	
Sugua Paṇḍya ...	53, 240	Tirukkuriṇṇattōṇḍa Nāyanār ...	49
Sundara Mūrtisvāmīgāḷ ...	50	Tirumalaiyar ...	47
Sundara Paṇḍya ...	53, 55, 245	Tirumalaguru ...	76
Sundara Sāmanta ...	53	Tirumalāryatātācārya ...	77
Sundarōṣapadaśekhara Paṇḍya ...	53, 245	Tirumalīśaiyālvar ...	22
Surabhi Paṇḍya ...	55	Tirumalīśaiyālvar ...	23
Saradāsa ...	159	Tirumōla Nāyanār ...	50
Sūramaḍūjariyar ...	38	Tirumānasambandasvāmīgāḷ ...	50
Surata Paṇḍya ...	247		55, 247, 249, 263
Surōśvarabhaṭṭācārya ...	15		

	PAGE		PAGE
Tirunālaippōvar Nayanār ...	49	Uruttirapaśupati Nayanār	30, 49
Tirunantalvamśa ...	20	Uttarāramacaritra ...	11
Tirupāvakkaraśusvāmigaḷ ...	50		
Tironilakaṇḍa Nayanār ...	49	Vaccattollāyiram ...	31
Tironilakaṇḍaippāṇa Nayanār ...	50	Vaḷavūradigaḷ ...	55, 247
Tirunilānakka Nayanār ...	50	Vaḷisvara ...	6, 89
Tiruniruccolan ...	250	Vaidyanātha Deśikar	32, 33, 43, 174
Tiruppaṭalanār ...	23	Vaidyanadan ...	173
Tirutakkadevar ...	39, 50	Vairavāṇiban ...	38
Tiruttonḍapurāṇam ...	243	Vaiśyapnraṇa ...	38
Tiruvācakam ...	57, 256	Vaiyapigan ...	28
Tiruvalluvappayan ...	31	Vaiśasikasūtrōpanyāsa ...	102
Tiruvalluvar ...	42	Vajasanēya ...	66, 67
Tiruvalluvarkuraḷ ...	229	Vākya Pāṇḍya ...	35
Tiruvāymoḷi ...	40, 57, 258	Vaḷavanārāyaṇan ...	31
Tiruvēnkaṭaṇḍan ...	174	Vaḷayāpati ...	38, 44
Tiruvilāyāḍarpurāṇam ...	51, 57, 244	Valmikanātha Deśikar ...	32
Tolgappiyar ...	28, 41, 188	Vallabhadeva ...	7, 8
Tolgappiyam ...	28, 29, 30, 32	Vallabhācārya ...	12, 13, 14, 16, 17
	33, 34, 36, 37, 40, 45, 165		18, 19, 20, 23, 24, 25, 96, 103, 110,
Tolgappiyamuni ...	188		112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 123,
Tonḍaradiṇṇipōḍi ...	23		124, 136, 137, 138, 140, 141, 144, 145,
Tṛṇadhūmāgni ...	28		146, 158
Tumburu ...	163	Vallabhācāryacaritra ...	23, 158
Tyāgarāya Deśikar ...	32, 33	Vamśa Brāhmaṇa ...	1, 64
		Vamśacūḍāmaṇi Pāṇḍya	54, 246
		Vamśadhvaṇa Pāṇḍya ...	54, 240
		Vamśasēkhara Pāṇḍya	41, 54, 246
Udārarāghava ...	3, 9, 73, 74, 75	Vamśasirōmaṇi Pāṇḍya	54, 247
Udārarāghavavyākhyā ...	74	Vamśavibhūṣaṇa Pāṇḍya	55, 247
Udayana ...	39	Varada ...	5, 82
Udayanakumārakāvyam ...	39	Varadācārya ...	5, 79
Udayanaṅgaiyār ...	57	Varadaguru ...	81
Udayanaṅkadai ...	31, 40	Varaṅgaṇa Pāṇḍya ...	43, 53, 245
Udbhaṭa ...	164	Vararuci ...	3, 9, 72
Ugrakumāra Pāṇḍya ...	245	Vārṣaganya ...	3
Ugra Pāṇḍya ...	42, 53	Varatuṅgarāman ...	56
Ugrupperuvalūdi ...	52, 53	Vasavadatta ...	39
Ugrasēna Pāṇḍya ...	54, 246	Vasiṣṭharāmāyaṇa ...	11, 102
Uḷlamudaiyan ...	266	Vasudēva ...	3, 72, 93
Umāpatirivācāryar ...	25, 56	Vasupañcaka ...	114
Upadēśakāṇḍam ...	55, 247	Vāyilar Nayanār ...	50
Upaṇiṣad Brāhmaṇa ...	1, 64	Vāyu ...	163
Uraiyaśiriyar ...	30		

	PAGE		PAGE
Vedagiri	95	Virananta	11
Vedagirisvara	8, 94	Viranminda Nayanār ...	49
Vedantadēsika	4, 6, 9, 87	Vira Paṇḍya	53, 245
Vedāntārya	81	Virarāghava	21
Vedāntasūtra	11	Virarāghaviya	150
Vedārtha Prakāśa	2, 64, 70	Virarājendra	31
Vedavati	133	Viraśōḷa	30, 31, 39, 170
Vēdayāsa	164	Viraśōḷiyam	30, 31, 36, 39, 170
Veṇbāmālai	34, 44, 185, 226	Virūpākṣa	6, 90
Venderoceḷiyān	55	Viśakha	163
Veṅgalārya	70	Viṣṇucitta	22
Vēṇisambhāra	11	Viṣṇuvāmi	15, 16, 113, 136, 137
Veṅkaṭa	6, 80	Viśvavasa	163
Vēṅkaṭācārya	5	Viśvēśvara	3, 72
Vēṅkaṭācārya (Ammāṅgi) ...	20, 76, 130	Viṭṭhala	13, 14, 28, 23
Vēṅkaṭēśārya	130		25, 103, 111, 112, 113, 114, 115, 117
Vēṅkaṭādrivibhu	26, 27, 163		118, 119, 143, 144
Vēṅkaṭanāmaka	87	Viṭṭhalācārya	17, 20, 25
Vēṅkaṭanātha Dikṣita	3, 71	Viṭṭhaladāsa	141, 147, 150
Vēṅkaṭa Nāyaka	86	Viṭṭhalanātha	105, 159
Vēṅkaṭaramanayārya	103	Viṭṭhaladikṣita	137
Vēṅkaṭēsa	76, 79	Viṭṭhalēśvara	17, 145
Vēṇṇama Nāyaka	8	Vraḍḍistōtra	20, 130
Vetāla Nāyaḍu	9	Vrttikāra	125
Vidvanmaṇḍanavyākhyā	107	Vyasa	19
Vidvanmaṇḍanayukti	107	Vyāsātīrtha	16, 24
Vidyādhara	10	White Yajurveda	2
Vidyāśaṅkara	11, 101	Yācama	92
Vijayaraghunāthasēṭupati ...	57	Yācama Nāyaḍu	7, 9
Vikramaditya	14, 115	Yādavagirimāhātmya ...	155, 156
Vikramakāñcuka Paṇḍya	54, 246	Yadupati	20, 25, 159
Vikramaśōḷan	31, 54, 246	Yajñudā	1
Vikrama Paṇḍya	53, 245	Yajurveda	1, 64
Vikrama Vāhu Paṇḍya... ..	55, 247	Yāmunayōgi	76
Vikramōrvaśiyam	11	Yanaikkatcey-māḍaran-cēraliṇṇu-	
Vimalaiyar	38	porai	40
Viraparākrama Paṇḍya	246	Yapparuṅgalākkārigai ...	34, 182
Vimattermannan	246	Yapparuṅgalam	34, 35, 44, 189
Vinōdarasamañjari	43	Yāstika	163
Virabāhu Paṇḍya	55, 247	Yōgavāsiṣṭha	11
Virabhadravijñambhaṇam ...	11	Yuddhakōlābala Paṇḍya ...	54
Viracaritram	11		
Viraimaṇḍalavan	124		

सत्यमेव जयते